

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consolatio peccatorum, seu Processus Belial

Jacobus <de Teramo>

[Augsburg], 2. Juli 1472

Reverendi patris domini Iacobi de Theramo Compendium perbreve
Consolatio peccatorum nuncupatum: Et apud nonnullos Belial vocitatum.
ad papam Urbanum conscriptum: Incipit feliciter

[urn:nbn:de:bsz:31-311775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311775)

2

Principij Suae Quintae

Reuerendi patris domini **J**acobi de **T**heramo **C**ompendiū pbreue
Consolatio peccatorum nuncupatum ; Et apud nonnullos **B**elial
vocatatum . ad papā **V**rbanū sextum conscriptum ; **I**ncipit feliter .

Uniuersis cristifidelibus atq; orthodoxe . sancte matris
ecclesie fidei cultorib; **H**oc breue compendiū inspecturis
presbiter **J**acobus de **T**heramo . archidiaconus auer-
sanus . et canonicus aprucinus . et in iure canonico pa-
duē discipulorum minimus . sub uestrarum orationum recōmendati-
one anime et corporis in salutē . **Q**ui mortificat et viuificat . deducit
ad inferos . et reducit . **A**daperiat dominus cor uestrum . in lege sua .
et in preceptis suis . et faciat pacem . **E**xaudiat orationes uestras . et
reconcilietur vobis . **N**ec deserat vos in tempore malo . **Q**uia de
magnis periculis ab eo liberati . ipsi magnifico gratias agamus .
vtpote qui aduersus sathanam tenebrarum atq; infernorum regem
pro nobis liberandis . accinctus potentia patenter dimicauit . qui
mundum vniuersum suis fraudibus . et versucijs produxit . et duce-
bat ad lacum . regnante domino nostro iesu cristo . cuius sanguine
liberati sumus per infinita secula seculorum **A**men .

Postquam per scientie lignum . duplicem mortis habuimus
damnationem . que amanissimo morfu in profundum lacu
de progenie in progenie animas dire depalserat . necesse erat qd etiā
per lignum mors illa morte periret . quod compendiose temporis di-
luuij sub figura potest ostendi . qua omnem carnem aqua necando
absorbuit . preter **N**oe et familiam suam . quos in archa lignea pre-
dicta aqua indemnes saluauit . **E**t sicut per aquam omnis caro mor-
tis temporalis recepit decemtu . **S**ic etiā per aquā nōce erat vt omnis
caro vite eterne recipet remedium . qd figuratiue potest ostēdi de israh-
elitico populo ad terram promissionis iter habente . qui p medium
maris rubri aquarum illesus habuit viam . nihil aliud significans
nisi nostre regenerationis sacri baptismatis aquam . quia sicut ille
populus terram promissionis ingredi non poterat . nisi primo per
medium maris rubri transisset aqs . **N**am sic ppl's cristianē paradisu
eius terram promissionis intrare non poterat . nisi primo per mediū
transeat regenerationis baptismalium vndarum . qd veluti ostēsum

fuit per nostram redemptionem. et dei patris vnigenitum in terris
nascentem morientem. et a mortuis resurgentem. Juxta quod fuerat
iam promissum preelecto Abrahe patriarche. cui deus ait. per me
metipsum iuravi. quia magnam rem fecisti. non peperisti vnico
filio tuo ysaac ppter me. quasi velit dicere. Et ego aliam rem tibi
faciam maiorem. quia non parcam vnico filio meo hiesu ppter te.
et semen tuum. in quo omnes gentes in maledictione damnate reci
pient benedictionem. de quo semine in extremis positus Jacob iude
eius filio sic cecinit dicens Non auferetur ceptum de Iuda et dux de
femore eius. donec veniat qui mittendus est. et ipse erit expectatio ge
tium et benedictio. et quem expectabunt gentes venturu. nisi huma
na et hebraea pelle. i. carne vestitum. sicut de medio ignis deus inef
fabiliter Moysi fuit locutus. Prophetam suscitabo eis de medio fra
trum tuorum similem tui. et ponam verba mea in ore eius. loquetur
q ad eos omnia que precepero illi. et hoc erit signum pphete illius
q in nomine domini ppheta ille predixerit. et non euenit huic de
non est locutus. et quomodo deus de medio fratrum suorum suscita
bit illum audi Isaiam. Ecce virgo concipiet et pariet filium. et vo
cabitur emanuel. et quomodo concipiet et pariet illum virgo. dicit
q sicut virga florem. Audi eundem. Egredietur virga de radice
pesse. et flos de radice eius. In quo erit spiritus domini. et deum suu
patrem vocabit. quod in spiritu ille citarista dauid predixit dicens.
Ipse inuocabit me. pater meus es tu. Et ego primogenitum ponam
illum excelsum pre regibus terre. et quia sancti patres scientes basi
eis repromissiones esse factas eorum miserabilibus personis clamoribus
degentes in inferno celos infestabant dicentes. Obsecramus te
domine. mitte quem missurus es. vide afflictionem populi tui. sicut
locutus es. Veni et libera nos. ppter quod deus clamoribus eorum
flexus pie in trinitate sic fuit locutus. quis ibit ex vobis Illico filius
rñdens pater in capite libri scriptum est de me. vt faciam voluntate
tuam Complacere in hoc tibi domine. ait pater. Complacet. Tunc
ait filius supradictis clamantibus de inferno ad patre dicens. Nolo
caustum p peccato non postulastis. Tunc ipse dixit. Ecce venio.
Quo audito i leticia magna degentes in inferno aiunt ad filium.
Dominus iudex noster. dominus legis noster. dominus rex noster.

tu venies et saluabis nos. Post hec deus ait filio suo. ergo fili accingere
 gladio tuo circa femur potentissime procede et regna. Quod prospici
 ens ad virginem Ioseph desponsatam. et quam pro omnibus elegerat.
 et misso ad eum angelico nuncio. quia verba aure audiens credidit
 corde mox filium dei credere cepit et ut tantum commertium hosti humani
 generis protinus esset. Propterea Ioseph virum iustum nutu dei sibi
 copulauit in sponsum. Et quia ut ait angelus ad Thobiam. his
 namque qui coniugium suscipiunt in deum a se et sua mente excludat
 et libidini seruiant. habet potestatem super eos demonium. sed qui
 sobrie et honeste coniugium obseruant ab his fugatur demonium.
 Et hec potest esse ratio quare demonium nihil de incarnatione domini
 scire potuit illum vere credens filium Ioseph. Et veniente tempore
 qua puerpera pareret christum peperit deum et hominem verum. quia
 sicut sine libidine uterum virginis intrauit. sic sine corruptione ab
 eius thalamo foris exiit. cum hominibus conuersando in quo ab eo
 in temptationibus superatus diabolus preuixit et venit iuxta signum
 Moysi datum. quando dixit mortuis surgite et euenit surgentes ce
 cis illuminamini leprosis mundamini et omnes curabantur. Similis
 fuit Moysi in humanitate et legum datione et preceptorum. qui vo
 lens inuidia iudeorum captus a preside pilato. et falsis criminibus
 cum crucifigendo manibus et pedibus penetratis viliter die xxv
 marci damnauit ad crucem. in qua cruce pendens. et heli heli clamans
 pro nobis peccatoribus spiritum emisit. et suum corpus mortuum
 ut iam predixerat in corpore terre reliquit sepeliendum. sicut euang
 geliorum auctoritas plenius attestat et qui temporali morte superat
 foribus viribus angelorum et archangelorum celestium exercituum
 inuictus. et in victoria vexillum in manu tenens. et sicut potens in
 prelio. mox descendit ad inferos. eosque ad modum corone in sua po
 tentia circumdedit. quorum inferorum principes suauiter eius voce
 clamando ammonuit dicens. Tollite portas principes vestras et ele
 uamini porte eternales quia introibit rex glorie. ad quam vocem prin
 cipes inferorum trementes ei responderunt de inferis dicentes. quis
 est iste rex glorie et ait rex. dominus fortis et potens dominus potens
 in prelio. Unde ipsi principes infernales in unum redacti inceperunt
 discutere. Quis est iste rex glorie. ita fortis et potens et mirabantur

multum. Cum nunq̄ tam terribilis mortuus descenderit ad inferos
cum tantis viribus et potentia decreuere portas firmari. et muros et
turres melius solita custodiri. Que videns dominus hiesus est emis-
sus ad dictos principes alia voce dicens. Tollite portas etc. Et dicti
principes infernales recusantes dictas portas aperire. sed potius eas
in melius firmantes aiebant. Quis est iste rex glorie? At dominus
videns se a dictis principibus eludi tanq̄ durus debellator i medio
exercituum. et in eos principes impetu facto dictas portas ereas. et
vectes ferreas eidem resistentes vim vi repellendo confregit. Et in
albo vexillo cruce rubente per muros et turres ex timore precipitat.
demonijs tanq̄ victor exultans capta preda dictum infernum intra-
uit. et quos suos cognouit fore captiuos. exinde foras patenter ex-
traxit. quousq̄ in paradysum dei honorifice collocauit. nec no satha-
nam omni malo et patratione vinculis ferreis mortifere in pfundū
laci sub firma clausura religauit. et absente dicto hiesu de lacu infer-
nali cum q̄ sequentibus primis parentibus patriarchis regibus ac
pphetis. nec non et alijs qui in lege domini ambulauerunt. et in ea
meditabantur die ac nocte psallentibus et dicentibus. Aduenisti re-
demptor noster. ibi gaudium sine tristitia. ibi lux perbennis. ibi vi-
des modulantium organorum. ibi lacrimae iocundi amoris. ibi odor
suauitatis et cithara et psalteriū cum canticis non desuerunt dicētes
et cantantes. Confitemini domino quoniā bonus quoniā in seculū
misericordia eius. dicant nunc qui redempti sunt a domino quos re-
demit de manu inimici et de regionibus congregauit eos etc. q̄ totū
lege si vis. Tunc ad impletum fuit istud ppheticum ad vesperam de-
morabitur fletus. et ad matutinum leticia. quia captiuā duxit capti-
uitatem. et dedit dona hominibus. ad resumendum corpus qd reliq̄-
rat in corpore terre tribus diebus et tribus noctibus. ad hoc vt non
retur ei videre corruptionem quo corpore resumpto et a morte resuscī-
tato. et aduenientibus demonijs ad videndum ea que dictus hiesus
in iam dicto in ferno fuerat operatus. et non repertis ibi primis pa-
rentibus patriarchis. et pphetis. atq̄ eis videntibus sathanā eorum
regem vinculis ferreis in pfundo vouee abissalis captiuatum per-
cucientia ipsa demonia manus ad manus. et cantia rugitus vt leo-
nes. amarissimis lacrimis flebant. et in quibus valde tristabantur.

unde non valentia quid pro eorum remedio possent cogitare. more
vniuersitatis sub signo preconis demoniorum omniu congregata
multitudine et surgente in eorum medio ascarath. et sic prudenter fuit
locutus. Fratres mei et amabiles predilecti: modicum vires astutie
et sapientie nostre valuerunt. ideo mestitie nostre cessent. Sed sicut
prouidi et sagaces nihil aliud premeditando agamus. nisi de recu-
peratione virium nostratum perditatum. Nos scimus bene quod deus
iustus est. et apud ipsum non est acceptio personarum. si iusticia ha-
buerimus illico eandem ab eo consequimur. Nos sumus spoliati be-
ne scio quod probabimus tam de possessione quam de violentia. quibus pro-
batis incontinenti iudicialis sequatur restitutio. Iura sunt satis sup-
hec clara de proprietate. Similiter habemus clariora. ideo super hoc
sit sagax nostra prouisio. quibus ab ascarath dictis. omnia demonia
quasi euigilantia a tristitia gaudia inceperunt recuperare. Mihi
videtur ait ascarath. adhuc nobiscum habemus viros qui iuris doctrinam
habent peritiam. quorum habeamus consilium. et secundum nobis
decreta per ipsos ita obseruando de viribus nostris perditis paga-
mus. et aduocatis in eorum presentia peritis. taliter eisdem ipsi dedere
consilium. Est necessarium quod vniuersaliter constituatis vnum pro-
curatorem vel plures. syndicos prouidos et sagaces. qui nomine ve-
stre vniuersitatis agere et defendere possint et valeant. Quia vni-
uersitas siue collegium necessario per procuratorem vel syndicum age-
re habet. ut de iure. calup. in pertractandis. et c. imperatorum. ix. q. iiij.
cum scimus. et viij. q. iiij. quia episcopi. et notatur in. c. j. de iudi. li.
vj. Quibus dictis et ab omnibus placido animo receptis. in continen-
ti dicta infernorum vniuersitas constituit procuratorem vel syndicum.
Belial iuris peritum volentem et acceptantem sub instrumento publico
in predicta causa. datus quod ei vniuersitas predicta spiritualem pote-
statem imperandi agendi et defendendi crimina. et defectus obiciendi
iurandi quod de calumnia. et veritate dicenda et generaliter etc. promittens
ratum gratum et firmum tenere habere etc. ut de procur. c. j. de offi. de-
le. coram de rescrip. edoceri de procur. qui ad agendum. li. vj. et c. ti non
potest in clem. Qui procur. infernalis habita procuracione. mora
postposita vniuersorum dei. adiens consistorium. In quo. xxiiij.
erant circūquaque seniores. et patriarche in giro sedentes. milia milium

ministrabant ei. et decies milies centena milia assistebant. melliflue
sic exiit locutus;

Alteſſime dominorum domine. et rex regum cui nullum la-
tet ſecretum. et cuius voluntati nullus reſiſtere poteſt in vñs
iuſtus et i omnibus operibꝫ ſanctus. Placeat ad me inſimū et totū
infernalis congregationis procuratorem veſtre pietatis aures incli-
nare. Audiente qꝫ veſtre altitudini ſimpliciter ſum dicturus, Cum
ſathan et alia demonia in inferno degentia mediante veſtra traditi-
one ſicut nouit ſanctitas veſtra poſſiderat habuerit et tenuerit homi-
nes in terris degentes. et earum animas cum omni iuriſdictione et
iure dominiꝫ. vel quaſi tanto tempore. cuius contrarij memoria ho-
minum non exiſtit. Quidam qui dicitur hieſus filius Joſeph et
Marie ſuis de meritis a ſuis proprijs mortuus in mundo. cū tantis
viribus et potentia deſcendit ad inferos. qꝫ omnia demonia de eo ve-
bementer fuerunt tremefacta in ſimulqꝫ dicentia. qꝫ nunqꝫ ſic potent
talis mortuus deſcendit ad inferos dicens et clamās. Aperite portas
regi glorie. et cum ipſa demonia dicerent. quis eſt iſte rex glorie. Ipſe
vero dixit. dominus fortis et potens dominꝫ potens in prelio. pꝫter
quod videntia demonia tantam in eo potentiam ſeris ferreis portas
ſerrarunt. Que videns dictus hieſus ſubitaneo in eis impetu facto
predictas portas in nihilum redigendo conſregit. et dictum infernū
dominio poteſtate. et iuriſdictione. vel quaſi totaliter ſpoliauit. et ſa-
than cathenis igneis multum crudeliter captiuauit. Quare alteſſime
domine procuratorio nomine quo ſupra de predictis contra dictum
hieſum peto executiue mihi iuſticie fieri complementum. et quanqꝫ
alteſſime domine vos huius cauſe iudicem deberem eligere. tamen
alme pater lites ſine ſuſpectione debent procedere. vt de excep. cum
inter priorem. et. ij. q. v. quia ſuſpecti. quia cauſa filij eſt cauſa pa-
tris. et econuerſo. vt de teſti ſuper. co. ij. et ij. q. v. biouum vel palam
Sed ipſe hieſus pluribus vicibus dixit in mundo viuens. qꝫ deus
eſt pater meus. quare peto per veſtram ſanctitatem vni viro neutri
parti ſuſpecto. qui iuris habeat peritiā. predictam cauſam decide-
re comitti ſeu ſi placet delegari. Cui procuratori dominus ſic ait
Cuius diocꝫ eſt iſte hieſus? Ait procurꝫ. Nazarene diocꝫ quia bethlehe-
natus. nazaret nutritus. Ait dominus. Committatur cauſa i diocꝫ

5

Hierusolimitana q̄ nō distat abinde per dietā vt de s̄pt̄ statutū .S.
cū autē li vj. Ait belial. Sanctissime pater aduertat sanctitas vestr̄
q̄ res de qua agitur est alibi . Ait dominus non curandum . quia
quis dicitur trahi a loco originis . vel vbi habet domicilium vigore
rescripti infra dietam . vt in supradicto c . in . glo . olim dicebamus
ammōdo aduertat si in hierusalem recuses iudicem impetrare p̄pter
suspicionem . quia ciuitas est insignis et inibi habetur copia peritorū
Ait procur̄ . contentor ibi causam committi . Ait domin⁹ cōtentar
de salomone hierusalem rege Respondēs procur̄ . ait ita domine . q̄a
iudex iustus est et sanctus . semper iusticiā dilexit . et equitatem vidit
vultus eius . vnde dominus sub rescripto suo taliter eidē delegauit .

Lpha et o . Salomoni hierusalem regi salutē Causam vertē
tam inter procuratorē infernalē nomine . et p̄ parte torius
infernī cōtra hiesū filiū marie et Ioseph dīoc nazarene de quibusdā
violencijs et spolijs per predictum hiesum vt asseritur in infernum
factis tam de dominio mūdi potestate et iurisdictione . vel quasi om
nium hominum eorum q̄ animarum taliter duximus committēdā
vt vocatis qui fuerint euocandi audias omnia tam ad possessionē .
q̄ ad petitorium iudicium pertinentia que vtraq̄ pars duxerit pro
ponendam . Et causam ipsam sine debito termines . testes vero qui
fuerint nominandi si se odio amore vel timore subtraxerint nē . Data
paradisi die xxvj . marcij Indictione prima Nec forma probatur de
reli . spo cum ad sedem .

Vi procurator . Habito rescripto mox hora debita cū nota
rio et testibus dictū regē salomonē acquisiuit . et genuflexus
coram eo sic humiliter fuit locutus . Vniuersorum dominus vos sa
lutat . et hanc literam et suam benedictionem mittit . Salomon vero
birreto regali deposito . et capite inclinato . dictam literam satis re
uerenter suscepit . qua perlecta carta et bulla stilo et filo satis diligen
ter prospectis prout ad eius spectat officium . quia oportet iudicē cun
cta rimari xxx . q . v . iudicantem et in . c . cum iohanes . defi . instru . Et
nullum inibi demonis reperiens viciū falsitatis mandauit danieli
eius curie actorum notario . idem rescriptum apud acta redigi et in
scribi . hanc etiam presentationem et receptionē eiusdem vt d̄ . proba
quoniā contra . ac de omnib⁹ iam dict⁹ procur̄ . publicum fecit fieri

instrumentum . et sic per hunc actum salomon ppetratus est suam
iurisdictionem . ut in . c. licet de . offi. de le. et in . c. ne aliqui de heret.
li. . vj. et quia ad nihil debet venire actor presentato rescripto . nisi ad
citationem ad quam habendam dictus procurator infernalis coram iu
dice suppliciter instabat. Cui procuratori . salomon sic ait . quo iudi
cio vis experiri . quia aliter non debemus te admittere ad citationem
nisi eo expresso . ut . x. q. ij. primates . et . iij. q. ix. iudicas Locut^r det^r
procurator ait possessario domine quo audito . mandauit iudex acta et
notario inscriptis more curie fieri citationem . et ei apud acta redigi et
inscribi . ut supradicto c. quoniam in hac forma .

Alomon rex hierusalem iudex delegatus a sede diuina datus
in causa vertente inter Belial procuratorem infernale ex vna
parte et hiesum ex alia . azaeli velocissimo cursori salutem . Mandatum
diuinum . seu literas diuinas nos recepisse noueris in hac forma .
Alpha et o . Salomoi ut supra in forma act. Volentes ergo ut decet
mandatis diuinis humiliter obedire . et auctoritate qua in hac pre
fungimur precipiendo mandamus . quatenus prefatum hiesum ex
parte nostra pmo potius diuina citare cures . ut tercio die post recep
tionem presentium coram nobis in domo nostre habitationis . p se
vel p procuratorem legitime se presentet . quem terminu ei p duobus
edictis et tercio pemptorio ppter viaru discrimina . et ut partiu par
camus laboribus et expensis assignamus responsurus de iure belial
procuratori infernali . de quibusdam violencijs et spolijs in dicto i
ferno per predictum hiesum factis in preiudicium . et iniuriam dicte
infernalis congregationis prout in supradicto rescripto continetur
alioquin secundum formam mandati nostri traditi . pmo verius
diuini in quantum de iur poterim^r procedemus cuiuscunq absencia
non obstante . q si idem terminus incidere in die feriata . sequenti
die non feriata quam eidem pro pemptorio assignamus . studeat
comparere . diem autem citationis et formam . et quicq^d inde feceris et
coram quibus . fideliter cures referre quoniam tue relationi dabim^r
plenam fidem In cuius rei testimonium literas sigilli nostri imp^rsi
sione fecimus comuniri data hierusalem act. die xxvij . marcij indit^r
Dec for pbat de i inte resti . cu ex litteris . i fi et de do . et cotu c. finali

non nisi in illud q. iudicij sicut in i. dimmo de de . iudicij sicut

6

T citato hiesu iuxta formam preactā. et azaele citatore recūso
et plene dicte citationis relatione forma mox apud acta redacta
fuit atq; scripta. in hac forma infra scripta azael retulit se citasse.
predictū hiesum ut i citationis forma continet de ut proba. c. quoniā
contra de app. cum presenti. Vnde hiesus citat? videns. qd personali
ter adesse non poterat. quia ad maiora vacabat videlicet ad missiōz
spiritus sancti in apostolos per eum missuros in omnem terram ad
predicandum verbum dei. Constituit ad istam causam procuratorē
legittimū sub publico cirographo, Mopsen magnū legum magistrū
volentem et acceptantem ad agendum defendendum iurandū qd de
calumnia. et veritate dicenda et generaliter sic. habens gratum ratū
et firmum et releuans eum ab omni onere satisfactionis promittens
sub ppothca omnium bonorū ipsius de iudicio sisti et de iudicato
soluēdo sic. Nec for̄ probatur. ff. iudi. sol. l. sed ad defendēdū et insti.
de satisfā. S. si autē. et in c. mandato de procur̄. et c. ti. c. i. i. clement

Erimino citationis adueniente ea hora qua solitum est iudici
b2 ius reddi immediate post vespas. et ante noctis tenebras
ut in c. consuluit. de offi. dele. ad petitionem procuratoris infernal
in iudicio preconie dictus hiesus extitit vocatus ut est moris. ut in
c. veritatis. de dolo. et contu. Qui hiesus confisus de procuratore suo
non comparuit. nec etiam eius procur̄. qui credidit sequentem diem
huius citationis esse peremptoriam ppter quod peijt dictus procur̄.
infernalis scribi apud acta suam comparitionem. et sui aduersarij
contumationem ppter quā petebat se ponendum in possessione cau
sa rei seruande. dicens qd hoc debet fieri. nō obstante qd causa sit pos
sessoria ut lite. non contel. accedens. Cui procuratori iudex salomō
respondet dicens. se pnunc nolle facere talem missionem nec otuma
cie scriptiōne ppter qd dict? procur̄. vociferans ait. O sapientissime
salomon ubi est iusticia. Nonne iuste peto. Ait salomon iuste peti
sed hanc iusticiam temperare possumus expectando contumacem in
aliam diem nemini faciendo iniuriā ut in c. consuluit. de offi. dele.
vnde mandauit scribe actorum qd scriberet huius diei prologatiōz
in aliam diem.

Litra autē die videlicet xxxj. marcij hora iudicij solita Moy
ses procur. hiesu legitime comparuit excusando se q̄ non cō-
parū at errore ductus hēri hora debita. Cum hodie crediderit sue cita-
tionis fore peremptorium offerens apud acta suum legitimum pro-
curatorium petens q̄ idem apud acta redigi et inscribi. et facta alia p̄-
clamatōe. respondit moyses di. adsum. Et requisitus si aliquid vel-
let contra rescriptum vel personas obijcere q̄ nunc p̄ponat. Qui
moyses respondens ait. quanq̄ bene possem contra rescriptum et
personas opponere sed pro nunc nolo. Cui procur. infernalis ait
quicq̄ obijcere posses dic nunc palā. Ait moyses vis ut obijciā ē
rōdit procur. volo. At moyses aperiens os suum ait ē Nunquid tu
es excommunicatus. et qui te constituerunt procuratoriam Nunquid
exsuperbia vestra ciecti fuistis de celo tanq̄ excomunicati et separati
a consortio dei. et sanctorum angelorum ut apoc. xij. Nonne hoc ē
notorium vniuerso mundo ē Certe p̄pter hoc nō tenebar citatus ad
tuam petitionem comparere. quia personam non habes standi in
iudicio ut in c. intelleximus. de iudi. et ff. si quis cau. l. seruus. Et
maxime cum tuū principium sit viciosum. hoc est rescripti impetra-
tio facta per excomunicatum. ergo et citatio que secuta est ex eo debet
esse viciosa. et p̄ nulla reputari ut in c. i. de r̄p. li. vj. Item cōmissio
causae facta est in loco inimicorum domini nostri hiesu. quoniā inibi
hierusolimitani. eum persecuti sunt Et eum occiderunt p̄pter quod
vehemens est huius loci suspitio ut in c. accedens. ut lite. non contes.
de ap. expte. ff. de iudi. l. si longius et ij. q. ix. ortamur. Item ubi
nanq̄ reperis q̄ dominus meus hiesus die feriata potuerit citari. vi-
delicet die pasce azimorum que ubiq̄ est insignis et celebris. nonne
ea die vox horrida preconis debuit cōquiescere ut ff. de fer. l. ij. et. C.
c. ti. l. si. et de fer. c. si. et v. q. ij. c. i. tamen voluntati iudicis volui
acquiescere tali die citatus comparui licet non tenear. et nota in c.
ueniens de accu. et ix. q. ij. c. i. et de r̄p. statutum. S. cum autē in glo.
super verbo citet partes li. vj. Sed ad ista nō aduerto tecum de ista
causa nomine infernales vniuersitatis intendo disputare. *de mibis*
Vibus qui dem auditis per procuratorē infernalem. et tanq̄
non volens hoc pati tale moysi suaue dedit responsū Omoy-
ses iur̄ perite. si sic sapis actō bene discipio. et nō possum sustinere

7
tuam sapientiam esse in tali errore ne audientes pro veritate sumāt
quia error cui non resistitur approbatur. et veritas cum minime
defensatur opprimitur vt lxxxiiij di. error. et c. consentire. Cum tu di-
cis me et constituentes me procuratorem excommunicatos esse. quia
proiecti a celis sūt. Qui constituerunt me in vnum redacti. est vniu-
ersitas. et vbi nāq; reperis q; vniuersitas siue collegium possit excon-
municari Nonne iura contrarium sapiunt vt xxxiiij. q. iij. Si habes
et de sen. ex. romana. §. vniuersitatem li. vj. quare dicis vniuersitatē
infernalem excommunicatam. sed vt verius scias talis vniuersitas
fuit bene segregata ab angelis dei tanq; hī qui foris sunt. sic iudei
et sarraceni a cristianis seu ab ecclesia romana vt ij. q. i. multi. et xlv
di. qui sinceram Sed dic mihi si secundum iura tua iudeus vel sarra-
cenus pro iusto debito valeat cristianum exequi. Certe hoc non repe-
rio p̄hibitum. nec est casus de casibus noī. in c. iudei de iudeis facit
c. licet i. de testib; et c. de sacra pag. l. cristianis ergo valde bene tene-
baris ad meam petitionem citatus comparere. quia tanq; separati
ab angelis paradisi vocamur demonia. Ad id q; dicis de loco suspe-
cto. hoc resideat in tua voluntate si velis mutare locum. cum de eo
mibi prouiderit ille qui est omnium opifex. Ad aliud q; dicis q; hic
sus nō debuit nec potuit citari die feriata. p̄mo potuit et debuit tali
die citari. cum ipse fecit in inferno atrocem iniuriam atq; captiuave-
rit regem infernorum. sed de tali atroci iniuria atq; de liberali causa
potuit die feriata citari de fer. l. ij. et. iij. et noī. xv. q. iij. in summa
ergo tue obiectiones non obstant. sed vnum tibi o moyses non ob-
mitto. Nonne tu es infamis. qui hominem occidisti. et in zabulo eū
credens a nemine videri abscondisti et condemnat; a pharaone p̄-
cul aufugisti vt exo. ij. et p̄pter quod te licite tanq; infamem p̄curato-
rem ab isto iudicio repellere possem vt ij. q. vij. infames. sed nolo
nec peto. p̄mo potius tecum qm̄ cum alio de hac causa intendo expe-
riri. Ad cuius dicta stupefactus moyses siluit. Vnde salomon videt
crescere controuersiam in blasphemijs voluit vti suo officio. videlicet
reducere partes ad concordiam. vt ij. q. ij. Si primates vt xxxiiij. q.
iij. Si quis membrorum. ff. de usu fru. l. equissimum. et de tul. ac
c. vltimo v. de hoc. Cui salomoni ait belial. domine salomon licet
vestrum sit officium primo si poteritis partes reducere ad concordia

Ego tamen pro me contentor concordari restituantur . prius iura
infernus exspoliata per hiesum . et stet ipse pro factis suis . et infernus
stabit pro suis . Tu valde erras . ait moyses . quia infernus et omnes
qui habitant in eo sunt hiesu non inferni . ergo intendam ad litigi
um ait Belial . At moyses intendam . et belial tanquam preuisus omni
bus alijs obmissis sciens quod expensis suis debebat libellum offerre . tres
sub eadem forma libellos in iudicio illico obtulit . quorum unum pro
se habuit . alium iudex in actis tenuit . Reliquum vero moysi ma
nualiter obtulit ut iij . q . iij . offeratur et de proba . c . quonia contra
Cuius tenor talis est .

Oram vobis illustri domino domino salomone hierusalé re
ge re . Proponit Belial procuratorio nomine . et pro parte toti
us infernalis congregationis contra hiesum . et quancumque aliam per
sonam pro eo legitime interuenientem dicens . quod cum dicta vniuer
sitas infernalis tenuerit et possiderat homines . Et eorum animas
tam in terris quam etiam in corpore inferni degentes . ac etiam potestate
et iurisdictiones exercendas in predictis per eandem . Quidam dicitur
hiesus filius Ioseph et marie quodam ausu temerario ductus pre
dictam vniuersitatem infernalem de possessione predictarum violen
ter deiecit . ac etiam spoliavit . nec non ipsa spolia detinet indebite
occupata contra ius debitum et iusticie voluntatem . nec non sathan
eorundem principem in eadem violentia in fouea abissali turpiter
captiuavit . ac etiam nunc ipse recte detinet captiuatum . quare pre
dictus procurator nomine quos prefatum hiesum per vos et vestram curi
am petit sibi sentencialiter condemnari . et se restitui ad omnem pre
dictorum possessionem vel quasi cum hominibus et earum animabus
perceptis et qui percipi potuerunt prout iustum fuerit et equitas ra
tionis protestans de expensis damnis et eorum interesse . Nec forma
pro de fo . compe . expte . b . de or . cog . c . ij . de resti . spo . grauis . et c . cum ad
sedem et ibi dum dicit vel quasi pro iurisdictionem et potestate que
sunt incorpalia que non possidentur sed quasi ut de causa pos . et pro
pter cum ecclesia . et de iudi . c . ultimo .

Vo oblato et perlecto moyses percipit terminum addicto libel
lo respondendum . ait Belial domine iudex si placet abbrevi
entur dilationes quia melius est hanc causam sub breui compendio

8
13

expediri. qm̄ sub longo dispendio prorogari hoc dico. quia bonam habeo causam et probationes. et iura alia in promptu parata. Ait moyses fiat sicut petis belial. cum meliora ipse habeam iura. pmo domine iudex cum urgeat necessitas. quia iam dominus me ascēdisset in celum. et misisset spiritum sanctum in apostolos per eum missuros. ad predicandum de regno dei pro saluatione humani generis. ex quo magna urget necessitas. nec non et pietas suadet. cū infernus longissimis temporib⁹ captiuatum tenuerit humanū gen⁹ grauissime q̄ idem affligendo. ppter quod pium est pro eiusdem liberatione me tali modo eundem defendere. q̄ diebus feriatīs siue non feriatīs. predicta causa agatur. Ait belial multum de his contentor ut de fer. c. ultimo unde ait iudex. et vertit se ad moysen dicens. tibi terminum assignamus ad diem primam aprilis ad libello respondendum. et ad omnia alia agenda. et que necessaria decisioni negocij videbuntur nostro te conspectui debeas presentare. ut de do. et cōtū. venerabil. et sic apud acta perscribam scriptum est et redactum.

Quo termino adueniente et partibus in iudicio presentibus instanti infernali procuratore petiit moyses libello respondere et pceptus a iudice humiliter se inclinans. taliter ipse fuit locutus. Sapientissime ac illustris rex hierusalem iunctis manibus vestram deprecor dominationē. ut ad fraudulenta verba et fraudulentiora facta ipsi nequissimi placeat non aduertere. quia melliflua sunt extra. intus quoq; amara. quoniam scriptum ē. fel draconum vinum eorum et venenum aspidum insanabile. et sicut nouit vestra dominatio. ipse posuit in celo bellum. in paradiso fraudem. odium in primos frēs et in omni nostro opere zizaniā seminauit. Nam in corruptione posuit gulam. In generatione posuit lasciuiam In pausatione accidiam In conuersatione inuidiā In profectu seu dominatione superbiam. Sic animas temptat pulsat corpora In vigilando mouet ad praua opera In dormiendo ad somnia turpia Letos mouet ad dissolutionem Tristes autem ad desperationem quidem plura omnia mala mundi sunt sua prauitate commissa facit c. hē. hoc ppum. i. q. iij. et. C. de sū. tri. firmiter. s. diabolus. Ideo placeat summe cauere ne a predicto decipi possitis.

14
Vrbatus facie belial tale moyli dedit responsum Cottidiana
foynax lingua tua Iuxta illud Velle loqui multum sapit omi
tempore stultum Ve scriptura docet garrula lingua nocet facit c. sit
rektor. xliij. di. dimitamus ista. Ait belial respondeas libello, Ait
Moyles libentissime et quanq̃ te obtinere possem de pprietate objici
endo contra tuam petitionē in continenti probandam vt. ff. d. exhi.
l. iij. et de ordi. cog. super. et quod approbat inno. in c. adulterum de
causa poss. sed volo q̃ directe in tua nequicia te confundam. exci
piendo dico Qz sathan et congregatio dyabolica. et tu p̃mo hiesum
spoliasti omnibus supra part. petitis in libello sibi claudendo porta
hereditatis sue. et contra eum dominū et regem vniuersorum bellan
do et eundem spoliando de eisdem. qui hiesus videns in vos tantam
rebellionem in continenti vos a predicta hereditatis sua et possessio
ne vim vi repellendo reiecit eandemq̃ recuperando. Quam excepti
onem offero me legitimis documentis comprobare. ad quam com
probendam debeo de iure admitti. atq̃ peto actione possessoria non
obstante vt in c. olim de resti. spo. de homici. significasti. et in c. dile
cto de sen. excon. li. vj. et iurato de calumnia per moylen. sicut est de
iure vt de resti. spo. literas circa finem.

It Belial salua reuerentia tua et legum tuarum. quia nō sic
an ignoras q̃ causa spoliationis sit priuilegiata. et nulla ex
ceptione admissa. si agens possessio probat possessionē et deiectionē
in continenti debet restitui vt in c. de consultationibus de offi. dele.
et de resti. spo. olim. et qui si sint legit. causamq̃. Item nonne videt̃
q̃ preda etiam de iure est restituenda vt in c. in literis de resti. spo. et
ff. de vi. et vi. ar. l. i. S. qui a me. Ergo iuste iudex cogatis eum li
tem contestari ipsa inam exceptione repulsa. Cui respondens moy
ses ait O belial tu ducis q̃ nulla exceptio ad mittit̃ in causa possesso
ria Non sic te fingas decipere quoniam multe exceptiones admittun
tur primo de alia spoliatione vt de or. cog. c. fi. Item excommunicati
onis. pacti de non petendo et alie que non in c. ex insinuatione de
procur. in glo. fi. Item si possessio sit sub conditione Item si ex preca
rio vel ex gratia horum obiecto impedit restitutionē x. q. iij. vel q̃a
si objiciaturq̃ in continenti reiecit vt i. c. olim de resti. spo. ff. de vi.
et vi. ar. l. i. et in supra allegatis iuribus. ita q̃ exceptio mea debet

16.

admitti. Replicās belial tale moyſi dedit reſponſū O moyſes nūq̄
iſta exceptio ſit de illis exceptionibus peremptorijs quibus impedit
litis conteſtatio & De quibus ē caſus in c. exceptionem de li. contel.
li. vj. Certe in iſta non nominatur. ergo ſi placet conteſtare litem.
Ait moyſes audientium gratia ſalua. quia ita dici poſſet de excepti
one conſāguinitatis que impedit reſtitutionem vxoris ſi probetur vt i
c. literas de reſti. ſpo. et tamen non eſt exceptio de exceptionibus in
dcto. c. per te. allegato nominatis Item de exceptione mea eſt exp̄ſſū
in iure. q̄ ſi probetur impedit ymo agentem poſſeſſorio excludit vt
in predicto c. olim. et iuribus. ſ. allegatis .

Unde belial genuflexus coram ſalomone ſici extitit dulciter locu
tus, Rex ſapientiffime. radij veſtre ſapientie per totum reſplē
uerunt orbem ad cuius ſapientie famam regina ſaba a finibus ter
re cum donis et muneribus eandem venit auditura cuius noſſaſ
queſtiones et dubia graua ſoluendo denodaſtis in ſapientia et diui
tijs ſuper omnes reges terre enarrabiliter habuiſtis magnificentiā.
et terra vniuerſa veſtrum vultum ſerenum videre. deſiderabat vt
veſtre ſapientie affluentiam. quam dominus vobis ſuſcepit dargit
videre poſſet. et ppter quā diuerſarum rerum quid a mūdo
vniuerſo habuiſtis Ideo vos et eandem preabus quibus poſſū dep̄
cor vt veſtra ſapientia videat, Si predicta exceptio de iure ad mitti
debeat vel vt ſemper ſuper ea veſtram interlocutoriā poſtulās .

Remeditatus ſalomon iuſſit librū iuris apportari. et vident
vtriuſq; partis allegata. et ea bene digeſta in eandem iuſticiā
taliter fuit interlocutus partib; preſentibus. Nos ſalomon ac. Cū
in cauſa que vertitur inter belial procuratorem inferni ex vna pte.
et Moyſen procuratorem hieſu ex altera. Pro parte ipſius moyſi
fuit talis exceptio peremptoria. Nos vero habito peritorum conſilio
et dictis partibus preſentibus pro tribunali. ſedentes interlocuēdo
pronunciamus ſupradictam exceptionem eſſe admittendam. Nec
forma probatur delibel. ob. c. ij. et iij. et ſic apud acta per ſcribā fuit
redactum Ex quo vociferans Belial dicit grauor. non grauariſ.
ait Salomon. Conſule peritos et ſi grauaris interlocutoriā reuo
cabo vt de ap. cum ceſſante, Quibus dictis a ſalomo ne ſiluit Belial
Unde dictus ſalomon dedit terminum peremptorium Dicto moyſi

vsq; ad v. diem aprilis. ad ponendum articulum et probandum
nec non ad vltiora esse procedendum. vt supra hęc dilationes p̄bā:
tur per c. in causis de testi. et c. presentium li. vj. et ti. et vsus litigan-
tium obseruat. quia ponere et articulare sunt de genere probationū
vt poss. not. in c. cum ioh. de fi. instru. data sepe dicta dilatiōe moy-
ses ipse tanq̄ sollicitus infra scriptas positiones et articulos in iudi-
cio obtulit tenoris sequentis.

Positiones et articuli oblati sua die et infra terminū p̄ moysen
hiesu procuratorem probatione sue exceptionis p̄posite cōtra.
et aduersus petitionem oblatam contra dictum moysen per Belial
inferorum procuratorem super quibus iure permittente petit dictus
moyses p̄dictum Belial medio iuramento sigillatim interrogari et
responderi. vt in suis probationibus per eius belial confessionē va-
leat releuari vt in c. i. de confel. li. vj. et ff. de iur. iu. l. eum qui

Onit et probare intendit dictus moyses. q̄ homo ex inobedi-
entia cecidit in mortem vt genesi iij. c. et ps̄ c. vj. Sedentes in
tenebris et in vmbra mortis iuncti in mendicitate et ferro. quia ex-
acerbauerunt eloquium domini et consilium altissimi irritauerunt

Item ponit et probare intendit. q̄ mors illa duratura erat
donec filius dei eueniret vt ps̄ c. iij. humiliauerunt in compe-
dibus pedes eius ferrum pertransiuit animam eius. donec eueniret
verbum eius. Item ps̄ c. vj. misit verbum suum et sanauit eos. et
eripuit eos de interitibz eorum. Item ponit q̄ deus dominus est
terre orbis terrarum et infernum et habitantium in eis. et i eis fecit
quicq̄ voluit et eiusdem inferni possessionē habuit et habet. vt ps̄
iij. domini est terra et plenitudo eius. et ps̄ c. lx. vj. regnum tuum
domine regnum omnium seculorum et i. R. ij. dominus mortificat
et viuificat deducit ad inferos et reducit et ps̄ c. lxj. deus noster p̄ omi-
bus dijs Omnia quecumq; voluit fecit in celo et in terra et i omnibz
abissis. Item ponit vt i. q̄ ipse deus tanq̄ habens dominiū et posses-
sionem inferni ad preces helisei animam pueri filij vidue iam defu-
cti. ipse deus de iam dicto inferno extraxit. et ab eo puerum p̄dictum
viuificando resuscitauit vt iij. R. iij. Item et animam latrunculi

110
18.

de iam dicto inferno extraxit ut iij. R. xij. Item ponit ut s. q. deus genuit mente filium suum ut ps. c. ix. ante luciferum genui te. Item ps. ij. dominus dixit ad me filius meus es tu ego hodie genui te et psa. xliij. Ante me non est formatus et post me non erit. ego sum dominus. et non est preter me saluator. Et psa. ultimo. Nunquid ego qui alios parere facio ipse non pariam dicit dominus. Si ego qui generationem cunctis tribus sterilis ero dicit dominus. Item ponit ut s. q. deus omnia predicta dedit filio predicto in hereditatem suam. ut ps. ij. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terre ps. lxxj. et dominabitur a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos terre. et psa. lxxvij. dedi te in feodum populi ut succitares terram et possideres hereditates dissipatas. ut diceret hijs qui vincti sunt exite. et qui in tenebris reuelamini. Item ponit ut s. q. predictus dei filius pro redemptione sedentium in tenebris. et ut terre et orbis terrarum et habitantium in eis plene capere posset possessionem secundum omnia scripta prophetarum ex virgine in mundo natus est. mortuus est. et sepultus. et a morte resurrexit. sicut plenius habemus testimonium ex euangelio et quasi hoc notum est mundo omnino. Item ponit ut s. q. predictus dei filius habens inferni dominium et possessionem animam puelle. animam filij vidue adolescentis. et animam lazari de iam dicto inferno viuens interris. extraxit et eisdem de morte ad vitam resuscitauit sicut notorium est. et euangelium hoc plene testatur mat. i. lu. vij. et viij. et io. xj. Item ponit ut s. duo simul et eodem modo. unam et eandem rem possidere non possunt in solidum ut de proba. licet et ff. de acqui. poss. l. possideri. S. e contrario. Item ponit ut s. q. si deus possidebat infernum. quomodo sathan. et demoniorum congregatio poterat infernum possidere. nisi ipsa demonia nomine dei eum possedissent. et iure cautum est quod is possidet cuius nomine possidetur. et not. de resti. spo. cum venissent et de prescrip. diligenti et ff. de acqui. poss. l. q. in ea et l. generaliter. Item ponit ut s. q. sathan et demoniorum sua congregatio. clausis et firmatis portis inferni predictum filium dei vocantem et clamantem aperite portas regi glorie in dictum infernum intrare non permiserunt. eum quod sua hereditate possessione et iure spoliando. Item ponit ut s. q. in continenti vim vi repellendo predictus dei filius predicti

19
filij inferni portas sibi rebelles potēter confregit. et in eum intrauit
et fecit de eo et de animabz ibi reperitis. vt de suis hereditate et possel
sione vt de homici. significasti de testi. spo. olim. et de sen. excō. dilecto
li. vj. Itē ponit vt l. q. de predictis est publica vox et fama inter ho
mines et per homines nē. quia adhuc ponitur de fama. qua ea pba
ta cum vno teste in ciuilibus probationē inducunt vt in c. venien
de testi. cum similibus.

Vibus positionibus et articulis per moysen in iudicio obla
tis. et apud acta per scribam redactis et receptis saluo iure in
pertinentium et non admittendorū vt de elec. constitutionē in glo.
fi. in ele. peijt vidus moyses citari partem et testes tam ad responde
dum eisdem qz ad videndum testium iuramenta vt in c. in nomine
domini. de testi. cum similibz. quam citationem mandauit salomō
in continenti fiendam. Cuius forma talis est.

Alomon hierusalem rex Iudex sede diuine datz in causa ver
tente inter belial procuratorem infernalem ex vna parte. et
moysen procuratorē hiesu ex alia. azaeli velocissimo cursori, Salutē
Mandatum diuinum seu literas diuinas nos notariē recepisse hui
tenoris et cōtinentie. Alpha et o nē. Verum q. certis et peremptorijs
Coram nobis in iudicio per moysen hiesu procuratorem exceptio
nibus ppositis contra libellum et in eo petita per belial pcuratorem
infernum super quibz probandis necessario habet testes pducere
quare tibi presentium auctoritate committimus atqz mandamz. vt
infra scriptos testes peremptorie citare debeas vt prima die post cita
tionem tuam, Corā nobis in domo nostre habitationis personaliē
debeant comparere sub pena excōicatōis iuraturi et perhibitori testi
monium veritatis sup his de quibus et per nos et per nostrā curiā
fuerint interrogati. Itē etiā peremptorie citare cures predictū belial
q. sub eadem pena in eodem termino coram nobis compareat ea
rundem testium iuramenta visurus atqz responsurus positionibus
et articulis per predictum moysen p eius iur p batione in iudicio
oblatis cites et referes nē. Data hierusalē die ij. aprilis Et hoc pbat
de testi. i. nomine domini et de testi. cog. c. i. et ij. Quorum nomina
sunt hec Abraham Isaac Jacob Dauid Iohannes Baptista Aristo
tiles Virgilius et Ppocras.

Vibus testibz citatis atq; iudici et apud acta relatis. nec non iudice pro tribunali sedente preconie vocatis. et personaliter comparentibus. Belial vna cum eis comparens et interrogat sup positionibz predictis respondere recusabat. sed iussus a iudice timens ne pro confesso haberetur vt de confel. c. ij. li. vj. Confessus fuit positiones exceptis quibusda. primo q; sathan et eius congregatio dyabolica fuerunt veri possessores et non deus. Secundo q; dei filius nondum venit nec est etiam natus nec mortuus. Item tercio q; dictus hiesus non vim vi repellendo. sed spoliando intrauit.

Vibus habitis responsionibz iudex in forma iur a predictis testibz sigillatim incepit recipere iuramenta sacrosanctis euangelis corporaliter tactis. super iam dictis positionibus et articulis dicere veritatem pro vtrazq; parte. et nullam inferre falsitatem remotis precio timore vel amore odio vel commodo temporali vt iij. q. ix. hortamur ij. q. iij. nullum et in c. fraternitatis de testibz. Et no q; si iuramentum sit a teste prestitum de dicenda veritate super positionibz et articulis. et ultra ipsas aliud dixerit eius dictum quod dixit ultra non valet. quia deposuit non iuratus vel sis cautus. q; testem semper facias iurare de dicenda veritate super positionibus et totali causa facit ad hoc. C. de testibus cum similibus.

Vibus sic factis. videns belial q; testes admittebant ad iuramenta sine mora se oposuit dicens. Domine iudex debet ne isti testes recipi. Respondens moyses ait. quare non. Ait Belial nonne causa ipsorum agitur. ipsi sunt de spolijs et nemo testis in causa sua vt iij. q. iij. Item nullus. Ait moyses salua reuerentia. quia exceptiones non debent nunc pponi contra testes de iur. sed debent reuocari tempore disputationis. quia non expediat nunc testes tali modo reprobati donec constet an contra te deposuerint. et tunc possint reprobari tam in personis qm in dictis. protestatione autem emissa. vt i. c. presentiu de testi. ac. ex pre. l. et de excep. deniq; et de sumo. licet heli nisi in casibus vt cum opponitur q; testis est odiosus ex causa criminali. et tunc statim hoc deberet probari vt. C. de testi. aucc. si dicatur Item si obiciatur de testi. q; sit seruus et si dicat se liberum non debet admitti nisi ostensa carta manumissionis. C. c. ti aucc. si dicatur ad hoc quod dicit q; causa sit ppria istorum testium cum ipsi sint de

112
22
I dixerunt testes vep esse qd hiesus sit nat² in mūdo . mortu²
et sepultus atq; resurrexit a mortuis . queratur ab eo quomō
scit et si ibi presens fuerit . et ad quid ipse ibi erat . et si vidit . Item q
anno mense et die id fuerit . Item in quo loco natus . in quo mortu²
et in quo resurrexit qua domo qua parte domus . vel quo loco . vel q
parte loci . et qui erant ibi presentes . Item si cognoscit illum hiesum
et cuius eratis est . state vel coloris . Item qd ipse sit filius dei . quomō
scit vt s . Item si dixerit verum esse qd vim vi repellendo . dictus hies²
infernū spoliando intrauit . queratur ab eo quomodo scit vt s .

Vibus secreto et sigillatim examinatis . iuxta interrogatoria
more danielis vt in c . venerabilem de testi . et . C . de testi . l . nul
lum cum si plene fuerunt probata per ipsos ea que belial i articuli^s
negauit lateq; deponentes de natiuitate . vita et morte et resurrectiōe
cristi hiesu et qd ipse hiesus est verus dei filius de scientia deponentes .
qd ipsi Abraham Isaac et iacob in celesti comitiua interfuerunt qn
deus intonuit supra predictum hiesum . tam in lauacro . qm in trāf
figatiōe in monte dicens Sic est filius meus dilectus ipsum audite
Idem iohannes baptista deposuit . quando dominū hiesū i iordane
baptisauit Alij vero testes dixerunt . qui in inferno fuerunt . qd deus
in tanto tonitruo vocem emisit . qd ipsi et omnes alij qui ibi erant
supradicta prolata audierunt . et quomodo demonia primo pdicto
hiesu violentiam intulerunt . non permittentia eum ingredi i infer
num . et quomodo hiesus vim vi repellendo reintulit eis nē . De sci
entia tempore et loco plenissime deponentes . vt in c . cum causa de
testi . cum si .

Estibus rite examinatis et rescriptis . instabat moyses vt eoz
dicta publicarentur . et quia publicari non potuerunt . nisi
aduersa parte citata vt de sen . et re . iudicata cum j . et a . et qua citata
sub termino diei vnus quos est vj aprilis . et comparentibus . et hīc
inde facta renunciatione in testibus producentis . predictoz testium
dicta fuere publicata . et sic apud acta reuactum fuit . et dato termino
vsq; in diem viij . eiusdem ad recipiendum copiam processus . et de
eo coram iudice disputandum prout a iure requiritur vt de proba .
quoniā contra cum similibus De quibus belial male contentus
cum copia processus vadit ad infernum super iam dicto processu

b

demoniorum et maxime iurperitorum querendo consilium. et cum hilari vultu a toto inferno fuisset receptus. qd recitata probitate. et sagacitate suis. quam et quas in iam dicto processu fuerat expertus. cum int iam dicta demonia obrentum fuit pro meliori. qd postq de iure non poterat possessionem recuperare dominium mundi et inferni qd agatur suspenso possessorio iudicio de eorundem proprietate antequam in possessorio concluderetur. ut de causa pos. et pprie pastoralis. et sic iniunctum fuit belial ut ageret. Qui accedens ad iudicem eo die quo debebat de processu disputari. et neglecta disputatione peccij a iudice benigne se admitti ad causam proprietatis suspenso iudicio possessorio. et sic apud acta pro eius parte scribi fecit.

Item Vibus a moyse auditis taliter ipse fuit locutus. domine iudex advertatis qd ipse nequam intendit intricare negocium. ut causa plus qd a iure permittitur prorogatur. Vos scitis bene qd circuitus est euitandus ut in c. auditor de rep. m. clemen. Tamen ego peto procedi in lite cepta ut terminet. ut. C. quomodo et quando autem. qui semel. Ait Belial nonne possum ex beneficio iur intentare petitionum suspenso possessorio. et nondum in ea conclusa. ut de causa pos. et pprie pastoralis. et de testi. significauerunt. Ait moyses quid loqueris totum contrarium dicunt ipsa iura videlicet qd de petitiono potest transiri ad possessorium sed no econtra. Ait Belial vide glo. ibi que hoc nor. Ait Moyses quomodo potest hoc ee. quia si hoc eet veritas. tunc pprietas preiudicaret possessioni. Sed qd hoc non sit verum est evidens argumentum de or. cog. cum dilectus. et c. ultimo. Ait Belial que dicis locum haberent. si a diuersis partibus intentarentur. sed quando intentantur ab eodem. non sic et sic loquuntur iura Item mea conuentio est expressum. tua exceptio est tacitum. sublato expresso quomodo remanebit tacitum. Certe no remanet ut. C. si reus vel accu. mort. fac. l. ultima. et qd no. de de. coniu. qd a te ergo non potes petere in causa procepi. Dic mihi o moyses si iudex delegatus sententiauerit super possessorio. nonne cognoscere poterit de pprietate. nec dicetur fundus offitio suo et hoc ppter cognoscibilitatem causarum. ut de sequestra. c. i. Quantomagis si sinuatum no fuerit et ponatur sine preiudicio qd obtineres in possessorio. si postea obtineam de pprietate Nonne enim ipsa pprietate recuperabo possessio

tibi adiudicatam, Certe sic quia possessio sequit̃ pprietatem vt ff. de po. l. bona. fides. ff. si pignora act. si rem xvj. q. iij. §. i. et iij. c. cū dilecti de causa poss. ergo valde et de iur̃ debes admitti. Ait moyses peto interloqui vnde salomon taliter extitit interlocutus q̃ primo sit renunciatum in totum possessorio iudicio per belial. Ipse idem ad agendum de pprietate ad mittitur, Allegat ad hoc et bene glo. c. vinci d. causa pos. et pprie in demē. Et subsequenter eadem iudicij instantia vtrāq̃ partem apud acta peremptorie citauit ad dandum et recipiendum libellum ad diem nonam hora iudicij et ad vltimis ora cause rē. vt supra dictum est. Ait moyses oportet acquiescere sed male contentor. Ait Belial quare male contentaris de quo cōfidebas de testib? forte et quid valent eorū dicta. Nunquid abraham ē publicus concubinarius. Nonne dictum est sibi, Ecce ancillam et filiam eius vt gen. xxj. Cuius ratione dictum suū non valet vt iij. q. iij. consanguineorū. Quid valet testimonium Isaac mendacissimi periuri qui cum interrogatus fuisset si sua vxor esset sua vxor mentiendo dixit q̃ non vt gen. xxvj. Cuius ratione dictum suum non valet vt xxij. q. v. paruuli et de test. testimonium. Item iacob nōne fuit fraudulentus inuasor fur et latro qui suis fraudulentis recepta benedictione ingressus fuit hereditatem elau fratris sui primo geniti vt gen. xxvij. cuius testimonium non valet vt ff. de furt. l. nō potest. Item quid valet testimonium dauid homicide et adulteri vt ij. R. xj. c. Certe nihil vt de testi. ex pte b. cum similib? Vbi est virgilius qui decept? specie mulieris in cista ad curiam suspensus spectaculum fuit omni transeunti, Et Hypocras inuidia ductus interfecit nepotem suum Et Aristotiles qui fraudulenter diripuit armarium salomons tempore alexandri et eius sapientiam et philosophiam fraudulenter sibi appropriauit De Iohanne Baptista nihil dico q̃a cum bonitate ē plenus tam̃ eius dictum in mei preiudicium modicum valet quia dictum vnus dictū nullius vt de testi. licet i. et ij. Ergo de quo lamentaris o moyses. Ait Moyses si fuissent dicta testium disputata bene probarem tibi q̃ valerent Ait Belial hec pbatur per sacram scripturam et q̃ per sacram scripturam probent̃ crimina est euidentis argumentū in iure vt v. q. vltima. epifanium et de maio. et obe. hisq̃. Ait Moyses Intendas ad libellum termino

sepedite citationis adueniente. et partibus vtriusq; in iudicio cōpa-
rentibus Astutus Belial tres sub eadem forma obtulit libellos huius
tenoris et cōtinentie .

Oram vobis illustri ac. Pronit Belial procuratorio nomine
et p parte totius infernalis congregationis contra hiesum
vel aliam personam p eo legitime interuenientem. qd cū dicta vni-
uersitas infernalis tenuerit possiderite habuerit infe r nū. et terram
vniuersam mare et omnia que in eis sunt. et maxime in dicta terra
degentes ad plenā et totalem iurisdictionem pprietatem et dominiū
eius et tanto tempore cuius contrarij memoria non existit ex largiti-
one traditione et repudiatione factis in sathan. et eius vniuersitatē
infernalem et altissimum vniuersorum dominum ppter peccatū. et
inobedientiam Ade p̄mi hominis plenissime pertinere que omnia
sepedicta. dictus hiesus temeritate quadā potius q̄ iur auctoritate
sibi appropriauit p̄mo potius vsurpauit. et dictos sathanā et vni-
uersitatem infernalem inde ammouendo in graue preiudiciū et ia-
cturam eorundem. quare procur̄. sepedictus nomine quo s. petit p̄-
dicta omnia ad pprietatem et dominiū iam dicte vniuersitatis per-
vos et vestram curiam sinualiter adiudicari Et predictū hiesum fe-
naliter ex inde ammoueri protestando de expens. damnis et inter-
esse. et hoc pbat p c. inter dilectos de fi. instru. et p c. ablate. S. sane
de sen. et re. iudi. li. vj. Quo libello perlecto iudex simile mofsi dedit
libellum nec non ad terminum ad diem x. eiusdem respōdendū litē
contel. et ad vltiora cause pcedendum .

Ermino supradicto adueniente coram iudice partib; amb-
bus presentib; mofses instante Belial litem contestando sepe-
dicto libello respondit dicens nego narrata p̄ut narrantur et petita
prout petunt fieri debere Sic contestatio disiunctiue fit aliquando
quia in libello petunt et narrant vera et falsa mixtim ita qd per illā
disiunctiuā saluat vt de resti. spo. cū ad sedem .

Acta litis contestatione. et ea apud acta scripta et redacta iu-
dex in cōtinenti fecit a partibus iuramentū calumnie p̄stari
sub forma nō in c. i. de iura. calup. sub his versib; cōprehensa Illud
iuretur qd lis sibi iusta vi. Et si queratur verum non inficiet. Nil
pmittetur nec falsa p̄batio detur vt lis tradetur dilatio nulla petet

26.
Et nota q̄ cum semel de calumnia est iuratum . amplius in eadem
causa non iuratur vt . C . e . ti . auct . hodie . sed de malicia sic cū p̄p̄ta
fuerit aliqua exceptio et dilatio petatur vt de excep . pastoralis . et de
testi . ultra terciam . et de iur̄ calup̄ . c . penl . li . vj . i . fi . Item nō q̄ hoc
iuramentum calumnie in principali causa prestitum seruat partē .
indemnem in condemnatione expensarum . quia ibi est ignorantia
facti . sed non in causa appellatōnis quia ibi est ignorantia iur̄ . hoc
nō in c . finem de do . et cōtu . et nō in regula ignorantia de re . iur̄ li
vj . Et nō q̄ syndicus vniuersitatis hoc iuramentū prestat in p̄p̄am
animam . Pro iur̄ alterius spiritalis in suam et deum . et nō glo . in
c . in pertractandis de iur̄ calup̄ . et eo . ti . c . penl . li . vj . pena vero recu
santis est . vt actor cadat ab instituta causa . Reus vero habetur pro
confesso vt eodem titulo c . finali .

Vibus quidem peractis belial peccit dilationem pro testibus
et alijs iuribus et defensionibus suis producendis, Vnde iu
dex dedit eidem et alteri parti terminum dierum trium . qui terminus
cadit in diem xij . aprilis ad ipsas defensiones et ad iura alia pro
ducenda p̄pter q̄d nō q̄ dilatio vari debet iudice sedente p̄ tribunali
et vtraq̄ parte presente . et causa cognita de plano et semiplene . vt
iij . q . iij . § . spacium vbi a iudice et data dilatione officium iudicis
conquiescit . donec temp̄ dilationis effluxerit vt . C . de dila . siue par
et de ap . significauit Et nō q̄ hodie in dilationibus pro testibus p̄
ducendis iudex cōsiderata distantia locor et temporis qualitate indu
cias concedet vt de ap . cum sit romana . q̄ de iure ciuili est secus . vt
iij . q . iij . spacium et . C . de dila . l . i . Qua dilatione per belial recepta
testium producendorum et iurium aliorum in continentē sollicitus .
de suo iure positiones et articulos protulit in iudicio . in forma que
sequitur infra scripta .

Ostiones et articuli p̄ parte Belial vt s . in alio preambulo
ponit et probare intendit Belial procuratorio nomine . quo
s . q̄ deus hominem masculum et feminam . masculum ex̄ paradisu
feminam in paradiso creauit vt gen̄ . i . et ij . c . Item ponit q̄ deus di
ctum hominem tulit et posuit in paradiso voluptatis . vt operaret̄
et custodiret eum vt gen̄ . eo . c . Item vt s . q̄ deus eidem precepit ne de
ligno sciētie boni et mali comederet . quia in quacūq̄ hora comederet

morte moreretur ut gen. eo. c. Itē ponit ut s. q. ad suggestione serpenti
 callidioris cunctis animantibus que deus creavit de predicto ligno
 comedit contra dei preceptum ut gen. iiij. c. Item ponit q. reus ppter
 predictam inobedientiam. eiecit dictum hominem de paradiso volu
 ptatis i. maledictione ut operaretur terrā de q. sumpt. fuerat ut gen.
 eo. c. Item ponit ut s. q. post predictam inobedientiam et eiectionē.
 deus eundem hominem tradidit in manu sathane. et dyabolice con
 gregationis possidendum ut Psalme xliij. Pater tuus peccavit et in
 pretes tui prevaricati sunt in me et contaminavi principes sanctoy
 dedi ad interitionem Jacob et Israel in blasphemiam, Item ponit
 ut s. q. deus post predictam traditionem dictū hominem repudia
 vit et vendidit eū pdictis sathane et infernali cōgregationi. ut Psalme
 i. c. hoc dicit dominus. Quid ē hic liber repudij matris nostre. qua
 dimisi eam. aut quis est creditor meus cui vendidi vos. Ecce enim
 iniquitatibus vestris venditi estis. et in scelerib. vestris dimisi ma
 trem vestram, Item ponit ut s. q. dictus sathan. et etiam infernali
 congregatio utriusq. repudiacionis corporalem habuerūt possessioz
 ut ps. xlvij. Sicut aves in inferno posite sunt. et mors depascet illos
 Item ponit ut s. q. hominibus crescentibus in terra. dictus sathan
 et congregatio iam dicta valde dilataverunt imperium suum supra
 eos et in vniuersa tra. qui in eadem damnatione erant cum primis
 parentibus eorum ut Abacuc iij. c. Egre dietur dyabolus ante pe
 des eius. stetit et mensus est terrā. aspexit et dissoluit gentes et cōtenti
 mentes seculi. Itē ponit q. dicit sathan fuit et ē rex egipti ut ezech.
 xxxix. c. Itē ponit ut s. q. fuit et ē dominus ciuitatis illius ppe mare
 positus q. fuit et est princeps tyri. ut ezechielis xxvij. Item ponit
 ut s. q. fuit Et est dominus ciuitatis illius prope mare positus. cui
 nullus negavit tributum ut ezechielis. xxxvij. c. Item ponit ut s. q.
 fuit et ē dux Israel ut ezech. xxi. c. Itē ponit ut s. q. ipse ac vniuersi
 tas infernalis super omnes gentes et nationes potestatem et iurisdic
 tionem exercuerunt et dominium habuerunt ut ezech. xxxij. Itē po
 nit s. q. iusto titulo et bona fide predicta. et dicit ut sathan et infernal
 congregatio possiderunt et prescripserunt spatio quatuor milia an
 norum et ultra ut eo. xl. c. Iugum graue super filios Adam a die ex
 itus de ventre matris eorum. Itē ponit ut s. q. deus non irritat ea

que de suo ore procedunt ut ps. lxxxvij. Itē ponit ut s. q. de pōicti
 est publica vox et fama inter homines et per homines. Et nota q.
 positionibus debet pars aduersa. ne dum iuramento de veritate di
 cenda respondere. que si iussa a iudice reculauerit habetur p. cōfesso
 ut de confel. c. ij. li. vj. debet eisdem per verba credo vel non credo re
 spondere. Nec est dandum tempus ad deliberandū. quia ex p̄sūptōi
 bus informat suam credulitatem ut nō in c. quosdam de presūp. et
 hoc fit ne pars agens releuetur ab onere probandi ut ff. de iur. iur.
 eum qui in c. de confel. li. vj.

Vibus quidem positionibus et articulis ut s. in iudicio pre
 sentatis et receptis saluo iure impertinentium et non ad mit
 tendoz. ut nō i. c. constitut. de elec. i. de. i. glo. penl. peccit belial iudi
 ci testes et partem citari prout s. in eius forma continetur Quibus
 quidem testibus qui longissimis annis in inferno deguerunt. nec et
 non moyle citatis et relatis atq. comparentibus coram iudice. put
 s. in alia forma continet. Peccit Belial procur. infernalis in moylen
 pcuratorem hiesu per iudicem sigillatim positionibus et articulis
 premissa de veritate dicenda iurari interrogari et sigillatim ad quā
 libet responderi. et iussus q. a iudice per ordinem omnes positiones
 predictas exiitit confessus. hoc excepto q. ad suggestionē serpentis hō
 peccauit. pmo dixit moyles ad dyaboli suggestionem. qui inuidia
 plenus per serpentem hominem innocentem fecit peccare. Audi sa
 pientem sapientie ij. c. Deus creauit hominem inexterminabilem
 ad imaginem sue similitudinis fecit illum. inuidia autem dyaboli
 mors intrauit in orbem terrarum Belial autem bilaris factus ppter
 lepedictam confessionem ad proximum dictum non aduertēs. Ait
 iudici. domine iudex confessio procur. nocet domino ut lite. nō estel.
 accedens et c. cum olim. de causa poss. et pprie ammodo testibus nō
 ego quoniam ex ore eius audistis et iure est cautū. q. in cōfiteēm
 nulle sunt partes iudicis nisi i. condemnando ut de transac. p̄rerea
 de confel. c. ij. Ideo precor vestram dominationē ut dictum moylen
 ad audiendam sententiā placeat citari. quia ius dicit Nos i. quāq.
 sententiā ferre possumus nisi in conuidum aut sponte confessum
 ut ij. q. i. nos Ait moyles tu Belial es male morigeratus at huc nō
 exposui iudici factum meum. et infringis mihi in ore verbū. Audi

me patienter si placet Ait Belial volens truphare de moyse loquere
domine quia seruus tuus audit. Dicit moyses obijciendo ostra tuas
positiones et articulos. Dico qd dicit sathan et dyabolica cōgrega
tio fuit princeps et rex prout in positionibus et articulis tuis dicitur
Sed nunc non est. nec imperator nec princeps nec rex. quia iuste ei
de meritis. i. malis meritis sentencialiter per omnipotentem deū fuit
priuatus. Et hieus meus eiusdem dei filius de predictis regnis per
eundem omnipotentem legitime fuit inuestitus. sicut per publicā
iudicialē sententiā legitime apparet. Ait Belial ubi est ista sententiā
proba per eam. Ait moyses peto per iudicem ad hanc exceptionem
peremptoriam me admitti ad quā salomō admisit. et sic apud acta
scribi fecit ac moyses incontinenti et ī eadem instantiā iudicij appor
tauit librum Psal. c. xlvij. et eundem incepit legere incontinenti in
his verbis et forma

Exemptor deus exercituum. in nomine illius statim Israhel
vultione capia et non resistet mihi. homo denuda turpitudinē
tuam discoopert humerum tuum. reuela crura transi flumina. sede
tace et inter tenebras filia caldeorum. i. infernorum. quia non vo
caberis ultra domina regnorum. Iratus sum super populum meū
et contaminavi hereditatem meam. et dedi eos in manu tua. nam
posuisti eis minas super semen agrauasti iugum tuum valde et dixi
sti in sempiternum ero dominus nō posuisti hoc super cor tuum neg
recordata es nouissimi tui. et nunc audi hec delicata. et habitans
confidenter que dicis in corde tuo. Ego sum et non est preter me
amplius. Non sedebo vidua. et ignorabo sterilitatem. veniunt tibi
hec duo subito in die vna sterilitas et viduitas vniuersa venerunt
super te ppter multitudinem maleficior et ppter duriciem incantator
tuorum vehementer et fiduciam habuisti in malicia tua et dixisti
nō est qui videat me sapientia tua et scientia tua hec decepit te. Et
dixisti in corde tuo. Ego sum et preter me non est ultra veniet
super te malum Et nescies ortum eius et irruet super te calamitas
quam non poteris expiare. Veniet super te miseria repente quā
nescies incantatoribus tuis. Et cum multitudine maleficiorum
tuorum stent et saluent te augures celi. qui contemplantur sidera
celi et supputabunt menses. ut ex eis annum exarent ventura tibi.

30.
Ecce facti sunt sicut stipula ignis combussit illos non liberabunt aia
suas de manu flamme. non sunt prune quibus calefant. neq; foc2
vt sedeant ad eum. Sic facta sunt tibi in quibuscunq; laborauerat
negotiatores tui ab adolescentia tua vnusquisq; in via sua errauit
Non est qui te saluet cristo meo cyro. cuius apprehendi dexteram vt
subijciam ante faciem eius. gentes et dorsa regum vertam et aperiã
ante eum ianuas. et porte non claudentur. Et dixit in tempore pla
cito Exaudiui te et i die salutis auxiliatus sum tui. Cernã te infed2
populi vt suscitares terras et possideres hereditates dissipatas. vt di
ceres his qui iuncti sunt exite. et his qui i tenebris reuelamini. vno
ego dicit dominus quia omnibus his velut ornamento vestieris. et
circundabis tibi eos quasi sponsa. et quia deserta tua et sollicitudi
nes tue. et terra ruine tue nunc angusta erunt pre habitatoribus. et
large vagabuntur qui absorbebant te. *Ysaie xlix. c.* Qua sententia
ante solutionem lecta. peccit moyses eam apud acta scribi et redigi

*It Belial domine iudex nihil scio de hac sententia. et non credo
ipsam recte latam. quia nunquam ad eam audiendam sathã
vel infernalis congregatio fuerunt citati neq; vocati. Ait Moyses
Nonne presumitur pro his que a iudice sunt facta vel acta vt de elec
bone. de remun. in presentia et in e. post cessionem de proba. et ij. q.
vj. hoc etiam. Ait Belial verum est q; creditur sentencie iudicis. vbi
constat de processu cause sed vbi reuocatur in dubium de processu iu
dicis non est presumendum de iusto ordine nisi probeat per acta. Na
victores non aliter potiuntur sentencijs nisi eas ostenderit recte la
tas vt auct de his que ingredi ad app. s. illud. et maxime cum altera
pars presens non fuit vel procur. quia si fuisset presens et nõ appel
lasset tunc veritatem diceret vt nõ ino in c. quoniam de proba. spe
in ti. de instru. edi. s. restat vbi i summa nõ in c. i. de proba. i. demẽ
Sed si velles dicere q; acta sint per dita proba perditorem vel pcessũ
p testes vt de priuile. cum olim de testi. alienatus de re iudi. sicut. C.
de testi. l. properandum. Ait Moyses quid dicis tu Nonne vides q;
literis episcopi creditur etiam si non probetur de pcessu vt de proba.
post cessionem vt ij. q. iij. cure. Ait Belial distingue tempora et
concordabis scripturas vt ij. q. i. Si peccauerit. Si queris de extra*

iudicialibus et tunc eius scripture creditur sine alio admiculo. Si
 de iudicialibus et tunc non creditur nisi habeat testium subscriptioꝝ
 vel q̄ constiterit legitimis documentis. ut in predicto c. quoniam
 de proba. et de testi. cum a nobis. Vnde ait salomō iuste petit belial
 Doce tu Moyses et iusticia tuam serētia ex actis. quia alias te non
 admitteremus ad dictam sententiā. libenter domine. Et tunc ait moy
 ses ad belial.

Belial dic mibi nequissime. ait moyses esto sapiēs. Dic quic
 q̄ vis et coram iudice non loqueris de me vituperiose quia patien
 ter audiam ait moyses Nonne deus manifeste vidit totam hominū
 maliciam que erat in terra. et cundam cogitationem cordis intentā
 esse ad malum. omni tempore post peccatum hominis. et ante dilu
 uium. ait enim penitet me fecisse hominem. delebo inquit hominem
 quem creavi a facie terre. et omnes homines in diluuium aquarum
 deleuit ut gen. vj. et vij. c. Itē post diluuium quid dixit de? clamor
 sodomorum et gemorreorum multiplicatus est. et peccatum eorum
 aggrauatum est. nimis descendam et videbo. Nonne pluit deus ex
 hoc nubi ignem et sulfur. et subuertit ciuitates his gen. xvij. et xv
 iij. de accu. qualiē et ij. q. i. deus. Item vlt̄ hoc quot adulteria quot
 homicidia quot proditiones quot graua mala ī mundo sunt neq̄
 sine patratā. ad que narranda cor concipere mens premeditari. et
 lingua dicere non sufficeret. sicut clarius ī codice biblie patet. nūq̄
 mundus sit exorbitans ab aquis. et ciuitates sic exuste fuerūt de regno
 inferni ac sathane. quoniam tu dicis sathan inferni imperatorē ac
 principem mundi sicut in positionib? tuis s. in actis positus pleniē
 continetur Nonne infernus et sathan tenetur de peccato postq̄ mū
 dus sub eorum regimine erat quomodo potest tua excusatio valere.
 quoniam munde sunt eorum manus a sāguine hac ut lxxxviij. di.
 ephelus. postq̄ sub eorum erat regimine. Item dic mibi o Belial an
 si rex aut princeps fuerit dissipatus. vel negligens regni sui regens.
 si ppter hoc possit et debeat regno priuari Si dixeris q̄ non menda
 cium dicis ut de elec. q̄ sicut in si. xij. q. ij. vincemus et lxxxi. di. dictū
 vbi de hoc Item vltra hoc. Nonne sathan et infernus permiserunt
 se deo celi in mundo q̄h vniuerso. Nōne ppter hoc grauiē deliquerūt
 ut deum dominum suum. qui precepit se solum in mundo adorari

ut exo. xx. et deutro. vi. c. ppter quod sathan et infern² potuerūt regno
 mundi priuari ut de re. iudi. ad aplice xv. q. vi. alius et d'ruoto licet
 dic mibi o pphane nonne ista fuerūt manifesta deo ut iudici ac etiā
 et alijs. cum ipse deus descenderit ad videndum clamorem sodomoz
 gomozreorum videlicet si opere compleuit ut gen. xvij. et xix. atqz
 vidit cunctam hominum maliciam pronam esse ad malum ac. ut
 gen. vi. Item nonne ppter culturam principis infernalis ipse deus
 infinitos reges occiderit et gentes multas percussit Seon regē amor
 reorum et og regem Hasan et omnia regna chanaan P:opter cultu
 ram sathane et inferni polorum eius ut iosue. xij. et ps. c. xxxv. pot
 ne hoc tergiversatione celari cum ipsorum testis sunt celum et terra.
 et populus vniuersus ut de purga. canonica cum dilect². Nūquid
 in his oportuit accusatorem habuisse Certe non ut ij. q. i. manifesta
 et in c. euidentia de acu. ac etiā in his ordinem iudiciariū obseruari
 Certe non ut de iur. iur. ad nostram ij. Et non credas o belial qd
 iustus deus sathane et inferno fecerit iniusticiam. quoniā via iuris
 egit contra ipsum Audi hieremiam i. c. Ecce ego ad te superbe dicit
 dominus exercituum. quia venit dies tuus tempus tue visitationis
 et ceter superbus et corruet et non erit qui suscitaret eum. et quia talia
 manifesta non egent de iur. testium de positionibus declarari. cum
 probationem vel ordinem iudiciarum non requirunt. cum fuerint
 notorie deo et iudici et alijs ut de testi cog. super eo sed si non fuissent
 notoria iudici ut iudici et alijs et tunc oportuisset tale notorium seu
 manifestum probari ut de elec. bone ij. et in c. velstram de coh. de.
 et mu. Sed sentēcia i his quantumcumqz notorijs fuit necessaria ut
 de diuor. porro. et de ap. cum sit et ij. q. i. deus Ideo vniuersorum do
 minus ad eam audiendam sathan. et infernum citari fecit. ac etiam
 de eorum delicta et regni priuatione valde in ea. ipse deus cōdoluī
 cuius tenor sequitur in hec verba.

Voite verbum domini. principes sodomorum et peccatorum
 percipite auribus legem dei mater pplo gomorre Coiā facta
 est meretrix ciuitas fidelis. plena iudicij iusticia habitans i ea. Nūc
 autem homicide argentum versum est in scoriam vinum tuū mixtū
 est aqua. princeps tuī infideles socij furum omnes diligunt munera.
 sequuntur retributiones pupillo non iudicant eam vidue. non.

ingreditur ad eos ppter hoc ait dominus exercituum fortis israhel beu
ego consolabor de hostibus meis. et vindicabor de inimicis meis. et
conuertam manum ad te. et excoquam ad puram scoriā tuam ut
auferas omnem stagnum tuum ut *Plaie i. c.*

Tem sathan ipse deus fecit citari per ezechiele xxviij. c. p eoz
superbe dixerat. q deus ego sum in hec verba. Et verbū factū
verbum domini ad me dicens fili hominis dic principi tyri hoc dicit
dominus deus. eo q eleuatum est cor tuum. et dixisti deus ego sum
et in cathedra dei sedi in corde maris. Cum sis homo et non deus
et dedisti cor tuum quasi cor dei. Ecce sapientior es tu danielle omne
secretum non est absconditum a te sapientia et prudentia tua fecisti
tibi fortitudinem et eleuatum est cor tuum in robore tuo. ppter ea hoc
dicit dominus eo q est eleuatum cor tuum quasi cor dei. Idcirco ego
adducam super te viros robustissimos gentium et nudabūt gladij
suos super pulcritudinem sapientie tue et polluent decorem tuum in-
terficiēt et detrahent te morieris in interitu occisoz in corde maris.
Nunquid dicens loqueris deus ego sum.

Tem tercio sathanam predictum citari fecit super superbiam
Et arrogantiam eius per eundem ezechielem xxix. et xxxij. c.
Factum est verbum domini ad me dicens. fili hominis loquere con-
pharadnē et dicas hec dicit dominus. Ecce ego ad te pharao rex egipti
draco magne qui cubas in medio fluminum tuorum. et dicis me
est fluuius. ego feci memetipsum. et ponā frenum in maxillis tuis
leoni gentium assumulatus es. et draconi qui est mari et ventilabaf
cornu in fluminibus tuis et conturbabas aquas pedibus tuis et cō
culcabas flumina eorum. ppter ea expandam sup te rethe meum in
multitudine populozum multozum et extraham te in sagena mea et
proiciam te in terram. Vides ergo quātam fecit deus inferno eqtate
tres successiue ad conuincendam eius maliciam. fecit citationes ut i
c. prout de do. et contu. in auct. ut cum de app. cum quo. S. sed hoc
toll. viij. de iudi. auct. iubemus et in c. cum alē de do. et contu.

It Belial ipse citationes loquuntur contra regem tyri et con-
pharaonem regem egipti et non contra sathanam infernum
Ait Moyses. Nonne o nequam in positionibus tuis apud acta

34
presentatis et datis dicit sathan regem tyri et regem egipti . ergo qđ
dicit. Item o Belial! expecta modicum . quia tibi veritatem ostendā .
et iustificationem sententie ex veris processibz . Dic mihi nonne de
elegit Abraham ex omni semine sumens eum sibi in seruū atq; fedē
iniens cum eo eiq; dicens Multiplicabo te vehementer nimis . et vlē
non vocaberis abram sed Abraham . quia patrē multarum gentiū
constitui te et statuens pctm circūcisionis cum eo in generationibz
suis federe sempiterno dicens vt sim deus tuus et seminis tui post te
et tua semen tuū populus meus erit eisq; imponens circūcisionē et
ceremonias multas vt gen . xvij . c . ergo . dic mihi quid fecit atq; pa-
tratus est princeps infernalis in dicto populo dei domina eius et reg-
na eiusdem dei cum prius educebāt dictū populus dei de terra egipti
ad terram p̄missionis quid contaminatū fuit ī dicto populo . nōne
ipse infernalis princeps fecit eum p̄dola adorare . dicens hī sunt di-
tui israhel qui eduxerunt te de terra egipti vt exo . xxxij . c . et ps . c . v .
et fecerunt vitulum in oreb et adorauerunt sculptile . p̄pter quod in
dei populo ceciderunt gladio plusq̄m xxij . milia ccc . Item nonne di-
ctū infernalis princeps in dicto populo dei per filios thae videlicet
Dathan et Abiron fecit scisma insurgere . volentes caput sacer-
dotij aaron mutare . p̄pter quod terra aperuit os suum . et ipsos cum
sinagoga eorum viuos absorbuīt vt numeri xvj . et ps . cv . Et ap-
ta est terra et deglutiuit dathan et operuit super cōgregationē abiron
Item nonne ipse infernalis princeps fecit populum dei iniuriari bel-
pheor et eundem fornicari fecit cum filiabus moab contra legem dei
vt numeri xxv . c . Item nonne dictus infernalis princeps persecutus
fuit dauid vinctum deum per saulem malum spiritum in se habentē
vsq; ad mortem exclusiue vt i . R . xvij . Item nonne surrexit sathā
contra israhel vt dauid numeraret populū p̄pter quod peste perierūt
ex populo vltra lx . milia . Item nonne dictū princeps infernalis sep-
auit decem tribus israhel a vero rege tabaam eligentes eis ieroboam
in regem . et que tribus exceptis duabus dicto principe instigante re-
cesserunt cum dicto ieroboam a cultura veri dei p̄dola q; adorantes
dicto principe dicente ei . Si reuertatur populus iste ad dominum
suum ieroboam interficiet te et reuertentur ad dominum p̄pter quod
posuit in concilio suo . vt faceret duos vitulos aureos . et diceret toti

populo Nolite ultra ascendere in hierusalé Ecce dñi tui qui eouperūt
 te de terra egipti vt iij. R. xij. c. Item nonne dictus princeps ascēdit
 in abhominatiōe super altare sanctesāctorum et inibi pro deo vi
 a dicto populo dei se fecit adorare quot inibi adulteria et homicidia
 quot desolationes sacerdotum et populi sancti facta fuerunt vt mat.
 i. et ij. Item dic mibi nonne ppter hoc dictus princeps vester crimen
 lese maiestatis in deum temeraria presumptione regnum eiusdem
 dei sic occupando et destruendo commisit si contrariū dixeris menda
 cium dices, Quid loquuntur iura super his. nunquid de iure ppe
 hoc infernalis princeps regno. qđ tenebat a deo super omnes gentes
 potuit a dicto deo et domino vniuersorum priuari. et in eternā mor
 tem iuridica sententia damnari et fisco dei perpetuo regnum et eius
 dominium applicari vt. C. ad l. iul. maic. l. quisqđ vj. q. i. S. vñ et
 in c. vergente de hereticis. et melius in c. pastoralis de sen. et re. iudi.
 in clemen. Quare hoc egit infernalis princeps in regno dei et qđ ipse
 preelegerat ex omnibus gentibus et regnis et hoc ipse princeps nega
 re non posset. nonne ipse tunc dixit credens preocupare dictum reg
 num dei ponam sedem meam in aquilone. et ero similis altissimo.
 vt isa. xiiij. nōne ppe hoc proiectus fuit de sepulchro suo qđ stirps inutil
 qđ sanie pollutus et obuolutus cū his qui interfecti sunt gladio descē
 ditqđ ad fundamenta laci quali cadauer putridum. nonne tunc cessa
 uit exadio quicuit tributum. quia dominus contriuit baculum im
 piorum virgam dominantū cedentem populos gentesqđ persecuē
 tem crudeliter vt Psa. xiiij. c. Quare non stabat suis iuribus et ter
 minis contentus vt de dec. c. i. xx. q. ij. S. i. et ij. Sed quia supra pxi
 ma dicta non erant publica et manifesta deo. vt iudici et alijs sicut
 supra acta fuerunt, Ideo ipse deus tanqđ iustus iudex pro pbatione
 dicte notorietatis preconie ezechielis et dauis peremptorie fecit citari
 nec non et dictum principem vestrum vt eorundem testium iuramē
 ta videret vt de testibus in nomine domini, Cuius tenor talis fuit.

*Et dicit dominus deus. Audiui
 vniuersa obprobria tua que locutus es dementibus israhel.
 dicens deserti vobis dati sunt ad deuorandum. et insurrexistis adūs
 me ore vestro. et rogastis aduersus me verba vestra. Ego audiui*

hec dicit dominus lerante vniuersa terra in solitudinem te redigam
sicut gauisus es sup hereditatem domus israhel .eo q fuerit dissipata
ta .sic faciam tibi ac etiam citamus dauid et ezechielem vt corā nob
compareant medio iuramēto deposituri veritatis vt ezechiel' xxv .
c. Et quid dauid coram ipso deo et domino vniuersorum fuit testifi-
catus audias eundem ps. lxxxiij. deus vltionum dominus deus vl-
tionum vsqquo peccatores .domine vsqquo gloriabunt pplm tuū
domine humiliauerunt et hereditatem tuam vexauerunt viduam et
aduenam interfecerunt et pupillos occiderunt .et dixerunt non vide-
bit dominus . nec intelligit deus iacob polluerunt templum sanctū
tuū posuerūt hierl'z in pomoz custodiam morticina seruorum esca-
volatilibus celi carnes sanctorum tuorum bestijs terre Effuderunt
sanguinem eorum tanq̄ aquam in circuitu hierusalē . et non erat q
sepeliret. Incenderunt igni sanctuarium tuum in terra .polluerunt
tabernaculum nominis tui . dixerunt in corde cognatio eorū simul
quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. Vnde domine q̄nta
malignatus est in sancto Item quid testis fidelis ezech' fuerit testifi-
catus O belial audi eundem c. xxij Ecce principes israhel singuli in
brachio suo fuerunt in hierusalem, Et effuderunt sanguinem patrē
et matrem contumelijs affecerunt in ea aduenā calumniati sunt in
medio eius et pupillam et viduam contristauerunt apud ipsum sā-
ctuaria tua domine spreuerunt et substātia polluerūt scelus opati
sunt in medio eius verecundiam patris discooperuerunt immundi-
ciam menstruante humiliauerunt .et vnusquisqz in uxorem pximi
operatus est abominationem et socer nuram suā polluit nepharie
frater sororem suam filiam patris sui oppressit in te . et tuis domus
fuerunt oblit. Dic mihi o belial probant ne ad plenum dicti testes
de nequicia et sceleribus per principem infernalem in regno dei cō-
missis atqz patratīs cum in ore duorum stet omne verbū vt de testi-
in c. in nomine . et c. licet a quibus testibus plenissime de2 vt iudex
informatus et gemiscēs et dolens de iuridica priuatione totū impij
principis infernalis quasi lacrimose sic fuit locut' vt ezech' xvij .

Cherub tu signaculū similitudinīs. plenus sapientia et pfectū
 decore in delicijs paradisi fuisti. Omnis lapis preciosus ope-
 ramentum tuum. Sardis theopasius. et iaspis crisolitus et eius et
 berillus saphirus et carbunculus et smaragdus aurum opus decoris
 tui et foramina tua in die qua conditus es pparata sunt Tu cherub
 extentus et protegens et posui te in montem sancto dei in medio la-
 pidum ignitorum ambulasti pfectus in vijs a die conditionis tue.
 donec inuenta est iniquitas in te in multitudine negociationis tue.
 repleta sunt interiora tua iniquitate. et peccasti. et eieci te de monte
 sancto dei et perdi di. o cherub pro te de medio lapidum ignitorū in
 terra proieci te ante faciem regum. dedi te vt cernerent te. et adhuc
 mala peioribus aggregando duplicauit in terris malum suum ppe
 quos deus vniuersorum dominus principem infernalem ad senten-
 tiam audiendam fecit citari in forma que sequit vt Ezechielis xxi. c.

Ec dicit dominus deus. Tu autē pphane impie dux israhel
 cuius venit dies in tempore iniquitatis perfinite. hec dicit dominus.
 Aufer ciarim tolle coronam iniquitatem. ponam eam vt que pre-
 daris. nonne et ipse predaaberis. et qui spernis et ipse sperneris Cum
 consumaueris depredationem depredaberis. et cum fatigatus desieris
 contemnere contemneris vt *Pla. xxxij. c.* Ve corone superbie et flori
 decidenti glorie exaltationis eius pedibus conculcabitur coronā sup-
 bie et erit flos decidens glorie exaltationis eius vt *Pla. xxvij. c.* Ihesu
 veni ad iudiciū o pphane quia hodie destruet superbia imperij tui

Ic mibi o belial nunquid princeps infernalis comparuit cita-
 tus ad sententiam audiendam. tu dixisti q non fuit ipse princeps ci-
 tatus Sed ecce qualiter fuit ipse ad eandem citatus si non cōparuit
 contumax fuit sed sententia bene fertur in citatum peremptorie et cō-
 tumacem vt de offi. dele. consuluit in glo. et in c. veritatis de do. et
 contu. et in clemē. sepe. de ver. sig. Sed ipse deus vidēs tui principis
 otuaciā sententiam iam dictis in scriptis sedens pro tribunali tulit
 put l. continetur vt de sen. et re. iudi. c. fi. li. vj. et sathan et infernū
 omnibus supra regnis ppetuo priuauit et domino meo hiesu supra
 regna ppetuo adiudicauit teste danielle. et dicente throni positi sunt

et antiquus dierum sedit in iudicium et libri aperti sunt. Et vidi qd
interfecta esset bestia et perisset corpus eius et traditum esset ad combu-
rendum igni aliarumq; bestiarum ablata esset potestas et tempora
vite constituta esset eis. Iste bestie sunt regna babilonica et sathane
et eis tempora vite. i. filij dei constituta sunt. quia aspiciebam i visi-
one noctis. et ecce cum nubibus celi quasi filius hominis veniebat.
et usq; ad antiquum dierum peruenit et in conspectu eius obtulerunt
eum. Iste antiquus dierum deus pater est. Iste filius hominis hiesus
est filius dei et hominis et dedit ei potestatem honorem et regnum ut
omnes q; populi tribus ac lingue ipsi seruirent. potestas eius pote-
stas eterna que non auferet et regnum eius quod non corrumpet
ut danielis vij. Vnde ait moyses e iustificata supradicta sententia ex
actis. Ait belial nescio. Ait moyses domine iudex peto vestram inter-
locutoriam super iustificationem iam dicte sententie. et sic scribi fecit
apud acta. ppter quod salomon respiciens supradicta allegata et ea
bene recensita atq; digesta. interlocutus fuit per supradicta acta di-
ctam sententiam iustificari. et sic apud acta fecit scribi.

Ve audiens belial vehementer fuit stupefactus et genuflexus
coram iudice salomone lacrimabiliter iunctis manibus ab eo
dem postulauit. ut eum in sua iusticia habeat comendatum. cu aliq
intendebat obijcere contra supradicta. Quibus obiectis et pbatis
credebat illico suum obtinere intentum. Cui salomon dixit. audact
loquere quoniam si iusticiam habueris eandem executiue osequeris.
Ait belial quaq; moyses videat iustificasse prout ipse asserit. et vgy
interlocuti fuistis supradictam sententiam ex actis. tamen hiesus ei
dominus in executione eiusdem contra debitum iuris et iusticie. mo-
dum excessit capiens inferni terre et orbis et habitantium in eis pos-
sessionem principe nostro vel alio eius nomine ac etiam inferno irre-
quiritis neq; citatis ad eundem ponat sine preiudicio. Ait belial qd
noster princeps seu infernus fuerit de iure priuat? omnibus supradictis
tamē de facto possidebat debuit ne ipse sic remoueri a possessione no-
citatus quia forte poterat aliqua sibi competere de iure retinendi ea-
dem. Certe taliter remoueri non debuit ut xvj. q. iij. voluit de cōtel-
preben. cum nostris de resti. spo. in literis de causa poss. et pprie c. ij.
et est expressus. C. de rei. ven. l. si. ideo si ipsi hiesu ut asserit sentēcialit

traditi fuerunt vniuersus mundus infernus et anime imbi degēty
 debuit agere . vt sibi traderet possessio predictorum sumarie tamen
 possessore vocata vt .C. si . per vim vel alio modo l . vltima de pben
 licet epus li . vj . Nemini enim licet suam rem ppria auctoritate oc
 cupare . C . vñ . vj . l . si quis in tantam xvj . q . vj . placuit et de preben
 eum qui li . vj . et de diuor . porro . sed predictus hiesus dominus mopsi
 in nullo sepe dictis obseruatis . omnia sepe dicta temeritate quadam
 penam dicte l . si quis et aliorum iurium temere in currendo illicite
 occupauit . Quare iustissime iudex cum sim paratus ista in omni
 euentu probare qd eisdem probatis placeat dicto hiesu temerario . et
 violento possessore ex cluso mibi nomine quo s . plene eandē adiudi
 care Quibus per belial dictis et sollicitate ante p mopslem auditis hoc
 modo predictus Mopses iudici salomoni fiducialiter fuit locutus .

Ex sapientissime quāq̄ verba belial bene et subtiliter p̄lata
 videantur audientium aures demulcere . tamen salua ei? gra
 tia . quia prout narrantur de hiesu domino meo non sunt vera q̄a
 belial debet scire qd executio sententiarum ē duplex scz mera et mixta
 Mera executio ē quando partibus presentibus cognitum ē de causa
 ab aliquo iudice et ipse mandat alicui qd sententiam exequat vt .C.
 de execu . rei iudi . l . executionem . et l . si vt pponis . et talis executor nō
 debet audire exceptionem . quia nullam habet cognitionem . Sed
 tantum meram executionem vt in c . pastoralis de offi . dele . nisi tal
 executor sciret sententiam per eum exequendā . latam ex auctoritate
 falsarum literarum vt de crimine falsi super ea et p falsa instrum . vel
 per dolum aduersarij . et si ista obiciantur coram tali executore debz
 ipse super sedere et non cognoscere de exceptione . sed potius negotiū
 superiori referre vt de sen . et re . iudi de cetero . et in c . si q̄ndo de offi .
 dele . S3 executio sic mixta puta . quia habet cognitionē annexam vt
 cum mandat alicui restitui rem suam . vel mandat alicui dari bene
 ficium coram tali executore admittantur exceptiones . et habet ipse
 cognitionē earū vt de offi . dele . experte xvj . q . ij . et si cognitio de rp .
 Si quando et c . licet episcopus de preben . li . vj . et taliter tua exceptio
 o belial debet intelligi . nec non et iura per te superius allegata . qm
 executionē quā habuit dominus meus hiesus habuit a mero executore

40.
s. angelo dei qui nullam habuit cognitionem. nisi meram executio-
sententie dei. Coram quo angelo affuit et sathan. vt testatur
zacheus in c. iij. dicens,

e **T** ostendit mihi dominus hiesum sacerdote[m] magnum sta-
tem coram angelo dei. et sathan stabat a dextris eius vt aduer-
saret ei. Et dixit dominus ad sathan increpet in te dominus sathan
et increpet dominus in te. qui elegit hierusalem. et hiesus indutus
erat vestibus sordidis et stabat ante faciem angeli. qui respondit et
ait ad eos. qui stabant coram se dicens. Auferite vestimenta sordida
ab eo et dixit ad eum Ecce abstuli a te iniquitatem tuam et indui te
mutatorijs. et dixit ponite cidarim mundam super caput eius. et po-
suerunt cidarim mundam super caput eius. et induerunt eu[m] vestib[us].
Et angelus domini stabat contestabatur hiesum dices. hoc dicit do-
minus deus exercituum. Si in vijs meis ambulaueris et iusticia[m] mea[m]
custodieris. tu quoq[ue] iudicabis domu[m] meam. et custodies atria mea
et dabo tibi ambulantes de his qui nunc assunt. Audi hiesu sac-
dos magne. tu et amici tui qui habitant coram te. quia viri potentes
sunt Ecce enim ego adducam seruum meum orientem. quia ecce la-
pis quem dedi coram hiesu super lapidem vnum septem oculi sunt.
Ecce ego celabo sepulturam eius. ait dominus. et auferam iniquitate[m]
terre illius in die vna. Quid videtur tibi o belial. fuit ne legitime
supradicta dei sententia per supradictum angelum executi. in cuius
executione etiam et sathan affuit. sicut et supra patet.

q **V**id dicit o belial cofiteris te iuridice esse conuictu[m] ait belial certe
nequaquam. quia que tu dicis et dicta sunt vera. sunt de vero messia. qui
debet saluare populum israheliticu[m]. in quo messia requiescit spiritus
domini spiritus sapientie et intellectus spiritus consilij et fortitudinis
spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spiritus timoris domini.
Ipse vero non secundu[m] visionem oculorum iudicabit. neq[ue] secundu[m]
iudicium aurium arguet. sed iusticiam arguet et percuciet terram.
virga oris sui et spiritus labiorum suorum interficiet impium. prope
cuius iusticiam habitabit simul lupus cum agno et pardus cum agno accuba-
bit vitulus et leo et ouis simul morabuntur et puer puulus minabit eos
vt *Ysa. xj. c.* Sed ipse qui dicit se hiesum et promissum in lege messia[m]
non solum quod ipse pacem non dederit alijs. atq[ue] fecerit iusticiam. sed

a populo iudeorum continuam habuit rixam. qui populus dictum
 hiesum crucis suspendio damnauit. et reprob² ab eodē populo vsq³
 in hodiernum diem ē habitus. ac etiam cum ipse hiesus eēt ī huān^{is}
 quid fuit locutus. Non veni mittere pacem sed gladium. veni enim
 seperare hominem aduersus patrem suū. et mat^{rem}. Si ipse hies^{us}
 aliqua signa et miracula fecit ī terris. maiora hīs fecisti tu moyses
 in egipto in conspectu pharaonis. Et etiam belias antequā raptus
 esset a curru igneo. ac etiam eius discipulus beliseus. Ergo si debet
 saluare populum iudaicum messias. et ipse ab eodem populo ē occi
 sus quoniam ipse fuit messias.

o Belial q̄ stulte et contra insanam mentem locutus es temera
 rio motu auersus fuisti os tuum in celo ponere diuinum. et
 ad mirabile commercium. ita p̄phane et ore sacrilego nominare vete
 lingua transibit sup̄ terram an ignoras. q̄ creator humani generis
 animatum corpus sūpsit de virgine. de qua nasci dignatus ē homo
 sine semine procedens. et suam deitatem nobis largitus ē atq³ vt hō
 pro toto humano genere mori voluit. Ait belial. Ediscere rogo q̄a
 forte error me opprimit. Ac moyses aperiens os suum ait hoc nō ig
 noras q̄ deus formauit hominē de pura et virgine terra que adhuc
 in se non receperat maculam alicuius peccati. nec aliquis ī ea p̄ter
 ipsum deum fuerat. nec fuit operatus vt gen. i. et ij. c. Item plene
 nosti q̄ deus hominem sine iniquitate et labe peccati de dicta terra
 ad similitudinem suam formauit. Item q̄ dictus hō extra paradisu
 ad dei similitudinē format² in animā viuentē in paradiso sine labe
 alicuius peccati peperit mulierem suam sibi consociam. Item q̄ p̄
 hibitus a deo ne de ligno scientie comederet. quia in ea erat mors.
 et non vrens mortem dyabolica deceptione. contra p̄hibitionem de
 ligno comedit. Item q̄ p̄pter illius ligni esum factus fuit similis
 deo sciens bonum et malum. Itē ipse incontinenti peccatum cogno
 uit et dei timorem p̄pter que in medio ligni a facie dei se abscondit.
 Itē q̄ p̄pter eiusdem hominis inobedientiam. ipse homo a dicto deo
 expulsus fuit de paradiso. vt laboribus et sudoribus fatigat² morte
 infernali morietur. Itē q̄ dictus homo repudiatus a deo venditus
 fuit in manu inferni vt gen. ij. et ij. c. Nunquid o belial dicis istum
 hominem formatum. et creatum ex virgine et incorrupta matre sine.

42

aliquo peccato simile quod deo suggestionem dyabolica in paradiso peccatum
et dyabolo venditum potuisse redimi ab aliquo nato in iniquitatibus
atque in peccatis concepto. Nonne deus prospexit super filios hominum
si erat intelligens aut requirens deum. et omnes declinauerunt simul
inutiles facti sunt. Non erat qui faceret bonum. et non erat usque ad
vnum ut psalmus. iij. Item nunquid o Belial necessario oportebat quod ipsius
hominis peccatoris redemptio fieret per alium natum ex virgine sine
peccato concepta que conciperet et pareret absque dolore et libidine alicuius
peccati hominem deo similem. Et sicut adam formatus de terra sine
peccato peperit mulierem sine dolore et labe alicuius peccati. per quam
ingressa fuit mors in orbem terrarum ut geneseos. ij. et ij. c. Ita simili-
tudinarie oportebat mulierem nasci sine aliquo peccato. que virum
deo similem pareret sine dolore et labe alicuius peccati. per quam dicta
mors in orbem terrarum destrueretur et vita recuperaretur amissa.
quod licet novum fuit virum peperisse feminam. ita et novum erit femi-
nam peperisse virum ut hieremie xxxij. quia creavit deus novum super
terram femina circumdabit virum. Et sicut adam peccavit in paradiso
et persuasione dyabolica in gula et superbia. Ipse vero extra paradysum
omnino non peccavit ut psalmus. liij. eo quod iniquitatem non fecerit. neque
volens fuerit in ore eius. sed potius dyabolum et mortem in similibus
superbis et gulosis persuasionibus destruxit. Si eua et adam contra
prohibitum dei de ligno scientie comedit ad suggestionem dyaboli.
ut morte moriretur. Ipse vero ad preceptum dei comedit de ligno
mortis dissuadente dyabolo ut eternam vitam recuperaret ut psalmus.
liij. et dominus voluit conterere eum in infirmitate si posuerit pro peccato
animam suam. Et si adam per esum ligni factus fuit similis deo in
sapientia. Ipse vero in esum ligni mortis perdidit similitudinem ipsius
sapientie et scientie ut pristinam dei similitudinem perditam per peccatum
in morte recuperaret ut psalmus. liij. Et posuit dominus in eo iniquitatem
omnium nostrum oblatum est quia voluit. Et si adam cognito suo
peccato in dei timore constitutus in medio ligni se abscondit. Ipse
vero cognita dei misericordia in sua caritate in qua omnem expulit
timorem in medio ligni crucis palam in facie dei se constituit ut hie-
re. xj. c. Venite mittamus lignum in panem eius. Et si adam fuit ex peccato
a deo expulsus a paradiso. Item non morte destruens illud peccatum.

C

eundem adam rancor paruit eidem ut *Pla liij. c.* propter scelus populi mei percussit eum et dabit impios pro sepultura et diuites pro morte sua Si adam propter iam dictum peccatum repudiatus est et venditus fuit dyabolo atque inferno. Ipse vero moriendo eundem de manibus dyaboli et inferni liberauit ut *Pla. liij.* Gratis uenditi estis et sine argento redimemini. Si ipse adam totum mundum per lignum dulcia suggendo damnauit. Ipse uero totum mundum suggendo amara saluauit ut *Pla. liij.* Sicut ouis ad occisionem ducit de angustia et de iudicio sublatus est, Et ne mireris o belial cum non ignoras quod omnis res per quamcumque causam nascitur per eandem contrariam dissoluitur ut de re. iur. omnis sic directe et necessario oportebat in redemptione humani generis operari siue obseruari ratio quia res de facili reuertetur ad suam naturam scilicet ad libertatem pristinam ut xxxv. di. ab exordio et ff. de pact. l. si unus. Sed iste homo natus ex uirgine concepta sine peccato et ipse natus ex ea sine peccato. Nonne fuit huiusmodi filius dei quem tu sic persequeris.

n Onne hec saluatio seu redemptio promissa fuit Abrahe patri arche. qui obediendo deo promolauit filium suum isaac in cuius obedientia deus ad eundem inobedientiam deleuit dicens eidem abrahe. In semine tuo benedicentur omnes gentes. et eundem constituit multarum gentium patrem quasi nolens quod totali privilegio a deo gauderet ut gen. xvij. et quam benedictionem ipse deus uoluit in figura ipsius abrahe ostendere in filio sterili ut finem acciperet in semine eiusdem abrahe per filium uirginis. Sed si per obedientiam abrahe inobediencia ad eum fuit deleta. bene sequitur quod dictum semen abrahe tam ex parte dantis quam suscipientis debebat esse a peccato mundum sicut fuerunt adam et eua ante peccatum. Sed quia cum ipse abraham esset conceptus in iniquitate non poterat hominem absque ulla iniquitate natum et formatum redimere et maxime deo similem. Quis dissimilis deo poterat hominem absque ulla peccato natum et formatum redimere. Nonne omnes post adam sumus concepti et nati in iniquitatibus et peccatis ut ps. i. Nunquid propter hoc sumus dissimiles deo in quo nulla est iniquitas sed omnis equitas habundat. Ideo necesse fuit ut ipse huiusmodi filius dei tempore profinito homo fieret de uirgine orta sine peccato ut hominem sibi similem de uirgine terra natum redimeret Audi me o belial et si

14.
placet patiēter, Nonne deus vocauit Abrahā dicens q̄ ei. Egrede-
re de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui. et q̄ obediēs
deo omnia reliquit dei voluntatem perficiens. Et ex hoc benedicens
ei deus ait, In te benedicent̄ vniuerse cognationes terre vt gen̄ xij.
Et subsequenter ait ei deus, Leua oculos tuos et vide a loco in quo
nunc es ad aquilonem ad meridiem ad orientem et occidentē omnem
terram quam conspicias tibi dabo et semini tuo vsq; in sempiternum
vt gen̄ xij. Quid dixit abraham deo. ait q̄. domine de? quid dabi-
mibi. ego vadam absq; liberts mibi quoq; non deuisti semen. et ecce
vernaculus meus heres meus erit, Cui ait deus. non erit hic heres
tuus. sed qui egreditur de utero tuo ipsum habebis heredem vt gen̄.
xv. Non intelligas de utero sare. et que non est de semine abrahe.
sed intelligitur de utero alterius femine. que oritur de hoc semine in
abraham benedicto. ex cuius utero absq; alio semine nascetur. hic he-
res abrahe qui erit heres vniuersorum abrahe vt ad hebreos i. c. ecce
abraham relinquens suam terram et domum famis est ipse. et suus
heres dominus vniuerse terre et in hoc semine dicitur pater multarū
gentium in benedictione omnium cognationum vniuerse terre. vt
gen̄ xv. et xxij. Hoc quoq; declarans apostolus. dicit Abrahe dicte
sunt promissionens et semini eius nō dicit et seminib; quasi i mltis
sed quasi in vno et semini tuo qui est cristus. hoc enim dico testamē-
tum confirmatū a deo s. in abrahā vt gen̄ xxij. et ad gall. iij. Quāte
ergo beatitudinis benedictionis et sanctitatis est hoc semen absq; ma-
cula et labe alicuius peccati. et quod egrediēdum ē ex abraham et ex
eo formandus est vterus vel femina. ex quo vel qua nascetur absq;
alio virili semine filius et heres vniuersorum abrahe in omniū gen-
tium benedictione salute et peccatorū emendatione. Mens humana
confitezet et ruminet hoc q̄ sanctū semē descendit de abrahā i p̄saac
Jacobq; et iudam vt gen̄. xxi. xxvj. xxvij. et aliosq; patres vsq; ad
dauid. In quo et sicut in abraham quo ad heredem vniuersoz. sic q̄
ad regnum vniuersale in eodem semine reformat promissiones deo
q̄ eidem dauid dicente Cūq; completi fuerint dies tui et dormieris
cum patribus tuis s. Abraham Isaac et Jacob et iuda suscitabo se-
men tuum post te dicas primo promissum et sanctificatū in abrahā
descendēs q; p̄ patres in dauid vt mat. i. et nō intelligas p̄ salomōe

qui vocatus a deo in filium ut i. paralip. xxviii. et qui factus est rex
 viuentis dauid ut i. palip. ultimo c. Sed intelligitur de alio semine
 et filio post mortem dauid nascituro. et quod s. semen egredietur de
 utero tuo s. dauid. et firmabo regnum eius et huius seminis et filij
 et thronum regni eius vsq; in sempiternum. Quid dixit dauid hoc
 audiens. dixit q; hoc. hec est lex adam domine deus. i. facies me sicut
 adam ex cuius utero egressa est eua sine alio virili semine. et p eam
 ingressa est mors in orbem terrarum Ita ex utero meo egredietur vir
 absq; alio virili semine per quem egreditur vita in orbem terrarum
 morte exclusa. Et ideo dicit hec est lex adam ut ij. R. vij. tamen deus
 per Isaiam declarans hunc uterum dicit. Ecce virga. i. femina de
 semine abrahe benedicto formanda. et quod semen p patres in dauid
 descendit Et ideo dicit audite domus dauid. i. vniuersa domus dauid
 Ecce virgo concipiet in utero absq; virili semine. et pariet filium et
 vocabitur emanuel. i. deus et homo nobiscum ut Isa. vij. hocq; semen
 formandum in uterum vel in virginem feminam abrahe et dauid
 et de qua virgine et utero absq; alio virili semine formandus erat
 emanuel deus et homo. Deus non elegit nasciturum in genealogia
 salomonis vsq; ad ioseph virum huius virginis iustum ut mat. i.
 c. sed elegit per genealogiam natan filij dauid et fratris uterij salomo
 nis ut ij. R. v. vsq; ad heli huius uteri et virginis abrahe et dauid
 patrem nasciturum ut luce ij. quoniam lucas dicit hunc heli p̄ez
 cristi ratione virginis sue filie ipso quoq; dicente. Cum factus esset
 hiesus annorum xxx. qui putabatur filius Ioseph. qui fuit filius heli
 non debet referri ad Ioseph patrem putatiuum. sed ad hiesum filium
 heli patrem verum Ad hoc ut sit differentia inter patrem putatiuum
 et patrem verum ratione virginis et qua more scripte in genealogia
 ipse non expressit ut paralip. i. et ij. Et nota q; hoc semen in abra
 ham benedictum repromissum q; in dauid nullo vnq; tēpore forma
 tum fuit in uterum vel mulierē nisi in istam virginem mariam et
 uterum et de qua natus est absq; alio virili semine hiesus qui voca
 tur cristus ut mat. i. et luce. ij. Et p̄pterea ipse dixit beatam me dicēt
 omnes generationes. i. mundam absq; omni sorde et peccato origi
 nali et dotatam omni sanctitate et benedictione celesti. quia per me
 que sum illud semen benedictum i abraham et ex me cristū i p̄gatiōz

76.

delictorum et peccatorum recipiet. et in filio meo omnes generationes
remissionem ut luce i. Et secundum predicta bene probat. quod christus
et virgo fuerunt de domo et semine dauid. et qui ponunt Ioachim
virginis patrem contradicunt virgini et luce. quoniam ipsa virgo
sic docuit lucam suam genealogiam more iudaico. et quamlibet et suam
scire tenebatur ut neemie vii. quoniam per scripturas nunquam eam lucas
sciuisset nisi ex relatu virginis. ut testatur lucas in argumento sui
eu angelij. et quem lucam etiam docuit virgo ipsa de natiuitate Io
hannis et cantico patris. et de annunciatione filij dei et cantico matris
de eiusdem presentatione in templo et cantico simeonis. Item ipsa
docuit lucam genealogiam suam per natan filium dauid usque ad heli.
patrem huius virginis ad probandum. quod ipsa et eius filius erant
de domo dauid. Et credo quod virgo et lucas viderunt patrem. et auum
huius virginis. et propterea eos ultimos in genealogia expressit quoniam
si sic non fuisset qualis fructus sequeret ex tali narratione luce. certe
nullus. Et cum matheus ex authenticis scripture enarraret genealogiam
salomonis incipiens ab abraham usque ad zorobabel ut i. palip. iij.
et mat. i. a zorobabel vero usque ad ioseph quis docuit eum cum nulla
probetur scriptura. Certe ioseph docuit eum sicut docuit de ostensis
receptis in somno et alijs secretis ut mat. i. et ij. Et nota quod post be
nedictionem seminis in abraham nunquam dei filius in spiritu reliquit
illud semen benedictum sed semper secutus fuit idem quousque forma
tum fuit in uterum seu feminam et de qua ipse recepit carnem huma
nam probatur. quoniam ipsum deum abraham vidit in trinitate
et in domo sua et vitulum comedit tenerrimum ut gen. xvij. isaac
apparuit et promissiones abrahe in ipso confirmavit ut gen. xxxij. ite
et iacob dormienti apparuit Ego custos tuus nec dimittam te. i. ge
nus tuum donec compleuero vniuersa hec que dixi s. de semine bene
dicto ut gen. xxxij. Intrans quod iacob in egiptum quid dixit ei dei filius
semper illud semen sequens dixitque, Ego descenda tecum illuc et ego
inde adducam te reuertentem ut gen. xlvi. ab exitu iacob. i. israhel
de egipto usque ad dauid dicit ipse deus, Non edificabis mihi domum
ad habitandum. neque enim mansi in domo. Ex eo tempore quo eduxi
israhel de egipto usque ad hanc diem. sed semper fui mutans loca tab
naculi et in tentorio maneam cum omni israhel ut i. palip. xvij.

Edificato q̄ templo quid dixit salomon dixitq̄. Ergo ne credibile ē
 ut habitet dominus cum hominibus super terram ut ij. palip. vj. d̄.
 structo q̄ templo et sequens populo iudaico transmigrato in babilo
 niam ut iij. R. vlti. Nonne et dei filius sequens semen descendit cū
 eo et per nabuchodonazor visus ē in fornace ardenti ut daniel iij.
 et eundem in defensionem dicti seminis conuertit ī bestia. ut daniel
 iij. Cum rege persarum pro defensione dicti seminis preliatus ē ut
 dan. x. Atq̄ amon in cruce suspendit. qui totum genus iacob ex
 tinguere de terra proposuerat ut hester iij. et vij. Cum rege grecorū
 pro defensione huius seminis bella graua cōmisit ut ij. mach. ix. et
 anthiochum qui iurauerat se hierusolimam venturum et cōgeriem
 sepuchri. et iudeorum eam facturum graui infirmitate percussit. ita
 ut in fetore suo moriretur ut ij. mach. ij. Cum romanis societate et
 amicitia pro stabilitate huius seminis cōtraxit et firmavit ut i. mach
 abeoz viij. et eisdem imperium donauit. Et in qua pace sequens di
 ctum semē et in virgine puella formatū tempore perfinito a p̄betis
 se in uterum eius reclusit. et completis diebus natē puer de eadem
 natus est nobis angelo dicente Ecce euangeliso vobis gaudiū mag
 num quod erit omni populo. quia natus est vobis hodie saluator.
 qui est cristus dominus in ciuitate dauid ut luce ij. Ergo si virgo
 concepta est de illo semine benedicto in abraham. et q̄ semper secutus
 est dei filius, Quis audeat dicere virginem ex illo sancto semine con
 ceptam et ex ea cristum ī peccato originali et ex massa corrupta fuisse
 conceptā. Vnde hec audiens belial hoc modo moyli respondit dicens
 tu moyles dicitis. q̄ illud semen in abraham benedictum formandū
 q̄ in uterum abrahe et dauid. q̄ nunq̄ et nullo tempore fuit forma
 tum in uterum et mulierem. nisi in hanc virginem mariam ex qua
 natus est hiesus filius et heres abrahe et dauid. et que virgo sponsa
 fuit Ioseph. At belial. nonne lucas conatus est ponere et narrare
 omnes iustas generationes ab adam vsq̄ ad abraham ab abraham
 vsq̄ ad dauid. et a dauid per natan eius filium vsq̄ ad heli patrem
 Ioseph dicente luca hiesus qui putabat filius ioseph. et qui ioseph
 fuit helij ut luce iij. Matheusq̄ incipiens ab abraham vsq̄ ad dauid
 per salomonem filium suum vsq̄ ad iacob patrem ioseph viri ma
 rie de qua natus ē cristus hiesus ut mat i. Ergo si lucas diffinit suq̄

genelogias in heli patrem ioseph. et matheus etiam diffinit suas gene-
nelogias in iacob patrem ioseph. Sequitur ex his quod ioseph duos ha-
buit patres videlicet heli et iacob. et propter hoc ipse ioseph erat de domo
dauid et de maria eius sponsa in nullo autentico legitur. quod de domo
fuerit dauid. ergo necessario concludere debemus ad hoc ut ipse hiesus
dicatur de domo dauid. quod ipse fuerit filius ioseph. postquam maria de
qua natus est non fuit de domo dauid nec fuerit sponsa ioseph. et per
consequens ipsa non fuit uxor abrahe de quo nasci debebat filius et
heres abrahe et dauid sicut tu moyses dicis.

¶ Ve audiens moyses tale belial dedit responsum. Scias o belial
quod in tua opinione non nulli fuerunt. tamen a veritate recedentes
et qui dixerunt quod mathan in matheo pater iacob idem fuit et mach-
at pater heli in luca. dicunt quod ipse machat habuit duos filios vi-
delicet iacob et heli. Mortuo quoque iacob heli ut frater suscitauit et ux-
ore iacob mortua semen iuxta legis sententiam videlicet ioseph ut deu-
tero. xxv. Et propter hoc dicunt ipsi quod ioseph in luca fuit filius heli. et
in matheo fuit filius iacob. et quod hoc non sit veritas ostendam ma-
nifeste quoniam in matheo mathan in mat. et machat magna in eadem differetia
quonia mathan in mat. interpretatur donatio gratie Machat in luca
donatio gratie temporis Item pater mathan in mat. vocatur est eleazar
Pater machat in luca vocatur est leui quomodo ergo potest concludi
ex his quod heli et iacob fuerunt fratres. Nam ex mathan et machat
cum sanguine fuerint diuersi. nam ex eleazar et leui cum ex sanguine
non fuerunt propinqui ergo concludendum est quod iacob fuit filius mathan
et heli fuit filius machat. et ioseph fuit filius iacob. et non heli cuius
heli filia fuit maria sponsa ioseph Item et maria sponsa zebedei Item
et maria sponsa alphei Et cum dicit lucas cum factus esset hiesus an-
norum xxx. qui putabatur filius ioseph sponsi marie filie heli de qua
et non de quo natus est hiesus. Et qui non ioseph sed hiesus filius fuit
heli et sic maria fuit de domo dauid ex illo semine benedicto in abra-
ham et dauid repromisso Et licet aliqui dicant quod ioseph cogebatur a
lege eam tanquam de una tribu recipere in uxorem quod salua gratia. quoniam
lex dat licentiam omnibus mulieribus. libere et non coacte de una tri-
bu quod nubant quibus volunt hominibus dummodo tribus sue ut nu-
meri vlt. c. Item ad corroboracionem sepe dictorum cum in genealogia

luce fuit salathiel et zoro'abel . sicut in geneologia mat. si isti sint idē
 in vtrifq; et dicendum est q; non . quoniam filius zoro'abel in luca
 fuit rafa i mat. fuit aliud aliud pater salathiel i luca fuit veri et in
 mat. fuit iechonias rex hierusalem . dicuntur ne isti fratres patres et
 p̄p̄inqui secundum naturā et legem . Certe non sed secundū nat̄az
 vt mat. i. et luce iij . Item dico tibi belial q; ista familia nathan filij
 dauid . et quam narrat lucas in suo euangelio et per quā transitur
 erat in semine dei filij i tribu iuda beniamin . et leui in hierusalē fuit
 ita infim status et paupertatis q; in dictarum tribuum transmi-
 gratione in babilonia . credo q; remanserit . vt innitores et agricole
 terre in hierusalem vt iij . R . vlt . c . Et enim cum in reuersione dicta-
 rum tribuum et transmigracione babilonie in hierusalem . et de cete-
 ris familijs mentio habeatur de familia nathan nulla mētio habet̄ .
 vt i . helore ij . et neemie vij . et hoc factum est . ne in dicta familia sa-
 than contra sanctū semen in malum suspicaretur . Nonne ipse sathā
 per promissionem abrahe factam de vtero et semine . cogitans cōtra
 saram ad hoc vt eius vterus macularet̄ et ipsa sublata est in domū
 pharaonis vt gen . xij . Idemq; fecit rebecca vxori p̄saac vt gen . xxx .
 Audiensq; huius seminis promissionem factam in domo iacob vt
 gen . xxvij . Et videns eum multiplicatum in filios . et vnicam filiā
 diuinam eamq; suspicans . ne de vtero eius nasceretur illud semen
 benedictum strupari corrumpi et maculari fecit vt gen . xxxij . Item
 ipse sathan audiens promissionem vteri seminis in domo dauid vt
 ij . R . vij . Et videns dauid multiplicatum in filijs ex vnicā filia tha-
 mar suspicans de ea strupari et maculari fecit eandem vt R . xij . itē
 ipse sathan suspicans de geneologia regali salomonis et de eoz v̄irgi-
 nibus suscitauit in principem seu principissam machaam matrem .
 asse regis hierusalem in sacris priapo et pdolo eius turpissimo i quo
 omnes virgines de domo dauid maculauit vt ij . R . xv . Itē nōne
 ex dicta suspicione totum regale semē de domo dauid occidit excep-
 to Joas qui abscondus fuit vt ij . paralip . xxj . et xxij . Quid ergo in
 familia nathan fecisset si de ea suspicat̄ fuisset . Credo q; de terra eā
 extraxisset . quoniam ex ea tres marie nate fuerunt et ex paupertate
 pauperib; viris in tribu iuda maritate fuerunt Prima maria zebe-
 ozo piscatori ex q; Iohannes et Iacob . Altera maria alpheo paup̄i

ex quo iacobus et thade? Tercia maria ioseph fabro de domo dauid
 ex qua et non ex quo hiesus et i eadē paupertate cum ioseph nutrit?
 et hic est qui putabatur filius ioseph. qui hiesus et non qui ioseph.
 fuit filius heli non et veritas. quia heli interpreta ē deus meus. et
 maria interpretatur illuminata et hiesus saluator deus, Ideo bene
 sequitur deus de deo. lumen de lumine in spiritu deus verus de deo
 vero Et p̄pterea deus dictam filiam familiā nathan in infimo statu
 et paupertate nutrit. in qua semen. i. dei filius i semine manebat
 inclusus ad hoc vt de ea sathan in nullo suspicaretur, Nonne post
 eius hiesu natiuitatem. vt ipse hiesus occideretur infinitos puery
 occidi fecit per herodem vt math. ij. Et nota q̄ licet dei filius haberet
 veram paternitatē carnis i dauid tamen in familia salomonis vsq̄
 ad ioseph vltimum iustum in dicta familia habuit fraternitatem et
 paternitatem putatiuam quoniam salomon vocatus est a deo in fi
 lium vt i. paralip. xxvij. Ioseph in patrem putatiuum vt luce ij.
 In familia vero nathan voluit habere fraternitatem carnis. et pat
 nitatem. quoniam in domo dauid ipse dauid et nathan ad plan
 ctum vnigeniti hiesu filij dauid fratris nathā vocat familie vt zach.
 xij. M. vero in patrem et matrem hiesum verum vt mat. i. Etenim
 ioseph filius iacob vltimus iustus in familia salomonis. et maria
 vltima virgo et iusta filia heli nō ex voluntate humana sed diuina
 vt sponsi coniuncti sunt in conceptione filij dei et dauid de spiritu s̄
 cto in maria vero matre et in ioseph putatiuo patre in reparatione
 domus dauid et eius sedis callise erectione vt psalmo lxxxvij. dicēte
 p̄pheta domino. Et post hoc reuertar et reedificabo tabernaculum da
 uid quos cecidit et dirupta eius reedificabo et erigam illud vt req̄rāt
 et ceteri hominum dominum et omnes gentes super quas inuocatū
 est nomen meum vt amos. ix. et actuum xv. Et p̄pterea matheus
 in sua genelogia neminem regem vocat. nisi dauid et eius regni he
 redem cristum vt mat. i. Nuncq̄ lucas in sede dauid nunciat sessurū
 dicens et dabit illi dominus sedem patris eius et regnabit vt luce i.

a It belial Nec sunt impossibilia o Moyses q̄ tu dicis q̄ virgo
 debeat parere et concludere ius. q̄ Maria mater ipsius hiesu
 fuit virgo in partu et post partū. Nonne ipsa habuit i virū ioseph.

et ex eo natus est ipse christus. hoc est manifestum cui contradici potest
 ut mat. ij et luce v. Ait Moyses verum quod ioseph eius sponsus fuit
 sed tamen eam carnaliter non cognovit. Et postquam desponsata fuit
 concepit de spiritu sancto ut mat. i. et licet hoc tibi fuerit incognitum o
 belial tamen noli mirari quia tante sunt vires matrimonialis sacra
 menti quod ab eo demonium effugatur quando sancte et honeste observatur.
 Nec probantur vij. c. Nec non mireris si nescis aliquid de incorrup
 tione concepta virginis marie nonne ioseph voluit eam occulte dimittere con
 siderans eam pregnantem. et dicens se huius rei nescium esse ut mat.
 i. Sed ut huius virginis habeas veritatem Scito quod deus misit filium
 suum de ea nasciturum. quia sicut femina per quam intrauit mors
 in orbem terrarum nata fuit ex incorrupto viro adam. sic iste deus
 et homo nasci debebat ex incorrupta femina. per quam vita excluda
 morte ingrediretur in orbem terrarum. Et quomodo poterit dici fe
 mina incorrupta nisi virgo Et ne mireris si hec tibi fuerint incognita

o Belial dic mihi ait Moyses Sciuisti tu vngq; ubi fuit corpus
 medium antequam me resuscitasset dominus hiesus intrantem cum eo in
 sanctam ciuitatem. cum locus sepulture mee fuerit incognitus vsq;
 ad tempus predictum ut deutro. c. vlt. et ij mach. ij. c. Item dic mihi
 Scis tu locum ubi est posita archa federis Ait belial scio Ait moyses
 et ubi. Ait Belial hieremias posuit eam in speluncam montis in
 quem tu ascendisti ut videres dei hereditatem et ibi eam muro instrux
 it Ait moyses inuenies mihi illam speluncam, Ait belial nescio eam
 quia locus erit incognitus. donec dominus congreget congregatioz
 populi sui et propicius fiat ut ij. mach. ij. c. ergo ait moyses ne mire
 ris si tibi fuerit incognitum. quando hiesus creator humani generis
 sine peccato humanum corpus sumpsit de virgine iam dicta. quod est
 murus supradictus. et que tu ignorasti et ignoras Et si hec tibi contra
 humanum cursum nature noli mirari. quia multa fecit dominus de
 que contra naturam fuerunt, Primo rubus ardebat et non combu
 rebatur ut exo. ij. virga Moysi versa est in colubrem ut exo. vij. et
 petra percussa aque manarunt ut exo. xvij. et numeri xx. Virga aarō
 sicca floruit numeri xvij. Sterilis et senex concepit et peperit ut gen.
 xxj. Aque iordanis fecerunt steterunt et verse sunt retrofluunt ut iohue ij.

f 2

Asina contra naturā locuta est ut numeri xxij. Sol versus ē retrossū
x horis ut psal. xxxviij. Ferrum sup aquas natauit ut iij. R. vj. c.
Item ex siccō dente maxilla asini aque emanarunt et ex eis reuocilla
tus est sāpson ut iudit xv. Si deus voluit ī supradictis cōtra naturā
operari quid mireris de virgine de qua erat nascitur? ps. ipse loquet
dauid sic ait ps. c. xxxij. De fructu ventris tui ponam sup sedem meā
qui dauid fuit de semine ipsius abrahe de tribu iuda quam deus di
lexit et ex ea se nasciturum promisit ut gen. xlix. c. Non auferetur ce
perrū de iuda et dux de femore eius donec veniat qui mittendus ē. et
ipse erit expectatio gentium. Sed quia sancti patres sciētes qd p aliū
q̄ per ipsum deum nō poterant redimi atq; saluari inceperunt cla
mare de inferis dicentes ut disrumperes celos et descenderes. Et nūc
domine pater noster es tu Nos vero lutum et factorum et opera ma
nuum tuarum omnes nos Ne irascaris domine satis ne ultra me
mineris iniquitatis nostre. Ecce domine respice populus eius omnes
nos, Ciuitas sancti tui facta ē deserta hierusalem desolata. nunquid
super his continebis te domine tacebis et affligas nos vehementer ut
psal. lxxij.

Propter quod inclinatus deus in misericordiam ipse trinus et
vnus sic fuit locutus quem mittam. et quis ibit ex vobis. Ait
filius, Ecce ego. quasi velit dicere. cum homo peccauerit in sapiētia
tua que sum ego. Ego sapientia tua redimam eum. Et deus ait ei
Vade et dices populo huic. Audite audientes et nolite intelligere
et videre visionem et nolite cognoscere. Excita cor populi huius s.
iudaici et aures eius aggraua et oculos eius claude ne forte videant
oculis suis. et auribus eius audiant et corde suo intelligant. et ouer
tatur et sanem eum Sed aliqui ex his fuerunt in lumine preseruati
ut ad ro. xj. Ait filius vsq; quo domine, Et dixit deus donec desolēt
ciuitas s. hierusalem absq; habitatione s. iudaico et domus s. dauid
sine homine. i. sine rege ut psal. vj.

Ergo o belial si deus misit filium suum ad populum iudaicū
non misit eum ut saluaretur dictus populus in aduentu di
cti filij dei. sed aliquos ex populo reseruauit in lucem ut ad ro. xj. qm̄
dixit deus dicto filio suo. Excita cor ppli huius et aures eius aggra
ua ne forte audiant et sanem eum, Ideo dictus populus iudaicus

grauatus corde. cecatus oculis surdus auribus. non potuit cum dicto filio dei pacem habere quoniam eum audire nec videre poterant ut iohā. xij. Et hec est ratio quare non fuit pax inter populum iudaicum et ipsum hiesum. quem predicti iudei occiderunt ut dan. ix. in fi. et in euangelio in adimplatione verbi dauidici ps. xxij. Captabant in animam iusti et sanguinem innocentem condemnabunt. sed tunc pax fiet cum dicto populo iudaico. a dicto filio dei. quando domus israel et ciuitas hierusalem fuerit cum iudaico habitatore et rege suo quia potissime dictus filius dei missus fuit in domum patris sui quia eum gentes expectabunt ut s. dictum est. et ipse erit expectatio gentium quia primo dictus dei filius debabat saluum facere populum gentium Et facio populum iudeorum ut mathei lxij. et xxij. et iohannis xj.

a It belial dic mibi o moyses quare imputat iudeis mors cristi postquam fuerunt obcecati ab ipso hiesu atque indurati corde. Certe ipse hiesus fuit in culpa et non ipsi iudei. At moyses obsecratio et induratio cordium iudeorum facte per hiesum fuerunt. sicut obsecratio et induratio cordium gentium facte per deum. et sic ipsi iudei et gentes equo iure ambulabant ad credendum hiesum. sed cum ipsi iudei audierunt predicationem ipsius hiesu. viderunt signa et mirabilia magna que nunquam aliquis fecit. Noluerunt ei etiam credere ut iohānis xij. et hoc est peccatum quod eis imputatur et non mors cristi ut ioh. xv. quia si credidissent ei illa mors eis imputata fuisset. sic negatio petro et eius crucifixio gentibus? Sed gentes videntes post crucifixionem tanta mirabilia que fiebant per hiesum in eius apostolos quem non cognoui. seruiuit mibi in auditu auris obediuit mibi. filij alieni mentiri sunt mibi Et hec non fuit potissime causa sui descensus ad iudeos ut eos saluaret. Sed ad hoc preseruauit aliquos ex eis ut de domo patris sui. siue etiam ipse filius sumeret predicatores apostolos. ut ipsi iudeis et populis gentium verbum dei predicarent. Dicit dominus quomodo si inferant filij israel munus in vase mundo in domo domini et assumam ex eis sacerdotes et leuitas. Dicit dominus. quia sicut celi noui et terra noua que ego stare facio coram me dicit dominus. sic stabit semen vestrum et semen nostrum. et mittam ex eis qui saluati fuerunt ad gentes in mari in affrica in libra tenentes sagittam

54
in italiam et greciam et insulas longe ad eos qui non audiuerunt
de me ut psa. vlt. c. ut ipse deus ait filio ps. xlvij. Pro patribz nati
sunt tibi filij, Constitues principes super omnem terram Memorgerunt
nominis tui domine in omni generatione et generatione. de
quo proximo dicto locut? fuit psa. i. c. filios enutriui et exaltaui. ait
dominus. ipsi autem spreuerunt me. Cognouit bos possessore suum
et asinus presepe domini sui. israhel autem me non cognouit. ppter
quam incognitionem necessario dictus populus iudaicus debebat
eum cruci affigere. ut contradictione templi ligno clauus affigi. qm
darius in reedificatione templi hierusalem statuit legem dicens. ut
omnis homo qui hanc mutauerit uisionem tollat lignum de domo
eius et erigatur et configat in ea. domus autem eius publice. De
autē qui habitare fecit nomen suū. redissipet omnia regna. et pplm
qui extenderat manum suam ut repugnet et dissipet domum dei illā
que est hierusalem, Ego darius statui decretum quod studiose imple
ri uolo ut i. heliore vj. c. Et quia hiesus extenzens manū. dixit possū
destruere templum hoc ut iob. ij. Propterea iuxta legis sententiam
fuit cruci affix? et uestimenta publicata iuxta legis sententiā ut mat.
xxvij. c. ut testatur ipse idem psa. liij. c. dicēs dilata locum tentorij
et pelles tabernaculorum tuorum extende ne parcas longas fac funi
culos tuos et clauos tuos consolida ad dextrā enim et ad leuam pene
trabilis. et semen tuum gentes hereditabunt. de qua gente semen iu
daicum loquitur psa. ix. c. Populus gentium qui ambulabat in te
nebris in perfidia pcolorum. que dicuntur tenebre. ut iohā. i. uidit
lucem magnam. i. cristum qui dicitur lux per fidem. ut iohā. i. et xj.
Habitantibus in regione ombre mortis. i. ubi infernus et sathan
dominatur super homines ut luce i. in fi. quoniam et est regni uiuoz
in qua et fideles dei habitant ut ps. xcij. et nox infidelitatis sic die
illuminabitur Et iterum et nox nocti indicat scientiam. Vides ne
o Belial q̄ clare scripture de filio dei loquuntur et semen dicitur ppli
iudaici et quem penetratum in dextram et sinistram gentes heredita
bunt, Ait belial. hoc non ascendit in cor meum. q̄ deus tradiderit i
mortem filium suum pro homine seruo. hoc abhorrent leges. Et q̄
deus moriatur pro suo et omni audienti est incredibile. et q̄d prius ē
quia tu Moyles dicis deum esse passibilem. cū ratioe sit impassibili?

Ait Moyses dic mihi o belial qui sunt magis obedientes lege deus
 vel homines. Ait belial deus quia ipse precepit eam observari ait
 Moyses si deus est magis obediens legi quam homines et ipsi homines
 pro virtute obedientie legis et virtute caritatis contra naturam propter
 filios morti tradiderunt. Quantomagis ipse deus pro obedientia
 legis debuit filium suum tradere humano generi in sua lege promissum
 in morte. Nonne pro obedientia legis pater occidit filium et frater
 fratrem ut exo xxxij. Nonne rex israel dedit filium suum pro populo
 obfesso fame in holocaustum in caritate ut iij. R. ij. c. in fine. Nonne
 Abraham a deo preceptum dei obtulit filium suum in holocaustum ut
 gen. xxi. Nonne gesse gelavitis propter votum quod fecit filiam suam
 unicam deo obtulit in holocaustum ut iudit xi. c. Item nonne mat
 suasio potius trucidari quam legem dei privare ut ij. mach. vij. c. ergo
 non mireris si deus miserator et misericors filium suum in lege pro
 missum pro redemptione populi in morte tradiderit ut ad ro. viij. c.
 Et ne credas per illam mortem deus passus fuerit sed caro qua ipse
 deus indutus erat orta ex semine abrahe per quam omnes gentes
 debebant benedici passa fuit et ipse deus ut homo passus fuit quia
 sicut caro ad eum induxit maledictionem ita ista caro biesu induxit be
 nedictionem ut ad ro. v.

m Odo vero prosequor ait Moyses ordinem scripture. Nonne
 deus filius dei recepto mandato a suo patre misit in terris pre
 cursorem suum qui viam ei preparavit in heremo videlicet iohannem
 baptista in quo ad implet illud malach. ij. Ecce ego mitto angelum
 meum qui preparavit viam ante faciem meam et statim veniet ad
 templum sanctum tuum dominator quem vos queritis et angelus
 testamenti Post hoc quem fecit. Certe respexit humilitatem ancille
 sue dauidice nate et concepte sine labe peccati descendens de celis et in
 eius utero reclusit Et sic tunc adimpletur illud sapientie penultimo
 dum quietum silentium tenerent omnia et nox in suo cursu mediū
 iter haberet. Omnipotens sermo tuus exponere. i. verbum tuum et quod
 caro factum est iohannis i. Domine exhibens de celo regalibus sedi
 bus venit ut durus debellator in medio extermini. Et qui transa
 ctis diebus nature de dicta ancilla sua virgine et ex qua humanam
 sumens carnem natus est in mundo et sic adimpletur illud psal. vij.

56.
Ecce virgo concipiet et pariet filium. et ubi peperit illum virgo in
Betlehem iude. et sic adimpletur illud miche. v. Et tu betlehem eu
frata paruulus est in milibus iuda ex te enim egredietur. qui sic do
minabit in israhel et egressus eius a diebus eternitatis. Nonne nat^{us}
fuit inter duo animalia Et abacuc iij. Domine audiui auditu tuu
et timui consideravi opera tua. et expaui in medio duorum animaliu
cognoscens et psa. i. Bos cognouit possessorem suum et asinus presepe
domini sui. Et qualem filium peperit dicta ancilla virgo. Audi psa.
ix. c. Paruulus natus est nobis. et filius datus est nobis. et factus e
principatus super humerum eius. et vocabitur nomen eius admi
rabile. Consiliarius deus fortis. pater futuri seculi. princeps pacis.
Multiplicabitur et imperium et pacis non erit finis. Quo puero et
filio nato, Nonne celi nouam stellam dederunt. et magi de oriente
venerunt vsq; ad locum natiuitatis eius. et eundem puerum et filiu
donis et muneribus adorauerunt. et adimpletum fuit illud numeri
xxij. Orietur stella ex iacob. et exsurgat homo ex israhel. et percutiet
dulces. Et illud psa. lx. c. Omnes de saba venient aurum et thus de
ferentes ut ps. lxxj. Reges tharsis et insule munera offeret reges ara
bum et saba dona adducent. ppter quod a dictis magis herodes illu
sus irato animo ut dictum puerum et filium hiesum occidere posset.
infantes pueros in Betlehem occidit. In quo adimpletur illud hie.
xxxj. Vox in excelso audita est lamentationis fletus et luctus Rachel
plorans filios suos. et nolens consolari. quia non sunt. quia rachel
fecunda prole in betlehem sepulta fuit. ppterca ppheta taliter loquit
ut gen. xxxv. Nonne ex timore puerozum occidendorum p herodem
Maria eius hiesu mater predictum puerum hiesum fugit in egiptu
quousq; ab angelo pcepta in iudeam reuertet et tunc adimpletu
fuit illud osee. xj. c. Ex egipto vocaui filium meum. qui puer hiesus
in mundo crescens in eodem cum hominibus fuit conuersatus. atq;
ab eisdem visus. et sic adimpletum fuit illud baruch iij. c. Dic e de^{us}
noster et non extimabitur alius aduersus eum. Dic adinuenit o^m
viam discipline. et tradidit illam iacob puero suo. et israhel dilecto
sibi post hec in terris visus est. et cum hominibus conuersatus e. ite
quis vnq; viuens in mundo in nomine domini tanta et talia mira
bilia et miracula fecit. sicut ipse hiesus fecit. qui solo verbo mortu^{os}

suscitauit. leprosos mundauit. cecos illuminauit. atq; morbos omēs
 curauit vt p̄sa. xxxv. deus ipse ueniet et saluabit nos. tunc aperient̄
 oculi cecorum et aures surdorum patebūt. tunc saliet sicut ceru? dau
 dus et aperte erunt lingue in utrum predixit et eueniet iuxta signū
 a deo dicto populo iudaico per me datum omnibus populis saluta
 ria precepta instituens. Et sic adimpletum fuit illud deutro. xxxvij.
 p̄phetam suscitabo de medio fratrum suorum similem tui. et ponam
 uerba mea in ore eius loqueturq; ad eos que precepero illi. Et hoc
 erit signum p̄phete illius. quod in nomine domini p̄pheta ille p̄oix
 erit et non euenit huic dominus et non est locutus Nonne ipse hies?
 similis fuit mihi i humanitate et legū. et p̄ceptorum datione a p̄lo
 iudaico in omnibus legibus preceptis et signis fuit sp̄retus atq; con
 temptus tanq; in belzezub faceret ea. Vnde adimpletum ē illud p̄sa.
 i. Filios enutriui et exaltaui. Ipsi autem spreuerunt me. Cognouit
 bos possessorem suum. et asinus presepe domini sui, Israhel autem
 me non cognouit. p̄pter quod ipse hiesus ait illi populo Ecce conū
 tor ad gentes. quia uerbum dei indignum fecistis ut actuum xij. vñ
 adimpletum est illud p̄sa. lxxv. Ecce ego ibo ad gentes que nesciebāt
 me. et que non inuocabant nomen meum Expandi tota die manū
 meas ad populum incredulum. i. iudaicum Qui ingrediē tota die
 uia non bona post congregationes suas uocauit. et non respōdisti
 locutus fui. et non audistis. et faciebat malum in oculis meis et que
 nolui elegistis p̄pter qđ ecce serui mei i gentes comedent et uos esuri
 etis. Ecce serui mei bibent. et uos sitietis ut p̄s. xxxvij. Populus quē
 nō cognoui seruiuit mihi i auditu auris. obediuit mihi filij alieni
 mentiti sunt. Nonne post hoc ipse hiesus secundum preceptum datū
 a deo sibi elegit de eius populo. xij p̄ncipes et apostolos iuxta nume
 rum patriarcharum patrum constituendos in predicationibus sup
 omnem terram ut ille citharista i spiritu predicans ait ut p̄s. xliij. p̄
 patribus tuis nati sunt tibi filij. Constitues eos p̄ncipes sup omēs
 terram. quia memores erunt nominis tui i omni generatione et ge
 nerationem Sicut Moyses elegit xij. viros ad considerandum terrā
 promissionis ut numeri xij Et sicut Moyses elegit lxx. viros i docē
 na populi ut numeri xj. sic et cristus ut luce. x. Nonne ipse hiesus
 publice baptismum i dicto iudeorū populo predicauit. et predicādo

constituit in nomine eius in omnes gentes. In quo adimplet illud
 psal. liij. c. Iste asperget gētes multas sup ipsū cōtinebūt reges os suū
 et zach. xiiij. Et enim in die illa exhibunt aque viue de hierusalē. Itē
 nonne ipse hiesus voluit baptisari a suo precursore ī quo baptismo
 audita est vox patris sui. Et spiritus sanctus super eum descendit vt
 ps. xxviij. Vox domini super aquas et psal. lxij. Spiritus domini sup
 me eo qd misit me dominus ad annunciandū mansuetis misit me vt
 mederer contritos corde etc. vt psal. xliij. ecce seruus meus suscipiā eū
 electus meus complacuit. in illo anima mea dedi spiritum meum.
 super illum iudicium meum egentibus proferet. Nonne ipse hiesus
 asinam et pullum ascendit. atq; sedit super eos. intrans hierusalem
 cum exultatione et iudeorū honorificentia regia. et tunc adimpletū
 fuit illud zach. ix. Exulta satis filia syon. iubila filia hierusalē Ecce
 rex tuus veniet tibi iustus et saluator ipse pauper. et ascendens sup
 asinam et super pullum asine. Item nonne quando hiesus cenā fecit
 cum discipulis suis. ipse panem et vinum in sacrificium corporis et
 sanguinis sui obtulit conficiendum. Vnde illud in eo adimpletur
 dauidicum ps. cix. Dixit dominus domino meo. tu es sacerdos ī eter
 num secundum ordinem melchisedech. Qui melchisedech panem et
 vinum obtulit in sacrificium. et cuius principium nō legitur. neg
 finis vt gen. xiiij. et ad hebre. vij. Et non dixit deus tu es sacerdos
 in eternum secundum ordinem aaron circumcisionis qui carnes in
 igne in sacrificium obtulit. sed dixit tue es sacerdos in eternum secu
 dum ordinem melchisedech fidei. et in hoc adimpletur qd dixit deus
 samueli. Suscitabo tibi sacerdotem fidelem. qui iuxta cor meum et
 animam meam faciet. et edificabo ei domum fidelem fidei vt i. R. ij.
 Ergo iuste facta ē legis sacrificij. mutatio eorum per hiesum. nouū
 sacerdotem secundum ordinem melchisedech vt ad heb. vij. Et noli
 mirari o belial. cum dixerim hiesum panem et vinum in sacrificiū
 veri corporis et carnis sui instituisse. et in pane vera carnem et vi
 no verum sanguinem esse. quoniam si virtus visibilis fuit in igne
 sacrificij et sanctificata secundum ordinem aaron. quantomagis ve
 ritatis inuisibilis esse debet in pane et vino sacrificij sanctificati sm
 ordinem melchisedech. Nonne quando sacerdotes qui captiuati et
 transmigrati fuerunt ex hierusalem ī babiloniam abstulerunt sãctũ

ignem de altari. et quem saluari cupientes absconderunt eum in spelunca
et quem ignem post lxx. annos hii qui reuerſi ſunt de captiuitate q̄-
rentes inuenerunt in loco ignis aquam crassam et quam accipietes
atq; eam aspergentes super holocaustu statim ignis accensus e. et de
mino holocaustu libauerunt vt ij. mach. ij. Sed dic michi o belial. si
ignis sanctus fuit absconſus. quomodo reperta est in eius loco qua
si aqua super holocaustu fuit aspersa. quomodo ignis accensus e. si
apparuit in loco ignis aqua vbi erat ignis. Si videbat ignis vbi
erat aqua Certe dicendum e qd ignis i aqua et aqua i igne transub-
stantiatus et transsubstantiata fuit. Et sic in veritate panis i carne
et caro i pane et vinum i sanguinem transsubstantiat. Et qd i pa-
ne et vino debet esse sacrificium gentium probat p̄sa. i. et xliij.
e. **T** vt plene scias o belial fundamentum veritatis huius sacri-
ficij aduertat me si placet. quonia postq̄ deus vocauit arida
terram. dixitq; germinet terra herbam virentem. et facientem sēmen
et lignum pomiferum faciens fructu iuxta genus suum Et post hoc
dixit. producat terra animam viuentem. i. genere suo iumenta repti-
lia bestias vt gen. i. Et ex hoc dedit homini legem dicens. ex omni
ligno comedis. de ligno autem scientie boni et mali ne comedas. In
quacūq; enim die comederis morieris vt gen. ij. Et qui comedens
deceptus a serpente maledictione terre suscepit dicente deo. Maledicta
terra in opere tuo Et sicut ipsa tibi dabat prius fructus spontaneos
nunc autem in laboribus comedes ex ea. et que tibi primo dabat li-
gna pomifera. nunc autē spinas et tribulos vt gen. ij. et quia chaim
post hanc terre maledictionem. vt agricola cepit exercere terram. et
fructus .i. spicas et botros vne recolligere. et de quibus obtulit deo
munera Abel autem vt pastor omnium. et quas produxit terra ante
maledictionem de primogenitis gregis sui. etiam deo munera ob-
tulit. deus autem non respexit ad munera chaim fructuum terre ma-
ledicte. sed respexit ad munera abel. fructuum omnium productor.
a terra non maledicta vt gen. iij. Et hoc vsq; ad noe de quo dicitur
Iste consolabitur vos a laboribus. et operibus manuum vestrarū
in terra cui maledixit deus vt gen. v. Et qui noe post diluuium. et
terra benedicta per deum. non tamen quo ad opera et labores. sed qd
oltra aq̄s diluuiū nō pereat sicut abel et munera eius et vt pastor

de mundis animalibus altare edificato. Ac etiam ut sacerdos deo obtulit sacrificiū. et adorat? est dominus odore suavitatis. benedixit q; deus noe et filijs eius ut gen. viij. et ix. ac etiā ipse noe ut agricola ut chain cepit exercere terram. et vineam plantauit comedens et bibens vinum in munera chain. ex quibus nō fuit adoratus dominus sed ipse noe inebriatus ī qua inebriatione fructuum terre maledicte oblationis chain ipse noe benedixit semen Japhet dilatauit Cham absq; maledictione et benedictione reliquit. quia verēda patris nō cooperuit. sed eius filium chanaan maledixit dicens. maledictus chanaan patris penitentiam portans. quoniam deus benedixerat noe. et filijs eius. et ideo noe non fuit ausus maledicē cham quem benedixerat deus put fecit balaam ut numeri xxij. Sed noe non maledicēs cham maledixit eius filiū chanaan ut gen. ix. eūq; inducens ī maledictione chain. Et quia mortuo noe. qui primo habuit dominium terre a deo ut gen. ix. Deus vocauit abraham ī dominum tē. qui noe vixit post diluuium cōl. annis. et mortuus est ut gen. ix. in fine. Et abraham natus est secundum moysen post diluuium. anno cclxxx. ut gen. xj. computando de generatione in generationem. Et q; vocatus ē a deo ad dominium tē. anno sexagesimo vite sue ut gen. xij. applica ad hos annos alios annos sup decē vocatus ē abraham ad dominium terre post mortem noe anno cōl. Nunc q; abrahā ut successorem noe deus benedixit. et in ipso omnes cognationes tē benedicere repromisit et ab oriente occidente septentrione et meridie eū dominum fecit ut gen. xij. et xij.

Melchisedech idest rex pacis et iusticie sacerdos dei altissimi similisq; filio dei ut dicit apostolus ad hēbre. vij. offerens panē et vinum. i. fruct? terre maledicte et munera chain. et quib? iebriat? est noe in maledictione chanaan et qui in hac maledictione successit chain ī his et benedixit abraham deo excelso. qui creauit celum et terram. i. q; non solum terra debet ī hoc sacrificio panis et vini benedicti. sed etiam celum ut gen. xiiij. Et in melchisedech abraham vidit diem filij dei et hominis et gauisus est ut iob. viij. Abraham ex his benedictionib? conquisiuit fidem hoc ē ex benedictione melchisedech quia statim post hanc benedictionem credidit deo. et reputatum est ei ad iusticiam. i. melchisedech qui ē rex iusticie ut gen. xx. Et in hac

si peccato pollutus quis fuerit ut leuit. xij. Ecce quod deus non repulit
de altari suo oblationem carniū .i. sacrificiū melchisedech panis et vi
ni nec aq̄ baptismatis h̄ea p̄fuso sac̄dote fidei r̄suauit d̄ hoc sac̄dote
fidei locut̄ ē de? samuēli dicēs Suscitabo mibi sac̄dotē fidelē q̄ iuxta
cor meum et animam meam faciet .i. quia erit deus et homo .et et iſi
cabo ei domum fidēlem .i. fidei ut i. R. ij. in fi. Et i hoc sacrificio duoz
agnorum iuxta oblationes abel et sacrificiū noe moyses maledicti
ones ruben leuit. et simeonis ut gen. xlix. in benedictiones conuertit
dicens uiuat ruben et non moriā. De leuit. et simeon dicit benedic
domine fortitudini earum ut deutro. xxxiiij. Nosq; duodecim pangy
sanctos sacrificij futuri sacerdotis necessitate compulsus comedit da
uid ut i. R. xxx. Et huius futuri sacerdotis ex semine suo promissioz
a deo habuit. et qui dedit eidem deo donum fidelē .i. fidei edificabat.
ut iij. R. vij. Et sicut dauid panem sanctum comedit. Sic sacerdos
ex eo nasciturus carnem suam in panem et sanguinem suum i vinū
in sacrificiū omnibus suis fidelibus dabit in cibum et potum. Et
hic sacerdos hiesus est dauid filius. qui ut sacerdos consecrans panē
et vinum Dixit hoc est corpus meum. et hic est sanguis meus ut
mach. xxvj. Et ideo palam dixit. Caro mea vere ē cibus. et sanguis
meus vere est potus ut iob. vij. c.

It hiesus volens erigē statum achar chain et sacrificio melchi
sedech fide abrahe et sacramēto aque p̄smabelis in ipso p̄sma
bele et gentiū populo israhelitis deiectis et p̄saac in petro sac̄dotio ut
mat. xv. et iob. vltimo Et in paulo principatu et lege ut aduū ix.
et in quibus maledictiones chain chanaan et deiectioem p̄smabel
et eorum seruitutes in benedictiones conuertit et libertatis di. Non
veni vocari iustos .i. p̄saac et israhelitas sub muneribus iusti abel et
sacrificij iusti noe iustificatus. Sed veni vocare peccatores s. chain
chanaan et p̄smabelem et acharenos in oblatione chain. et sacrificio
melchisedech et in fide abrahe et aque ablutōne p̄smabel iustificā. q̄
ut mat. ix. et per suū sanguinē quasi agni imaculati non derogan
sed in seipso complens oblationem abel sacrificiū noe et circumcisi
onem abrahe in ara crucis in qua semel oblatus est ad multorum ex
haurienda peccata ut ad heb. ix. Eiusdem abel sang. satisfecit effuso
a chain dicente apostolo ad quem accessit ad sanguinem mediatoris

melius clamante. etiam de terra quem de sang. abel. quia sanguis
 abel clamabat de ira in maledictione chain et chanaa. ut ad heb. ix.
 Et sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech vocari vo-
 luit in eternum. ut ps. c. ix. Et fructus terre maledicte. benedicens ei
 in carnem et suum sanguinem consecrauit. Et suis fidelibus se debet
 comedendum. ut i. cor. ix. et in hoc adimpletur quod prophetisauit la-
 mech de genere chain dicens. Audite uxores lamech. auscultate sermone
 meum. quoniam occidi virum. scilicet chain. ut vulnus meum et adolesce-
 ntulum. id est abel. Et quem occidit chain in liuorem meum septuplum
 dabitur ultio de chain quem occidit lamech de lamech. id est de adolesce-
 ntulo abel. et quem occidit chain septuagies septies. ut gen. iij. Sic
 lamech loquitur de chain et de tota eius generatione. et in qua inclu-
 debatur lamech. etiam quo ad sanguinem abel effusum per chain. et
 qui lamech occidit chain septima generatione. et in diluuiio tota perit
 generatio. Sed de lamech. id est de tota generatione chain et etiam gene-
 ratione chanaan qui post diluuium successit in maledictione chain. ut
 gen. ix. Septuagies septies. id est septuaginta septem generatio-
 nes recipiet satisfactionem pro sanguine abel in sanguine populi dei. hasque generati-
 ones septuaginta enumerat lucas. Incipiens a deo qui fecit adam
 usque ad iesum christum filium dei et ad eum. ut luce iij. Et quem iesum
 deus posuit propiciatorem per fidem in sanguinem ipsius propter remis-
 sionem precedentium delictorum. ut ad ro. iij. scilicet chain et chanaan. et
 qui receperunt remissionem in muliere chanaanica et importuna. et
 que in fide a filio dei percipit post micas panis. et lucrata est totum pa-
 nem et peccatorum remissionem chain et chanaan. ut mar. x. ps. ma-
 hel et elau. et residuum seminis abrahe extra circumcissionem constituta
 receperunt satisfactionem in fide centurionis gentilis cui dictum est per
 filium dei. Non inueni tantam fidem israel. propterea venient ab oriente
 et occidente. scilicet gentes et recumbent in fide centurionis in regno ce-
 lorum. ut matth. viij.

p. **O**st hoc nonne iudei inuenerunt consilium quomodo dictum
 iesum traderent in mortem. propter quod adimpletum fuit il-
 lud iere. xj. Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam
 et cognoui. quia super me cogitauerunt concilia dicentes. Mittam^{us}
 lignum in panem. id est in carne eius. et tradam^{us} eum de terra viuentium

67
Et nomen eius non memoretur amplius Item non ne ipse prodit
seu traditus fuit a iuda eius discipulo in manibus iudeorū p̄ precio
denariorum xxx. ut ps̄. xl. Et enim homo pacis mee. in quo sp̄avi
qui edebat panes meos. magnificavit aduersus me supplantationē
et zach̄. xj. Et apprehendent mercedem meam xxx argenteos. dixit do
minus ad me. Projice istud ad sanctuarium decoris. precium quod
appreciatus sum ab eis et tuli xxx argenteos. et proieci in domū dñi
Item nonne discipuli eius fugierunt. cum ipse traditus fuit a iuda.
et p̄ iudeos captus pro eo venientes cum armis et fustibus. et adim
pletum fuit illud zach̄. xij. framea suscitata super pastorem meum et
super virum coherentem mihi dicit dominus exercituum. Percute
pastorem et dispergentur oves. Item nonne ipse hiesus a predictis
iudeis fuit collusus facie velatus increpatus et percussus. et tunc ad
impletū fuit illud psa. i. Corpus meum dei percucientib⁹. et genas
meas velantibus faciem meam. non auerti ab increpantibus. et cō
spuentibus in me domine deus auxiliator meus. et ideo non sū cōfu
sus. Item nonne ipse fuit flagellatus. et dure castigatus a predictis
iudeis. in quo ad impletum ē illud ps̄. lxxij. Ego laui int̄ innocētē
manus meas. et fui flagellatus tota die. et castigatio mea in ma tu
tino Item nonne iudei predicti hiesum crucifixerunt perforantes
manus et pedes i quo adimplet illud ps̄. xc. Dominus regnavit a
ligno. de quo ligno habetur figura ezechielis xxxviij. circa medium de
duobus lignis israhel et iude. que reducta ad vnum significant cru
cem et psa. liij. et melius in hesore vj. Dilata locum tentoriij tui.
et pelles tabernaculorum tuorum extende. ne per eas lōgos fac funi
culos tuos. et clauos tuos consolida ad dexteram enim et ad leuam
penetrabis et semen tuum gentes hereditabunt et zach̄. xij. Que sūt
plage iste in medio manuum tuarum. et dicet hijs plagat⁹ sum in
domo eorum. qui diligebant me et ps̄. xxj. fecerunt manus meas. et
pedes meos dinumerauerunt omnia ossa mea. Diuiserūt sibi vesti
menta mea. et super vestem meam miserunt sortem. Item nonne
iudei predicti. predicto hiesu sitiēti dederunt fel et acetum. et tunc ad
impletū ē illud ps̄. lxxvij. Et dederunt in escam meam fel. et in siti
mea potauerunt me aceto.

Item quid locutus fuit iudex noster sapientissimus Salomō cum in humanis ageret . et insipientia et inuidia iudeorum predictum hiesum crucifigentium vt sapi . ij . In persona iudeorum sic ait . Circumueniamus ergo iustum . quoniam inutilis ē nobis et contrarius ē operibus nostris . et improperat nobis peccata legis . et diffamat in nos peccata discipline nostre promisit se scientiā dei habere . et filium dei se nominat . factus ē nobis in contradictione cogitationum nostrarum . grauis ē nobis etiam ad videndum . que in diū similis ē alijs vice illius . et immutate sunt vie eius . tanq̄ nugacq̄ exterminati sumus ab illo . et abstinet se a vijs nostris . tanq̄ ab inmundicijs . et profert nouissimam iustorum . et gloriā patrem deū habere . Videamus ergo si sermones illius veri sunt . et temptemus que v̄tura sunt illi . et sciemus que erunt nouissima illius Si enim ē verus dei filius suscipiet illum . et liberabit illum de manibus contrariorum contumelia et tormentis interrogemus eum . vt sciamus reuerentiam illius . et probemus sapientiam illius . morte turpissima condemnem⁹ eum . erit enim ei respectus ex sermonibus illius . Hoc cogitauerunt et errauerunt excecavit enim eos malicia eorum . et nescierunt sacramenta dei . neq̄ mercedem sperauerunt iusticie . neq̄ enī iudicauerunt honorem animarum . quoniam deus creauit hominē inexterminabilem . et ad ymaginem sue similitudinis fecit illum . inuidia autem dyaboli mors intrauit in orbem terrarum . et imitant̄ autem illum . qui sunt ex parte illius .

q̄ Vidē videtur tibi o belial . Nonne iudex noster salomon bene pphetisauit demonis iudeoy tenēdis ī morte ipsi⁹ hiesu vide tur tibi q̄ ad literam ipsi iudei hoc seruauerunt . Ait belial bene fuerunt fatui et obcecati . si promissus in legem ipse fuit . et non cognouerunt illum . Ait Moyses si deū glorie cognouissent . nunq̄ eū crucifixissent vt i . ad cor . ij . Ait belial hoc non credo . ait moyses nunq̄ hiesus crucifixus fuit inter duos latrones . Certe sic . et tunc fuit adimpletum illud p̄sa . liij . Pro eo q̄ tradidit animam suam in morte et cum sceleratis reputatus ē Item ipse dixit pendens in cruce Pater ignesce his quia nesciunt quid faciunt . et tunc adimpletū fuit illud p̄sa . eodem c . Et ipse peccata multorum tulit . et pro transgressoribus exorauit . Item nonne sol obscuratus ē in eius morte in q̄ adimplet̄

66.
illud amos viij. Et erit in die illa dicit dominus. occidit sol meridie
et tenebescere faciam terram in die luminis et ponam eam quasi lucidum
vngenti et nouissima eius quasi dixit amarum Item nonne petre
scisse sunt. et montes aperti in diuisione ut zach. xiiij. et scindet mons
oliuarum ex media parte sui ad orientem et occidentem prupto gra
di valle et fugietis sicut fugitis a facie terre. motus in diebus ozre re
gis iuda. Item nonne ipse moriens emisit spiritum. eundemq; suo
patri commendando in quo adimpletur illud ps. lxxvij. Deus noster
deus saluos faciendo et domini exitus mortis et illud ps. xxx. In manus
tuas domine comendo spiritum meum Et illud ps. liij. propter scelus
populi mei percussit eum. et dabit impios pro sepultura et diuites pro
morte sua. eo quod iniquitatem non fecit. neque dolus fuerit inuentione in ore
eius. et ego nolui conterere eum in infirmitate. Et sicut ouis ad occi
sionem ducetur. Et sicut agnus coram tondeute se obmutescet. et non
aperiet os suum de angustia. et de iudicio sublatus est generatio eius
quis enarrabit et daniel ix. et post lxxij. ebdomodas oxidetur cristus
et non erit eius populus. qui eum negaturus est. Item nonne ipse
mortuus est propter peccatum humani generis ut ps. liij. Vere lang
uores nostros ipse tulit. et dolores nostros ipse portauit. Et nos re
putauimus quasi leprosum et percussum a deo humiliatum ut hie
ren. iij. Spiritus oris nostri. cristus dominus est in peccatis nostris
cui diximus in umbra tua inuenitur in gentibus Item nonne vnus
militum lancea latus eius aperuit ut ps. c. iij. ferrum pertransiuit
animam suam ps. liij. Ipse enim vulneratus est propter iniquitates
nostras constrictus propter scelera nostra disciplina pacis nostre sup
eum et liuore eius sanati sumus omnes. Nos quasi oues errauimus
vnusquisque in viam suam dedinauit. et dominus posuit iniquitatem
omnium nostrum et zach. xij. Et aspicient in me quem confixerunt.

i Tem o belial. nonne congruum fuit ut ponent deus in morte
filium suum populi iudaici primogenitum pro liberatione et salua
tione populi gentium a seruitute infernali. sicut populus gentium
posuit primogenitum suum filium pharaonis pro liberatione et sal
uatione populi iudaici a dura seruitute egypti. Item nonne ego ait
Moses usus fui in virga domini ad eiusdem dei preceptum. graues

plagas. et signa magna i egipto. et nunq̄ valui liberare populum
 israheliticum de manu pharaonis. nisi in morte primogeniti eius
 vt exo. xij. Ita oportuit populum gentiu liberari a seruitute infernali
 per mortem primogeniti populi israhelitici. tamen filij dei sicut ppl^s
 israheliticus liberatus fuit morte primogeniti gentiu. Et hoc mihi
 dominus ostendit in via. Ait Moyses cum me mitteret i egiptu pro
 liberatione populi iam dicti. et dixit mihi ipse deus i hec verba Dic
 pharaoni, Hoc dicit dominus de^s filius primogenitus me^s israhel
 dixi tibi. Dimitte filium meum vt seruiat mihi. et noluit dimittere
 eum Ecce ego interficiam filium tuum primogenitu. et cum ipse fili^s
 primogenitus pharaonis esset in itinere occurrit ei dominus et vole
 bat eum occidere Sed tamen tulit illico seffera acutissimam petram.
 et circumcidit preputium filij sui. et dixit dominus. Sp^osus sangui
 num tu mihi es vt exo. iij. Ecce quomodo deus voluit occidere p^o
 gentum et occidit. quia processit ad actum sed tamen eundem occisu
 per asperionem sanguinis filij sui sponsi sanguinum. i. morte p^o
 geniti populi israhelitici eum liberavit. Cuius populi israhelitici
 primogenitus hiesus est. quem sic persequeris.

i Tem nonne ea etate qua adam format^s fuit. et peccauit eade
 etate ipse hiesus moriendo predictum ade peccatu deleuit vt pl^s
 cxiiij. xxxv anis xpi^s fui Itē nōne mox moriens i cruce i animā de
 scēdit ad inferos et sua morte crudelē mortē dedit inferno et i sangui
 ne suo mundum. et non in argento redemit et primos parentes et
 alios de eodem liberavit in quo adimpletur illud osee xiiij. De ma
 nu mortis liberabo eos. de morte redimam eos. ero mors tua o mox^s
 ero morsus tuus infeme et zach. ix. Tu quoq; in sanguine testamēti
 sui emisisti iunctos tuos de lacu vbi nō erat aqua et illud eel. xxiij.
 Penetrabo inferiores partes terre. et inspiciam omnes dormientes et
 illuminabo omnes sperantes in domino.

i Tem nonne p^oncipem infernalem. ipse hiesus descendens ad
 inferos vinctu proiecit in lacu inferiore i tenebris. et vmbra
 mortis. Nonne i occurso descensus illius i lacum totus infernus cō
 turbatus est Nonne suscitauit gigantes Nonne p^oncipes terre. qui
 inibi erant de solijs suis surrexerunt. et ante ipsum inclinantes atq;
 p^ospicientes dixerunt. Nonne iste ē vir qui conturbauit terram. qui

concussit regna. qui posuit orbem desertū. et vrbes eorum destruxit. et vinculis eius non aperuit carcerem. et tu vulneratus es sicut et nos. nam similis es effectus retracta est ad inferos. superbia tua cōcidit. cadaver tuum sub te sternetur tinea et operamentū tuum erunt vermes vt p̄sa. xiiij. Dic mihi o belial fuerūt ne hec vera. qui ī inferno fuisti et hoc vidisti Item nonne postq̄ ipse vicit infernum et mortē illico resumpsit corpus suum quod fuerat in corpore terre tribus diebus et tribus noctibus sicut ionas in ventre ceti vt iōne iij. Et etiā resurrexit a mortuis tanq̄ primogenitus mortuorum regni terre. q̄ videns in spiritu ille citharista dauid sic fuit locutus p̄s. xv. nō dabis sanctum tuum videre corruptionem. nec animā meam relinques ī inferno. Propter hoc letatū est cor meum. et exultauit lingua mea Insuper et caro mea requiescet in spe. Item p̄s. iij. Ego dormiui et somnum cepi et exsurrexi Item sophonie iij. Dicit dominus exspecto me in die resurrectionis mee. in futurumq̄ iudicium meum vt congregem gentes et p̄s. lxxv. De celo auditum fecisti iudicium terra tremuit et quieuit cum exurgeret deus vt saluos faceret omnes māsuetos terre Item p̄s. xl. Tu autem domine miserere mei resuscita me et retribuam illis. Si ipse hiesus alios a morte resuscitauit. est ne hoc dubitabile. q̄ ipse etiam non resurrexerit Quid ad hoc dicis o belial Nonne omnia iam dicta scripturarum completa sunt in cristo hiesu quem tu sic persequeris. nunquid dicis scripturam mendacem cum nephas sit dicere q̄ scriptura sacra mentiatur vt xxiiij. q. v. q̄o ergo

o Itc mihi o belial. nunquid ipse resurgens a mortuis. iā ascendisset in celum nisi fuissent tua litigia. et tue fantastice questiones vt p̄phete testantur de eius ascensione in celum per eū fienda vt p̄s. xviij. Et ascendit super cherubin. et volauit super pennas ventorum et p̄s. lxxvj. deus in eis in sinu sancto ascendisti in altum cepisti captiuitatē deuisti dona hominibus vt p̄s. xvij. A summo celo egressio eius. et occursum eius vsqz ad summum eius. Et quare ascendit ī celū. Dicendum est ad parandum sedem suam in celo quia regnū eius ī omibz dominabitur vt p̄s. lxxxv. Omnes gentes quascūqz fecisti venient. et adorabunt coram te domine. et glorificabunt nomen tuū. Item si Mathusalē et Enoch et Helias in p̄p̄is corporibus. ac etiā moyse

69
vt aliqui dicunt assumpti fuerūt vt gen. 6. et xiiij. de utro. vlti. et iij.
R. ij. quantomagis et hiesus.

i Item nonne post eius ascensionem. missurus erat spiritū san-
ctum in suos apostolos. et in alios qui credituri sunt in nomine
eius vt adimpleat quod scriptū est vt p̄sa. xliij. Effundā spiritū me-
um super semen tuū. et benedictionem meā super stirpē meā. Et ger-
minabunt in te herbas quasi salices vt iob. 1. y. vel ij. Effundā spi-
ritum meū super omnem carnem. et prophetizabunt filij vestri. et filie
vestre et p̄s. c. ij. Emitte spiritū tuū. et creabunt. et renouabis faciē
terre vt sapientie i. Quoniam spiritus domini repleuit orbem terrarū

q Videt tibi de hō belial es ne cōfus? in malicia tua amice
Moses confusus non sū. quia que tu dicis verificabunt cū
deus fiet homo. Secundo quia tempus saluationis adhuc nō instat
Ac moyses respondens belial dixit. Tu belial dicis. quia per me di-
cta erunt vera cum deus fiet homo O stulte in dictis tuis. Nonne ipse
hiesus hō ē deus et homo ipse hiesus et spiritus sanctus Nonne ezech.
i. c. Vidit in similitudinem rotā in rota. et spiritus vite erat in eis. qui
habet sacrificare patrem et filiū et spiritū sanctum. Nonne abrahā
tres vidit et vnum adorauit vt gen. xvij. Nonne dauid sic cecinit di-
cens vt p̄s. lxxv. Benedicat nos deus deus noster. benedicat nos deus.
Et metuant eum omnes fines terre. Ecce dauid nominat tres deos.
et ipsos ad vnum deū reducit. cū dicit et metuant eū. Item quid tu
dixisti in deceptione aze vt gen. ij. scit enim deus q̄ in quacūq; die
comedetis ex ea aperient oculi vestri. et eritis sicut dii. Ecce quomō
nominasti primo eum deū. secūdario deos tanq̄ in deum cognoscēs
sanctā trinitatē Et loquit ipse hiesus de se. Accedite ad me et audite
Hoc non a principio in abscondito locutus sū ex tempore. antequā
fierent ibi eram. Et tunc dominus deus misit me. et spiritus eius vt
p̄sa. xlvij. Et quid ait deus pater de filio suo. Audi p̄sa. xlvj. Sub-
limes ad te transibunt. et tui erunt. post te ambulabunt iunctis ma-
nicis pergent et te adorabunt te q̄ deprecabunt. tui in te ē deus et nō
est absq; te. vere tu es deus absconditus saluator israhel. Item quid
ait filius vt p̄sa. xliij. Ante me non est formatus deus. et post me nō
erit. Ego sum deus et non est absq; saluator Ita q̄ ipse deus factus
est homo. de semine abrahe. et stirpe dauid. et de tribu iuda. et supra:

per me verificata sunt.

a It belial bene cognosco deum vnum et trinum. sed quomodo verificatur qd ipse super sit carnem ex progenie dauid. sicut tu dixisti. n. n. quid deus irritum fecit suum pactum quos pepigit cum dauid et domo eius vt ij. R. viij. Vbi deus locutus est dauid dicens. Non auferetur de te vir coram me qui sedeat super thronum israhel ita tamen si custodierint filij tui legem meam. vt ambulent coram me sicut tu ambulasti. et hoc pactum fuit iureiurando firmatum vt ps. lxxxviij. et cxxxij. vbi dicitur De fructu ventris tui ponam sup sedem tuam Si custodierint filij tui. Modo videndum e si filij dauid serua uerunt viam domini sicut dauid. Primo salomon ydola adorauit et deum neglexit vt ij. R. xj. Secundo roboan et Abias filius eius. quorum corda non fuerunt perfecta cum deo. sed in grauibus pctis ambulauerunt vt ij. R. xv. Item ioran filius iosophat. nonne adora uit ydola i excelsis vt i. paralip xxj. et eius filius ezechias similiter vt e. vj. c. xxij. Item nunquid cor achar fuit rectum cum deo. et sic de alijs et maxime de manasse. qui omnia obprobria obseruauit contra deum Ideo dicit sapiens preter dauid ezechiam et iosiam omnes reges iuda peccatum commiserunt vt ead. xlviij. c. Ergo o moyses si filij dauid non ambulauerunt p viam domini. atq; pactu iureiurando firmatum fregerunt quomodo est verisimile. qd deus incarnari elegerit in stirpe dauid. que fuit preuaricatrix. pacti et iuramenti ipsius dei.

a It moyses o bone belial qd subtiliter te moues. Ego dico tibi qd licet supradicti taliter peccauerunt tamen fregerunt pactum iuratum qd ppter hoc stirps dauid fuerit reprobata in incarnatione filij dei Et si bene aduertisti instrumentum pacti predicti. quod habetur ps. lxxxviij. ibi. Non leguntur ea que tu dicis Cuius clausula est talis. Inter cetera ipse inuocabit me pater meus es tu. et ego primogenitum. ponam illum excelsum pro regulis terre. et ponam in seculum seculi semen eius Si autem dereliquerunt filij eius legem meam et in iudicijs meis non ambulauerunt. Si iustificationes meas non pphanauerint. et mandata mea non custodierint. Visitabo in virga iniquitates eorum. et in verberibus peccata eorum. sed tamen misericordiam meam non dispergam ab eo. neq; nocebo in veritate mea.

negꝛ ꝑꝑhanabo testamētum meum. et que procedunt de labijs nō
faciam irrita, Semel iuravi in sancto meo. si dauid mentiar semen
eius in eternum manebit. Ergo o belial si predicti reges filij dauid
peccauerint et deum irritauerint. tamen ipse uisitauit in grauibꝛ
uerberibus peccata eorum iuxta pactum supra scriptum ꝑꝑter quod
non tollitur. ꝑꝑ deus deserit incarnari ex ipsa stirpe. quā tū dicebaꝛ
reprobam supradictis tuis rationibus Et ꝑꝑ predicti filij dauid dere
linquentes deum fuerunt uerberati a dicto deo probatꝛ i alterationi
bus tuis proxime dictis. Et licet ipse cristus semen non suscepit ex
linea reguli salomonis. ꝑꝑter regum peccata. tamen dictū semē sup
sit ex linea nathan filij dauid fratris uteri in luca teste c. iij. qui fuit
nathan. qui fuit dauid qui fuit iesse.

a O aliud quod dicis. ꝑꝑ tēpus saluationis non instat adhuc.
O belial ait moyses aduertas ad me si placet Nonne nabuch
odonazar uidit per somnū q̄tuor regna tē. et ad aliud quītu regnū
terre et celeste. et quos in eternum stare debebat. et alteri genti nō da
bitur per statuam ante se positam Cuius statue caput aureum erat
quod significat eius regnum babilonie. pectus eius. et brachia argē
tea erant. que habent significare regnū darij et calceorum. uenter et
femora eius ex ere. quos habet significare regnū alexandri et grecoꝝ
Tibi autem ferree pedum autem quedā pars ferrea quedā uictilis
quod habet significare regnum forte romanorum Item ipse nabuch
odonazar uidit lapidem abscisum de monte sine manibus et percussit
statuam in pedibus eius ferreis et uictilibus et contriuit eos. et tunc
contrita sunt. pariter ferrū testa es argentum et murum. et quasi in
fauilla. Et lapis qui percussit statuam factus est mons magnus. et
impleuit uniuersā terrā. Daniel uero exponens predicta ꝑꝑt expo
ta sunt. Et maxime de illo lapide dicens. ꝑꝑ in tempore regni quarti
terreni deus suscitabit regnum quintū celi. i. celestium hominū. qđ ē
sanctorum prespiteroꝝ. quod etiā probatur danielis vij. De uisioe
quatuor bestiarum. que significant s̄m eundem danielē. quatuor
regna terre. et de subsequenti regno sandorū. Quod regnum celoꝝ
in eternum stabit. et nō dissipabitur. negꝛ populo alteri dabitur. sed
comminuet et consumet uniuersa regna. hoc et ipsum stabit in eter
num ut daniel. ij. Sed ut tu scias o belial de abscissione dicti lapidiꝛ

72
sine manibus et eius tempore manifeste completur in dicto hiesu. q̄
fuit et est lapis de monte absclusus sine manib⁹. Mons est deus trin⁹
et vnus vel gen⁹ iacob in q̄ beneplacitū est sibi habitare. lapis ē ip̄e
hiesus. qui a deo genitus fuit. sicut a monte lapis sine manibus ab-
scisus. Aliter mons dicitur genus iacob. de quo monte ipse absclusus
in carne. i. carnem sumpsit sine operatione virilis seminis. quod est
sine manibus. Et ipse lapis non percussit primū regnū. nec secūdu
nec terciū. sed quartum romanorum percussit. quod ipse cōminet
et consumet. Et alia regna tria. que a dicto quarto regno possident
Et qui hiesus lapis natus fuit florente dicto quarto regno tempore
octauiani et mortuus t̄pe tiberij. Et eodem t̄pe resurrexit atq; regnū
sacerdotale celestium hominum. Incepit principium habere. Quod
regnum sacerdotale quartum regnum romanorū consumet et sibi eū
applicabit vt daniel vij. et ibi darius probat.

i Tem o belial vis vt tibi ostendā tempus absclionis d̄ icti la-
pideis. et natiuitatis hiesu cristi filij dei. ac in morte eiusdē ne-
cessariū q̄ temp⁹ anticipari seu prorogari nō potuit. ait belial libere
audirem Vnde moyses aperiens librum danielis c. ix. et incepit legē
in hec verba,

e Cce vir gabriel quem videram in visione a principio. Cito
volans tetigit me tempore sacrificij vespertini. tetigit me et lo-
cutus est mihi Dixitq; daniel Nunc egressus sum vt dicerem te et in-
telligeres. Ego autem veni vt iudicarem tibi. quia vir desiderioꝝ q̄
Tu autem animaduerte sermonem. et intellige visionem septuagi-
ta ebdomode abbreviate sunt super populum tuum. et super urbem
sanctam tuam. vt consumetur preuaricatio. et finem accipiat p̄c̄m
et deleatur iniquitas. et adducatur iusticia sempiterna. et impleatur
visio et p̄phetia et vngatur sanctussanctorum. Scito ergo et adūte
ab exitu sermonis. vt iterum edificatur hierusalem. vsq; ad cristum
duce ebdomas septem et ebdomas septuaginta due erūt. et rur-
sum edificabit platea. et muri in angustia tempoz. et post ebdoma-
das sexaginta duas occidetur cristus. Et non erit eius populus qui
eum negaturus est Et ciuitatem et sanctuarium dissipabit populu⁹
cum duce venturo et finis eius vascitas. Et post finem belli statuta
desolatio. Confirmabit autem patrem multis ebdomada vna. et in.

dimidio ebdomade deficient hostia et sacrificium Et in templo erit abominatio desolationis et usq; ad consumationem et finem pseuera bit desolatio vt danielis ix.

v Noe moyses quasi ex nimia loquela fessus aperuit os suum. et ad seipsum attrahens taliter belial fuit locutus. Dico tibi o belial q; roma fuit condita vj. anno achas regis iuda vt ij. paralip. xvij. A sexto achas anno usq; ad ioachim filium pose. qui tercio anno sui regni transmigratus est in babilonia. Et cum ipso daniel vt danielis i. Fluxerunt anni c. xxx. vt iij. R. xxiiij. et ij. palip. xvij. Et per totum transmigratio iudaica durauit annis lxx. usq; ad darium danielis ix. sed a condita vrbe anno c. et sub isto dario primo anno regni sui factus est exitus sermonis angelici s. notati. videlicet in anno primo regni regis iudeorum. et qui obtinuit virib; regnu caldeorum et baltazar occidit et cepit babiloniam vt danielis v. i. si. qd quidam regnum caldeorum et babilonie destruxerat tēplum vet. et hierusalem nec non ioachim regem hierusalem. cum magna pte sacerdotum. et iudeoz in captiuitate transmigravit in babiloniam vt iij. R. vlt. et dani. i. Et ab vrbe condita anno cxxx. Nunc videndum est quid sit ebdomadas Breuiter dico q; septem sunt anni. pbo dies in pphetis recipitur p anno vt ezech. iij. diem pro anno do tibi Sed quelibet ebdomada habet vij. dies. ergo quelibet ebdomada habet vij. annos vt exo. xxxix. et leuit. xxv. Numerabisq; tibi septem ebdomadas annoz. i. septem species que simul faciunt annos qdragi tanouem ita ad literam pe.

I Et dic mihi o belial. Nonne a die exitus sermonis angelici q; factus est primo anno darij. Et in eodem anno mortuo dario p tiru eiusdem successorem data e licentia templum reedificandi et ciuitatem Anno a condita vrbe c. et in quo anno liberauit iudeos a transmigracione restituēs q; eis omnia vasa templi vt i. esdre. i. usq; ad tantam repationem factam per zorobabel templi sancte sanctorū. fluxerūt anni xlvi. et iob. ij. vbi xl. et vestra vis edificatum e templū hoc. quia intromissum fuit op; tam templi q; ciuitatis. omib; dieb; cū etiam asueri et artaxerxis usq; ad secundū annum darij secundi vt i. esdre iij. et iij. In secundo autem anno darij secundi data e licē cia reedificandi iuxta licenciam cū vt i. esdre vj. et sic a licēcia cū

29

vsq; ad licenciam dary xlviij. anni. fuerunt anno a condita vrbe α.
xlviij. Sed ciuitas hierusalem non nullis contradicentibus nō potuit
compleri in edificatione murorum vsq; ad annum xx. Artaxerxis
regis. qui dedit licenciam hierusalem reedificandi in muris et portis
esdre et neemie ij. iij. v. et vj. c. et primo esdre vij. Anno vero a cōdi
ta vrbe α. lxx. Ab istog; anno computante sunt sexaginta due ebdo
m. de danielis. Et dicunt esse a tempore exitus sermonis ange. iei
ipso angelo dicente ab exitu sermonis vt iterum edificatur hierusalē
cum reedificata fuerit hierusalem. vsq; ad desolationem i tantam
murorum hierusalem exitu ebdomade sexaginta due que sunt i añi
anni αα. xxxiiij. Sed post reedificationem ciuitatis hierusalem factā
per esoram per tempora longa venit contra ipsā ciuitatem hierusalē
pompeius consul romanus. et posita obsidione cōtra ipsam. et que
sustinuit dictam obsidionem pompeij animo iurato et capta cui
tate ipse destruxit muros eius in circuitu. et xij. milia iudeoz interfecit
et templum pphanauit Anno a condita vrbe ααα. lxxxix. Nūc autē
est videndum si a prima reedificatione hierusalem facta sub esdra et
et neemie vt neemie ij. et vj. c. Anno vero a cōdita vrbe α. et lxx. vsq;
ad reedificationem murorum hierusalem destructorum p pompeiū
complete sūt ebdomade sexaginta due que sunt in annis αα. xxxiiij.
Et certe sic. quos sic probō. Angelicus sermo exitum habuit anno a
cōdita vrbe α. et de reedificatione tēpli et ciuitatis et iterata ciuitatis
reparatio facta per neemiam et esoram anno a condita vrbe α. lxx. et
a quo anno computande sunt lxxij. ebdomade vsq; ad reedificationē
murorum destructoz per pompeium Et q; fuit ab vrbe ααα. lxxxix.
Sed muri hierusalem destructi per pompeium ex timore romanorū
et fuerunt reedificati infra annos tredecim qui cadunt in annis a cō
dita vrbe αα. iij. Sed prima reedificatio hierusalē facta p neemiam
et esoram facta fuit anno a condita vrbe α. lxx. Ab isto anno cōpu
tante sunt lxxij. ebdomade qui sunt anni αα. xxxiiij. Adde ergo istog;
annos ad sup; proximos videlicet α. et lxx. tunc essent in annis a con
dita vrbe αα. iij. Et sic habemus veras ebdomadas daniel dicentis
Et ebdomade septuaginta due erunt. et rursus edificabitur platea
Et muri eius i hierusalem. Qui destructi fuerunt per pompeium

i Tem sup i danielle dicit q post hos anos et elapsis ebdomadi
septem . nascetur cristus . nonne o belial septem ebdomade sut
anni xlix . annos ad annos l . a condita vrbe dcc . iij . et certi sut ani
dcc . liij . Sed ipse cristus natus fuit anno a condita vrbe dcc . liij .
tempore octauiani secundu quosda et hoc tenet etiam . licet secundu
alios fuerut anni dcc . xv . Non curo de variatione cronicaꝝ dūmō
quot ebdomade sint vere complete in hiesu a dicto tēpore x̄tus s̄mo
nis . Et sic verus numerus predictarū ebdomadaꝝ remar . et distinctus
si non sū deceptus a cronica .

e T sequitur in danielle et post xij ebdomadas occiditur cristus
hic nō ponit tempus presinitū iā dicte mortis nisi q post . sed
curandum . quia postq̄ habetis certam hiesu natiuitatem habemus
et certam eiusdem mortem . Sed ipse hiesus mortuus fuit tempore
tiberij . Anno imperij eius xvij . et a condita vrbe anno septuagesimo
lxxxij . Post mortem vero cristi per non longa tempora destruetur
regnum iudeorum et sacerdotium eius ciuitatis et templum et erit i
templo ab hominatio desolationis . et vsq̄ ad consumationem et finē
perseuerabit desolatio . i . p̄ annos mille cc . xxxv . secundū ipsū dani
c . ix . et vij . et hoc fiet in medio ebdomade per populum romanoꝝ
cum duce venturo secundū ipsū daniēlem c . ix . Quid videt tibi de
his o belial non pudeat te profiteri ipsum hiesū mundi redemptorē
natum eē . quoniā tu dicebas eum natum . Ait belial o Myses audi
me semper . vir fidelis fuisti deo viuo . quia noluisti eum dimittē q̄
filia pharaonis te adoptauit in filium . et potius elegisti vocari ser
uum dei . q̄ filium regine vt exodi ij . p̄pter qd̄ deus posuit virgam i
manu tua et te ducem in conspectu pharaonis fecit vt duceres pplm
suum de egipto ad terram promissionis vt exodi vij . Et nunc in te
video similem fidelitatem erga ipsum hiesū . Propterea dic mihi s̄m
tuam fidelitatem Cum daniel videatur narrare prout s̄ . allegasti q̄
peccatum acciperet finem per mortem cristi . Modo vero si per mortē
cristi peccatum accepit finem . et deletum est . quare accessoria nō accē
perunt finem vt deleantur . et maledictiones reuertant i bened̄ dōe
quoniam quid ait deus ad serpentem . qui decepit euam . quia fecisti
hec . maledictus es inter omnia animātia et bestias terre super peccatū
tuū gradieris . et terrā comedes cunctis diebus vite tue . Inimicitia

ponam inter te et mulierē. et semen tuū et semen illius, Quid dixit mulieri. Multiplicabo erumnas tuas et conceptus tuos. In dolore paries filios, Et sub viri potestate eris. et ipse dominabit tui. Quid enim ait ade. Maledicta terra in opere tuo. in labore comedes panē cunctis diebus vite tue ut gen. iij. Vnde si deletum est peccatum per mortem hiesu quare et pene que descenderūt ex peccato nō sūt delete. Nonne si tollatur principale tollitur et accessorium de re. iur. li. vj. xvj. q. vij. Et hic diximus q̄ accessorium est pena peccati. quia cessāte peccato cessare debuit certe eius effectus ut de app. cū cessante de cōsō. et affi. non debet. ergo si peccatum ē remissum. quia per obedientiā contra inobedientiam. ipse hiesus per eius mortem gratiā restituit, certe et pena cum ipso peccato debet eē remissa quia si pena duraret peccatum non esset remissum ut in regula peccatum de re. iur. li. vj. de usu. cum tu. et xij. q. vj. c. ij. Sed supradicte pene maledictionū non sunt abolite per mortem ipsius hiesu. que sunt effectus cause sic euidenter videmus. ergo quomō peccatum causa est abolitū. igit̄ cōcludo. q̄ ipse hiesus non fuit verus messias. Nec per eius mortē abolitum est peccatum ade et posteriorum.

q̄ Ve audiens Moyses cor suum conturbatū est. et quasi viret̄ deliquerat eum et lumen oculorum eius quasi cum eo nō erat sed tamen inter semetipsum aiebat. Domine declaratio sermonum tuorum illuminet me. quoniam intellectum da paruulis. Et illico aperiens os suum et dixit O belial multū te intricas per apices iuris quousq; peruenas ad scientiam veritatis. dico tibi. q̄ tam peccatū causa q̄ effectus pena sunt abolita vis ut tibi ostendā. Nonne p̄us dixit deus Ade. Ex omni ligno paradisi comede. de ligno autē scientie boni et mali ne comedas. In quacung; die comederis. morte morieris. Et vltra hoc eidem ade deus non dixit ut gen. xj. et qui comedens mortuus fuit ipso iure et ī anima et in corpore factus fuit mortalis. Item cum deus veller exquirere hoc peccatum. quid dixit adam deo. Mulier quā mihi devisti in sociā. dedit mihi de ligno et comedi. Vnde deus ait mulieri. quare hoc egisti. Ait mulier serpens decepit me et comedi. Ait deus. cum tu mulier sis sapientior serpēte pmisisti te ab eo decipi. et tu adam sis fortior et constantior muliere. audisti vocē eius querebatis effici similes mihi qui sum deus omniū creator

Credidistis voci serpentis vobis dicentis Si comederitis eritis similes
 dijs. Scientes bonum et malum vt gen. i. potius q̄ mee voci. cum
 dixerim vobis. Si comederitis morte moriemini vt gen. ij. Per me
 metipsum ait dominus magna fuit superbia vestra. et peccatū p̄ter
 peccatum prohibitionis eius ligni. Ideo graui pena digni estis Sed
 p̄prio peccato. quia comeditis contra prohibitionem aliam penam
 vobis non infero nisi q̄ morte moriamini sicut vobis dixi. Pro
 secundo p̄cto q̄ peccato credidistis superbe et temerarie similes mihi
 fieri in omni vir:ute. quasi recusantes recognoscere me esse deum et
 omnium creatorem a certo dignum est. q̄ vestra superbia penis cor
 poris humilietur. Tunc ait mulieri in dolore paries filios Et sub
 potestate viri eris Viro dixit maledicta terra in opere tuo i laboribz
 comedes ex ea cunctis diebus vite Serpenti dixit maledictus int̄ oia
 animantia vt gen. ij. Ideo p̄pter hoc ipse deus imposuit tanq̄ p̄pter
 noua crimina supradictis nouas penas in dolorum et laborz male
 dictiones. quia si pro primo peccato ipsas penarum maledictiones
 imposuisset. sequeretur q̄ deus esset iniustus. quia iudicasset bis in
 idipsum pro vno peccato q̄ est contra id de pe. di. iij. S. his auctori
 tatibus, Ergo necessario dicendū diuersa delicta. et diuersas penas
 nisi illa pena mortis non sufficisset pro illo peccato. quia tunc deus
 potuisset inferre duas penas vt xxj. q. v. c. si quis cuiuslibet de rapto
 in archiep̄atu. et de calup. cum fortius h̄ pena mortis bene sufficiebat
 que tantū p̄ reum pro illo peccato imposita fuit p̄mo dico q̄ si multi
 plex fuisset pena expressa pro peccato vna minor deberet eligi vt l. i
 di. eos. xxiiij. q. i. si quis dederit. quia in penis benignior interpretatio
 est scienda vt ij. q. vj. Notandū. et de re. iur. in penis li. vj. et eo maxi
 me. quia pena proprium casum excedere non debet vt de peni. di. i.
 S. pene. et de penis felicis li. vj. Ergo conducendum. q̄ duo fuerunt
 delicta et diuersa et duas penas supradictas fuisse impositas. Sed
 primo fuit pena mortis q̄ pena laboris et doloris. Ideo p̄mo debuit
 aboleri vt in regula qui prior de re iur. li. vj. de preben. eum qui eo.
 li. et de or. cog. cum dilectus Sed ipse hiesus primo deleuit penā mor
 tis anime ade et totius seminis eius moriendo dicente apostolo. Hoc
 scientes. q̄ verus hō noster I. adam simul crucifixus ē vt destruat cor
 pus peccati vt ad ro. vj et postea penam doloris corporis resurgendo

quia ante mortem suam. laborem et dolorem passus fuit ut homo. ipse hiesus, Sed post resurrectionem suam in nullò passus fuit. nec poterat pati quia totum peccatum consumatum fuit in eo ac etiam pena peccati. Et in hoc ipse hiesus notam nobis fecit viam vite ut pl. xv. Sed predictam penam mortis quo ad animas ostenderet hoibz ad filijs aboleri post mortem eius per sanctum baptisma ut ipse ait discipolis eius. Ite baptizate omnes gentes in nomine patris et filij et spiritus sancti Et si quis non renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non intrabit regnum celorum dicente apostolo, An ignoratis quia quicungz baptizati sumus in cristo hiesu in morte ipsius baptizati sumus consepulti sumus cum illo. per baptismum in mortem. ut quomò resurrexerit cristus a mortuis. ita et nos in novitate vite ambulemus ut ad ro. vi. sed penam laboris et doloris noluit demonstrare neqz demonstrabit abolitam. donec omnes homines in eius nomine baptizati moriantur et spiritum emittant et a morte resurgent et tunc absorbetur mors victoria carnis per hiesum cristum ut i. ad cor. xv. Sicut ipse hiesus spiritum sanctum emisit et a morte resurrexit et hoc erit cum veniet secundo tempore generalis visitationis per dictum hiesum fiende. quia sicut post commissum mortis peccatum p adam et punitum. Inquisiuit qua de causa euenerit ut reperiens causam peccati peccantes eosdem in laboribus et doloribus puniuit ut gen. iij. sic post abolitum peccatum mortis per eius mortem Secundo venies tempore generalis visitationis. et reperiens causam laboris et doloris per baptismum. et punias coequari ipsam penam laboris et doloris delebit. et dicet surgite mortui et venite ad iudicium. quia canet tunc tuba. et mortui resurgent incorrupti ut i. cor. xv. Et omnes resurgent cum corporibus proprijs. in quibus viuentes fuerunt in mundo et tunc pene laboris et doloris erunt abolite dicente apostolo. Et vgz cum mortui essetis in delicijs conuiuificauit cum illo donas vobis omnia delicta ut ad col. ij. c. quam resurrectionem affectauit dauid pl. xv. Caro mea requiescet in spe. quia non dedisti sanctum tuum videre corruptione et pl. xxxvj. Credo videre bona domini in terra viuentium et iob xix. Scio enim qz redemptor meus viuit. et in nouissimo die de terra surrecturus sum. et rursus circumdabor pelle mea. et in carne mea videbo deum saluatorem meum. quem visurus ego ipse

et non alius s. a me et oculi mei conspiciuntur sunt et p[er] p[er]sa. xxv. viuet
mortui tui et interfecti mei resurgēt. De q̄ generali resurrectōe habet
plene ezech. xxxvij. Nec dicit dominus deus. Ecce aperiam tumulos
vestros. Et educam vos de sepulcristis vestris. populus meus et educā
vos in terram israhel. Et scietis quia ego dominus cū aperuerō sepulcra
vestra et eduxero vos de tumulis vestris populus meus et dederō
spiritū meum in vobis et vixeritis. et requiescere vos faciam. Et tūc
absterget deus omnem lacrimā ab oculis sanctorū. Et iam non erit
luctus neq; clamor neq; ullus dolor. Non esurient neq; sitient neq;
cadet super illos sal. neq; nullus estus. quoniā priora s. peccatū et pe
na. peccati transierunt vt apo. vij. et xxj. quia si per mortē cristi mor
tuis aīe esset abolita et pene peccati. tūc dei sententia contra totum
adā ait vt morte mortieris esset nimis. Et qua totus adam non esset
mortuus. sed cum mortuus fuerit. et tota caro aīe et mortua fuerit.
et a morte resuscitata. cessabunt labores. et mors imposta toti carni
ex peccato per sententiā dei. Quia cristus ostendit toti carni humane
per eius mortem et resurrectionem vias vite. Et ideo dicit apostolus
q̄ cristus resurgens a mortuis iam non morit. et mors illi ultra iā
non dominabit. ita et vos existimate. vos mortuos peccato viuētes
autem deo vt ad ro. vij. Vel dicendum quasi pena laboris et doloris
ostenderet per mortem cristi abolita. omnes crederent in cristū. s. reg
num eius celeste vim patitur. q̄ viri violenti bonorum oportet q̄
dictum regnum capiēt et introibunt.

T huius mortis carnis. et spiritus emissionis. et huius carnis
resurrectionis. et spiritus resumptōis veritatē plene scire possumus
Est q̄ sciendum. q̄ deus formauit hominem in animā viuētem de
fimo terre vt gen. ij. Et ex contumacia contrahens mortem. Atq; illi
deus. in sudore vultus tui vescieris pane tuo donec reuertaris in terra
de qua sūptus es. quia puluis es et in puluerem reuertaris vt gen. iij.
Noc q̄ adam plene nō intelligēs. certificatus est a deo in morte iusti
abel filij eiusdem. et qui mortuus est. et in puluerē cōuersus vt gen.
iij. Sed de emissionē spiritus a carne. et carnis resurrectione de pul
uere cum spiritu certificatus est adam i enoch iusto et septimo ab adā
vel ab abel. et quem vidente adam morte non gustata. tulit deus et
ultra non apparuit vt gen. v. Et sic nota q̄ abel iustus relictus est

20

in morte carnis. et enoch iustus assumptus est in vita spiritus et carnis. et sicut hoc factum est septima generatione ab adam vel abel usque ad enoch ita septima etate fiet coniunctio totius carnis et spiritus ex resurrectione de puluere. Ipsosque enoch prophetante et dicente. Ecce venit dominus in sanctis milibus eius. dicat septima etate facere iudicium scilicet resurrectionis ut iudit. ij. c. et io. v. Et ex hoc deus in certitudine totius carnis moriture. et resurgende in qualibet etate elegit duos viros. quorum vnus assumptus est in spiritu et carne. et alter relinquitur in morte carni. Et primo in prima etate. ab adam usque ad noe. duo fuere iusti. quorum primus abel relinquitur in morte carnis. et enoch assumitur in vita spiritus et carnis ut gen. iij. et v. In secunda vero etate enoch a Noe usque ad abraham. usque ad dauid duo fuere reges videlicet abraham et melchisedech ut gen. xij. et xij. quorum vnus abraham relinquitur in morte carnis ut gen. xxv. alter melchisedech assumitur in spiritu et carne ut gen. xij. In tertia vero etate ab abraham usque ad dauid. duo fuerunt sacerdotes videlicet Moyses et Aaron ut exodi per totum. quorum vnus aaron relinquitur in morte carnis ut numeri xx. Alter Moyses assumitur spiritu et carne ut deutro. xxxij. Et licet ibi scriptura dicat eum mortuum. hoc tamen dicit. ne filij israel cum adorassent ut deum. et ex hoc deus eis dixit locum sepulchre eius ignotum esse. Nonne sathan dubitans de corpore moysi. vixisset viuus vel mortuum. altericatus est cum michabele ut iudit i. c. Et quia preseruat fuerat moyses a deo aperuit cum belia in transfiguratione hiesu ut mat. xvij. In quarta vero etate a dauid usque ad iechoniam vel transmiratione babilonie duo fuere prophete videlicet helias et eliseus quorum vnus helias carne et spiritu assumitur ut iij. r. ij. et alii heliseus in morte carnis relinquitur ut iij. r. xij. In quinta vero etate a transmiratione babilonis usque ad cristum. due fuerunt virgines et caste videlicet Maria virgo et. Elizabeth casta ut luc. i. quaz vna elizabeth relinquitur in morte carnis. et Maria assumitur in spiritu. et carne morte non gustata In sexta vero etate a primo aduentu cristi usque ad secundum duo fuere mundi contemptores et dei dilectores Petrus et iohannes euangelista ut actu iij. quorum vnus petrus relinquitur in morte carnis. Alter vero iohannes assumitur spiritu et carne morte non gustata ut iob vlti. In septima vero etate duo eliguntur predicatores.

81
videlicet paulus et barnabas ut actū xij. Quorū vnus barnabas
in morte carnis relinquitur ut in legenda Alter autem paulus i spi-
ritu et carne ad terciū celum assumit ut ij. ad chor. xij. Et q̄a post h̄
Paulus mortuus est p̄pterea est nobis doctrina. q̄ in septima etate
omnes h̄j qui assumpti sunt in spiritu. et carne morte non gustata
ante vniuersē carnis resurrectionem gustabunt mortem ut cū vni-
uersa carne de puluere resurgant. de quibus morte et resurrectione
loquit̄ p̄pheta dicens auferes spiritum eorum et deficient. et i pulue-
rem suam reuertent̄. Emitte spiritum tuum et creabunt̄. i. resurgent
Et renouabis faciem terre ut ps̄. cij. Et sic totus adam conuertet̄ in
puluere. ut de puluere resurgat in animā p̄petuo viuente ut io.
v. et hoc est misterium resurrectionis. quod predicat apostolus. i. ad
chor. xv. Ac etiam ecclesia ponit et docet q̄ vita carnis in puluere
conuersa fiet septima etate. computando ab eiusdem carnis morte. et
hoc celebrat ec̄c̄a a septuagesima in qua adam ex inobedientia mo-
ritur. et p̄pterea ipsa tunc cantat Circumcederunt me gemitus mor-
tis vsq; ad quartam dominicā quadragesime. et q̄ septima est a sep-
tuagesima. Et in qua ipsa cantat ecclesia letare hierusalē. gaudete
qui in tristitia mortis fuistis. et i qua dominica in signū huius dat
ipsa florem aureum balsamum et muscum. quoniam in sex etatib;
homo adā sicut fenum. dies eius sicut flos agri sic effloret. quia spi-
ritus pertransibit in illo et non subsistet ut ps̄. cij. Sed in septima
etate dicit homo adam. et refloruit caro mea. et ex voluntate mea cō-
fitebor ei ut ps̄. xxxij. Et ideo in hac septima dominica representat flo-
rem aureum quia aurum non sentit corruptionem et balsamū et q̄
p̄seruat a corruptione et mustam. et qui fugat corruptionis odorem
et ex hoc cantat ipsa. Sancti tui domine florebunt sicut lilium. et sic
odor balsami. quia iuuentus renouabit̄ ut ps̄. cij. Et non intelligat̄
q̄ brutalis caro etiam resurgere habeat ex humana carne. quoniam
brutalis caro fuit producta a terra dicente deo et scriptura Producat
terra animam viuente in genere suo. et reptilias bestias ut gen. i.
Quorū spiritus est sanguis. et extinguetur cum ipsa carne. ut leuit.
xvij. Sed homo factus ē ad ymaginem dei. et de limo terre formauit
eum deus. et inspirauit in faciem eius spiraculum vite. et factus ē in
animam viuente ut gen. i. et ij. Cuius caro si moriat̄ nō moritur

82

Spiritus ut gen. xxv. et numeri xvij. dicente deo. Non permanebit
Spiritus meus in homine in eternum. quia caro est ut gen. vj. Etia
et hiesus moriens emisit spiritum ut io. xij. Et qui dixerat. nolite time
eos. qui oxidunt corpus. animam autem non possunt occidere ut mat.
x. et per consequens sola caro humana resurgat. Aut belial o moyses
quid fiet de populo iudaico. Nunquid erit in obliuionem coram deo
quia tu dicis viduos iudeos iniuste oxidisse dictum hiesum filium dei.
put tu dicis. Certe ait belial ego reperio quod cristus debet negari a populo
non suo ut daniel ix. ut ibi. et non erit eius populus qui eum nega
turus est. Ergo si ipse hiesus est deus ut tu asseris. O moyses vere et
populus est iudaicus ut exo. leuit. numeri et deutro. per totum. Sed
ipse negandus est a non suo populo. ergo ipse hiesus negatus est mor
tuus a populo iudaico non fuit cristus. qui populus est dei. et qui po
pulus secundum preceptum legis dei dictum hiesum interfecit ut deutro. xvij
ibi ad literam. Dixit deus o Moyses propheta autem qui arrogantia
deprauatus voluit loqui in nomine meo. que ego non precepi illi
ut diceret. Aut ex nomine deorum alienorum interficietur. Sed ipse populus
iudaicus cognouisset. quod dictus hiesus locutus fuisset in nomine domini.
certe eum non oxidissent. sed potius eum audiuisent. iuxta quod pre
ceptum fuerat illis per te o moyses. Nonne ipse populus genus electum
regale sacerdotium gens sancta populus acquisitionis quos ipse deus
a principio dilexit et fouit ut exodi xix. Populus circumcisus ex gene
abrabe. etiam semper in ipso populo retro deus notus fuit. Nonne
liberatus dictus populus de egipto sicco pede mare transiuit et eius
inimicos operuit mare ut exo. xiiij. Nonne illi populo pluit manna
in deserto ut exo. xvj. Nonne deus die noctumque in columna nubis ignis
que precedebat ut exo. xij. Solus ipse populus dignus fuit legem dei
accipere et vocem dei audire et exo. xix. et xx. In qua lege eidem populo
promissus est cristus ut deutro. xvij. ad quem populum veniet et li
berabit eum a peccatis eius ut mat. i. Ergo tibi o moyses concludo
quod ipse non fuit cristus.

¶ Nunc subridens moyses videbatur triumphare de belial. atque eius
dictis dixitque ei o belial an ignoras. quod sicut deus pater regna
uit in iudeis per circumcisionem exclusis gentibus ut deutro. vij. et
in tota lege dicens se deum israelitarum ut leuit. et exo. iij. per totum.

e

ita filius eius regnare debet in gentes per baptis mū exclusis israhelitis ut mat. xxj. gen. xlix. et psa. lv. dicensq; se dominum gentium et spiritus sanctus per inflātionem caritatis in omnes homines. et tam in israhelitis q̄ gentibus ut psa. xliij. et iobel. iij. ad hoc ut fiat vnum ouile et vnus pastor ut io. x. et xi. sicut et pater non regnavit in iudeos exclusis gentibus sine filio et spiritu sancto. sic filius non regnabit in gentes exclusis israhelitis sine patre et spiritu sancto Et spiritus sanctus sine patre et filio in omnes gētes nullaq; generatōe exclusa. Sed si ipse filius debebat regnare in gentes per baptis mum exclusis israhelitis. etiam cum patre et spiritu sancto Ergo i aduētu filij ipse populus iudaicus et israheliticus. non populus dei erit. nec etiam filij eius. Sed ipse populus israheliticus negavit ipm hiesum dei filium tanq̄ non suum deum et dominū ut actuum iij. atq; occidit. ergo benedicit daniel q̄ non erit eius populus. qui eum negaturus est. Et q̄ hec sit veritas probat psa. xlv. Ecce ego ad gentes. que nesciebant me. et que non inuocabant nomen meum. Ad aliud q̄ dicit q̄ iudei iuxta preceptum legis occiderunt cristum p̄mo cōtra quoniam ipse in nomine domini locutus fuit. predixit et venit iuxta signum datum a deo ut in predicto c. xvij. deutro. et ut ibi sequitur Si quis non audierit p̄pham illum exterminabit de plebe mea Si ipse populus genus electum fuit nunc non est. quia iuxta psa. gens hereditabile semen dicti populi iudaici ut psa. liij. Ergo gens erit et genus electum. et populus iudaicus genus reprobum ut psa. vlti. Si ipse populus iudaicus tot et tanta beneficia habuit a deo seper tamen ipse populus eidem deo ingratus fuit. Nam illis pedibus q̄bus aridum mare transiit ludebat āte pdola que fecit ut exo. xxxij. Itē ipso ore quo paulo ante ob necē aduersariorum cantauit simulacra sibi fieri poposcit ut ibidem. Item illis oculis quibus deum in nube vel in igne conspicere solebat simulacra intuebatur ut numeri xxv. Quanna apud ipsum populum fastidium fuit. semper contra deum murmurans ad egiptū. vnde ipsum populū manu valida eiecerat. volens redire ut numeri xj. et xiiij. Item nonne deum irritauit dicitur populus. et omnes de iplo morirent. ita ut non plures ex sen. onib; eiusdem populi. q̄ duo homines terram promissionis intrarent. ut numeri xiiij. Sed quid antiqua replicantur. cum et si illa minime

89
fecissent hoc solum nemo ipsum populū iudaicum dignū indicaret
q̄ dominum hiesum p̄phetaz semper eidem vocibz repromissum nō
solum suscipere voluit. sed etiam morte pessima pereunt. vt in toto
euangelio fecerunt ne hec gentes vnq̄ dijs vel p̄olis eoz quos et q̄
sub magnis reuerentijs habebāt vt hier. ij. Et quanto hoc dijs lapi
deis et argenteis ipse gentes faciēbant Quid fecissent si deus immor
talis inno. uisset eis. Certe maiora his. ideo ipse deus voluit ip̄
gentes per suum filium hiesum cristum hereditare. vt ait pater suo
filio Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam ac vt ps̄. ij.

a It belial o moyses mirabilis es in dictis tuis. Sed tamen dic
mibi si filius habet i hereditate gentes. quid fiet de pp̄lo iudaico nū
quid expectabūt deū i carnari vt liberet populū suū de manu iferni
ait moyses Certe nō. sed filius dei iā venit in mundū. et in eo mortē
suscepit pro omni populo gente. et ligua qui crediti sunt in nomine
eius vt ps̄. liij. et xxviij. c. dicit Et proiecisti post tergum tuum oīa
peccata mea. quia non infernus confitebitur tibi. neq̄ mors lauda
bit te, Non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam.
uiuens ipse confitebitur tibi sicut et ego hodie pater filijs notā faciet
veritatem tuam, Ego sum veritas uiuens sicut ipse p̄pheta huānū
viuebat non expectat a damnatis. Et que veritas uiuens nota iā
facta est iudeis Quomō iudei expectabunt deum incarnari cum ip̄e
deus suum filium qui est veritas in mundum miserit p̄ redemptiōe
rotus humani generis. quia peccata multorū tulit et p̄ transgresso
ribus exorauit vt ps̄. liij. Quia non tantum p̄ gente mortuus est
hiesus. sed vt filius dei israhelitas. qui erant dispersi congregaret in
vnum vt io. xj. de quo habetur figura numeri xviij. Vbi deus mihi
precepit p̄pter querelam filiorum israhel. contra aaron sanctū p̄n
tificem sumere a principibus xij. tribuum virgas xij. per singula
tribus. et vnus cuiusq̄ tribus nomen scriptum in virga Fueruntq̄
virge xij. preter virgam aaron. quas cū posuissē coram domino
in tabernaculo testamenti sequenti die ingressus inueni germinasse
virgam aaron in domo leui et surgentibus gemmis eruperunt flo
res qui folijs dilatatis in amigdalum deformati sunt et receptis vir
gis singulis a singulis tribubus virgam aaron precepit deus referri.

65
in tabernaculum testimonij vt seruetur ibi in signum rebellium filiorum
israhel. Nunc est videndum que est ista virga aaron posita in ta-
bernaculum testimonij que sine adiutorio radicalis humoris erupit
gemmas eruperunt flores qui folijs dilatatis in amigdalum deforma-
ti sunt. Et dicendum est. qd est virgo maria portata in tabernaculo
dei que sine adiutorio humani seminis. sed obumbratione altissima
erupit gemmas conceptionis filij dei eruperunt flores puritatis qui
folijs caritatis dilatatis in amigdalum deformati sunt. i. in diuini-
tatem et humanitatem. Quoniam amigdala vel amigdalus habet
duas cortices et nucleum. Prima cortex amara representat humanitatem
Alia cortex durior representat diuinitatem. dulce nucleum representat
animam hoc est qd illa virgo concepit et peperit amigdalum christum deum
et hominem deum latentem. hominem manifestum animam intellectus
in humanitatem et diuinitatem. quia homo non dicitur sine anima
cum ipsa sit forma corporis. Et hanc virginem cum amigdalo christo
precipit referri in tabernaculum testimonij. i. in ecclesia sancta vt seruetur
inibi in signum rebellium filiorum israhel quorum querere quiescet a
deo et non morietur. quia tempore adueniente per signum dicte vir-
ginis cognoscent se rebellasse in deum et saluabuntur. Sed vnum
scias. o belial qd in tempore prefinito ipsorum iudeorum fiet saluatio
per ipsum filium dei qui est veritas audi prophetam vt ezechielis xxxv.
Tollam quippe vos de gentibus et congregabo de vniuersis terris. et
adducam in terram vestram et effundam super vos aquam mundam
i. baptismalem et mundabimini ab omnibus. inquinamentis vestris
et dabo vobis cor meum. et spiritum nouum ponam in medio vestri. et
auferam cor lapideum de carne vestra. et dabo vobis cor carneum. et
Et hieremias xxxiiij. In diebus illis saluabitur iuda. et israhel habitabit
confidenter et hoc est nomen qd vocabunt eum dominus iustus noster
propter hoc ecce dies veniunt dicit dominus et non dicere vltra viuit
dominus. qui eduxit filios israhel de terra egypti. Sed viuit dominus
qui eduxit semen israhel de terra aquilonis. Et de cunctis terras ad
aquas eieceram illos. et habitabunt in terram suam vt iob. xxxiiij.
Et ait moyses vis ediscere quando erunt dies illi
Ait moyses vis ediscere Ait belial loquere. quia audio. vñ loquens moyses

26
dicit. Audi daniēlem xij. c. i. Et a tempore cum ablatum fuerit iuge
sacrificium. Et posita fuerit abhominatio in desolatione dies mille
cc. xxx. Tu autē vade ad presinitum tempus et stabis in sorte tua et in fine dierum
Ammodo aduertas ad me o belial quoniam ista abhominatio deso-
lationis in templo dei cito fiet. et exinde auferetur sacrificiū. quia ipse
hiesus de eo dixit vt mat. xxiiij. Cum videritis abhominatiōē deso-
lationis que dicta est a daniēle ix. in fine ppheta stantem in loco san-
cto et nisi breuiati fuissent dies illi q̄s ponit daniel c. xij. s. mille ccc. xxx.
Non salua fieret omnis caro dicas in fide. Et sic nota s̄m hiesū
filium dei q̄ in fine horū dieꝝ. i. annorum et infra dicam. Non solū
israhelice. sed omnes gentes in baptisinate saluante sunt. Quia in
baptisinate omnis caro videbit salutare dei vt luce iij. Et qui sunt
ī annis cristi mille cc. ix. quoniam natiuitas cristi precessit hos digi-
tū danielis per annos lxxiiij. Et hec omnia complebuntur in quinto
centenario post annos mille et cc. natiuitas cristi. Et vt opinor o
belial talis abhominatio et desolatio erit. Anno lxxiiij. cōputando
a natiuita cristi in templo iudeoꝝ per populū romanū vt luce xix. et
xxj. et ioh. xj. Et in anno a condita vrbe octingentesimo xxvij. Nūc
vero dicit daniel a tempore ablati sacrificij vsq; ad dies mille cc. xxx.
qui sunt in annis cristi anni mille cc. lxxiiij. quoniam dies pro anno
datur in pphetis vt s. probatum est quia adiunctis lxxiiij. cristi qui
precedere debent desolationis templi. et abhominatiōem sacrificij
iudeoꝝ ad supradictos annos videlicet ablati sacrificij. recte nume-
rus mille cc. lxxiiij. ostendit et tunc in illo anno ī regno cristi incipiet
vna grauis et infernalis turbatio. que nō maturescit vsq; ad xxxj.
Annos sub sequentes ī augmento mali. quibus completis incipiet
deficere in augmento boni. quia sicut ab illo anno incipiet vigere
malum deficiente bono Sic illis completis incipiet vigere bonū ma-
lo deficiente In qua tribulatione sal sacerdotij cristi vt eāe obscurabi-
tur luna imperialis et temporalitatis non dabit lumen. quoniam defi-
ciet vt ps. lxxj. Sed in sanguine conuertēt stelle. que erunt lucentes ī
celo eāe. sicut erunt reges tenentes vicem et principatum apostoloꝝ
cristi cadent de celo ecclesie. vt heretici vel scismatici vt danielis viij.
Et omnes virtutes celoꝝ eāe cristi mouebunt. i. turbabunt omnes

prelati in quibus sunt virtutes celorum ut iudit. xiiij. daniel viij.
 tunc surgēt pseudo pphete .i. pseudo pphie et dabunt signa. sed nō mi
 racula vel prodigia in potentia sathane .i. sm operationem sathane
 ad seducedum ut mat. xiiij. Quia deus recedet a sanduario suo
 ppter multiplicatas abhominaciones in eo per eius pastores et pec
 cata grauia ut ij. paralip. xv. Et omnes maledictiones que habent
 deutro. xxviiij. c. Complebunt in populis. sicut complete fuerunt in
 populo iudaico. Sed dicit daniel beatus qui expectat et peruenit ad
 dies mille cc. xxxv. qui sunt i annis domini Mille cc. ix. et tūc oīa
 predicta in magna parte erunt completa. nec non iudeoz saluatio
 incepta mediante spiritu sancto et que infra quintum centenarium
 complebuntur post mille et cc. Quia sicut tempore magne pa
 cis. ipse hiesus descendit de celo. Et de iudea virgine nasciturus
 Sic in pace veniet. Secundo. quando dictos iudeos saluaturus
 erit. ut mat. x. ut sequitur in Daniele. Tu autem i. populus
 israhel vade ad presinitum tempus. et stabis in sorte tua i fine dier
 qd est in terra israhel prout dicunt pphete et ceteri. et psa. xj. Et erit i
 die illa adijciet dominus secūdo manū suā ad possidendū residuum
 populi sui qui reliquunt. ab asirijs et ab egipto et afreta et ab ethi
 opia et ab bela et a senaar et ab emach et ab insulis maris. et leua
 bit dominus signum in nationes et congregabit profugos israhel.
 et dispersos iuda colliget a quatuor plagis tēre et in die illa cantabūt
 Confitebor tibi domine. quoniam iratus es mihi conuersus ē furor
 tuus. et consolatus es me. Nec non omnes gentes laudabūt dnm
 Et collaudabunt eum omnes ppli ut pl. cxvj. Et hoc i magno plā
 du viuentes dicent ut zach. xij. Et aspicient ad me quem cōixerūt
 et plagent plāctum quasi super vnigenitum. et dolebunt super eum
 ut doleri solet in morte vnigeniti. In die illa magnus erit planctus
 i hierusalem familia dauid seorsum. et tunc apprehendent x. hoīgy
 ex om.ibus signis gen. ium simbriam viri iudei dicentes ibim? vo
 biscum. Audiuimus enim quoniā vobiscum deus est ut zach. viij.
 c. et corporaliter in hierusalem habitabunt ut zach. i. Zelatus sū sion
 zelo et indignatōe magna. hec dicit dominus reuersus sum ad sion
 et habitabo in medio hierusalem. et vocabitur ciuitas veritatis filij
 dei qui est veritas. hec dicit dominus adhuc habitabit senex et auu?

in plateis eius et vir baculus in manu eius pre multitudine dierum
et platee ciuitatis complebuntur infantibus et puellis ludentibus in
plateis eius. hoc dicit dominus si videbitur difficile in oculis reliquarum
populi huius in diebus illis. Nunquid in oculis meis difficile erit
dicit dominus.

¶ Na saluatione israhelica et iudaica perfecta post spacium vij.
annorum erit grauis tribulatio israhelitis per gog et magog de quibus
habetur ezechiel. xxxix. et apoc. xx. Et quoniam dicit dei filius et post
tribulationem dierum illorum scilicet dierum danielis de quibus proxime
dixi sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stelle cadent
de celo. Dic ut proxime expositum est et tunc apparebit signum filij
hominis in celo. quia subito veniet ut fulgur et primo manifesta-
bit se coram effraim. id est decem tribubus israhel ut ps. lxxix. Et hoc erit
signum quia tunc plangent super se omnes tribus terre scilicet israhel et
videbunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute
magna ut iudit. xiiij. Marcus dicit. Cum virtute multa et gloria c.
xiiij. Et mittet angelos suos. id est predicatores suos sacerdotes ut mala. b.
ij. Cum tuba et voce magna. tuba est vox predicantium magnam
dei salutem ut dicit ps. xxvij. c. in fine et lvij. Et congregabunt scilicet p.
dicatores angeli electos eius. id est filios israhel qui a scriptura electi di-
cuntur ut dicit apostolus ad ro. xj. Dicente propheta filij iacob. id est israhel
electi eius ut ps. ciiij. Johannes autem loquens de israhel filiorum
congregatione dicit quod iesus non tantum pro gente mortuus est. sed
ut filios dei qui erant dispersi congregaret in vnum ut io. xj. Ac etiam
vocantur sancti ut hymnis omnibus sanctis eius filijs israhel ut ps.
c. xlviij. De quarum decem tribuum dispersione habet iij. R. xvij.
et xvij. De dispersione vero duarum tribuum Iude et beniamin habet
luce xxj. Et ex hoc dicit illis iesus his que fieri incipientibus. leuate
capita vestra quia appropinquat redemptio vestra videlicet totius israhel
ut luce xxj. Ac etiam et gentes vocantur filij dei per fidem et cohere-
des cristi per gratiam ut io. i. et ad ro. viij. utique et sancti mundi et be-
ati ut ad ro. iij. et v. Quorumque duorum populorum gentium et israhelitarum
aduentu filij dei. predicat ecclesia comunem et unionem
sanctorum a quatuor ventis celi. id est quatuor partibus terre ut hiero.
xlviij. in fine. A summis celorum usque ad terminos eorum et cum dicat

89
ppheta. A summo celo egressio eius. et occurfus eius vsq; ad sumum
eius vt pl. xviij. dicas q; in his terminis celorum filij israhel esse no
poterant carne viuentes. Ergo et carne mortui. sed spiritu viuenteg
et congregandi sunt per filium dei forte i adimplerone verbi pphe
tice dicentis. Et veniet dominus deus meus omnes q; sancti eius cu
eo dicas x triusq; testamenti vt zach. xiiij. et iudit. ij. Cu ambo ppli
dicantur sancti vt supra dictum est. et cum discipuli eius peterent in
quem locum veniens descendet dicentes q; et vbi domine. respondes
dixitq; ei. vbiunq; fuerit corpus s. suum ibi congregabunt et aquile
.i. tam filij isrl. q; gentes vt luce xviij. in fine. Huncq; aduentu filij
dei pro salute israhelitarum et gentium in gratia veritatis ecclesia de
terminat in principio septime etatis mundi perficiendum sumensq;
ipsa pro qualibet etate ebdomadam vnā et pro prima etate ex pec
cato aze. et cain mandatum ab adam vsq; ad noe. ponit ipaz pma
dominica aduentus. in qua cantatur. ad te domine leuavi anima
meam etenim qui te expectant non confundentur. Pro secunda vero
etate que fuit tenebray babilonie a noe vsq; ad abraham ponit ipaz
secundam dominicam in qua excitat populum israheliticum cecum
et tenebrosū dicens. populus sion ecce dominus veniet ad saluan
das gentes. Pro tertia vero etate in qua fuit promissio future bene
dictionis et salutis gentium. Et israhelitarum ab abraham vsq;
ad dauid. ponit ipaz terciam dominicam in qua excitat vtrūq; pplm
ad gaudium et leticiam dicens. gaudete in domino iterum dico gau
dete. Pro quarta vero etate in qua fit promissio incarnationis dei et
hominis. i. emanuel a dauid vsq; ad iechoniam et transmigratiōz po
puli in babiloniam. ponit ipsam quartā dominicā i qua ad celum
clamat dicens. Rorate celi desuper et nubes pluant iustum apiatur
terra et germinet saluatorē. Pro quinta vero etate. que fuit sinitutis
et angustie sub rege babilonis. i. dyaboli. a iechonia vsq; ad xpm
incarnatum ponit ipsam quintam dominicā. i qua annunciat dei
filium in spiritu venientē ad carnem sumendam i destrudionē dicto
rum quatuor regnorum dyaboli dicens dum medium silentiū tene
rent omnia et nox i suo cursu medium iter haberet omnipotens hmo
tuus domine. i. verbum exhibens de celo. a regalibus sedibus dica
Et verbum caro factum est vt durus quatuor regnorum debellator

90
contra dyabolum et infernum in omnium hominum libertate, Et
in cuius natiuitate ecclesia nō cantat ecce venit. sed cantat puer na-
tus est nobis. et filius datus est nobis. et factus est principatus sup
humerum eius. et vocabitur deus fortis. additq; ps. Cantate domino
canticum nouum. quia venit ad carnem sumendam. quia venit iu-
dicare terram. et eripere terrā de manu dyaboli. et regnorum eius ut
rex et deus fortis, Pro sexta vero etate que est totius belli. inter xpm
et dyabolum a primo cristi aduentu in spiritu ad carnem sumendā.
vsq; ad secundum eiusdem aduentum i spiritu et carne. et que sexta
etas dicitur tribulationis in qua adimpleta sunt que scribunt mat.
xxiij. quia non preteribit generatio hec sexte etatis ponit ipa sextā
dominica. in qua etiam cantat puer natus est nobis. i qua annū-
ciat futurū eius principatum et imperiū contra dyabolum et infernū
per eius victoriam super totam terram. Pro septima vero etate. que
ē totius pacis et quietis et vniuersalis pastoris. et domini victo sathana
per filium dei ponit ipsam septimam dominicam. et xpe quam. i. in
epiphania cantat ipsa, Ecce venit dominator domini. et in manu
eius potestas et imperium addensq; et psalmum sui iudicij. et pote-
statis dicens Deus iudicium tuum regi da. et hm quem ps. ut et oia
in ea contenta operabitur in terra et i dominica septima collocat eū
in sede dauid patris sui dicens. In excelso throno vidi sedere virum
i. dei filium inferni et sathane victorem Addit ipa et ps. totius gau-
dij Iubilate deo omnis terra, Et ideo ecclesia in hac septima domica
tres festiuitates sollempnizat Primā stelle. i. spiritus sancti, Secundā
magorum. i. gentium. Tertiam baptismi tam gentiū q̄ israhelitarū
quoniam i primo nocturno inuitat filios dei israhelitas ad imperiū
fluminis recipiendū psallendumq; et adorandū Secundoq; nocturno
inuitat omnem terram et regem eius atq; et omnes gentes quoscūq;
fecit ad deum adorandum In tercio vero nocturno dicit ecclesia oib;
hij, Venite adoremus dominum in aula sancta eius adorete eum
omnes angeli Et in octaua epiphanię canit ipsa ecclesia de lotione
et baptismo vniuersalis ecclesie. Item de missione spiritus sancti. et
clarificatione filij in vnitare pplor in vniuersa terra et liberat omē
a seruitute dyaboli p̄terea dicit ecclesia Et itez venturus ē iudicāe
i. hm psalmum. deus iudicium Item credo in spiritum sanctū dica

et uiuificantem. Item sanctam ecclesiam catholicam dicas unam,
 Item communionem sanctorum s. duorum populorum israelitici
 et gentilis. Item remissionem peccatorum dicas in baptis mate, Item
 carnis resurrectionem .i. mortuorū resurrectionem. quia aufert spm
 eorum et in pulcrem reuertentur Iterum spiritū mittet et creabunt
 Item vitam eternam .i. vitam venturi seculi. Anastasius ponit iu-
 dicitium finale post resurrectionem carnis ut mat. ij. c. Postmodū vero
 adueniet hiesus iudicaturus mundū. et cum igne consumere ut ps.
 xlix. Deus deorum deus locutus ē. lege totum. et iohelis ij. quia ecce
 in diebus illis et in tempore illo. cum cō:rtet captiuitatem iuda
 et hierusalem, Congregabo omnes gentes. et adducam eos in valle
 Iozaphat et disceptabo cū eis ibi sup populo meo. et hereditate mea
 israel quos dispererunt ī nationibus. et terram meā diuiserūt. sup
 populum meū miserunt sortem. et posuerunt puerum ī prostibulū
 et puellam vendiderunt pro vino ut biberent Clamate hec ī gētibz
 sanctificate bellum suscite robustos consurgant et ascendant gētes
 in valle Iozaphat. quia ibi sedebo. ut iudicem omnes gentes. in cir-
 cuitu mitte falces. quia maturauit messis. et dominus de sion rugiet.
 Et de hierusalem dabit vocem suam. Et mouebuntur celi et terra,

o belial Sunt ne plura dicenda. Es ne bene declaratus de dño
 meo hiesu quē sic psequeris. Ait belial nequa q̄ nec eū cognosco. Ait
 Moyses O scelerate et fili neq̄. nōne nabuchodonazar extra dei legē
 constitutus cognouit filium dei. et tu dicis eū non cognosce ut danil
 ij. Quid ait ecce video viros quatuor solutos. et ambulantes ī me-
 dio ignis. et nihil corruptionis ī eis est. et species quarti similis filio
 dei ergo si nabuchodonazar sectator legis tunc cognouit filium dei.
 Quomo poteris eum licite ignorare. vis ut dem tibi sacre scripture
 figuram cui contradici. nō poterit de hiesu morte. per quam huānū
 genus saluari debebat nec nō de eius ascensione ad celos. Ait belial
 libenter audirem. Ait moyses lege leuitica c. xiiij. precipitur leprosum
 adduci ad sacerdotem qui pro eius mundatione precipitur offerre p
 se duos passerēs uiuos et lignū cedrinū vermiculū et psopū et vnus
 ex passeribus immolari iubebit sacerdos. et vase victili sup aqua
 viuas aliū autem viuum et ligatum ī ligno cedrino cum vermiculo

92
et psopo cocto intingere i sanguinem passeris immolati et coaspget
illum qui mundandus est ut iure purgetur et dimittat passerē vñū
ut in agrum auolet. leprosus mundandus ē adam cū suis posteris
siue mund⁹ peccatis plenus pro eius emundatione adducit ad deū
sacerdotem. cui precipit ut offerat pro se duos passerēs viuos lignū
cedrinum vermiculum et psopum ut i. in lege. duo hī passerēs sunt
eiusdem natē et sanguinis. et signat cristum mortuum et viuū qui
alligatus fuit in cruce. et ibi immolatus atq; intinctus i sanguine
suo. et aquis sacri baptismatis et viuentibus. et deus sacerdos coasp
sit eius sanguinem et aqua viua. et mundauit adam leprosum vel
mundum. et dimisit a cruce. resurgensq; a mortuis. et volauit siue
ascendit i celum. et iste sanguis cristi passeris est sāguis federis quod
pepigat deus cū populo suo israhelitico. de quo habet exodi xxxiij. et
q; cristus dicat passer. probat per scriptam dicentem. factus sum sic
passer vnicus in edificio,

i. Item posset induci figura de serpente eneo suspenso in ligno
ut numeri xxj. Item figura de sanguine facie seu vituli numeri
xix et multa similia. Nonne istud potissime figuratiue adimplet qd
de ioseph scribit. quia a fame temporali totū mūdū liberauit. pp̄t qd
et saluator mūdi extitit appellatus. qui Ioseph primo missus a suo
patre iacob ad eius fratres gregū pastores si prosperassent cūcta eiga
iplos. et q; ioseph dictos fratres accusans de crimine pessimo ab eisdem
vendit⁹ fuit argenteis xxx. principi exercit⁹ pharaonis. Et q; ioseph
morans in domo dicti principis. et omnia eius domus i sua manu
tenens. et tamen recusans stuprū dñe sue ab eadem extitit de eodem
crimine apud principem accusatus. pallio eiusdem ioseph ab eadem
ostenso. a quo principe ipse ioseph i lacū missus et i ligneis opedib⁹
lignis suos pedes humiliavit. victisq; duobus associatis. quoz vn⁹
vero liberatus ē ad vitam alter vero ad mortem turpissimam extitit
damnatus. Post hoc dictus ioseph a dictis compedibus absolut⁹ p̄
mus post pharaonē totius egipti extitit domin⁹. cui ioseph pharao
dedit uxorem filiam putifaros sacerdotis. et tūc ipse erat annoz xxx.
Et saluator mundi ab eodem pharaone fuit appellatus et complet⁹
annis septem fertilitatis infra quos tantam frugum habundantiā
aggregauit i horreis egipti velut arenam maris et septem alijs añi⁹

famis et sterilitatibus aduenientibus infra quos nec arari nec meti poterat. ppter qd omnes prouintie ueniebant pro pabulis emendis ad horrea egipti fratres quoq; ioseph qui eundem uendiderunt ex sterilitate. fames temporales patientes coacti sunt ab horrea egipti pro cibis emendis uenire quibus horreis et toto regno pereat in cognit? eius ioseph frater eorum et ipse cognitis fratribus et euellans uocem cum fletu dixit Ego sum ioseph frater uester quem uendidistis ad huc pater meus uiuit. Et quos in uinculo caritatis extitit amplexatus ut gen. xxxviij. xxxix. et xl. xli. xlv. et xlvij. c.

n **O**mnia hec competunt in hiesu saluatore spirituali animaru totius mundi que dicta sut de saluatore temporalis corporu etiã totius mundi Cui hiesus missus fuit a patre suo sumo deo ad fratres dicti hiesu sacerdotes iudeos et pastores animarum spirituales si cuncta essent prospera erga ipsos et qui hiesus eosdem apud patrem accusat de crimine pessimo. et qd non seruabant legem. qui inuidia moti uendiderunt eum principi exercitus sacerdotum dei uiui argenteis xxx. Et qui hiesus morans in domo dicti principis. et omnia spualia domus eiusdem in manu sua habens. hinc inde eum predicando et recusans stuprum domine sinagoge. ab eadem extitit accusatus apud principem de stupro. qd filium dei se fecit. Ostensa tunica eius ppter qd per eundem principem ad mortem in ligno crucis damnatus fuit duobus iunctis hinc inde associatis. quorum unus liberatus ad uitam perpetuam. alter uero ad hiebennam damnatus fuit. Post hoc uero ipse hiesus absolutus a compediibus crucis primus post deum patrem suum totius mundi extitit dominus. Cui hiesu ipse de? pat? ecclesiam filiam melchisedech sacerdotis. qui principium sue generationis no habuit. neq; finem dedit uxorem. Et tunc ipse fuit annor xxx. quando incepit stare ante conspectum dei per predicationem. et appellat? fuit saluator mundi spiritualis et cum spiritualitas pcellit temporalitatem in tempore septuagies septies. quia differunt in isrl sicut et sol et luna. Ideo si tempora uertilitatis fuerunt anni septem. Tempora uero spiritualis fertilitatis septingentes septies anni erunt. Vnde completis septingentis annis fertilitatis spiritualium regni saluatoris spiritualis infra quos tantarum animarum sanctarum habundantiam ipse saluator congregauit in horreis ecclesie eius. sicut

94
arenā maris et septingentis alijs annis famis spiritualitatis adue-
nientibus. infra quos nec per predicationem nec seminationem ver-
bi dei et cristi. quasi medici paganorū et infidelium preter cristicola-
aggregatas in horreis cristi ab eadem poterit aggregari Sed tamen
in fine dictorū annorum crescent in tantum fames spiritualitatis. q̄
omnes prouincie infidelium venient ad horrea cristianitatis. p̄ cibi
spiritualitatis emendis Fratres quoq̄ hiesu qui eundem vendiderūt
ex sterilitate famem spiritualem patientes coacti ad horrea xpianorū
venient. quibus preest et toti regno dei Ipse hiesus incognitus a fra-
tribus iudeis eleuabat vocem cum fletu dicens. Ego sum xps frater
vester quem vendidistis. Adhuc pater meus iacob viuit. et i vīculo
caritatis amplexabitur fratres suos sicut ioseph. De isto fame spuāli
loquit amos viij. c. Ecce dies venit dicit dominus. et emittam famē
in terra. non ponem famem panis. neq̄ sitim a que. sed audiēdi ver-
bum dei.

Soltra quare supra figuras sacre scripture et maxime i libris
quos ego composui. o belial omnes predictorū figure cedunt i
veritate noui sacerdotij ipsius cristi. et maxime i hys per me gestis. de
virga autem mihi data per deum. in q̄ multa mirabilia. et magna
feci Sic in virga crucis ipse hiesus maiora his faciet vt exo. p̄ totum
Item de abraham immolante filium suum p̄saac supra se ligna gla-
dium et ignem portantē vt gen. xxij. Necnō i libro iudit. quot prin-
cipes populi nominantur in figuris tot in veritate pronunciantur
de hiesu Samuel in heli mortuo. et in occasione saul veterem legem
abolitam demonstrat. Porro in sadach atq̄ dauid noui sacerdotij
nouiq̄ imperij sacramenta testantur primus tercius quart⁹ libri re-
gum a salomone vsq̄ ad osee regem iuda. et regnum describit isrl
si hīstoriam respicias verba simplicia sunt si i literis sensum latentē
inspexeris hereticorum contra ecclesiam cristi bella narrant. Multa
alia possunt de his recitari. que causa breuitatis obmitto.

T belial obmutuit et quasi cōmanducans linguam suā. hīc
inde vadens et p̄meditando requiē nō habens. remansit q̄
confusus. postea videns moyses q̄ nil dicebat p̄ parte belial peccit.
in eam concludi. Aut belial salua gratia non sic seo statuat termin⁹
arbitrarius per iudicem. infra quem ego vel tu moyses debeam⁹ p̄.

ponere exceptiones allegationes vel defensiones cause competentis
Et quo termino transacto. et predictis defensionibus non allegatis
vel neglectis habeat pro renuntiato eisdem. et p iudicem concludat
in causa de expresso nostro consensu ut. C. de iudi. l. iubemus. extra.
de testi. significauerunt et c. cum a. m. s. fi. Ait moyses belial et ita fiet
vnde iudex statuit terminum dierum duorum. Qui cadit in xv. die
aprilis ad defensiones proponendum et allegandum et se defendendum
prout supra proximo dictum est, Et ita scriptum fuit apud acta,

q. Vo termino statuto mox belial descendit ad inferos. et saluta
tis socijs omnia predicta eisde habuit narrare Vnde et int demonia
obtentum fuit pro meliori q coram salomone vltterius pro parte i
ferri exceptiones seu allegationes non proponant. sed potius in di
cta causa concludant et si in futm contingat sententiam ferri per sa
lomonem contra infernum. q ab ea appellat. et obmissum in causa
principali opponat in causa appellationis mediante appellatione ut
de fi. in stru. cum iohannes de testi. fraternitatis. et ita mandatu fuit
belial ut ageret.

v. De belial in termino coram iudice comparens. nec non et
Moses in eadem presentia affuit. et petiti a iudice. si aliquid
velit proponere vel allegare seu producere vel dice in eoz causa Cui
moyses et belial vno ore dixerunt q non. sed in eadem instantia ipi
renuntiauerunt allegationibus. et omnibus eoz probationibus. et
i causa concluderunt et noluerunt pro concluso haberi Et sic scriptu
fuit apud acta ut de procur. auditis et de causa possessionis et pprie
pastoralis. et de fi. in stru. cum dilectus licet aliqui dicant q aliud sit
renuntiare allegationibus et aliud concludere per c. quoniam cont
de probationibus. de quo non multum curandum est.

f. Adis talibus conclusionem et renuntiationem mandat iudex pri
bus q oes allegationes et defensiones factas super his i scriptis
s. assignent super quibus ipse intendit mature deliberare. atq; pitoz
consuleretur. cui mox in inscriptis per partes tradite fuerunt ut de co
sue. ad nostram et xx. di. esto subiectus. Nec no mandauit vtriq; pri
q cum ipse habeat consulere sapientes. et iurisperitos super toto p
cessu q infra spaciu diei vnus qui e xvj. apl. vel debeant concordare.

de consiliarijs eligendis. vel q̄ eidem iudici debeant in inscriptis assignare quos suspectos habeant. et sic apud acta scribi fecit vt iij. q. v. Quia suspecti partes vero eidem responderunt dicentes. Sapiēs iudex neminem habemus suspectum. quarum partium dictū iudex ipse scribi fecit apud acta,

v. Ude salomō reexemplato toto processu super eo incepit pitg consulere quid iuris sit de processu. Et primo vulpinianum, Secūdo sceuolam et subsequenter alios iuris compositores. quomō et quid de processu eis videretur. et qualiter sit in dicta causa p̄nūciandum. qui periti recensentes totum processum. et eum plene discutientes consuluerunt dicto salomoni hoc modo fore pronūciandum super eo. quia cū ī isto processu sint due questiones principales vide licet prima emergens et alia incidens. sic plene cognitum et p̄batū. tamen super p̄cipali erat pronūciandū. quia eo ipso q̄ p̄nūciat̄ super principali. satis intelligitur esse pronūciatū super incidenti. vt. C. de ordi. iudi. l. i. et iij. de ordi. cog. c. i. et nota inno. in c. cum inter de electis Quorum habito consilio moyses suppliciter instabat vt sententia feratur. et q̄ partes ad eandem audiendam p̄emptorie citarentur vt de re. iudi. causamq̄ Sed salomon instanter requisit⁹ mandauit actorum scribe partium p̄emptorie fieri citationem in hac forma vt sequitur infra,

I. Alomō rex hierusalem. atq̄ a diuina sede spiritualis delegat⁹ in causa vertente inter belial inferni p̄curatorē ex vna parte Et moysen hiesu spiritualem procuratorem ex altera parte Azabeli velocissimo cursori salutem, Cum a diuina sede certa causa vertens inter supradictos spiritualit̄ nobis fuerit delegata. prout ī rescripto diuino plenius cōtinetur sed quia iur. termino et ordine obseruati⁹ in eadem processur⁹ vsq̄ ad cōclusionem iam dictae cause inclusue partibus quia nobis suppliciter instantibus ad hoc vt ista causa celeriore habeat expeditionem. q̄ diffinitiuam sententiam de eadem ferre debeamus Ea p̄pter tibi auctoritate nostra p̄mmo verius diuina committimus et mandamus vt moysen hiesu procuratorem. ac etiam belial inferni procuratorem citari p̄emptorie debeas atq̄ citeg vt die prima que est xij. aplis post citationem tuam hora iudicij coram nobis debeant legittime comparere. in loco solito iudiciorum.

audituri a nobis diffinitiuam sententiam super iam dictam causam
ferendam alias si non comparuerint eorum absentia vel alterius ea
rundem. non obstante in qua diuina repleta presentia quantum de
iure poterimus procedemus citas et referis. quoniam tue relatoi da-
bimus plenam fidem hoc probat de offi. dele. consuluit de do. et con-
u. veritatis in clemen. sepe de ver. sig. Citatis autem dictis moysen et be-
lial per azabelem et citationis relatione facta atque apud acta scripta et
termino citationis aduenire. et dicto salomone sedente per tribunali pre-
iam dicte in iudicio ut est moris vocate fuerunt ut de do. et conu. et
cum personaliter se presentaret in iudicio partes. Ipse salomon signa-
toque se signaculo crucis talem in scriptis sententiam protulit.

n Os salomon rex hierusalem et iudex a sece diuina spiritualiter
datus in causa et questione vertentibus inter belial procuratorem
infernalis congregationis actionem ex vna parte et moysen hiesu
procuratorem ex altera. Olim per expeditione dicte cause literas diuinas
recepimus in hac forma. Alpha et o ponat totus tenor sic. quarumque
literarum auctoritate dictum hiesum coram nobis in iudicium ad instantiam sepe
dicti belial legitime fecimus euocari siue citari eiusque nomine moysen eiusdem
hiesu legitimo procuratore comparente. Et per parte dicti belial quodam
libellus continens possessoriam actionem porrectus extitit contra eiusdem
hiesu procuratorem. licet dictum iudicium possessorium postmodum
coram nobis in totum fuerat per predictum belial abrenuntiatum. et
subsequenter intenta cum per eundem iudicium proprietatis. In quo
iudicio per predictum belial quidam libellus extitit oblatus coram nobis
tenoris et continentie subsequenter coram nobis. Ponat tenor eius
prout sic. continet. lite ergo coram nobis legitime contestata prestita
hinc inde de calum. iuramento. factisque positionibus. et in iudicio
oblatis nec non responsionibus contra predictas positiones et con-
tenta in eis peremptorie per procuratorem dicti hiesu extitit obiectum
quod de petitis et positis. per belial inferni procuratorem. per vniuersorum
deum iuris ordine obseruato fuerat cognitum et sententiatum ad iu-
dicatum et executum contra dictum infernum. et ipso dyabolorum
congregationem per predicto hiesu. et quo ipse deus sententialiter orbem
terre et vniuersorum heredem constituit. et per quem ipse fecit et scilicet
de qua quidem incidenti questione plenarie iuris ordine obseruato

28
et habito consilio diligenti et partibus . ppter hoc in nostra p̄sentia
citatatis et constitutis . et sententiam ferri postulantibus in inscriptis
sumamus et sententiam ferri postulamus . super petitione seu questione
principali dictum belial procuratorē nomine totius inferni . et ipm
infernū et congregationem infernalem nullū ius dominiū seu iur̄
dictionem in orbem terrarū . et habitantib⁹ in eo habere nec habuisse
a die sepe dicte adiudicate sententie . Item sumamus et sumando p̄
nuntiamus dictum hiesum verum dominum esse . atq; fuisse orbē ter
rarū . et habitantium in eo atq; ius dominiū et iurisdictionē de oīb⁹
predictis ac eorum singulis habere ac etiam habuisse . a die sepe dicte
adiudicate sententie . Item eadem auctoritate sententiamus et sentē
tiamus p̄nuntiamus sathan tanq̄ omnium malorum patratozem
et quasi totius seculi destructorem per predictum hiesum in p̄fundo
laci captiuatum de iure esse et fuisse . et q̄ sathan ad predictum car
cerem in penam promissorū p̄tuo sententialiter condemnamus . et
nihilomin⁹ dictum hiesum . vel eius procuratorē ab impeditione dīcti
belial infernalis procuratoris absoluentes . Et dictum procuratorē
inferni et legitimis expensis condemnantes . Quarū taxationem in
posterum reseruamus . hoc probat̄ de or . cog . c . i . Cum similibus
Et de procur . audit . Et de pena . calum . cum similibus . Vnde
notarius subscripsit se hoc modo lecta lata et recitata est predicta sen
tentia in scriptis p̄ supradictū iudicem pro tribunali sedentem xvij .
aprilis me notario presente et eidem assistente . qui in omnib⁹ et sin
gulis actis cause p̄dicti interfui et de mandato p̄dicti iudicis scripsi .
Moyses vero rogauit notariū et testes . vt de predicta sentētia et eiu⁹
p̄latione conficeret publicum instrumentum . Belial vero magni⁹
clamoribus excitatus . rugiens vt leo contra salomonē sic fuit locut⁹
Non valuisti abscondere voluntatem tuam . quia tulisti sententiam
p̄ consanguineo tuo . Caro et sanguis struxerunt te vt in c . graue .
de preben . Cui belial salomon ait tu male dicis . nobis contumeliā
inferre . tamē si senseris te ex sentētia aggruari ad superiorē appella
vt ij . q . vj . omnis oppressus tunc dici vnus interuallo q̄ fuit xvij .
ap̄lis . dictus belial redacta ī scriptis appellatione dictum salomonē
accesserunt cum notario et testibus in forma . que sequit̄ coram eo ap
pellationem emisit .

e Oram vobis serenissimo domino dno salomone hierusalem
 rege ac a sede diuina spiritali iudice delegato i causa et qstoe
 vertentibus inter belial inferioru procuratore procuratorio noie et
 pro parte eiusdem ex vna parte et hiesum filium ioseph et marie ex
 alia de quibusdam violentijs et spolijs ac etiam de domino orb itray
 et habitantium in eo put in rescripto diuino plenius continet Verum
 p parte dicti belial pponit q cum in dicta causa iuxta commissam
 vobis potestatem processeritis in qua magis carnalitatis affectu q
 iudicium rationis sequentes pro predicto hiesu et corra dictu belial
 nomine quo i sententiam diffinitiuam si sententia dici mereat et nuq
 tulistis sententiam Et quam dictus belial dicit esse nullam et siqua est
 ex ea sentiens se et causam suam et dictam vniuersitatem infernale
 indebite et contra iusticia aggruari atq illicite condemnari i his
 scriptis ad deum vniuersorum dominum et ad eius diuinam sedem
 puocat et appellat Nec non et vno contextu aplos et pcessu instater
 petit cum instantia submittens se dictus belial ac dicta vniuersitate
 infernalem atq bona iporum sub ptectione atq defensione dei vni
 uersorum dominum et eius sancte sedis inhibensq nobis sub pena
 que a iure inferi iuste appellatione non deferenti q dicta appellatoe
 pendente contra predictum belial vel vniuersitatem supra dicta in
 nullo debeat attemptare vel innouare a qua quidem appellatione
 et ptestatione non intendit recedere per aliquem actum contra illu
 diuersum vel aduersum nisi expresse vel in scriptis renunciaret eidem
 Nec forma pbat ij. q. v. §. forma et actuum xxv. Et nota q si ap
 pellatio incontinenti emittit lata sententia sufficit vna voce appellaet
 et sine scriptis vt. C. de appell. l. litigatoribus. Secus si no in cotinenti
 et in hoc differt diffinitiuam ab interlocutoria quia ab interlocutoria
 siue appellei incotinenti siue ex interuallo infra x dies siue i iudicio
 siue extra in scriptis e appellandū vt de app. cor. li. vj. Differt autē
 in alio quia quando appellei diffinitiuam no est necesse expmi causā
 in appellatione vt ij. q. vj. §. forma. Sed quando appellei ab interlocu
 toria vel grauamine et tunc sic vt in predicto c. cor. et c. cum spi
 rituali de appell. Vnde dicta appellatione per salomonem recepta et
 admissa si et in quantum de iure debet statuit terminu iuris ad aplos
 et pcessus recipiendos vt i c. ab eo de ap. et in c. quis in demen.

100
a Itē belial domine salomon multum prorogat causa mea Sed
si videtur. detis mihi terminum dierum duorum ad recipienda
aplos. et processum et ad presentandū me cum dictis apostolis corā
diuina sede dominorum aliorum. qui terminus cadit in xxij. diē apli.
Ait salomō fiet tibi sicut petisti. et illico danieli mandauit talitē put
peijt expediri ppter qđ belial data mercede danieli. eundem rogauit
vt citius expediret. quoniam ipse belial valde sciebat qđ vsus litigā:
tium hoc obseruat. qđ apostoli et processus expensis appellantis debe
bant dari vt in c. q̄uis de appel. in de. in glo. super verbo oblatos. qđ
termino duorum adueniente. predictus belial p̄sentialiter se constituit
coram eo et predictos apostolos cum instantia postulauit. Cui sa. lo
mon apertos sub hac forma tradidit que sequit̄.

a Lmo et eterno deo vniuersorum dño atq; totius machine mūdi
sūmo opifici Salomō rex hierusalē iudex delegatus a diuina
sede datus se ipsum ad pedum oscula beatorum vestre diuinitati te
nore presentium facimus manifestum. qđ cum decisio cause que ver
titur inter belial procuratorem infernalem ex vna parte. et hiesum
ex alia. mihi per vestram diuinitatem delegata fuerit in hūc modū.
Alpha et o nē ponat̄ totus tenor et lite coram me contestata recepti
p̄bationibus earum. eorum et confessionib; hinc inde factis iuris ordi
ne in omnibus obseruato contra dictum belial p̄curatorē infernalē
diffinitiuam p̄mulgamus sententiam a qua quidem sententia dēt
belial appellans instanter apostolos peijt sibi dari. ppter quod dese
rendo sue appellationi ipsamq; obseruatione iudicij mei absoluen
eundem ad pedes vestre diuinitatis cum presentibus literis dimisso
rijs remitto et ad maiorem euidentia predictorum mei sigilli munimē
roboratis. hec forma p̄batur ij. q. vj. forma et. ff. de libel. dimis. l. vñ
et actuum xxv. c. i. in fine. Sed si appellet̄ ab interlocutoria vel gra
uamine inseratur semper tenor appellationis in aplis. et si iudex de
ferat appellationi vel ne causa in apostolis a diffinitiuā dandis nō
sit multum necesse. et hoc obseruatur inter litigantes.

i Tem nota. qđ iudex in aplis dimissorijs semper debet deferre
ab appellatione diffinitiuā. quia causa non exprimit̄ i ea. qđ
sufficit dici appello ab iniqua sententia vt de ap. cum causa. quod se
cus est in appellatione ab interlocutoria in qua causa exprimit̄ vt in

cordi et c. si a iudice li. vii. cui appellationi iudex potest sicut sibi vi
detur iustum deferre vt in c. cum appel. eo. ti. li. vii. Quibus quidam
aplis per belial manualiter receptis. sciens dictus belial qd predicti
termini prehensio habeat loco edicti peremptorii quo ad ipm appella
tem et etiam ad ipm appellatum. ideo se i dicto termino videlicet xxij.
die aplis coram diuina sede directe personaliter comparuit. vt in c.
sepe de appell. Et ad tollendum omne dubium sue comparitionis de
die comparitionis eiusdem fecit fieri publicum instrumentu et nihil
ominus constituens se dictus belial coram diuina sede. vbi consisto
rialiter residebat. et cui decies centena milia assistebant intrepide ta
liter et verbotenus pposuit dicens .

v **I**nsibilium et inuisibilium creator et summus opifex qui con
fessionem et decorem induis amictus lumine. sicut vestimeto
et extendis celum sicut pellem tegisq; a quis superiora eius sedes tua
in eternum. virga regni tui. virga directionis iniquitatem odis. et
diligis iusticiam me oppressum etiam iniusticia aggrauatu cum ve
stro testimonio sub tuba psaac dixeris. Querite iudicium subuenite
oppresso. Ideo dextera vestre virtutis me oppressum placeat exone
rare. Quia sicut nouit vestra diuinitas causam vertentem in me
nomine et p parte totius inferni. et quedam hiesum sup quibusda
violentijs et spolijs atq; de dominio orbis terraz et habitantiu in eo
Illustri regi salomoni sub vestre sanctitatis rescripto duxeritis comit
tendam. qui carnalitaris sequens affectum. non iudicium rationis
p predicto hiesu contra me nomine. et p parte quo sup diffinitiuam
licet iniquam tulit sententiam. si sententia dici mereat. a q quide sententia
licet nulla. vel si aliqua fuerit sentiens me et omnem meam nec non
vniuersitatem infernalem ex ea aggruari. put iura decernunt ad
vestram sanctitatem in scriptis duxi appellandum. Quare altissime
domine cum sim patus de eiusdem sententie iniquitate plene docere
q alicui iudici neutri parti suspecto. dictam causam appellationis
audiendam placeat delegare. Cui procuratori dominus ait habes
aplos seu literas dimissorias tue appellationis. Ait belial domine
habeo. vnde porrigens manu suam ad marsubium. et ex inde extra
bens aplos iposq; summo deo presentauit. Quibus lectis ait domi
Contentaris de Ioseph filio iacob regis egipti vicario Belial ait

ita dñe vñ dominus sub rescripto suo dicto ioseph taliē dictam cau-
sam delegauit.

r Ex regū et dñs dñantiū. ioseph nato iacob patriarche regis
egipti vicario. salutē, Veniēs ad pñtiā nrāz belial procurator
infernalis nobisq; p eū extitit lamētabilē expositum. Qz cū inē ipm
adtozē noīe quo supra ex vna parte. et moysen pcuratozē hiesu ex al
tera. sup quibusdam violētīs et spolijs inferni orb terraz et habitan
tiū ī eis et de eorundem ppetate. Corā illustrissimo rege salomone iu
dice delegato matia questioīs vtrēf, Idē q; salomō carnalitatis se
quēs affectū et nō iudiciū ratioīs. Contra predictū belial diffinitiuā
tulit sentētiā licz nullam vel iniquā p ut nob fuit exponit et siq; fuit
ex ea sentētes se agguari ad nrāz audiētiā appellauit. et propterea
mandamus quatenus ut vocatis qui fuerit euocandi et auditis hīc
inde prepositis in causa dicte appellatiōis legitime pcedas sentēciā
ipsam infirmare vel confirmare appellatione remota cures sicut de
iure fuerit faciēdū. testes vō nē. Datū paradisi die xxij. aplis,

q Vo rescripto per belial habito mox dictū accersunt et genuflex
us coram eo ostēdit eidē atq; pñtauit dictū rescriptū p ut sup
in alia forma otinet nec nō instrumētū sue appellatiōis atq; aplos
et pcessus deprecans q; eundē ut in pōicta causa iux cōmissiōis li
teras pcedē placeat put fuit equitas ratioīs. At ioseph libēter et qd
petis ut p me in dicta causa fiat. dñe ut inhibeat p parte v̄ra eidez
regi salomoni ne forte qd absit pēdente mea appellatione ad executio
nem sue sentēcie pcedat. At ioseph libenter vñ illico mandauit sue
audiētie adtoz notario ī scriptis more curie fieri inhibitiōez p se.

Illustrissimo domino meo regi salomoni olī speciali delegato ī cau
sa nē. Ioseph vicarius egypti et specialis auditor cause vertentis inē
belial nē. In dño eterno salutē, Nouit v̄ra dñatio me recepisse mā
datū dei mei seu literas huius tenoris et q; ex certa scientia diuine se
dis sup dicte cause cognitio mihi specialiter commissa sit ppter quod
videtur q; dicta diuina sedes ad se receperit dicte appellatiōis cogni
tionē et v̄ram delegatam iurisdictionē reuocauerit cum effectu qua
re cū dicte sentēcie executio suspēdat a iure donec causa appellatiōis

f

lit discussa propter quod expresse vobis inibeo. ut pendente coram me dicta causa appellatiōis ī nullo ad executionē eiusdem procedere debeatis. Datum egipti xxij. die aprilis. Hoc probatur de offi. dele. pastoralis. p̄. ip̄a inhibitione executā et p̄ut a iure requirit̄. instabat belial ut fiat citatio sui aduersarij in causa appellatiōis. Vñ ioseph mandauit eam fieri in hac forma.

Oseph natus iacob regis egipti vicarius ac specialis auditor a diuina sede datus in causa appellatiōis vertente int̄ belial ex vna parte et hiesum ex alia. Azaeli velocissimo cursori salutem, Noueris nos recepisse a sede diuina quasdam delegationis literas tenoris et continentie subsequentiū, Rex regū n̄c. Volētes ut decet mādati diuinis humiliter obedire tibi sup̄dicta auctoritate mandamus ut hiesū vel moysen eius procuratorem cītes ut sc̄da die post citationem tuā hora iudicij coram nobis debeat comparere in loco solito n̄re habitatiōis n̄c. ut ī p̄ma citatiōe sequitur vsq; ad finē, Datū egipti xxij. die aprilis. Quo hiesu citato et relato iuxta formam supradictę citationis ī t̄m̄io sup̄dicto legitime comparuit moyses eiusdem hiesu p̄cur̄ et salutato ioseph sedente p̄ tribunali moys hiesus preconie in iudicio ut moys ē fuit vocatus. Et illico moyses respōdens dixit ad sū Ego eius p̄curator de cuius p̄curatiōe coram ioseph plene constituto moys astut̄ belial tres sub eadē forma obtulit libellos tenoris et continentie subsequentiū,

c. Oram vobis magnifico domino et potētī domino ioseph n̄c.

Proponit dicit et allegat belial infernalis procurator d̄c moysen hiesu filij ioseph et marie procuratorem vel aliam personam p̄ eo legitime interueniētem. Quod olim illustris rex hierusalem salomō atq; a diuina sede specialiē delegatus in causa vertente int̄ predictos sup̄ dominio mūdi et orbis terrarū et habitantiū in eis. Primo cognito de predicta causa contra predictū belial nomine quo sup̄ra diffinitiuā sententiam. si sententia dici potest p̄tulit licet nullam p̄ quas adiudicabat̄ mōs orbis terrarū et habitantiū in eis sup̄ dicto hiesu ip̄e hiesus per suam mortē redimeret dictū mundum per predictum adam damnatum. et cum hoc sit satis iniquum contra iuris voluntatem quo iure cauetur qd̄ p̄c̄a suos debent tenere auctores. sed cum ip̄e hiesus non fuit auctor peccati sed potius adam. sic clare habet̄ de

107
iure diuino, Ex quo dictus belial sciēs se ex dicta sentēcia multipliciter
leui a diuina sede appellauit quare sup dictum belial pcuratorio no
mine quo supra petit p vos et vřaz curiam pñuciare ipm bñ et le:
gittime appelasse et dictam sentēciam si sentēcia dici potest. nullam
cassam irritam pñuciare ac etiā declarare nullius fore momenti vř
si aliq sit petit eā tanq̄ iniquā remedio appellationis cassari et iniu
stam pñuciari pñctās de expens̄ ac. Nec for̄ pbat̄ de ī inte. resti.
ex literis in fi. Et nō q̄ qñ appellatur ab interlocutione seu grauami
ne añ sentēciā in tali causa appellationis nō ē necessarius libellus
nec lite contest. cum in ea arguatur potius iniquitas iudicis pñcipa:
liter q̄ partis qua p̄bata reuocabit ipse iudex grauamine quo reuo:
cato citabit partem. ac. ut no in c. in pñtia de appel. et no. i. c. cū sti:
gat de offi. dele. et melius no. io. an. i. c. ij. de iur̄ calū. li. vj. i. nouell̄
qđ est secus in causa appellatiōis a diffinitiuā. ut in p̄dictis iuribus
in qua libellus porrigitur quo sup̄dicto libello lecto et oblato filis li:
bellus per ioseph moyse datus fuit. vñ moyses termino nō petito ad
eundem se vltra constituit ad petita i dicto libello respōdendū dices.
Liberator egipti plenus sapiētia et decore petita in dicto libello p be:
lial litem contestando nego fieri debere p̄ut petunt̄ p̄mo peto ipm belial
al tanq̄ cauillosū reijci et ad petita non admitti. Cū sapiētissimus
salomon neminē partū aggrauando cū consilio magnor̄ iurisp̄i:
tor̄ primo digesto p̄cessu diffinitiuā p̄tulit sentēciā iuridicā iustā et
verā. Nō belial bñ ostēdā tibi q̄ nō iure p̄tulit iuretur de calūnia
ac ipse quo iuramēto prestito ab vtraq̄ parte ut est iuris et hoc quia
alia est causa appellatiōis a pñcipali ut de testi. fraternitatis de fi. in
stru. cū ioh̄. et de iure calū. c. ij. li. vj. Et totus gaudēs belial ait moy:
si priuilegiū est iur̄ q̄ nō oppositū et non p̄batū in causa pñcipa:
li opponam et probem in causa appellatiōis a diffinitiuā. ut in sup̄
proximis allegationibz qđ secus ē ab appellatione interlocutoria vř g:
uamie añ sentēciā ut in c. appellati de appella. in demen. Sed ego
moyse nouam causam prosequor in ista appellatiōis causa vř q̄
hiesus non potuit sustinē penā p̄ p̄cto ade. qz pena suos debet tenere
auctores et penā non debet p̄trahi vterius q̄ delictū fuit in excedēte
reptū ut de his que fi. ama parte ca. quesuit. et de elec. si compromis:
sarius. §. porro. li. vj. Sed ad quid hiesus habuit pati pro ip̄o adam

cum ipse hieus non peccauerit sed adā. sicut patet per codice biblie
et pena debet tenē de iure suos auctores et non alios. ergo quomodo
potuit hieus per suam mortē delere peccatū.

a It mopses. tibi dico o belial. qñ dyabolica suggestione prece-
dente dictū fuit eue q si ipa comedēt de ligno vite ne ī sciētis
boni et mali dei hret similitudinē et ipa ad dictā suggestiōz comedēs de-
dit viro suo credētes exinde fieri filies deo nūquid ipa eua et adā omi-
serūt ex his crimen lese maiestatis ī deū. p̄t qd̄ ipi cum posteris suis
merito debuerūt damnari satis edocent iura ut vj. q. i. §. verū. vbi
quisquis cū militibus et. C. ad l. iul. ma. l. quisquis et in c. vergētē
de hēticiis. Sz q: ipse deus ī predictos noluit hre dicte pene p̄tuitatē
sed eādē penā dilatauit vsqz ad aduentū vbi sui. i. filij sui ut ps. cvj
Sedētes in tenebris et ī vmbra mortis vīctos ī mēdicitate et ferro qz
ipi exacerbauerunt eloquia dñi rē. Sz misit suū verbum et sanauit
eos. Sed dic mihi o belial. si multi sint heretici vno et eodem p̄cto et
vnus illoz ī iudicio agēs de eo vīctoriā assequatur nunquid alijs
prosit talis vīctoria. Certe sic ut in c. vna de appel. ij. q. vj. §. sūt qz
et. C. si vnus ex plibz appel. l. i. et ij. Sed hieus p̄missus in lege tan-
quam homo et de semine ade erat ī eadē damnatione mortis sicut ex-
ceteri fuerūt et erāt homines. Ideo ipse tanqz homo. tamē concept? si-
ne peccato et qui peccatū non fecit nec inuētus ē dol? ī ore eius adag
sine p̄cto formatū licet p̄ctōre et eius p̄ctm vincendo ostēdēs qz ei obe-
dientiam contra ipi? aze supbiā inobediētā crucis misterio se con-
stituit et ade r̄ posteroy mortē ipse moriēdo deuicit sicut mdo apparet
manifestū ut ad colo. ij. Ergo ipse hieus pro adā p̄ctore potuit penā
peccati portare cū ipse adā sm carnē fuerit pat hieus. ergo ipse hieus
tanqz filius ade tenebat debitū p̄ris sui ade persoluere sm iura ut de
solu. c. i. Sicut chanaan portauit penitētiam de p̄cto sui p̄ris cham
ut gen. ix. Sicut roboam portauit penitētā de p̄cto salomonis ut iij
R. xj. et xij. et in filibus. At belial o mopses tu dicis q dyaboli-
ca suggestione et dolo homo peccauit per qd̄ vis tacite concludere qz
dyabolica congregatio et ego dolosi debeam? vel debeā repellī ab hoc
iudicio et sic vult concludē hominē absolui ab impeditione me sm
quos docent iura ut in c. dilecto in fi. de excep. et c. intelleximus et c.
fi. de adult. p̄mo dico qz dolosi non fuimus et si fuim? fatuitas ipi?

hominis debet ei magis nocere q̄ cum dolo nostro compensari qm̄ si
dictū fuit sibi q̄ si comedet eēt filius deo. hoc credē mox vna fuit fatui
tas. q̄ fatuitas plus est q̄ dolo. ar. c. cū dilecti. q̄ me xx. q. iij. consti
tuit. et i. c. de ouer. diu. Ad scdm̄ dicit q̄ hiesus tanq̄ homo et filius
de semine ade deicit peccatū ei et posterorū ac etiā et potuerit portare
penitentiā de pctō ade tanq̄ filius. forte hoc primū ocedā tibi q̄ tan
qm̄ confors eius dē litis sine mādato potuisset agē et vice pctm̄. licet
tñ de rato debuit cauē ut nō in causa. m. de ost. et i. c. cū dilecti. de do
et otu. et. C. de s̄lor. eius dē lit. l. ij. nisi esset diūcta persona. ut de rep.
Non nulli. Sed demonstraui q̄ totus mundus vel homines de mū
do et ip̄e adam damnati ex peccato ratū habuerūt adū hiesu vel ciu
saluationē. Ad terciū nota q̄ ip̄e hiesus tanq̄ filius sustinuerit moz
te m̄ pro peccato ade p̄ris sui. Cū reūentia hoc est contra legē qua ca
uet q̄ filij non occidant pro p̄ribz ut deutro. xxiiij. Hoc q̄ iudiciū ex
ercuit Amalias rex hierusalem qui occidit occisores patris sui filiosq̄
eorū non occidit iuxta deī legis sententiā ut nūi xiiij. ergo quō potuit
occidi x̄ps p̄ peccato ade p̄ris eius. Rñdens q̄ moyses dixit ei q̄ licet
ip̄e deus p̄ pctō inobediētie hoīez totū tradiderit in mortē naturalez
cū semine eius ut gen. iij. tñ noluit nec permisit q̄ homo ab aliquo
occiderēt nec sanguis eius effunderēt. Quid dixit chain deo qui occi
dit abel quicūq̄ inuenerit me occidet me. Dixit dñs nō fiet ita sed q̄
cunq̄ occiderit chain septuplum punietur Sed q̄ lamech occidit eum
septuplū punit⁹ erit ut gen. iij. sed nō p̄ suo sanḡne abel. Et pp̄ hoc
post diluuiū legem sup hoc statuit dicēs. Quicūq̄ effuderit sanḡnez
humanū fūdetur sanguis illius ut gen. viij. Supuenit q̄ noe dicē
Non occidant p̄res p̄ filijs nec filij pro p̄ribz ut deut. xxiiij. et pp̄ h̄
voluit deus q̄ chain occidēt qui occiderat abel et sanḡne eius effude
rat p̄ aliū virū reseruauit ip̄e deus occidēdū. in effusioez et vidit az
sanḡnis abel vicz septuagesima septima gnatione dicente lamech de
occasione adoleſcentis abel occidi virum in vulnus meū et adoleſcē
tulū i liuorē meum i septuplū de chain dabit de lamech. u. de abel ab
adoleſcētulo septuages septies q̄ ē septuagita septē genationibz fun
det sāguis hoīs alterius p̄ satisfactione sanḡnis abel q̄ lamech septi
ma genatione punitus fuit pro sanḡne chain ut gen. iij. et has ge
neratiōes enumerat lucas iij. c. a deo vsq̄ ad filiū dei et hominis ade

et qui penitentia portauit pro utraq; morte videlicet ade et abel et ef-
fusiōis sanguinis put dicit apl's ad hebre. xij. Et q; i effusiōe sanguinis
abel et trasgressiōis ade vsq; ad diluuiū i terra deus non dederat hu-
manū rectorē regē vel principē sup homines qui t're p'ca puniret q;
i'pe deus per se puniat hoīez scz adā et muliēz serpentem chāpn et la-
mech ac etiam et totam carnem i aquis diluuij ut rex et rector t're et
hominū et qui peccatum non fecit h; pmisit ut fieri. acerto dignū fuit
q; i domo ipi' dei dicta p'ca punirent scz i suo filio. sic i'pe de' p'ca
alioz regū et q's i t'ra p'fecit ad t're regnū et p'ploz i morte filioz pur-
gauit et sanguīez. et p'mo i dauid et eius domo qui cōmisit adulteriū
et homicidiū. Nōne homicidiū punitū fuit i p'mogenito dauid et ad
ulteriū i eius uxoriū ut ij. R. xij. xij. et xvj. Itē et i regno saul qui
occidit gabaonitas i iurandū frangēs. Nōne gabaonite ad dei p'
ceptū i domo saul filios saul crucifixerūt ut ij. R. xxxj. Ita et deū opor-
tuit i filio et eius sāguie oīa p'ca p'me etatis et qui ut rex et rector p'
fuit eidē et qui permisit ea delere et absterge de eius carne dicēte ap'lo
Proprio filio suo nō peccat deus h; p nob oīb; tradidit illū ut ad ro.
vij. Et hec ē ratio q're de' noluit i sanguie capn sang'ez abel abs'gi.

Vñ rñdēs ad primā delusionē tuā o belial ait moyses tibi dico q;
si dicta suggestio tēdissz ad bonū nllā essz compensatio necessaria de-
lictōz neq; essz p'ctm et sic loquūt iura p te allegata sed sup'dicta sug-
gestio fuit ad mortē et tūc magis punitur suggestor q; faciēs lxxxvj.
di. tanta et i c. firmē de hū. tri. S. d'pabolus. q; intētio suggestoris fu-
it ut socios potuissz h're penarū. Ideo tua excusatio nihil valet. Ad
aliud respōdeo et libēter ostendā. Nōne sc'ti p'ēs in limbo inferni ia-
cētes. incessantē clamabāt dicētes. ut p'l. lxxxix. Ostēde d'ne faciē tuā et
salui erim? que faciēs dei fuit i'pe hiesus ut ps. cxvj. Et humiliatū
est i laborib; cor meū et infirmati sūt nec fuit q; adiuuet. Et clama-
uerūt ad d'nm cū tribularēt et de necessitatibus eoz liberauit eos. et
deduxit eos de tenebris et vincula eoz dirupit ecce iā p'batū est.
Ait belial satis miror tuoz v'boz O moyses ait belial Nōne i scriptis
p'cellatur deus irrita nō facē q; de ore eius p'cedūt ut ps lxxxvij. S;
i'pe deus dixit ade Si de ligno comedis morte morieris. ut gen. v. c.
Quō g' potuit hoc peccatū et mors ex eo orta aboleri p aliū. Nūq;
iniustus deus ē fecit ne ludibrio ipse deus legem seu p'ceptū homini.

eū lex nō vobis s̄ rebus debet imponi. C. de bo. q. li. vi. §. nisi. C. āna
dele. l. ij. in fide ver. sig. intelligētia et de elec. cōmissa. §. porro li. vj.
ergo si iusta fuit lex dei seu p̄ceptū ergo iuste fuit dānat? hō straueni
ēs et si iuste ergo p̄petue q̄ nihil aliud ē iusticia n̄ ostās et p̄petua vo
lūtas ut p̄l. xxxviii. Iusticia tua iusticia in eētū et lex tua v̄itas. Et p̄l.
c. ij. Et iusticia illius in filios filioꝝ. Ergo quō potuit ip̄e h̄isus hoīez
iuste damnatum a tali damnatione redimere.

Remeditatus mopses tale belial dedit respōsū **O** belial valde
me pūgis et subtiliter me angis tñ tibi ostēdā q̄ p̄fūctorie iā
dicta sapis ad illa que tu dicis q̄ iuste deus dānavit hoīez. Cōfiteor
s̄ nō s̄c tu dicis seu intelligis q̄ si dicit hō dānatus fuit q̄ deus p̄ce
pit sibi sub pena mortis ne de ligno comedēt et q̄ comedens otumax
fuit s̄ pena que imponitur p̄ otumacia non est p̄petua sicut pena p̄
crimē ut nō. i. c. ex l̄ris de osti. et de iudi. cū nō ab hoīe, s̄ si non p̄pe
tua pena tempus non fuit p̄finitū de q̄libet t̄pe intelligēt ut i. q. i.
eos. ff. de enūc. l. sentēcie de priuile. q̄ circa. Ergo iste homo p̄ otuma
cia dānatus potuit a deo quolibet t̄pe liberari ut i iuribz sup̄ allega
tis. S̄ ip̄e deus p̄ purgatiōe otumacie dicte misit in terris verbum
suū quod factū est caro ut io. i. qui deducēt dictū hoīez de tenebris et
vmbra mortis et v̄icula eius dirūpet et cōterēt portas eneas et ve
dēs ferreas sfregit ac ut p̄l. cvj. Ad aliud q̄ dicis q̄ iusticia ineter
num. et p̄ osequēs odudē v̄is in eternū hoīez dānare q̄ nō recipio
p̄ vero. Dic mihi o belial que istarū fuit prior iusticia v̄l misericordia
Ait belial iusticia fuit prior. Ac mopses dixit recte contra mentē loq̄
ris. Audi p̄phaz. Misericordia dñi aut ab etno et vsq; i eētū et iusti
cia illius in filios filioꝝ ut p̄l. c. ij. s̄ si misericordia voluerit oētare su
is viribz nullus erit effectus iusticie et econtra quid erit ergo eaz erit
effect? Certe nullus ergo necessario habeo concludē q̄ apud deū iu
sticia tempēt misericordia et ecōuerso et sic quelibet ip̄az erit oētā su
is simbus et si ip̄a iusticia nō habuit tēpamētum misericordie a p̄cto
ade vsq; admissionē v̄bi. Ne nouis o belial qm̄ ip̄a m̄ia erat cū ip̄o
v̄bo dei a quo ip̄a tenebat quousq; ip̄m verbū mittētur a p̄e vnico
ut p̄l. lxxxviii. Et veritas mea et m̄ia cū ip̄o qui me suū p̄ez inuo
cabit et ip̄m verbū ait suo p̄ri ut p̄l. xxxij. et misericordia tua subsequetur
Quo verbo dei filio adueniēte illico iusticia m̄ie tempamētū recepit

et hominis perdit facta extitit redemptio ut ps. lvi. Misit deus misericordiam suam et veritatem suam et eripuit animam meam de medio catulorum leonum.

Ait belial. Domine moyses caueas a dictis tuis et aduersas ad me placeat quando iusticia fuit assecuta suum effectum in iusta damnatione hominis. Nonne misericordia mihi prius fuit. Ait ita ergo factum fuit iudicium dicte misericordie cum ipsa non fuit preestata de iure suo et sibi super hoc compete-
tebat defensio et ea defensione neglecta permisit iusticiam agere. ut de sen-
et re iudi. quoniam cum infinitis iuribus. ergo misericordia contra iusticiam nul-
lam habet rationem. Ait moyses O belial dic misericordia bene fuit pre-
stata de iure suo sed tamen deus noluit eam in hoc exaudire usque ad tempus sibi
limitatum ut ipsa misericordia ad ipsum deum loquitur ut ps. c. Tu exurgens mi-
serereberis spon quia tempus miserere eius quia venit tempus. Et cum ipsa sciret
dictum tempus miserere aduenisse consistorium summi dei adiuit. et ipsa ait
Creaturarum creator. sedentes in tenebris et umbra mortis. vincati in me
dicitate et ferro ex eo quia exacerbauerunt eloquia tua domine et preceptum tuum
irritauerunt. Iam cor eorum humiliatum est in laboribus et infirmati sunt
nec est qui adiuuet ipse me inuocat et dicat Confiteatur tibi domine misericordia
ita quod ego misericordia confitebor tibi pro eis quia tempus miserere eorum
aduenit. Numquid continebis domine me misericordiam in ira tua et oblitus es
miseri ut ps. lxxviii. et psa. lxxiiij. Ait dominus citet sorores tue videlicet
iusticia et veritas quia contra inauditam partem nihil possumus iudi-
care maxime cum iusticia et veritas gaudeat plene possessione iuris eorum
ut de maio. et obe. in quatuor et de causa pol. et pp. c. i. Quibus
quidem citatis et comparationibus mox misericordia coram domino genusexa. Incepit
alloqui dicens domine placuit maiestati vestre nobilem et rationabilem crea-
turam hominum prope sola vestra facere bonitatem ut ipsi salus et vobis ex ipsa
vestra extinguit reparatio ruinarum ut ps. cix. Sed ecce domine pereunt omnes et
nemo saluat et in tot annorum curriculum neminem hic videmus de omnibus
hostes vestre triumphant et de ipsis non vestre sed thartaree spelunca replentur
ut psa. v. ut quid domine nascuntur homines. quare traduntur bestiis anime
confiteres tibi et si secundum iusticiam vestram hoc fiat tamen misericordie tempore. Et si primi
pariteres mandatum vestrum incaute transgressi sunt ut gen. Subueniat
miseratio vestra ut ps. lxxxv. Memeto quod ad vestram imaginem et similitudi-
nem creastis eos ut gen. j. Aperite domine misericorditer manum vestram et
implete omne animal benedictione ut ps. cxliij. Mirifica misericordias tuas

qui saluos facis sperantes in te ut ps. xij. Veritas vero ait iusticie
mideas tu iusticia, Ait iusticia pmo tu mideas sorori nostre q tu a et
et mea causa agit, Ait veritas Oportet dne impleri sermonem quem
locutus es ut totus moriatur adam cu oibz q in eo erunt qn puarica-
do pomu gustauit ut gen. ij. et iij. Ait mia paci. mideas tu pacem
pmo tu mideas p te et me. Tnc ait mia. Quid g dne me et sorores
mea pace fecistis ecce pimis si vnq miseremini ut psa. lxxij. et lxxij.
Et contraria veritas ait. dne si pdicta vray sententia ho puaricator euase-
rit pibit veritas tua et no pmanebit i eternu ut ps. cxvij. Ait dns
Delego causa ista ad quem eas misit qui filii auditis ratioibz supra
dictis ait filii veritati. Quid dicis tu veritas. que ait dne fateor q bo-
no zelo mouetur mia h no hm sciaz que potius homini puaricatori
vult parcere q mibi sorori, Ait mia tu nemini parcis et tanta indi-
gnatione leuis cōtra hoiez puaricatorē ut inuoluas me parē tuam
sororē. Ait veritas dne contra vos hec questio inter que ē cauendū
ne verbū p̄ris tui euacuet qui dixit homini morte morieris ut gen.
ij. Dixit pax parcite nobis a vobis istis virtutū nō ē honesta dēptio.

o Unde filius vidēs controuersia magnā rōes fortes et efficacē
non videbat sibi quō in hoie mia et veritas obseruari scripsit
tñ ipe filii et rex sententia talitē continētem. Veritas dicit vey si non
miserēcordia consequat, Fiat ergo mors bona et habeat vtrūq qd pe-
tit. Omnes sorores obstupuerūt i vba sapiētie et consenserūt q mo-
riat adam miāz consequēdo. h tñ inē se quesierūt quō mors potest fie-
ri bona cum horribilis sit ipa auditu.

a It rex Moys peccatorū pessima ut ps. xxvij. Sz sc̄op preciosa
ps. cxv. Inueniatur ergo qui ex caritate moriat nō obnoxius
morti et sic mors tenē innoxū h facit in ea foramen per quod transeāt
liberati. Placuit pmo h vbi potat talis reperiri. In cōtinēti veritas
redijt ad terram. et misericordia remansit in celo. niuersa perlustrā-
tes. ut ps. Domine in celo misericordia tua et veritas tua vsq ad nu-
bes ut ps. lvj. Et nemiez reperire potuerūt q esset innoxius a morte

a It pax. vos nescitis quicq̄ quia non est qui faciat bonū non
est vsq ad vnū ut ps. lxx. Sed qui dedit consiliū ferat auxiliū.

Intellexit hoc filius et ait penitet me fecisse hoīez ut gen. vj. i. penitē
tiam me oportet agē pro homine quē creauī. Et sup hoc deū suū pa-
trem et spūm sanctū consuluit et p̄pato a dicto filio sue erat intēti-
onis mori p̄ homine postq̄ aliq̄ innoxius ab ip̄o ī celo neq̄ in terra
poterat repperiri tñ sup reseruato bñplacito sui p̄ris.

a It pater aduocentur virtutes quibz aduocatis et cōparētibz
ait deus. Quis ibit ex vobz ut p̄sa. j. Nit misericordia iusticie et
veritati respondeatis domino p̄mmo misericordia et pax respondeāt
que dicunt domine domine n̄ra p̄sona ē tr̄bilis et potēs. ut p̄s. lxxv.
Et sic quodāmodo ego et pax possemus suspicari. persona spūs sc̄i
est benignissima ut sapi. j. Et sic suspicari possent veritas et iusticia,
Tamen pro parte n̄ra eligimus personam filij nostri tanq̄ mediāz
qui inter nos tulit sententiam et qui est misericors et verax dulcis et
rectus. ut p̄s. xxiiij. et ip̄e eandem sententiā exequatur et ī hoc om̄g
virtutes consenserūt.

q Ve audiēs filius intueēs suū p̄rem ait. ego feci et ego ferā ego
portabo et saluabo ut p̄sa. xlvi. c. Tūc misericordia et veritas
obuiauerūt simul et iusticia et pax osculate sunt ut p̄s. lxxxij. que
pregaudio cantantes dixerunt. Dominus fortitudo plebis sue et p̄-
redio saluationum christi est.

p Propter quod deus ait filio. fili cum inclinaueris celos et in t̄-
ram descendas Inuocabis me dicēs. Pater meus es tu. Et
ego dicam tibi. Filius meus es tu. ut p̄s. lxxxviij. Sis dominus pre-
dictarū virtutum et nullus sit tibi similis ut p̄s. lxxxij. Memento q̄
nunq̄m supradicte virtutes a te recedant sed semper eas tecū habeas
Primo misericordia et veritas precedāt faciem tuam ut p̄s. lxxxviij.
Iusticia semper ante te ambulet et ponet in via gressus suos ut p̄s.
lxxxij. Et predictarum virtutum otinuatam habeas affabilitatem,
Hoc obseruabis. Pretende misericordiam tuam scientibus te et iusti-
ciam his qui recto sunt corde. Item ne obliuiscaris pacis eam loquē
in plebem tuam et sup sanctos tuos ut p̄s. lxxxij. Ip̄az pax sit sem-
per cum diligentibus legem tuam. atq̄ redimas in pace animam
prothoplasti et in ip̄a obdormies et requiesces.

a It filius suo patri ut ps. xxxix. In capite libri scriptum est de
me ut faciam voluntatē tuam deus meus volui legem tuā ī
medio cordis mei iusticiā tuam nō abscondā. In corde meo veritatē
tuam et salutare tuū dicam et eas ānuntiabo in ecclesia magna mi-
sericordiam tuam et veritatem tuam non abscondā a consilio mltro
Et labia mea non prohibebo, Tu deus nosti semp rogabo que ad
pacem sunt ut ps. c. xxxj.

q Vibus dictis a filio. Ait pater tu fili regnabis a ligno noli
timere manū enī mea auxiliabit tibi. et brachiū meū cōforta-
bit te. et nihil pficiet inimicus in te Et filius iniquitatis non noce-
bit tibi ponam in mari manum tuam Et in fluminibus dexteram
tuam in eternum seruabo tibi misericordiam meam ponā in seculū
seculi semen tuum et thronum tuum sicut dies celi. Tamen adūtas
fili, Quia licet habeas tecum Misericordiam Veritatem Iustiam et
Pacem. tamen si filij tui. i. fideles regni deliquerint legem meam. et
in iudicijs meis non ambulauerint. et iustificationes meas pphana
uerint. visitabo in virga iniquitates eorū. tamen misericordiam meā
non dispergam ab eis. neq; nocebo in veritate. neq; pphanabo testa-
mentum meum et que procedunt de labijs meis non faciam irrita.
Semel iurauī in sancto meo quia thronus tuus sicut sol in cōspectu
meo. Et sicut luna perfecta in eternum et testis in celo fidelis ut ps.
lxxxviii.

a It filius fiat voluntas tua. Tunc deus pater gaudio repletus
videns in hoc filij voluntatem inclinātam magna voce in-
tonuit dicens. Eructauit cor meum verbum bonum dico ego opera
ma regi vsq; ad finem ut ps. xliij. Et similiter filius decantauit ī ce-
lesti comitiua dicens benedixisti domine terram tuam vsq; ad finem
ut ps. lxxxiiij. Et in tanto iubilo personuit celum q; inhabitantes ī
regione vmbre mortis eum audiuerunt. et ipi magnis vocibus ad
deum clamauerūt oculis lacrimantibus dicentes ut psa. xvj. Emitte
agnum domine dominatorem terre de petra de serti ad montem filie
sion. Et deus ad illos ppe est. ut veniat tempus eius. et dies eius nō
elongabunt miserebitur enī iacob. et israhel saluabit ut psa xij. c.

q Vibus completis vocauit dictus filius gabrielē cui dixit vade
et dic filie sion. ecce rex tuus veniet tibi ut zach. ix. qui vadēs.

inuenit dictam filiam sion ornantem cui ait Audi filia et uide et i-
dina aurem tuam. obliuiscere populum tuum. et domū patris tui.
Quia concupuit rex speciem tuam ut ps. xliij. Cui gabrieli filia
ait Letata sum in his que dicta sunt mihi ut ps. cxxj. Ecce labia mea
non prohibebo ut ps. xxxix. Ideo incessantē dicam regi. patū cor meū
cantabo et psallam in gloria mea ut ps. cvij. Nec omnia uidi et au-
diui in celis. o belial pmo dico tibi q̄ deus in dño filij sui multipli-
cabat in tanto misericordiam. q̄ non tantum homines dicas in la-
uacro regenerationis. i quo omnis caro uidebit salutare dei ut luce
iij. et mat. xxiiij. Sed etiā et iumenta dicas in fetus multiplicatōne
lapides dicas in reedificando et terre in aratro miserebunt ut ps. c.
i. psa. lx. et lxj. et iocelis ij.

a It belial tu dicis q̄ lapides et terre miserebunt. Nunq̄o demo-
nia que sunt creature dei miserebunt. cum ip̄a sint digniora
lapidibz. Ait moyses illius deus miserebit q̄ confitebit aduersū se pec-
cata et iniusticias suas ps. xxxj. Ait belial Et quid uolunt confiteri
demonia aduersum se. cum nihil fecerunt mali. et deus gratis ea dā-
nauit. Ait moyses lege psa. xiiij. c. Et scies quid fecerunt demonia.
Ait belial verum est q̄ noster princeps lucifer hoc dixit. ponam sedē
meam in aquilone. Et ero similis altissimo. sed tamen non posuit
licet dixerit. et qui dicit et non exequit illud dicit non facē. et ideo pe-
nam non meret ar. c. ppetuo li. vj. Ait moyses multū erras o belial
nescio quia in delictis respicit uoluntas ut de pe. di. i. si quis cū celu-
et in pluribus legibus ibi de eo. q̄ mit. in pos. causa rei seruam c. i.
maxime cum ipse processit ad actum exteriorem. et p̄ cōsequens eidē
imputandū. quia alias cogitationis penam nemo meret de pe. di.
i. S. cogitatio Item q̄ pnceps uester fecit in p̄mis parentibus n̄ris q̄
sua suggestione damnatoz meruerunt ut gen. ij.

a It belial In hoc noster pnceps non peccauit cū magna fuit
stulticia eoz eidem credē. Nonne ip̄i malam elegerūt uia ar.
c. cum dilecti. q̄ me ca. et xx. q. ij. constituit cū similibus. Ait moyses
nonne pnceps uester fuit suggestor. Certe sic ergo magis puniendus
q̄ ip̄i facientes ut lxxxvj. di. tanta. Ait belial salua reuerentia quia
ip̄e p̄mus parēs debuit explorari apud se ip̄m si sibi expediebat tale
consilium pncipis nostri ut ff. manda. l. ij. in si. et in regula cōsilij

de iur. iur. li. vj. ait moyses hō p temeritate sua punit⁹ fuit h̄ pnceps
tuus p suggestōe sua similē nō debuit puniri. Certe sic q̄a ius dicit
q̄ qui exhortat mandatoris opera fungit. ff. de his qui nō. in fa.
ad hec. verba, Ait belial hoc nō concedo. Ait moyses si hoc mihi nō
concedis. Certe omnia saluabunt p ipm hiesū. pret demonia que i
eternum in igne cruciabunt, Ait belial hiesus messias cum venerit
saluabunt demonia ait moyses nonne ostendi tibi quo tpe nat⁹ fuit
messias dictus i lege pmissus iuxta temp⁹ designatū a pphetis, Itē
o pphane nōne i ortu eius audistis angelos cātantes. et choros āge
loꝝ collaudantes. gloria in excelsis deo. et i terra pax hoīb⁹ bone vo
luntatis vt luce ij. c. Nonne o pphane posuisti i corde herodis ad hō
vt dictū hiesum occideret a bimatu. et infra pueros infinitos occidi
fecit vt mat. ij. c. Nonne vn⁹ opaboloz temptauit eū i deserto ieiunā
tem xl. diebus et xl. noctib⁹ natū ex muliere sine homine. sic tēptauit
Suam natā ex viro sine muliē. et si vicit eam temptādo hūc nullo
modo vincē potuit supando Nōne eidē dixit Si fili⁹ dei es dic vt la
pides isti panes fiant vt mat. iij. itē nōne q̄n ip⁹ hiesus erat eijtiens
demonia et spirit⁹ immundos de opprellis corporib⁹ ipa clamabāt et
dicebant sine q̄o nobis et tibi hiesu nazarene fili dei ante tēp⁹ venisti
pdere nos vt luce iij. c. Itē si pnceps vester et alia demonia cognoue
runt eū. quare sathan pnceps vī opatus fuit vt traheret in morte p
iudam ei⁹ hiesu discipolū in manib⁹ iudeoz vt luce. xvij. ioh. xij.
Sathan intravit iudā post bucellā. q̄o credidit facē nesciebat forte
q̄ mors sua erat mors inferni. et vita mūdi vt osee xij. De manu
mortis liberabo eos. de morte revimā eos. ero mors tua o mors mor
sus tuus inferni. Sed dict⁹ pnceps vī fuit causa mali sui. ergo eidē
imputandū vt de iur. iur. dānū li. vj. Est in te auda. ia vltra loquē
di. Nonne iam dicta sunt ita notoria. vt tergiuersatione celerari nō
possit Velles te excusare q̄ tu nō audiueris vocē dei patris dicti hiesu
baptisatus a iohanne dicentis, Dic est filius meus dilect⁹ in q̄ mibi
bene complacui. ipm audite atq; in transfiguratione eius in mōte
vt mat. ij. et xv. Nonne mortuos suscitauit et leprolos mundauit.
infirmos curauit. Ait belial belias et heliseus his similia fecē
vt iij. R. p totum. ergo sequit⁹ q̄ heliseus vel belias fuit messias p
missus in lege Certe nō sequit⁹ ait moyses q̄o loq̄ris Nunq̄o helise⁹

ac helias in nomine suo pprio fecerunt miracula que fecerūt. h̄ tanq̄
amici dei et pp̄bere in noīe dei. et ad eius dei preceptū fecerūt vt iij.
R. i. c. quādo helias fecit descēdē ignē de celo. nunq̄ in virtute sua
certe nō quia angelus dñi locut⁹ est ad heliā et ip̄e helias ait, Et hō
dei sum erat depeatus fuit demū vt ignis descendēt et in q̄ eū de⁹ ex
audiuit si heliseus sanauit aquas pessimas. quomō dixit hic et dicit
domin⁹ sana aq̄s istas h̄ ip̄e sc̄dit iordanē pallio helie quomō dixit
vbi ē deus helie et percussit aq̄s et diuisē sūt vt iij. R. ij. c. Si helise⁹
eduxit aquā sine pluuia et vento qualit̄ sibi dixit hoc dicit dominus
Non videbit ventum neq̄ pluuia et alueus iste replebit aq̄s, Itē si
resuscitauit mortuū puer. q̄a dixit orauit ad dñm et icubuit sup pu
er et oscitauit puer septies rē. Si fecit multiplicare panē q̄d ait. hec
dicit domin⁹. Comedent et superit vt iij. R. iij. c. Itē si naaman
ad consiliū helisei fuit liberatus a lepra quid ait naaman vere sc̄ioq̄
non sit alius de⁹ in vniuersa terra nisi deus israhel vt iij. R. v. et re
liq̄ alā. Itē quot fuerunt in hierusalem leprosi tempore helisei et tm̄
vn⁹ mūdāt⁹ est quot fuerūt mortui et tm̄ vnū resuscitauit si ip̄e fecit
semel panem habundare vt iij. R. v. Quare nō idē fecit ī samaria
vbi mat̄ pp̄t samē filiā comedit et ī qua ip̄e heliseus aderat rē. vt iij.
R. vij. fuit aliq̄s vnq̄ qui ī nomine helisei et helie mira. ulū fecit v̄l
aliquod signum. Certe non. Sed p̄dictus hiesus filius dei de
quo omnes pp̄bere dixerunt q̄ndo talia miracula in terris fecit quid
dicebat quid dixit in resuscitatione puelle Non est mortua puella h̄
dormit vt lu. vij. q̄d dixit filio vidue mortuo. adolescens tibi dico sur
ge vt luce vij. Quid dixit lazaro mortuo. lazare veni foras vt ioh. xj
Quot cecos illuminauit. leprosos mundauit. infirmos curauit. Et
demonia solo verbo de obsessis corporibus expulit vt luce vij et ī toto
euangelio Nonne discipuli eius hiesu in nomine dicti hiesu faciebāt
et faciunt et facient vsq̄ ad seculi consumationem similia miracula
et maiora vt lu. xj. Tu belial illa scis melius q̄ ego dicam quoniā
ita publica et manifesta sunt quoz testis et populus et si in dubio v̄
tef tibi o belial mille testibus faciam cōp̄bari ad que p̄banda p̄p̄
tum me constituo

e Tillico dictus moyses a ioseph petijt humilit̄. q̄ constituat
pemptorium terminum vtriq̄ parti infra quē omnia iura et

defensiones utraq; pars debeat p̄ducē atq; allegare vel petē a dicto
belial si aliquid velit allegare vel dicē vel p̄ducē, Et cum belial nil
haberet quid ultra allegare. q̄i manducans linguā suā. tamē nihil
ab extra demonstrabat dixit hilari voce domine iudex bonū est q̄ cō
st̄ituatis hunc terminū, Vnde ioseph statuit terminū duoz diez. qui
termin⁹ cadit in xxvij. diē aplis ad sepe dicta faciendū. Nec nō ad vl
teriora cause p̄cedendum. qua dilatione pendente. moy descendit ad
inferos Et gestis iudicij omnibus relatis dixit vehemētē. timeo ne ī
causa appellationis succūbā ego non habeo ultra os loquendi et vlē
nescio q̄o dicā. Ait vn⁹ ex eis belzebub nomīe pitoy q̄ram⁹ consiliū
Et peritis vocatis et consultis deliberatū ē inē omēs. si posset obtinē
de causa cōp̄mitti bonū esset. et rogat⁹ belial ad hoc tractandū. q̄ et
in his premeditat⁹ illuc ad dauid iuit quē multis mellifluis verbis
rogauit vt se interponē placeat de dicta causa in arbitros cōp̄mitti
Qui dauid dixit libenter me interponā. et quē dauid belial mltū ro
gauit ne alicui diceret q̄ ip̄e belial eum de tali materia rogasset. Ait
dauid permittas me facē. et in cōtinenti fecit vocari moysen et q̄sui
ab eo in quib⁹ terminis esset q̄stio. et subsequētē eidē dixit bonū eē p̄
euitanda diffamia. et loquacitate hominū de ista causa cōp̄mitti ī
arbitros. vere hoc dico p̄ salomonē filium meū et tanq̄ iudex tulit.
Scio bene q̄ totā habes iusticiā tamē rogo te q̄ acquiescas cōsilio meo
a It moyses dñe dauid hec non sunt p̄ me facienda q̄a p̄ me ex
pecto sententiā tercio ferēdā a qua nō pot̄ appellari vt de app.
sua nobis ij. q. vj. Si q̄s in quacunq; C. ne liceat in vna et eadem
causa tercio appellare l. vna de sen. et re iudi. c. i. in clemē. Ait dauid
de hoc non es certus si p̄ te vel contra te ferat. tamē consule dñm hie
sum et reuertere ad me, Moyses vero audiuit hiesū. et oīa sibi dicta
per dauid exq̄site narrauit. Hiesus vero premeditat⁹ dixit moy si
Scio bene q̄ testimonia mea credibilia facta sunt nimis. volo tamē
euitare hominū loquacitates. et de iure meo non dubito. mibi placz
vt de causa cōp̄mittat. Vade ergo et astutiā habeas ī arbitris eligē
dis Reūsus moyses ad dauid. ait eidē cōtentor vt de dicta causa cōp̄
mittat et si placet agimus de electione arbitroz. Vnde dauid clā
vocās belial ait moyses contentat vt de causa cōp̄mittat. Ita q̄ cū
videris me loquentē cū moyse venias ad me audacter et dicas mibi

quid vis me habere. et ego loquar tibi. et cum loquetur simul dauid et moyses et ecce belial veniens ad dauid dixit quid vultis me facere. Ait dauid sede nobiscum. Et cum sedisset. ait dauid oportet te belial mee voluntati acquiescere. et ne suspicaris. nec arbitraris me inimicum tuum. Quia licet tu me persecutus fueris usque ad mortem per saul. tamen tibi remisi omnia et etiam remitto. Ait belial litis preterite noli maledicta referre ego patius sum ad omnes voluntatem vestram. Ait dauid ego volo ut pacta astringimini ut de causa et questione inter nos vertentibus in arbitrio committatis. Ait belial pro parte mea contentor. et moyses similiter dixit. Ait dauid eligantur arbitri. Et postea confirmabitur commissum sollemni stipulatione. Ait belial ego eligo pro parte mea Octavianum imperatorem et ieremiam prophetam. Et moyses elegit aristotilem nativalem et psalm. prophetam. Ait dauid et si ipsi fuerint discordes quod fiet. ait belial eligam et communiter virum in quem concordem in causa discordie et certum quia arbiter non debet esse incertus sed certus ut in c. innotuit et c. si de arbitris et ff. de arbit. l. i. §. Item si vnus. Ait dauid bonum et equum esset ioseph delegatum et auditorem etiam delegatis iurisdictione retenta. etiam in casu si contingat discordia eligere quod de iure fieri potest ut de arbit. cum olim et c. innotuit et c. nisi de preben. de presump. literas. Ait belial orator pro parte mea. Moyses vero similiter dixit unde vocantes notarium et testes taliter dictum commissum stipulauerunt et celebrauerunt in hac forma.

i In dei nomine amen. Anno die mensis etc. Constitui in presentia nostra notarij et testium infra scriptorum. Moyses procurator hiesu ex vna parte. et belial procurator infernalis ex alia. prout ipsi asseruerunt in causa et questione vertentibus inter eosdem nomine quo super supra domino mundi orbis terrarum et habitantium in eis prout in processibus et in petitionibus inde datis et habitis coram illustrissimo domino salomone hierusalé rege et super his iudice delegato. et magnifico viro domino ioseph egipti vicario in causa appellationis eiusdem controuersie spiritali auditore diutine fuisset et sit et nunc similiter per partes eadem litigatum et sententiatum ac etiam appellatum. ac etiam in supra dicta appellationis causa litigetur volentes quod partes ipse eorum laboribus procurrere et expensis de predictis causis tam principalis quam appellationis et toto processu seu processibus habitis coram supra dictis diuinis iudicibus et de omnibus incidentibus et emergentibus ex eisdem pro se et suis heredibus ex pacto inter ipsos habito in arbitris

compromittere voluntarie et ex certa sententia. et non p errorem ipi
moyfes et belial procuratores supra dicti habentes sup his plenaria
potestate Concorditer elegerunt constituerunt fecerunt et ordinauerunt
Illustrissimū virum octavianum romanorū impatorē Sanctissimū
viz hieremiā. Naturalissimū viz aristotilem. et spiritu plenū psaiā
arbitros compromissarios arbitratores laudatores. seu amicabilis
compositores et omnes amicos licet absentes. Et si pōicti eorū arbitra
tu vel laudo discordarent vel maior pars nisi concordaret elegerunt
in quietum arbitry pōicti pcuratores magnificum viz doñm ioseph
egipti vicariū ad supra dictā causā spiritualem delegatū et auditorē
retenta sibi delegata potestate dantes. et concedentes eisōe liberam et
plenariam potestatem in premissis et singulis premissorū de plano
et sine strepitu et figura iudicij. examinare et cognoscere de processu
et tota causa partes ad audiendā sententiā pceptū vel laudū vel ad
alia citare. ita q̄ debeant deciderē et determinare dictas causas et q̄sti
ones infra dies vij. q̄ terminus cadit in iij. diē maij. et ex iusta cau
sa pōictum tempus progare valeant et possint et seipos p̄nunciare
vel diffinire laudare p̄cipe et arbitrari alte et basse sic eis videbit̄ ter
minare et ordinare semel et pluries conuicti vel diuisim simul vel
alter eorū ordine iurōseruato vel non obseruato ordinarie vel extra
ordinarie dieb? feriatis vel non feritis sedendo vel stando in scriptis
vel qualitercunq; et q̄ndo iug; p̄ut videbit̄ eis melius expedire nullo
p̄termissio obstante omni hora vel loco vtrag; p̄te absente. vel vtra p̄
presente vel altera absente citata tamē et q̄ vn? pro se possit et alijs
p̄nunciare et sententiā legē vel alia absente et p̄miserūt dicti moyfey
et belial sibi ad inuicem pro se et suis dominis et eorū successorib? per
sollemnē stipulationē nomine pōictorū duorū ad que faciendā spūale
mandatum habentes stare parē et obedire eorū laudo banno arbitrio
pene p̄nunciationi p̄cepto seu p̄ceptis p̄ eos vel alium de mandato
aliorū facta siue factis. et moy eis prolatis emulgare et probare et i
nullo contra venire. quacūq; ratione vel causa vel modo de iure vel
de facto verbo vel opere vel interpoitā personā quē vel quas inē eorū
sup quacūq; aut sup aliquo p̄missorū seu eorū occasione dixerit fecerit
seu pronuntiauerint fuerint aut fuerit arbitratus vel arbitrati q̄ cō
tra eius vel eorū p̄ceptum laudū pronuntiationem. seu arbitriū non.

appellabunt nec appellationē prosequēt nullū rescriptū vel pūilegiū
per se vel alium impetrabunt vel impetrabit. nec impetratis obtur
nullā exceptionē opponēt restitutionē et ī integz nō petent. nec illō
corrigi seu emendari p̄ superiorem vel aliquē iudicē petent q̄z non
vret cuiusq; legis vel canonis statuti vel consuetudinis beneficio q̄
viciat vel viciare vel infirmare valeat huiusmodi compromissū vel
arbitriū in totum vel in pte siue ex p̄sona arbitri siue ex p̄sona cō-
promittentium siue ex forma compromissi vel arbitrij siue ex rebus
vel causis de quibz compromissū est sine q̄cung; alia ratione q̄ si fa-
cerent in aliquo contra p̄missa vel aliq̄d promissoz venirent promi-
serunt sollemniter vt dictum est. Sibi inuicem ptes ip̄e q̄ ps arbitri-
um seu laudum in totum vel in parte non seruans. si fuerit hiesus
vel eius procurator pro pena habeat. q̄ processus et omnia acta et
sententie sup his habita. ip̄o iure non teneant neq; valeant. sicut si
facta nō fuissent et libere omnia supradicta de quibz inter eos extitit
agitatū reuertant ad potestatem inferni. et ea tamen ex nunc teneat
sicut a p̄ncipio tenebat et si fuerit infernus vel belial supradictz tra-
ueniens ip̄o iure processum et sententiā teneant. nihilominz cadāt
ab omni iure et potestate. q̄ et quā p̄tendit in domino mundi habē
et ip̄o iure supradicto hiesu applicent. ac etiam ptes ip̄e vna alteri re-
ficere et resarcire sibi expensas et omnia damna et interesse que v̄l q̄s
ip̄e fecerit vel facē contigerit vel etiā sustinē et pro his obseruandis et
firmiter habendis iurauerunt ad sancta dei euangelia corporalit̄ ta-
cta. Quibus quidem sic pactis ac. ī q̄ quidem instrumento subscrip-
serunt se notarius et testes more curie diuine. Quo quidem corro-
borato idem supradictis arbitris per moysen et belial presentatū fuit
Qui arbitri pro pace vtriusq; ptis hilari vultu idem sumpserūt ml-
tum insimul q̄ coadunati in quadā conclauī p̄ silentio se recluden-
tes inceperunt de processu et causa insimul confabulare Exsurgens
in medio hieremias gratia et licentia socioz petitis. flebili voce dixit
Domini mei mundz vniuersus in n̄ra est positz potestate. h̄ tamen
hoc a certo sciatis atq; pro indubitato habeatis. q̄ hiesus est vere fi-
lius dei in lege promissus messias cui ille deus p̄t̄ et filius et spiri-
tus sanctus totius mundi machine fabricator. et qui mensus est pu-
gillo aquas et celos palmo ponderauit. et appendit in tribus digitis

molem terre et liberauit in pondere montes et colles in statera dedit
totam terram in hereditatem et infernum cum in eis degentibz possi
dere et qui dei filius s̄m scripta pphetaz est ī mundo nat⁹ et mortu⁹
et sepultus ab illo infelicissimo p̄plo iudeoz qui temp⁹ sue visitatōis
non cognouit. cum miluus in celo cognouit temp⁹ suū. turē p̄ūdo
et cicoma custodierūt temp⁹ aduenti sui. p̄pls autē iudeoz non cogno
uit iudiciū dei ut hiē. viij. p̄mmo nunc dicūt sapientes nos sumus
et lex dñi nobiscū ē Sed vere mendacium opat⁹ ē stilus mendax scri
baz. Confusi sunt sapientes p̄teriti et capti sunt. et licet aliqui n̄m
in humanis uiuentes hoc poterāt ignorare tamē in spiritu nō igno
rantes cum audieritis et videritis p̄ eum mirabilia gesta ī terris. et
p̄ eundē ī inferno opata cognouistis Quis huānit̄ uiuēs q̄ntocunqz
huāna et spiritali potētā potētā siue virtute fuit q̄ talia mirabilia
et similia fecerit sicut ip̄e huānit̄ et spiritalit̄ uiuēs. fecit sic nos oēs
plene cognouim⁹ Ideo sententia lata p̄ illustrissimū salomonē p̄ ip̄o
hiesu iuris ordine obseruato. Et quā eisdē ad iudicat̄ mundi diuinū
orbis terraz et habitantiū in eis. nō video q̄ de iure infringi possit
licet tamē cum discretione vni⁹ cuiusqz n̄m ita et talit̄ poterit mode
rari. q̄ neutra p̄sona non sentiet magnū p̄iudiciū. Quibz q̄dem
p̄ hieremiā dictis assurgēs octauian⁹ et suspirans dixit Nunc indou
bitant̄ credo q̄ hiesus ver⁹ dei filius sit. utinā eum cognouissem. dū
in huānis uiuere. et eisdē seruissim⁹ potius q̄ p̄dolis mendacibz et fal
sis quoniā cum nat⁹ fuit t̄p̄e mei imperij ip̄e hiesus tanta pace mū
dus vniuersus fuit illustrat⁹. q̄ me homines p̄ deo volebāt adorare
cogitantes q̄ ex mea esset virtute et non alterius. s̄ tamē me cogno
scens hoīez esse mortalem. hec non p̄misi. et quē hiesū mihi p̄ sibillam
in circulis solaribz ostensū tanq̄ magnum regē adoraui. tamē eū fi
liū dei esse nō credidi me nō valet penitē. s̄ in hoc p̄ bono pacis et cō
cordie ego arbitror q̄ mund⁹ diuideret̄ p̄ medium siue p̄ duas p̄tes
quaz vna sit inferni et alia cristi hiesu. et hoc dico p̄t̄ dubiā sententiā
a qua ē appellatū. Qui octauiano cū reuerētia respondens hiere
mias dixit Illustris impator hoc cum reuerētia nō esset bonum arbi
tramentum q̄ medietas mundi saluet̄ et alia dānet̄. quia forte erūt
hoīes in illa mundi medietate infernū cōtīgente valde boni. et forte
adherere volentes magis fidei hiesu q̄ inferni. Nonne cōtra iusticiam

esset talit̄ illos damnari . Cui hieremie respondens aristotiles
dixit satis philozophari omniū rez celestiu et trestriu q̄re volui rati
onem et que nec vides tunc ab oculis meis penitus fuerūt abscondita
inani locutus fui . vt cec̄ palpau cum sine meum et mee felicitatis
portum cognosce nō valuerim de me est dolor in me pturient . et ad
hoc tantum non aduerto . quia mihi gaudium non esset . licet socij
mee felicitatis haberē . s̄ poti⁹ tristitiā mixtā dolē . Sed tamē mihi h̄
iustum videt̄ . qui mala agūt mala sustineāt . et q̄ oēs mali et pecca
tores sint inferni boni et perfecti hoies sint cristi . Cui responden⁹
hieremias ait salua reuerentia tanti magistri q̄ nō esset bonum ar
bitriu quoniā pene contra nat̄z ē q̄ homo repiat sine pctō vt xxv .
di . s̄ . Nunc autē . et etiā iura dicunt . q̄ ab adolescentia viri p̄ cliuis
ad malū sensualitas humana dedinat vt gen̄ . viij . i . fi . et xx . q . iij . p̄
cliuis et in p̄hemio demen . ita q̄ quilibet homo p̄mmo q̄ tot⁹ mun
dus esset inferni sicut prius

i Illico assurgens plaias dixit domini mei reuerēdissimi postq̄
deus memor fuit misericordie sue . misit filium suum in terris
vt ip̄e filius et de⁹ homo fieret ex virgine nasciturus . vt hominē ad
eius similitudinem formatum ex virgine terra . et ex inobediētia dā
natum sua morte . ip̄e dei filius dictam inobediētiā destruens per
suā obediētiā redimet . et licet philozophie et alie scientie mundane
de tali incarnatione et nativitate videantur ammirari . cum fuerint
preter naturam et contra humanum cursum tamen admirari non
debent . quia deus non esset omnipotens si talia non fecisset Nonne
ip̄e formavit hominem sine muliere et homine vt adam Nonne for
mavit mulierem sine muliere de homine vt euan . Ita congruum
fuit vt ipse deus hominem formaret de muliere sine homine . vt ipse
hiesus est qui hominem formatum sine muliere et homine et Euan
de homine sine muliere natam damnatos . cum posteris eoz ex pctō
inobediētie suam obediētiā prestando redimeret Nunc vero cū
venerit plenitudo temporis in quo deus suum filium misit in terris .
natū de muliere sine homine . et quē filiū ipse deus suum heredē con
stituit vniuersorum per quem fecit et secula .

e
T licet p salomonē sit pro ipō iſu lata ſententia tamen eā cū
ruerentia ⁊ ſubportatōne omnīū vīm atq; emendatōne talit̄
dico limitandā. Ipē iſus dei fili⁹ venit ī mundū regnaturus ſuper
omēs gentes nūc p̄olis ſeruiētes de quib; gentib; ipē replebit rui-
nas angeloz ſic ſcriptū eſt. Iudicabit ī natōnib; implebit ruina⁹
ita ⁊ talit̄ ordinare intendo de eius regimie q̄ nulla fiet iniuria ſen-
tentie ⁊ int̄ regnū dei p̄is ⁊ regnū xp̄i filij eius nulla ſit diſtinctō
Et primo videndū eſt de regno dei patris ⁊ xp̄i qui ſub pacto abra-
he fuit locutus dicens eritq; pactū meū in carne veſtra in ſecus eter-
num maſculus cui⁹ p̄puerij caro circūciſa non fuerit delebit aīa illa
de populo ſuo quia pactū meū irritum fecit ut gen. xvij. In cui⁹ cir-
cūciſionis pacto populū iſrabeliticū acquiſiuit repulſo gentiū p̄plo
a. p̄ſmabele gentiū p̄re ⁊ gen. xxi. atq; eidē abrahe dedit ⁊ ſemibu⁹
ſuis totam terram chanaan ut gen. xv. in ſi. ⁊ cū dictus populus iſ-
rabeliticus teneret captiuus in egiptū ſub p̄tate pharaonis ⁊ liber-
tatis a ſeruitute tali anteqm̄ adirent terrā chanaan p̄miſſionis p̄i-
mo p̄ mediū maris rubri tranſiens in quo labem egiptiace ſeruitu-
tis deponens quaſi lauacrū ſumpſit. Idemq; fecerūt filij iſrabel ī t̄n-
ſitu iordanis ⁊ qui exſiccatus eſt ante archam dei poſt eius tranſitū.
Et intrantes terram p̄miſſionis generalē receperunt circūciſionem
⁊ p̄pter quā ait de⁹ hodie abſuli opprobriū egipti a vobis ut ioſue
iij. ⁊ v. Poſtmodū v̄ dictus ppl⁹ in bello armorū terrā p̄miſſionis
chanaan que a ſathane poſſidebat̄ intrans interfectis triginta duob;
regib; tamē fortib; virib; armor; expulſiſq; p̄olis ⁊ eorum cultura
de ea potentiffime cara obtinuit ut nūi ⁊ deutro. ⁊ ioſue p̄ totum in
qua terra p̄miſſionis ciuitate hieruſalē inibi poſita ipē deus ſui re-
gni domū ⁊ templū p̄ ſalomonē cōſtrui fecit.

t
Ranſactis vero longis annis videlicet .cccc. lxxx. ab exitu iſra-
hel d̄ egipto ⁊ poſt habitam terram p̄miſſionis ante templū
conſtructū in ciuitate iheruſalē multas p̄ſecutōnes ppl⁹ iſrabeliticus a
gentib; ⁊ ſathana que circa eū erant paſſus fuit ſicut patet in libro
iudith p̄ totū. Poſt conſtructū vero templū dictū regnum dei ⁊ iſrl
paſſum fuit ſciſſurā magnā totius ppl⁹ iſrabelitici p̄ malignū hie-
roboam ut .iij. R. xij. ⁊ xij. Secundo p̄ſecutōem non t̄n ad mortē p̄-
ſenache rub regem aſſirioꝝ ⁊ egipti .iij. R. xvij. ⁊ xvij. Tertius t̄nſ.

8

migratōnem per nabuchodonosar regem caldeorum ī babiloniam
sacerdotūsz maioris partis ppli destruet hierusalē sz templo p. lxxij.
annos ut. iij. R. c. ultimo, Quarto abhomiātōem desolatōnis ī di-
cto templo et sancta sanctorū in abhomiabile p̄colū regnū grecoꝝ a.
p̄ antiochū regem asie et tempore machabeoꝝ qui fecit sedem ioh̄sue
antipontificem ī tēplo cont̄ canā verū pontificē et talis abhomiatio
p̄durauit annis tribz cū dimidio insurgēteq; iuda machabeus qui
p̄ emundatōne sancti templi multa et grauiā bella cū diuersis regi-
bus grecoꝝ cōm̄sit atq; eos deuicit ut. i. et. ij. mach. p̄totū, Quinto
et ultimo totalē templi et sacerdotij desolatōem cito pati debet et paci-
etur p̄ regnū romanoꝝ et sub obsidione annoꝝ triū et dimidio ut
danielis. ix. c. circa fi. et in his scissuris semp̄ sathan contra deū fuit
opatus. Ita ad l̄ram dicta sententia arbitret̄ et huc vsq; de regno dei
dictū est q̄ sub lege etiā tenuit israhelitis.

e T nūc sciendū est q̄ abraham habuit p̄missionē a deo semis
in quo benedicendi cui erunt omnes gentes ut gen. xij. et hoc
semen formandū erat in vterū et ex quo vtero nasciturus erat filius
et heres abrahe oīmg bonoꝝ abrahe quod ē in oriēte occidente meri-
die et septentriōe ut gen. xij. et xv. hocq; semen descendit p̄ p̄res vsq;
in dauid in quo facta ē etiā p̄missio huius semis ī regno sempit-
erno dicente ei deo. Cumq; completi fuerint et dies q̄ est morte cōple-
ueris et dormieris cū p̄ribus tuis, Suscitabo semē tuū post te quia e-
grediet̄ de vtero tuo firmabo regnū eius firmabo thronū eius vsq; ī
sempiternū et ego ero illi in p̄rem et ip̄e erit michi in filiū ut. ij. R.
vij. Et quia p̄ prius deus elegerat salomonē etiā in regē uiuente
dauid sessurūq; in regnū israhel et dei et quem etiā vocauit suū filiū
ut. i. palip. xxvij. et qui sedes in sede dauid et dei pactū quod habu-
it cū deo in amore muliebri fregit et p̄cola adorauit ut. iij. R. vj. p̄t̄
deus regnū dei et dauid scidit et duas partes dicto regno reliquit de-
cemq; partes sub p̄tate sathane et p̄colozū dimisit ut. iij. R. xj. xij. et
xij. et quia etiā due p̄tes ille tribz iuda et beniamin. recedentes a deo
p̄colū posuerūt ī domo dei et idem adorarūt p̄pter quod deus deiecit
suā domū ciuitatē et regnū ut. iij. R. xxj. et xxxij. Et idem regnum
deū ip̄e deuit ī babilonie ciuitate sathane ī p̄sona nabuchodonosor
p̄ māz hieremie cui babilonie oīa terre regna subiecit ut iere. xxvij.

et eccl. xlviij. Et hocq; daniel declarans hanc potestatem babilonie diuidit in quatuor regnis p quatuor metalla in statua et per quatuor bestias in mari. Et hec potestas non fuit babilonie data in perpetuum sed ad tempus q; surgere debebat lapis et pcutere tota statua ut dan. ij. i. filius hois et occidere omes bestias ut dan. vij. Et ppter hoc dixit sathan dei filio et hois qn sibi ondit omia regni mudi et dixit tibi dabo potestatem hanc vniuersam et gliam eoru quia mihi tradita sunt et cui volo do illa. Tu ergo si adoraueris coram me erunt tua omia ut luc. iij. Dic hicus e ille heres abrahe quo ad tra vniuersam et heres dauid quo ad regnu dei vniuersale nat? ex vto abrahe et dauid. s. maria et post morte dauid hic e eni qui dicitur regnu dei et celoz ut luc. xvij. hic est qui dicit regnu dauid ut math. xj et rex israhel ut io. xij. Dic e qui dixit omia tradita sunt mihi a pre meo ut math. xj. et xij. hic est cui dictu est et dabit illi dñs sedem dauid patris eius et regnabit ut luc. i. hic est qui dixit, Si exaltat? suo a terra et in cruce eleuatus et mortuus omia traham ad meipm ut io. xij. ipse dixit, Post resurrectoz data est michi ois potestas in celo et in terra ut math. ultimo. Et ppterea salomō iuste tulit p ipso ihu sententiā ut mudi dominiū vsq; ad tempus prefinitū et qui sathan suū monarchatū finiat in terra. Ipe ihus mundū habitu habeat et sathan actu possideat. Et sic psarū rex bello vicit balazar caldeū et sic rex grecoz vicit zariū regem psaz. Et sic tropani bello vicerunt regnu grecoz sic et ihus bello vincere debet regnu romanoz et sathāe et ideo remanete dominio mudi habitu ipi ihu et actu sathane et inferno ipse in suo regno tot et tales et siles psecutores scissuras et tribulationes patiet sicut sup regnu dei passum est qm bello deus ipse cōq; fuit terram chanaan sathane subditā in pmissionē israhelitarum ut iosue ptoū. et non poterit de hoc dedignari ipse ihus cū ipse nō sit maior patre suo pmmo humanitate minor licet in spū equalis sit sibi nec ipse vellet in se et suū ptem inequalitatē pati.

It hieremias Sup senes intellexisti O psaiā sed ut scriptura scripte cōcordet. ait hieremias. Ego lego et legi in dan. cōsoco nro. c. vij. q; post quatuor regna terre seu terrena. s. babilonie psaz grecoz et romanoz que figurant p quatuor bestias et que sigillatim monarchiam totius tenere debebat debet insurgere quintū regnum.

celesti filij hominis sub quo sancti et vnti sacerdotes debent militare et
qui filius hominis anq̄ adipiscat sui regni possessioez eiusde milites
vnti sacerdotes a quarto regno q̄ figurat p bestia terribile et alijs
tribz bestijs fortioze debent sustinere bella decem psecutiones in stulti-
ciam p̄doloꝝ et neronis vsq; ad constantinu et alia vndecima alijs
decem psecutionibz grauioze i ptinacia hereticoz et scismaticoz vsq;
ad vltimu, Carolu a quodam rege sc̄o dicti quarti regni s̄ apostata-
tante a sanctitate et hoc ppter illa decem cornua bestie et aliud cornu
ortu habens oculos et os loquens ingencia, Ista cornua reges signi-
ficant ut dan. viij. et apoc. xvij. quasi illud cornu scire debeat et vi-
dere et loqui fide de regno sc̄oꝝ seu filij hominis et a quo apostatabit
Et p̄mus oculus in cornu significat arrij ortum i heresim tpe constā-
tini primi. Secundus oculus in cornu significat machometu ortum
tpe eractij impatoris etiā in heresim. Anno dñi sexingentesimo. xxxj.
S; humeri ei? successor fecit reedificari tēplū i hierusalē destructū p
titu et vespasianu. Anno dñi sexingentesimo. lxxj. et sic deus posuerat
nomen suū i bi ut iij. re. et ij. palip. v. sic iste humerius nomie dei
detecto posuit ibi nomē machometi et in hoc adimplet dictū apli. i.
ad tbesal. ij. et hoc nomē machometu positum ē in templo in abho-
minatōez iuxta quod dicit daniel. ix. c. in fi. q̄ post decem reges sepe
dictos consurget et alius et iste potentior erit omibz. s. decem regibz
et tres reges humiliabit. s. tria regna babilonie p̄saz et partē grecoz
humiliabit sibi in sua p̄ficia et sermones hereticos cont̄ excelsū. i.
dei filiū loquetur et sanctos. i. xp̄ianos altissimi conteret et pu:abit
q̄ possit mutare t̄pa et leges dicas diuinas et tradet in manu eiu?
s. a deo sub tpe limitato videlicet vsq; ad tempus et dimidiū tēpi.
Et expone sub manu eiu. s. bestie romane et vndecima cornuū ei?
io. apoc. xij. dicit q̄ datum ē huic bestie bellare contra sc̄os p mēses
xlij. quod ē p tempus et t̄pa et dimidiū tēpi daniel hec; t̄pa resoluit
in dies. cxij. ioh. hos menses et tempus et t̄pa etiam resoluit in dies
ut apoc. xj. et xij. Ezechiel autem hos dies p̄pheticos reducit i annos
cūij. et qui sūt anni millesime cclxxvij. sub quibz om̄s malicia dy-
aboli imp̄ij Romani et huius machometi cont̄ xp̄m eius sanctos et
ec̄iam concluditur et determinat̄ et hi anni computant̄ a nerone
primo bellatoze et finiunt in carolo boemo qm̄ post ip̄m Carolum.

Romanū impium nō insurget ultra cont̄ xpm̄ et eius eccliam. Sed
daniel addit ad hos supra ānos et ānos quinquagintaquingz p̄ fi-
nali pace et quiete terre vniuerse ut danielis xij. Et hos qz dies et
annos dei fili? vocat dies tribulatōis ut matth. xxiiij. et sequit̄ et iu-
dicium sedebit. i. quia reddet in sua hereticali iniquitate inter suos p̄-
fidos sicut xps nūc sedet in iudicio inter suos fideles. Et sic xps habz
successores p̄ defensione sue fidei ita et machomet successores habz p̄
defensione sue pfidie et sic xps posuit suū nomen in ecclia rome. Ita
ipse posuit suū nomen in templo hierl'm ut auferat potentia verita-
tis fidei et conterať qm̄ in sua perfidia denudauit duas partes terre
xpo fideles videlicet asiam et affricam sola europa xpo remanente
et dispeat. i. fides vsqz in fi. Et iniquitate aspexit in corde suo nō exau-
diat deus qm̄ regnū et magnitudo regni. i. impij romani et p̄tas q̄
est subtus om̄e celū dabit̄ p̄lo sanctorū xpianoz et nō p̄lo pfidorū
machometi. Et qui p̄lo xpianus dicit̄ p̄lo filij dei altissimi cui? filij
dei et homis regnū. regnum sempiternū est et omnes reges destructo
regno pfidie machometi seruiēt et obedient tanq̄ ei fideles ut daniel
vij. qm̄ hoc regnū sempiternū fuit institutū a deo in domo dauid ut
ij. R. vij. Sed p̄pter p̄ta regū filioz dauid hoc regnū sempiternum
fuit translātū p̄ hieremiā in babilonē ad tempus ut hierem. xxvij. et
xxij. et p̄ ut ponit daniel ij. et vij. c. Et quo tpe completo reuertī de-
bebat ad dauid. i. hiesum xpm̄ ut luc. i. et in quo ipse regnabit in e-
ternum.

e **T** postqz decem p̄dictas p̄secutōnes in stulticia p̄dolorū et ali-
as i p̄tinacē heresim et scismatū filius hois recepta corona im-
perij a suo p̄re possidebit regnū sanctorū dicto quarto regno roma-
no ānichilato et in quo construi faciet dictus fili? hois templū sui
regni ut ait ipse daniel. Et vidi quia iterfecta esset bestia. i. romana
et perisset corpus eius. i. totū regnū eius et traditū essz igni ad oburē-
dum quod est qd memoria eius ultra nō erit in terra aliapqz bestiaz
ablata esset p̄tas et tempa vite. i. filij dei qui dicit̄ vita ut iob. xiiij.
Constituta esset eis vsqz ad tempus et tempus et sūt duo anni die-
rum qui sūt dies septingenti xxx. et qui p̄ annis intelligant̄ ut ezech-
ielis vij. Aspiciēbā ego in visione noctis et ecce cū nubibus celi q̄si
filius homis. i. hiesus qui sic semp se noīauit in euāgelijs p̄ totum.

veniebat et usque ad antiquum dierum pervenit deum suum patrem cum quo est
vnum principium et in conspectu eius obtulerunt eum et dedit illi tanquam
filium hominis et dei ut luc. i. patrem et honorem et regnum et omnes
populi tribus et lingue servient ei et patras eius patras eterna que non au-
feretur dicas a nullo alio rege et monarcha auferet nec corumpet
sicut supra monarchie ablate et corrupte fuerunt ut dan. viij. et xj. et
regnum eius quod non corumpetur. Et ex hoc dixit hieronymus iudeis, Am-
modo videbitis filium hominis sedentem a dextris dei et venientem in nu-
bibus celi. s. ut rex et cum servientibus sunt omnes populi tribus et lingue ut
matth. xxvj. Ille antiquus dierum deus est qui regnavit in iudeis deiectis
gentibus per circumcisionem non tamen sine filio et spiritu sancto. Ille filius hominis est
in spiritu filius dei et in carne tamen filius hominis est qui regnaturus est in ge-
tes deiectis israelitis per baptismum etiam cum patre et spiritu sancto. Et nec
mihi videtur ait hieronymus quod iam tria regna preterierunt videlicet pri-
mum nabuchodonosor babilonie, secundum tyri regis psalms et iudeorum
Tercium alexandri grecorum et nunc sumus in quarto regno romanorum
quod parvi debet a regno quinto scilicet filii dei et hominis et redigi debet
in favillam estive aree que rapta est a vento et ipse daniel ait c. ij. cir-
ca finem.

In diebus autem regnorum illorum. s. supradictorum suscitabit deus celi regnum
i. hieronymus qui dicit regnum celorum et dei ut matth. x. et luc. xvij. quod
eternum non dissipabit et regnum eius populo alteri non tradatur quia
semper ipse dei filius regnabit in eo ut luc. i. Consumet et consumet
universa regna hec. s. quatuor et ipsum stabit eternum quia regni eius
non erit finis ut luc. i. Et hec prophetant per illam statuam quam in somnis
nabuchodonosor vidit cuius caput aureum erat pedus autem et brachia
de argento venter et femora ex ere. Tibie autem ferree pedum autem quedam
pars erat ferrea quedam fictilis et digitos pedum vidit ipse daniel
ex parte ferreos et ex parte fictiles. Et sic nota quod cum imperium transierit
per xv. regna computato roma perveniet ad finem sui quoniam de roma de-
scendit in constantinopolim. Item in franciam. Item in siliam. Item in
lombardiam. Item in saxoniam. Item in bavariam. Item in sueviam
Item in feriburgam. Item in austria. Item in litzenburg. Item in bo-
hemiam. Sic finem recipiat quoniam transiit per tibias et decem digitos
supra statue. Et quia vidit ipse nabuchodonosor lapidem abscissum

de monte sine manibꝫ et percussit statuā in pedibꝫ eius ferreis et fidi-
libꝫ et cōminuit eos et tūc tradita sūt pariter ferrū et es et argentū et
aurū. omīa quatuor regna supra. Quorū verborū expositōez videatꝫ
daniel ij. c. Et eadem significant hec quatuor metalla sicut supꝫ qua-
tuor bestie. Sed iste lapis abscisus de monte sine manibꝫ. Quid est
dicendum qꝫ est filiꝫ hominis abscisus de patre sine manibꝫ vel de ia-
cob. i. de virgine sine virili semīe sed in illo semīe in abraham bene-
dicto qui regnare sic debet in vniuersa terra quatuor regnis pꝫictis
annihilans quia potestate sua replere debet vniuersam terram ut
danielis ij.

Tem aut hieremias nisi vnū fiat nō poterit esse bona equalitas in-
ter patrem et filium videlicet qꝫ scripte et dicta pꝫhetarū pꝫ cōpleta ī
regno dei patris etiam in regno filij eius debeant pꝫcompleri et non
eiurandum dꝫ varijs locorū et terrarū et nominibus scripturarū qꝫ dū
translatū fuerit vel erit sacerdotiū regni dei ad regnum filij etiā no-
mina locorū et terrarū et nominū transferunt in eo ut hierusalem in-
telligendum esse illam hierusalem nisi edificabit altare vel templū
regni filij. Egiptus erit regnū prope hierusalem regni xꝫi constitu-
tum babilon caldeorū erit illa a ruinis seu regnum vbi fiet transmi-
gratio regni xꝫi et eius sacerdotij et sic de alijs. Vnde venio ad con-
clusiōem ait hieremias qꝫ hiesus sit dñs mundi orbis terrarū et ha-
bitantium ī eis habita et non actu qm̄ mī actu que bello vicerit su-
pra dicta regna sathane et inferni ut dicit apostolus ad hebre. vj. et
ad ro. vltimo in fine.

e   T ne miret aliquis si ipse hiesus in sua morte et ante resurre-
ctionē percussit infernū cū pꝫmo gestis eius quia hoc necessario
et de iure fuit et ipse animas ppli sui a seruitute infernali spūaliter li-
beraret quod tibi in figura ostendit exo. xij. c. vbi deus pꝫcepit pplō suo
in terram egipti captiuo ut mense martij recipiet agnum masculū
sine macula pꝫ familias ipꝫmꝫ immolari ac etiam de eius sanguīe
supꝫ luminariꝫ domorū poni precepit et ait ipse deus. Et transibo no-
cte per terram egipti percussiam omnē primogenitū in terrā egipti et
et in cūctis dijs egipti faciam iudicia ego dñs et erit sanguis vobis
in signū in edibꝫ in quibꝫ eritis et videbo sanguinē et transibo vos
nec erit in vobis plaga dispendens. Sic ipse deus volens liberare spiri-

tuales animas ppli sui de seruitute & captiuitate infernali precepit
ppl'o suo eid' menſe martij die azimoz filium ſuū agnū ſine macula
pmmolari p familiam & de eis ſanguine ſuper ppl'o eius poni cum
ip'i dixerunt ſanguis eius ſuper nos & ſup filios noſtros, Et ait ipe
deus tranſibo nocte hac p infernū percutiam omne caput de domo i
perij & in cunctis dijs egipti. i. inferni faciam iudicia ego dñs, Erīt
aut' ſanguis filij mei agni ſine macula animab' captiuis i inferno
i ſignū & videbo ſanguinē & tranſibo eas nec erit i eis vltra plaga
diſpdes cum percuffero infernū in quo ad implet illud zach' ix. Tu
quali in ſanguinem teſtamēti tui emiſiſti vindctos tuos de loco vbi
non erat aqua,

e T licet ipe hieſus ſit dñs orbis terraz & habitantiū in eis vi-
goze prime & ſecunde ſententie habitu tñ non repente pdictoz
habere ſeu cape debet poſſeſſionem ut habeat actu ſed hoc moderami-
ne prehabito pmo & ſpeciali q' pacto baptiſmi cum gentib' pmiſſo
ſicut deus premisit pactum circūciſionis cū iſraelitis tantā gentem
debeat ſibi acquirere ipe in ip'o baptiſmo durante hoc bello int' ipſū
& ſathan quantos iſraelitas & iudeos ſibi acquiſiuit deus pater p
circūciſionē ex omib' gentib' & non vltra & hoc etiam vſq' ad tē-
pus ſui aduentus qm̄ in ſecundo ſuo aduentu centuplū acquireret cū
dicat ſcripta omnes gentes quaſcūq' feciſti venient & adorabūt co-
ram te duce dicēte ap'lo, Expectantes beatam ſpem & aduentū glie
magni dei & ſaluatoris dñi nri iſu xpi qui dedit ſemetipm̄ p nobiſ
& nos rediment ab omi iniquitate. ſ. dyaboli & mūdare p baptiſmū
ſibi ppl'm acceptabilem ſedatorem bonoz opez. ſ. ſidie ut ad titū. ij.
qm̄ ſcriptum eſt deutro. xxxij. qm̄ diuidebat altiſſimus gentes qñ ſe-
pabat filios adam. Conſtituit timoz ppl'oz. ſ. gentium iuxta numez
filioz iſrael. Pars aut' dei ppl'i eius. Secundo ipſe hieſus ita aſſe-
q' poſſeſſionem executiuam actu certo ſue promiſſionis gentium bello
ſpūali contra ſathan ſicut deus pater aſſecurus fuit poſſeſſionē terre
ſue pmiſſionis iſraelitarū fortib' virib' armorum. p. bello carnali
& in quo maxime erat cultura ſathane et p'olorum et demonioz.
Sic ipſe hieſus bello ſpūali contra ſathan videlicet poſſeſſioez terre
gentium ſibi pmiſſe miſi eſt maxima et potiſſima cult'a ſathane et
demonioz ſimiliē in fortitudine gentium.

¶ Et de hoc multū miror o p̄saia cū hiesus non habeat homie
nūo quingentay p̄sonay qm̄ viribz potuerit obtinere regnū
forte romanorum vbi ē caput culture sathane & demoniorum, Ait
p̄saia nūquid legistis q̄ vnus p̄sequet̄ mille & duo fugabant decē
milia ut deutro. xxxij. & gede. ij. cum tricentis vicit totum robur ori
entalium & iudith vij. c., Intendas ad concordiam scripturarū qm̄
de hoc erit cogitatio illi? hiesu sic dimicaturus contra sathanam &
ip̄a demonia p̄ gentibz acquirendo. Nonne supra dixisti q̄ xj. perse
cutōnes debet pati regnum ihu a regno sathane romanorū anteq̄ dī
at̄ hiesus dictum regnum romanorum & gentiū pacifice debeat ob
tinere & tranquille possidere. Ideo si placet secundū scripturā cessa
sententiam

a ¶ It̄ hieremias semper loquor sub correctōne & ait regnū dei
patris ante constructum templū multas videlicet decem p̄se
cutōnes passum fuit a gentibz circūquaq̄ stantibz & sathane subie
ctis sicut patet iudith per totū, Ita regnū xp̄i persecutōnes x. patiet̄
a gentibz sathane anteq̄ in dicto regno ihu templum construat̄
Quibus completis templū. & ec̄cia edificabit̄ in dicto regno quarto
obtinendo per hiesum sathan deiecto. Quo templo hiesu edifica
to sicut templum dei heresiarcha in scissuram ppl̄i totius israheliticū
passum fuit p̄ iniquū & subuertentē hieroboam duabus partibz re
manentibz in templo decemq̄ partibus abscis ab ea ut ij. R. xij.
ī p̄fidia sathane. Sic templū. & ec̄cia xp̄i heresiarcham scissuram to
rius ppl̄i gentium patiet̄ per iniquissimū machometū & qui ponit̄
p̄ xj. cornu dan. vij. qui gentium duabz partibz remanentibz in ve
ra fide hiesu in erumna earundem gentium x. p̄tes ī asia & affrica
a vera fide hiesu segregando subuertet sathane auctoritate, Et sicut
scissura hieroboam p̄duravit in regno dei quousq̄ transmigrat̄ ut
iij. R. vltimo & abhominatio ut dan. ix. fuerint complete. Sic etiā
machometi perfidia durabit quousq̄ durabit transmigratio & quo
usq̄ abhominatio compleat̄ in regno ihu & ec̄cia & sic in regno dei
ppl̄s israhel segregatus a templo dei vocatus est effraym & ppl̄s qui
remansit in templo vocat̄ iuda ut osee vj. & p̄ totum, Sic ppl̄s xp̄ia
nus gentiū segregat̄ ab ec̄cia vocabit̄ sarracenus & ppl̄s qui remā
sit in ec̄cia vocabit̄ xp̄ianus.

p Ost ortam vero heresiarcham scissuram iam dictam i regno
dei per tempa longa facta fuit in dicto regno dei patris psecu
tio magna p regem assirioru et egipti licet no ad morte sic erit in re
gno hiesu psecuto p regem theotomicorum et sicilie et no erit ad mor
tem qm habito respectu ad hierusalem quod est romani regni hiesu
egiptus et regnu sicilie et assiria est regnu alamanie et q magnam
psecutionem dabit in regno hiesu. Post hanc vero psecutionem i re
gno dei per tempa longa fuit transmigratio regni dei patris et sac
dotij in babiloniam i manu sathan p lxx. anos destructis hierusalē
et templo dei p nabuchodonosor regem caldeoz ut dan. ix. Item re
gnum hiesu i roma patiet trāsmigrationem p annos septuaginta i
noua babilonia id est i ammonē p regem caldeorum destructis hie
rusalem latranensis et templo rex caldeorum in regno hiesu habito
respectu ad ammonem est rex francoz. Et qua captiuitate babilo
nica completa i regno dei patris inoleuit ab hominatio et desolatio
quia recesserūt sacerdotes a cultu dei et templi anno grecoz cxxxvij.
ut. i. mach. i. hic incipit scisma templi iudaici et durauit ānis xxxij.
Et hec abhominatio posita est in templo dei et sanctas cōzum p an
thiochū regem egipti et asie. Et qui intravit hierusalem ānis grecoz
cxlij. et per quē maxima psecutio cleri et ppli sui facta et ppter quē
multi recesserūt a lege sancta et aliqui spontanee. Nec no dictus an
thiochus constituit iasonē antipontificem contra amon vey templi
pontificem ut ij. mach. iij. Anno grecoz cxlij. Cuius persecutio et
abhominatio durauerunt p tres annos cū dimidio in dyabolū ma
lum i israhel ut. i. mach. i. contra quā dictis annis completis insur
rexerit machabeus qui pro emundatione sanctorū coinquinatoz presci
to auxilio de celo obtinuit viribz armoz dictū anthiochū et eius exer
citū ut. i. mach. iij. c. Anno grecoz cxlvij. et sequenti anno obtinu
it dictus iudas virū regalem principem lixiam cū exercitu infinito
et mundauit sancta et templū anno grecoz cxlvij. et i. mach. iij.
et iij. c. Item obtinuit thimotheū et emulosqz mundos iudeoz qui
in circuitu iude erant ut. i. mach. vj. et mortuus est anthiochus anno
cxlix. Item obtinuit filiam anthiochi et lixiam cum graui exercitu
pugnatorū ut. i. mach. v. Anno grecoz cl. Subsequenter intravit
alchiz antipontifex ciuitatē hierusalē in deceptione sacerdotū et ppli

qui iurandū fregit et sanguinē sacerdotū sicut aquā effudit cuius
exercitū anno grecorū dñj. ac i. tauozam principem exercitus deuicti q̄
in regno artiochi successit ipse iudas qui obtinuit anno grecorū dñj.
ut i. mach. vij. Item superuenit belchides cū exercitū copioso missus
a dicto demetrio et hierusalem intravit in auxiliū alchimi antiponti
ficis et qui obtinuit iudam machabeū et eius exercitū. Quo obtento
dictus alchimus fecit tantam tribulationem i pplo israhelitico qual
nō fuit ex qua die uisus ē ppheta i hierusalem et fames facta ē val
de magna. Anno uero grecorū dñj. anno uero eodem sedens dictus
alchimus i templo dei precepit muros sanctesantay destrui ac etiā
omnia opera pphetay sed cepit et nō p̄fecit. Sed eo tempe percussus ē
alchimus antipontifex et impedita sūt opera eius et conclusū est os
eius et ultra loqui nō potuit et i tormento magno mortuus ē anno
grecorū dñj. Balchides uero cernens mortem alchimi reuersus est ad
suū regem et quieuit templū dei et pp̄s israhel annis duobz.

Post hoc uero item balchides ad suggestionem emulorū tem
pli itez reuersus est contē templū cū exercitū suo et contē iona
thā et quē q̄dē balchidē dicit ionathas i pace obtinuit et datis dextis
pacis p̄petue a iudā recessit. Et cū ionathas q̄ iude successit cepit iu
dicare pp̄s et ipios extirpare et israhel et cessauit gladi⁹ ab hierusalē
ut i. mach. xij. c. Anno grecorū dñj. sed tñ perfecta pax non fuit octo
templo et machabeis a supra p̄ximo āno dñj. regni grecorū vsq̄ ad
annos grecorū dñj. quibz finitis ablatum fuit iugū gentium ab isra
hel et cepit pp̄s scribere in tabulis et gestis publicis anno p̄mo sub
symeone sūmo sacerdote magno ut i. mach. xij. Anno grecorū dñj.
Et ex his nō q̄ hec scissura templi et cleri israhelitay durauit anni
triginta tribz ab anno grecorū cxxxvij. vsq̄ ad annū dñj. que quidā
gesta i biblia seriōsius habent et melius.

In regno xp̄i hiesu completa dicta transmigratōne in am
mone annoz lxx. Anno dñi M. cccxxvij. qñ transmigrata
fuit ecclia dei Roma in ammone annō dñi M. cccvj. et qua comple
ta erit uel fiet abhomiatio pseudi pastoris et celi et ponit i ipa ecclia
hiesu per regem egipti et sicilie in qua quidem abhomiatioe magna
p̄secutio fiet cleri et pp̄s sancti et pp̄t quā multi recedent a lege sc̄ta
et etiā et spontanei. Nec non dictus rex egipti sicilie constituet anti

xpm .i. antipontificē pro pontifice ecclie cont xpi vicariū pontificem
verū. Cuius persecutio et abhominatio durabūt per tres annos cum
dimidio et cont quē regem. regem egipti insurgit alius sic macha-
beus qui in celo fidei et p emūdatōne sanctorū coinquinatorū obtine-
bit dictum regem egipti .i. sicilie armorū viribz et alios qm plures q
singulis annis cont eum insurgent et ita in guerris et tribulatōibz
obseruabit in predicto regno hiesu sic in predicto regno dei obserua-
tum fuit. Et sicut scisma templi iudeoz durauit triginta tribz añis
ita et scisma ecclie xpi xxx. tribz annis durabit qm scisma templi ini-
tiū habuit. Anno regni grecoz cxxxvij. et tmiatū ē āno regni gre-
coz clxx. ut mach. i. et xij. Scisma vero ecclie initium habuit Anno
xpi M. ccc. lxxvij. mens xj. finemqz habebit anno millesimo. cccc. xij.
In quo anno omnes scribent in publicis gestis sub tali pontifice et
unico qm finito scismate templi iudeoz expectabat xps venturus ad
carnem sumendam inuocatōne gentium. Sed finito scismate ecclie gē-
tium expectatur xpus venturus ī carne inuocatōne israhelitarum
et gentiū ut ad Ro. xj.

e T prout narratum est rex egipti habito respectu ad hierusalem
erit rex sicilie et qua abhominatōne templi iudeoz completa
per tpa longa regnum dei patiet p finalem desolationē templi deri
et sacerdotij et deficient hostia et sacrificium de eius regno prout dicit
daniel xj. c. in fi. et fi. et p regnū romanoz quod ē aquilonis habito
respectu ad alia tria regna. Sed in regno cristi ecclie non sic fiet
quia in eo deficient hostia et sacrificiū in secundo aduentu filij dei di-
cente aplo quocienscunqz manducabitis panē et calicem dñi bibe-
tis mortē dñi ānūciabitis donec veniat ut i. ad cor. xj. Tñ supdi-
ctis annis tam transmigratōnis ecclie qz eiusdem scismatis completi
uenturus et spūs sanctus et replebit orbem terrarū et in eo habitan-
tes ut iob. l. ij. Sic añ repleuerat totā domū et in ea sedentes ut act.
ij. Et qui missus a pre in noie filij. et etiam ipe filius mittet eū ut
io. xv. arguet mundū mūdus hic intelligit pro poplo israhelico vel
iudaico ut iosue i. et xv. de peccato de iusticia et de iudicio de peccato
quia nō crederūt in me. s. in primo aduentu quia cū tanta signa
fecisset coram eis nō credebāt in eū ut iobes xij. De iusticia qā vado
ad prem et iam non videbitis me donec dicatis benedictus q venit

in nomine dñi ut math. xxij. De iudicio aut q̄a princeps hui⁹ mūdi
dyabolus. i. totius israhel eiciet foras. i. extra dominiū israhelitarū
p̄ spiritū sanctū et tūc filius exaltabit ab israhelitis om̄ia. i. omnes
alias generatōnes orbis terrarū trahet ad seipm̄ ut iob. xij. Qm̄ tūc
decem tribz israhel p̄ salmanasor regem assirioꝝ transmigrāte ī assirios
de quibz habet iij. R. xxvij. et xxviij. et due tribz iude et beniamin
que fuerūt trāsmigrare p̄ titum inter gētes romanis subditas
De quibz habetis luc. xj. vnanimes spū sancto inflāmate veniet ad
ec̄ciam filij dei ī baptisate et v̄a obediētia qm̄ ut ait io. xj. c. q̄ ibs
erat mortuus et nō tantū p̄ gente sed ut filius dei israhelitas qui di
spersi erant ogregaret in vnū. s. cū gente et que gentes etiam et filij
dei dicunt p̄ fidem ut iob. i. Et que simul omnes tribz ducent p̄ gen
tes xp̄icolas in hierusalem et terram israhel in honore magno ut di
cit psa. c. ultimo. Et cum steterint imbi aliq̄ndiu in pace dyabol⁹
a carcere iam solutus seducit gentes gog et magog et congregabit
illos in prelium cont̄ israhel ut dicit ezechiel cxxxvij. et xxxviij. Et
circuibūt castra sanctorū israhelitarū et qui sancti dicāt ut psal. xlviij
Et ciuitatem dilectam hierusalem quia diligit dñs syon. Et hoc bel
lum durabit annis septem ut dicit ezech. xxxix. c. Et descendet ignis
a deo de celo et deuorabit eos et dyabolus mittet in stagnū ignis ar
dentis ut apoc. xx. et erit post hoc ī terra vniuersa pax et securitas q̄a
incurfus malus et dyabolus meridians ut psal. xc.

¶ Licet aliqui ait hieremias possent ammirari quare regnum
dei fuit persecutū et scissū ab extraneis regibus et regnū filij
a proprijs filijs et fidelibz regni ip̄ius hiesu psequet et scindetur q̄
non ē emirandū quia sacra scriptura hoc pmittit quod probo sic re
gnum dei quod exercuit in iudeos per circūcisionem equipat̄ regno
saulis qui fuit terribilis et semp̄ psecutus ab extraneis ut i. R. per
totum regnum hiesu quod exercebit p̄ baptisum ingentes equipat̄
regno dauid mitissimi et mansueti quia a suis filijs fuit persecutus
et qui septē habuit vxores ex quaz vna adultra genuit filium qui
thronū suū vel suam sedem regere meruit et ab alijs filijs quos hūit
ex alijs vxoribz nōnullas sui regni scissuras et psecutōes sustinuit ī
quibz fuit multū mansuetus et misericordiam prestuit om̄ibus ini
micis eius, Et quid dauid fm̄ spm̄ et carnem fili⁹ fuit saulis fm̄ spi.

ritum quia omnia ionathe filij saulis conglutinata est ad dauid et dilexit
eum ionathas ut animam suam secundum carnem et filiam saulis habuit uxorem cum qua factus est una caro ut i. R. xiiij. Item saul vocavit filium suum dicens, Numquid vox tua est hec fili mi dauid ut i. R. xxvj. Nec non ipse dauid vocavit patrem suum ipsum saulem ut i. R. xx. Nam extendam manum meam in domino meo quia christus dominus est qui potius pater mihi. Sic ipse christus habebit septem ecclesias in sponsas eius. Ex quarum una ad ultra spiritualiter commiscendo procurabit filium. scilicet ipsum gentilem qui tronum eius vel sedem suam meruit regere et ab alijs filijs spiritualibus ipsius hieresu susceptis seu genitis ex alijs ecclesijs sponsis eiusdem supradictas scissuras et persecuciones ipse hieres in regno suo patietur quod etiam alia scriptura dicit, Apprehenderunt septem mulieres virum unum in die illa, Item ipse hieres vocavit deum patrem suum et pater vocavit eum filium sicut dauid et saul fecerunt sed ipse dauid misericordiam prestavit et mansuetudinem in eo peccantes ipse christus similiter ostendit ut psal. ciiij. Non in perpetuum irascetur nec in eternum dominabitur. Non secundum carnem peccata finiet seruis eius neque secundum iniquitatem retribuet eis quoniam secundum altitudinem celi a terra corroboravit misericordiam suam super timentes eum. Quoniam miseretur pater filiorum ita miseretur eum timentibus quoniam ipse cognovit propter suam humanitatem figmentum nostrum quoniam ipse recordabitur quia pulvis est homo sicut fenem dies eius sicut flos agri, Item sicut dauid fuit filius saul secundum spiritum et carnem ita et christus filius est dei secundum spiritum et carnem. Secundum spiritum quia anima ad filium dei secundum carnem conglutinata est anime hieresu quia tantum dilexit adam sicut animam suam quia eisdem ihesu dedit tunicam carnis sue sicut ionathas dedit tunicam suam dauid secundum carnem quia ex virgine dei filia natus et susceptus et copulatus est.

a Et ysaias hieremie quoniam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel. Sed dic michi o hieremia. Quanto tempore durabit regnum hieresu in gentibus nunc diffinias si placet. Ait hieremias tanto tempore durabit regnum hieresu in gentibus quantum duravit regnum dei in israhelitis. Cui ait ysaias nescis quod durante hieresu regno gentibus venturus est etiam spiritus sanctus quem mittet pater in nomine filij hieresu etiam inflamaturus uniuersam terram etiam cum patre et filio in tanta.

benignitate et misericordia quod omnes infideles ad sanctum baptismum et fidem
filii aggregabit et tunc fiet unum ovile et unus pastor ut iohannis 10. 16. Ideo
maius tempus reperio quoniam ipse filius regnaturus est quam pater re-
gnavit ut daniel 7. 13. ibi et dixit unus sanctus alteri nescio cui lo-
quor usquequo visio erit iuge sacrificium et peccatum desolationis di-
cas templi dei que facta est et factuarium et fortitudo et conculcabit
et dixit ei usque ad vespere et mane duo milia cccc. et conculcabit scuarium
hic mane respicit pro principio synagoge israelitarum. et natiuitatis
abrahæ usque ad conculcationem sanctuarii synagoge duo milia et cccc.
anni fuerunt ut in fi. c. Aut hieremias et ibi vide et vespere recipit
pro fine huius sanctuarii et sic per tot annos durabit ecclesia christi et cuius
mane. et principium christianitatis quod est translationis sacerdotum a iude
is in gentes usque ad vespeream quod est finis regni christi et sacerdotum
duo milia. et anni duo milia cccc. qua dies pro anno recipit ut supra
dictum est hoc vult dicere quod anno M. cccc. computando ab anno trans-
lati sacerdotum quod fuit quando cessavit sacrificium vespertinum in
templo dei fortitudo sanctuarii ecclesie conculcabitur quod erit in anno
christi computando a natiuitate M. ccc. lxxiiij. precessit natiuitas christi de-
solationem templi dei et iudaici facta per romanos. Sed secundum daniel
per romanos ecclesia reparabitur in statu suo post annos mille cccc. et
ix. computando a natiuitate christi et que natiuitas precessit annos
quos ponit daniel xij. c. per annos lxxiiij. Et enim ipsa ecclesia determinat
bellum hoc inter christum et sathan a prima dominica quadragesime in qua
sathan cepit bellum contra christum eum temptando dicens. Nec omnia
tibi dabo si cadens adoraueris me ut math. 23. usque ad christi mortem et
resurrectionem in qua ipse christus tanquam victor sathane dixit. Data est mi-
hi omnis potestas in celo et in terra ut math. ultimo. Septem sunt ebo-
doce que habent significare septem mundi etates a primo bello satha-
ne contra hominem adam et eius filios et qui nos in morte constituit
usque ad hominem christum qui hominibus vitam reddat et sathanam constituat
in morte septima etate in qua ipse dicit ego sum primus et nouissimus et
vives et fui mortuus et ecce sum vivens in secula seculorum et habeo
claves mortis et inferni ut apo. 1.

e. Post illud supra millesimum erit aliud millesimum et totum de
aduentu spiritus sancti in quo vel infra quos omnes infideles.

tam iudei qm̄ alie barbare natōnes recipient sacrum̄ baptisma et ad
fidem filij conuertent̄ ac etiam totius sancte trinitatis quod regnum
spūs sancti equipat̄ regno salomonis filij dauid seu precedentis ex
laule et dauid sic̄ ip̄e spūs sanctus procedit ex patre et filio et qui sa
lomon in principio regni sui tulit sententiam iter duas meretrices
et unico filio uiuo quod est in figura q̄ spūs sanctus in principio
sui regim̄s ferre debet sententiam iter duas meretrices uidelicet si
nagogam iudeorū et etiam gentium de xp̄o unico filio uiuo et sen
tencialiter expoliabit synagoga qui cum oppressit et restituet eū eccl̄ie
cum om̄i iure qui de manu synagoge sentencialiter liberauit et tūc
synagoga ultra non noīabitur qm̄ ip̄ius filij iudei vigore dicte sen
tentie eam derelinquet et eccl̄ie gentium adherēbūt. Et hanc sententiā
ferre debet ac etiā exequi spūs sanctus p̄ unū qui sit similis salomōi
uidelicet q̄ sit rex hierusalem et uocetur pacificus sicut ip̄e salomon
fuit et ip̄e nascet̄ de domo michaelis et eius uice fūget̄ et p̄nceps ma
gnus erit dañ. xij.

In tempe illo consurget michael. i. xp̄s qui alibi uocat̄ angelus ut
malach. iij. princeps magnus quia rex et filius altissimi ut luc. i. q̄
stat pro filijs ppli tui. i. israhelitis et ueniet tempus. s. uite ut dañ.
viij. quale non fuit ab eo tempore ex q̄ gentes esse ceperūt. Item q̄ si
nagogam et eccl̄ia uocentur meretrices probatur ezechiel xxij. et plaie
xxij.

Tem cum spūs sanctus aduenerit eius officium sit hoc q̄ omnes gen
tes seu regnum gentium et iudeorum qui non potuerūt ouerti ad fi
dem hiesu per ap̄los seu alios predicatores hiesu relicta om̄i pfidia
et remoto corde lapideo de carne ip̄orū ad fidem in regnum ip̄i ibi
debeat aggregare et tūc aspicient̄ i eum quem ofregerūt ut zach. xij.
sicut salomon fecit solia dauid tempe sui regim̄s cum pp̄t sue afflu
entiam sapie regina saba incircūcisa a finibz terre uenit ad solium
dauid ut sapiam salomonis sedentis i eo audire posset et omnes re
ges terre et tota terra desiderabat eius uultū serenum uidere ac etiā
pp̄ter eius multitudinem pacis argentum ut lapidem reputabatur
ut iij. palipo. ix. et qui salomon sedens in dicto solio dauid sic ait.
Nūc aut̄ requiem dedit mihi deus per circuitū et nō est sarban negg
occurus malus ut iij. R. v. Sed tamē p̄pe finem uite sue luxuriose

uiuens cū mulieribus alienigenis a deo apostatauit p̄cola adorāda
ut iij. R. xj.

Tem et dicto regno spūs sancti adueniēte porta domus dei atrij ne-
cessarioris qui respicit ad orientem et que clausa fuerat sex diebus
in quibz opus fit die septima videlicet die sabati arietur et nō clau-
det vsq; ad vesperam et adorabit ppl's terre ad hostiū porte illius in
sabatis ut ezech. xxxvj. Ista porta est illa quam vidit ezechiel in do-
mo dñi clausam per quā solus deus ingrediebat et egrediebat ut
ezech. xliij. Nunc vero in sabato arietur et ppl's terre odorabit ad
hostium porte hoc significat q̄ per apturam domus dñi .i. ecclie cristi
crescit in tantū spiritualitas q̄ omīs caro in baptisate videbit sa-
lutare dei ut luc. ij. et omēs cognoscent deum ut hiere. xxxj. qm̄ oēs
erunt docibiles deo ut io. vj. Et quid significant ille sex dies et saba-
tū videndū est sex illi dies sunt illi dies in quibz deus p̄fecit omne
op̄ mundi et in die sabbati quieuit. Et sex illi dies significant sex
milia annoꝝ et sabbatū vltimum millesimū quasi velit q̄ septem
milia ānoꝝ mūdus erit duraturus et in isto sabbato .i. vltio mil-
lesimo ista porta ariet et sicut in sabbato de⁹ quieuit sic in isto vlti-
mo millesimo quasi mūdo vniuerso dabit quietem et pacē et de sua
sanctitate infundet in omēs gentes qui scripti sūt in libro suo salui
fient. Et hec porta non claudet vsq; ad vesperam .i. vsq; ad prope
finem mundi quia sic vesper est vltima pars die sic iste vesper ē vlti-
ma pars totius temporis sepe dicti cum quibz dies habet tres p̄tes
videlicet vespere mane et meridie. Sic tempus sepe dictū habet et se-
pe hominū dicta saluatio fiet per baptisatū quod p̄bat quia homo
peccando sedauit paradysum a quo eiectus fuit et ip̄e paradysus hoīez
sedatorem extra se in aspergēdo mundabit per fluium eius qui di-
uisus in quatuor p̄tes irrigat terram vniuersam et licet nunc eustra-
tes irrigat nunc xp̄ianos per baptisatū tamen in regno spūs sancti
sez phison gion et tigris in baptisato omnes alias gentes barbara
sūt in baptisato irrigabant ut gen. ij.

e
T cum opera trinitatis inseparabilia sint ab intra ut de conse-
di. c. ij. in st. xxvij. q. i. sicut enī de conse. di. v. saluato. S; ab
extra non pater enī regnauit in israhelitis deiectis gentibz ab extra
sine filio et spū sancto et filius non regnauit in gentibus deiectis.

israhelitis sine patre et spū sancto. Et spūs sanctus nō regnabit in
israhelitis et gentibz simul deo gratificatis sine p̄re et filio cū officia
regiminū sint distincta ut in euangelio p̄r meus vsq̄mō opat̄ et
ego operor ut iob. vi. Item nō potest filius an̄ie facere quicq̄ nisi q̄
viderit p̄rem facientem. Quicūq̄ enī ille fecerit hec et filius similiter
faciet, Pater enī diligit filiū et om̄ia demōstrat ei que ip̄e facit et ma-
ioza his demonstrabit opera ut. io. vi. sicut enī pater habet vitā in se
ip̄o sic dedit filio habere vitam in semetip̄o et potestatem dedit ei iu-
diciū facere qui filius hom̄is est, Item cum venerit spūs sanctus. I-
quem mittet pater in nom̄e meo ille vos docebit om̄ia ut iob. xiiij.
Si aut̄ non abiero pactus non veniet. Sed cum venerit arguet. et
iudicabit mundum de peccato et de iusticia et de iudicio ut io. xvij.
et psal. ciiij. Emitte spiritū tuum et creabunt̄ et renouabis faciē t̄re
et ita per oīa erūt ī regno spūs sancti videlicet q̄ oēs gētes infideles
ad fidē filij d̄bet̄ d̄uti ut psal. xxxij. Reuiscēt̄ et ouertēt̄ ad dominū
omnes fines terre et adorabūt in conspectu eius vniuerse familie gē-
tiū. Quia sicut omnes reges terre et omnes gentes infideles dederūt
munera auri et argenti dicto salomoni et c̄m̄s terra infidelis desi-
derabat eius vultū videre nec non et solū dauid mediante salomo-
nis sapientia obediuerunt ita virtute clementia et sapientia spūs
sancti omnes reges omnes gentes infideles solius ec̄ie xp̄i obediunt
et xp̄m d̄nm patrem filium et spiritū sanctū adora bunt ut psal. lxxij
Et adorabunt eum omnes gentes reges terre et om̄es gentes seruiēt
illi ut psal. cxliij. Regnum tuū d̄ne regnum omnium seculor̄ et d̄na-
tio tua ī omni generatōne et generatōnem ut iob. l. c. Effundam
spiritum meū super omnem carnem et p̄phetabūt filij nr̄i et filie vr̄e
licet h̄m aliquos hoc fuerit adimpletum in aduentu spūs sancti in
ap̄los et qui repleuit totam domū vbi erant sedentes ut actuum. ij.
Quibz non contradico t̄n potest dici testimonium iob. l. quia sup
omnem carnem effundi debet et tūc replebit orbem terrarum et ī eo
habitantes ut sapiencie i. c. qm̄ similiter dici posset de spū moȳsi de
quo deus recipiens et super lxx. seniores ppl̄i dedit eundem qui p̄phe-
tauerunt nec vltra loqui cessauerūt ut nūi. xj. c. Et de spū p̄phetar̄
inter quos affuit et saul ut i. R. xj. et que supra effusiones speciale
fuerūt quia non sup om̄ez carnem sed cum fiet super omnē carnem

facies terre renouabit orbis terrarum replebit sapientia, Et iudeorum
cora la pidea in carnea ouertent et filij et filie prophetabunt. Item
terraq; vniuersa ad labium vni reuertet iam confusum i eode spu
in conspiratione contra deum i curribabel in fabricam dei quod qoe
labium quo terra vniuersa loquebat remansit hebet sali ut gen. xj
a quo processerunt hebrei qui fm alias historias in tali conspiratõe
non affuit et in quo labio locutus fuit abraham et omes descenden-
tes ex eo. Et in eo loquentes apli spu sancto repleti omes alij con-
fuis labijs audiebã tanq; loquentes suis linguis quos cedit in fi-
gura cum generaliter dictus spūs effundet de terra ad vni labium
reuertetur ad dñm hiesum dei filium credendum confitendum et p-
dicandum ut sophonie ij. c. Expecta me in die resurrectionis mee
qui iudicium meum ut congregem gentes et colligã regna et tuc
reddã pplis labiũ electũ ut inuocet ocs in noie dñi.

Onne ecclia in articulis fidei eosdem articulos distinguit. Pri-
mo quo ad omnipotentiam et creatõnem dei et eiusdem filia-
tionem eternam. Secundo quo ad missionem filij ad carnem sumen-
dam et p omig salute mortem et resurrectionem sustinendam. Ter-
cio quo ad missionem spūs sancti in omni viuificatione et doctrina
vnitate pplorum peccatorum remissione et totius carnis resurrectione
ut in vtroq; simbolo et ppter ea deus clarificauit filium in israheli-
tis dicens, Clarificauit et itez clarificabo ppter ea deus ut io. xij. fili-
clarificauit patrem dicens in gentib; Ego clarificauit te super terraz
ut io. xvij. et spūs sanctus clarificabit filiũ in gentib; et israhelitis
ipo filio dicente. Cum venerit spūs veritatis ille me clarificabit ut
io. xvj. Et ppter ea ipa ecclia a primo aduentu spūs sancti quo ipse r-
pleuit totam domũ ubi erant sedentes vsq; ad fm eiusdem aduentũ
quo ipse replere debet orbem terraz ponit ipa ecclia septem dñicas ab
octaua pasce vsq; ad pentecostes et que habent significare septẽ etã-
tes incipiendo a prima etate in qua ipse spūs pro salute terre exsica-
uit omnes aquas diluuij dissipantes terram et hoĩem ut gen. viij.
in prin. Sic septima etate effundet se sup totam terram i aqua bap-
tismi et omes infidelitates de terra exsicabit dicente ppheta, Emitte
spm tuũ et creabunt et renouabis faciem terre ut psal. cij. Et de hoc
cantat ipa ecclia dicens, Solemnis vngebat dies q mistico septẽplici.

orb volut? septies hgt bca tpa qd e dice q i septia etate erit tpa vite
a bctudis ut dan. vij. Et ideo notadu q ecclia detiat aduentu filij dei
a hois ad regnandu ex terra iudicandu septima etate hoc pphete
enoch septimus ab adam aut iudith ij. In prima etate a pphetea hec
celebrat sub septem dniciis aduentus vsq ad epiphaniam, In q festo
ondit omniu gentiu fidei tributa aurum thus mirram ut math. i.
ex omib his pparat generale baptisnu a celebrat officiu. Item ipsa
ecclia deterniat peccatum mortis carnis huane obsorbendum i vita
totius carnis etiam septima etate ab illo verbo diuino. Morde morie
ris ut gen. ij. a pphetea ecclia hoc celebrat sub septem dniciis a septua:
gesima vsq ad quartam dominicam quadagesime. In quo festo ostē
dit oib gentib florem aureu ballamū a muscatum ppter in corrup
tionem. Item ipsa ecclia deterniat dominiū diaboli supra hominem
quem decepat tollendū ab omi carne etiam septima etate ab illo v:
bo quia audisti vocē eius maledicta terra ut gen. iij. ex pphetea ecclia
celebrat sub septem dominiciis a pma domica quadagesime vsq ad
dominicam resurrectionis. In quo festo ondit omibus crisma lumen
nouū a crucem cooptum a nudam in libertatem. Item ipsa ecclia detē
minat cōmunionē a in flāmationem spūs sancti in sanctificationē
ex beatitudinem carnis reiecta omi infidelitate opaboli ab ea etiam
septima etate ab illo verbo recordatus est noe a adduxit spm sup ter
ram ut gen. viij. a pphetea ecclia hec celebrat sub septē dominiciis a p:
ma dominica post pasca vsq ad penthecostes. In quo festo ppiet su
p omnes triplices flores albeos rubeos a croceos in abundantia grē
spūs sancti in qua totum orbem terre replere debet ut sapie i. ex tunc
implebunt omnes articuli spūs sancti videlicet q erit vna omniu
ecclia cōuio sanctorū pplorū remissio peccatorū i baptisate et resurre:
ctio carnis et vita venturi. in q qm m dno rō d sūl qm dūi qm p
Tem ad corroboratōem supradictorū regnorū videlicet patris a filij a
spūs sancti aliam induco distincōnem. Et primo quia regnū dei
patris distinguit in abrahā ppter verbum dei dictum in moyse.
Ego sum deus patris tui deus abrahā deus pfaac ex deus iacob ut
exo. iij. Et quia vna paternitas reducit i tres psonas sicut vna dei:
tas in tres reducit psonas ex ideo figure regimīs iporū cedunt in v:
tate regimīs triū psonarū diuinarū ex ideo abrahā i figura sui rgi

et paternitatis habuit liberam uxorem et achar egiptiā eius ancillā
et quam ancillā sara dedit viro suo abrahe etiā in uxorem et ad quā
ancillam uxorem. Ingressus abraham ex eo ipā achar ancilla conce
pit ac peperit filium psmabel nomie cui dixit deus. Exaudiui te psmā
bel benedicā tibi duodecim duces generabis et faciam te crescere in gē
tem magnam et ppter hoc generatio ismabelis facta est post fidem
abrahe. et qñ credidit deo abraham et reputatū est ei ad iusticiam ut
gen. xv. et xvj. et ideo dicit natus in fide abrahe.

Post hec sara libera uxor et sterilis concepit ex ipō abraham et
peperit filium psaac et cum eo deus statuit pactum suum. Et
hec generatio psaac facta est post circūcisionem abrahe ut gen. xvij.
et ideo dicit natus in circūcisione abrahe, Quo nato ait sara ad a
bram. Ecce ancillam et filiam eius non erit heres filius ancille q̄
est fidei cum psaac filio libere qui est circūcisionis. Quam exaudiē
abraham dimisit achar ancillam cum filio psmabele dans eidem de
sua hereditate fidem panē et vitē a que futura sacramenta fidei q̄
achar deficientibz fide pane et aqua sacroz fidei abrahe erravit in soli
tudine prola sequendo ut gen. xvj. xvij. et xxv. c. Item ipē abraham
quatuor altaria edificauit et primū in ouallo illustri ubi deus ei ap
paruit, Secundum in betel in quo nomen dei inuocauit ut gen.
xij. Tercū in ebron ciuitate bersabee in quo locum sue spelunce ele
git et item suo successori psaac reliquit ut gen. xij. et xxij. Quartū
vero altare edificauit in monte dñs videt ut gen. xxij. et in quo ipē
abraham ad dei preceptum pmmolauit filium suum psaac ex libera
uxore susceptum in circūcisione ppter cuius obedientiam deus sibi iu
rauit multiplicare semen eius in circūcisione sicut stellas celi et ve
lut arenam maris et in semie eius benedicere. s. in fide absabe omēs
gentes que egredientur ex psmabele filio achar ancille eius ut gen. xv.
et xvj. Ita deus pater habuit uxorem spūalem videlicet sinagogam
sterilem et ancillam etiā spūalem et quā ancillam etiā spūalē
sinagoga uxor et sterilis tradidit deo viro suo spūali in uxorem qui
deus spūaliter ingressus ad dictam uxorem ancillam ex ea ipā etiā
uxor ancilla spūaliter concepit et peperit pplm gentiū filiū psmabelē
in dei fide et abrahe. Cui ppo ait deus exaudiui te pple gentiū filij
psmabel benedicā tibi. s. in fide xij. duces generabis et faciam te crescē

in gentem spūalem magnam scilicet fidelem, Post hec dicta sterilis
sinagoga spūalis libera vxor dei in senectute concepit et peperit spūa-
liter ex ipso deo pplm israheliticum filium ysaac in circūcisione abra-
he cum quo ppls deus statuit pactū suū. s. circūcisionis ut gen. xvij.
Quo nato videns sinagoga libera vxor pplm gentiū filium vxoris
ecclie ancille in fide natum ait viro suo deo. Ecce ancillam et filiū ei?
pplm gentiū fidelem nō erit heres filius ancille fide lis cū pplō israhe-
litico filio libere circūciso, Et ppter hoc dicit apls qd hee due mulieres
s. libera et ancilla sūt duo testamēta. s. fidei et circūcisionis ut ad gal.
iii. quā sinagogam deus exaudiēs dimisit eccliam ancillā eius vxor-
rem cum pplō gentiū fidelibz filio suo dānsqz eidem de hēditate sua
spūali fidei panem et aque virem futuroz sacramentozū signa. Et
ipā ecclia ancilla eiccta errauit in solitudine sequēs pcola dīficientibz
eidem pane et aqua spūalitatē dei. s. fidei et sacramentis dei.
Eus autem subsequens figuram abrahe in dicto pplō circūci-
so tabernacula quatuor edificauit et altaria, Primū in deserto
et cui p̄erat aaron sacerdos ut nūi vij. et viij. Secundū in silo cui p̄-
erat finees sacerdos ut iosue xvij. et iudith xx. et i. R. i. Tercium in
gabaa et ramatha cui p̄erat samuel ut i. R. vij. et viij. et hoc reli-
q̄t filio suo erigendum. Quartum vero in hierusam et quod edifica-
uerunt dauid et salomon cui p̄erat sadach ut ij. palip. iij. In hoc er-
go tabernaculo deus p̄molauit filium suū hiesum natū ex virgīe
tamē de semīe abrahe. Propter eius obedientiam lex iurauit eidē deo
multiplicare semen suū spūale et fidele sicut stellas celi et in eo semīe
omnes gentes benedicere in fide et non circūcisione abrahe, Et ideo
ipse dei filius precepit dicens. Ite docete fidem omnes gentes baptizā-
tes eos et. ut math. ultimo qm̄ ipse erat expectatio gentiū ut gen. xl
iij. dicente etiam ysa. Ecce testem ppli dedi eū ducem ac preceptoz
gentibz. Ecce gentem quā nesciebas vocabis et gentes que nō agno-
uerūt te ad te currēt ut ysa. lv. Et sicut achar ancilla posterior vxor
abrahe prius ex ipso abrahā concepit et peperit ismabelem pplm gē-
tium in eius fide quā sara libera prior vxor abrahe quē in sterilitate
et senectute posterior concepit et peperit ysaac pplm hebreoz in eius circū-
cisione. Sic ecclia ancilla posterior vxor spūalis dei p̄mo concipiet et
spūaliter pariet ex ipso deo pplm gentiū in semīe abrahe benedictionē

quod est in fide quod est hiesus quem ipsa synagoga libera prior uxor dei
et que in sterilitate et senectute sua posterior concipiet et spiritualiter pa-
riet ex ipso deo in fide abrahe et in circuncisione populi in uideor in bene-
dictione seminis eiusdem dicente ipso dei filio. Erunt nouissimi. scilicet gente
primi ad fidem. Et primi. scilicet israelite erunt nouissimi scilicet ad fide
ultimi ut machabeorū xx.

¶ Signum christi distinguitur in isaac filio abrahe qui natus fuit ex
sara sterili et sene et qui per multiplicacione populoz immolat
fuit a suo patre abraham deo precipiente et qui isaac in uxorem rece-
pit rebecca uirginem de sua cognatione ut gen. xxiiij. que aliquo
tempore in sterilitate permanens tamen ex eo concepit et peperit uno ve-
tre geminos filios. et duos populos esau et iacob odiosos ut gen. xxv.
Quorum primogenitus esau benedictus benedictione desuper quod est
in pane uino et oleo celestibus vendidit primogenito suo carnali per
fame tempore. Secundo natus iacob ut gen. xxv. Et qui secundus na-
tus iacob benedictus in pane et uino et oleo terrestribus compellente
matre fraudulenter recepit a patre isaac primo nati esau benedictionem
seu terrestrem qui esau fuerat benedictus in pane uino et oleo desuper
celestibus ut gen. xxv. et xxviij. c. Et propter hoc secundus natus iacob
deiectus est de domo isaac in seruitutem in domum labon esau maio-
re. Et primogenitus in domo isaac in ueritate remanente ut gen. xxviij
et xxviij. et xxx. iacob signat populum israeliticum. Esau autem populum gen-
tium ut gen. xxxij. Et sicut isaac profodit quatuor puteos et unum alta-
re in quorum primo aqua inuenta iurgium fuit pastorum propterea uoca-
uit eam calumniam. Profodit et secundum puteum et pro illo etiam rixati sunt ap-
pellauit eum inimicitias. Profodit et tertium pro quo non contenderunt
et appellauit eum latitudo dicens. Nunc dilatauit nos dominus et crescere
fecit super terram. Erexit altare in loco in quo exerat abraham uide-
licet in ebron quod est bersabee et inibi nomen dei inuocauit. Et quartum
puteum effodit in bersabee et nomen eius habundantiam appel-
lauit ut gen. xliij. xxxiij. et xxxij. et hunc puteum iacob suo successori re-
liquit in isto loco ebron quod est bersabee abraham altare edificauit
ut gen. xliij. in fine sepulcrum elegit ut gen. xxxij. et in eo saram sepe-
lit ibique adam maximus sepultus est ut ioseph xliij. in fine ibi abra-
ha ut gen. xxx. ibi rebecca. ibi iacob et ipa ut gen. xliij. ibique mortuus

et sepultus hiesus in ebzon qđ est caluarie qđ est golghota ut math.
xxviij. De quo loco resurrexit ut mar. xvj.

Ic ipse filius dei opabit in regno suo. Si ysaac natus ē ex ste-
rili sene de semine abrahe ipse xps natus est ex puella vrgine or-
ta de semine abrahe. Si ysaac pro multiplicatōne pplorū a suo patre
pmmolatus fuit sup struē lignorū ut gen. xxij. Sic et dei fili? ī multi-
plicatōne pplorū et aīarū saluandorū a suo patre deo etiam in cruce
lignea fuit pmmolatus. Si ysaac in vxorem recepit rebeccam virgi-
nem de cognatōne sua que concepit et pepit gemios filios esau et ia-
cob. i. duos pplos ut gen. xxv. vno vtero ex eodem quorū primogeni-
tus esau pro fame tempali sua primogenita vendidit. Secūdo nato
iacob consulente mře fraudulenter recepit a pře suo ysaac primoge-
niti esau benedictōnem et ppter hoc deiectus est iacob in seruitutem
ī domo laban esau in libertate remanente in domo ysaac ut gen. xxv.
vij. Ipse vero xps in suam vxorem recepit virginem et spūalē ecclīā
de cognatōne sua que aliquo tempe in sterilitate pmanens spūalī
concupiendo tamen concepit et pariet spūaliter ex ipso xpo geminos
pplōs insimul strarios videlicet israheliticū et gentilem ex vno vte-
ro quorū primogenitus videlicet ppl's gentilis p rebus tpalibus sua
primogenita vendidit secūdo nato pplō israhelitico. Et qui secūdo
natus israheliticus consulēte mře ecclīā fraudulenter primogeniti s.
gentilis benedictōnem recepit ab ipso xpo qm primo ppl's isrl' frau-
dulenter recepit benedictōnem baptismi gentiū a iohanne in flumīe
ioranis ut math. iij. ppter qđ ipse ppl's israhel. i. iacob deiect? ē de
domo hiesu in seruitutem inter gentes ppl'og gentiū. i. esau ī domo
hiesu in libertate et fide remanente et cui data est benedictō regni ba-
ptismi pplō israhel' abiecto ut math. xxj. et luc. xxj. Et in suo pplō
s. gentium quatuor puteos baptismales pfudit et vnū altare erexit
hic ysaac vnū in iudea et aqua inuēta iurgū pastorū vtriusq; te-
stamenti fuit et ideo calunnia fuit et sic nominatus fuit. Secūdo
puteum in rama pfudit et pro quo etiam pastores noui testamenti
in heresibus rixati sūt et ideo appellauit inimicitias et vbi suū alta-
re erexit. Item pfudit et terciū puteū cū venerit. Secūdo p q pastores
vtriusq; testamenti nō ostendūt et ideo latitudo vocabit et de hoc pu-
teo israhelite baurient in gaudio aquas baptismales. i. de faucibus.

saluatoris ut p̄sa. xiiij. Quartūq; effodiet puteū sub nomīe abūdan-
tie & hūc relinquet in aduentu spūs sancti ī oīm abūdantiā,

R Egnum spūs sancti distinguit in iacob filio p̄saac qui duas
habuit vxores videlicet lya & rachelem qui iacob & lya pri-
ma sua vxor quatuor filios genuit & cessauit parē. Rachel v̄o sc̄da
vxor videns q̄ infecunda esset prole tradidit viro suo balaā ancillā
suam in vxorem ut parēt sup genua rachel ex qua ancilla p̄creauit
iacob duos filios. lya vero prima vxor videns q̄ parē desisset celphā
ancillam suam tradidit viro iacob ī vxorem ex qua p̄creauit duo
filios. Ip̄aq; lya conducens maritum p̄metgaris concepit & peperit
duos filios & vnā filiam noīe diuam, Deus vero respiciens rach-
elem sterilem concepit ip̄a ex iacob & peperit ioseph & beniamin ut
gēn. xxviij. & xxx. Et quos nulla faciens or̄am inter filios liberarū
& filios ancillarum secundum primogenita ip̄orū benedixit atq; ven-
tura eis manifestans & nouissimis dieb; aduentura p̄dixit ut gēn.
xlvij.

Tem iacob p̄fectus d̄ domo p̄saac ut iret domū laban auūculi sui
tres petras erexit & primū quem supposuerat capiti suo cū tamē su-
am benedictōem & terrestrem quem esau celestem vidit benedictōem
Qm̄ vidit scalam celum tangentem & dñm̄ hiesum in uirū scale di-
centem iacob terrā in qua dormis tibi dabo & dilataberis ab oriente
occidente septentrione & meridie & in qua ip̄e fuerat p̄ p̄saac benedi-
ctus nichilq; dicens de scala in qua desup fuerat esau p̄ p̄saac benedi-
ctus hanc petram erexit in titulū domus dei ut gēn. xxviij. Item am-
mouit grandem lapidem de puteo quē p̄foderat p̄saac vocans eum
abūdantiam & cūctos greges adaquauit ut gēn. xxxix. Item lapidē
in titulū erexit & eidem infinitos lapides coaceruauit & pacem labō-
iurauit ut gēn. xxxj. Item & pacem esau fratris sui & quem vsq; ad
mortem oderat ut gēn. xxxiiij. & quoniā omēs hi lapides & petre si-
gnificant xpm̄ ut gēn. xliij. & primo chor. x. Et quem in suo aduē-
tu spūs sanctus oleo vnget. i. clarificabit ut io. xvi. & eius fides dila-
tabit ab oriente occidente septentrione & meridie, Item ammouebit
ip̄m xpm̄ lapidem grandem a puteo & oēs pp̄los & gentes baptiza-
bit. Erigetq; dictum lapidem in titulū & omēs pp̄los & gentes paci-
ficabit prout dicit ap̄pla. ad ephe. ij. Ita spūs sanctus in regno suo

spūali opabit. Et sicut iacob duas habuit uxores liberas videlicet
lyan et rachelem et duas ancillas videlicet balan et celphā. Ita spū
sanctus recolligens ad se duas liberas uxores et duas ancillas. i. sa-
ram liberam uxorem abrahe et rachelem. i. rebecca liberam uxorem
p'aac et qui spū sanctus ex lya. i. ex sara libera et secunda spūaliter
duodecim tribus israhel infideles generabit fideles ut psa. lxx. et xj. i. fi.
Secundo ex bala ancilla abrahe duodecim pplos pdolatrias et infideles
generabit fideles ut gen. xxx. et psa. lxx. ibi omne pecus cedat. i. gene-
ratio achar, Tercio ex ancilla celpha. i. ex cetura abrahe ancilla duo-
decim pplos orientales generabit fideles ut gen. xxx. et psa. xj. circa fi.
Quarto filios amon et moab filiorum ut gen. xix. Item filios elau qui
seu et edom vocantur ut gen. xxxv. Item et filios achar siros ut gen.
xxxij in fine et hoc dixit psaias pdumea et moab preceptum manus
eorum et filij amon obedientes erunt ut psa. xj. et hos omnes beatificabo
Ipe spū sanctus in gratia filij nō faciens dnam inter filios liberarum
et ancillarum. Sed iuxta eorum primogenita in grā collocabit sicut quod ipse
spū sanctus loquitur in prophetis, Deus locutus est in sancto suo leta-
bor et p'tibus sic comam et duallē tabernaculorum metibus meus ē ga-
laad et meus est manasses effraim. i. decem tribus israhel fortitudo ca-
pitis mei iuda. i. due tribus rex meus moab filius loth olla spei mee,
In pdumea filiorum elau extendam calciamentū meū in alienigene sicut
diti sūt ut psal. lix. Expone alienigene. i. tabernacula pdumeorum
et psimabelite moab et achar arō gebal et amon et amalech alienige-
ne et omēs hi ex semine abrahe ut psal. lxxxij. subditi sūt. i. amici mei
ait ipse spū sanctus facti sunt ut psal. cv. et quā licet psimabel et elau
ratione sancti seminis xpī in abraham benedicti et in p'saac et iacob ut
gen. xxxij. xxxv. et xxxvij. fuerint ipso xpō sicut carnem fratres tamen a dicta
fraternitate sicut carnem non est excludendus chanaan quoniam ex fi-
lia eius thamar chanaanica natus est ex iuda phares pater cristi ut
gen. xlij. dicente mattheo iudas genuit phares de thamar. Item salo-
mon genuit boos de raab meretrice et que fuit natione babilonica d
genere iaphet filij noe ut psal. octuagesimosexto. Item boos genuit
cbeth ex ruth de moab filio loth. Et hi omnes inimici dei ex lege ut
deutro. vij. et vicesimo tertio. Tamen ratione istarum trium mulierum facti
consanguinei cristi et amici p carnem quoniam p eas tamquam per matres

in semine transiit cristus p̄t narrant euangelia mat̄. i. c. Et ideo dicit hieronimus notandū in genelogia saluatoris nullā sanctarū assumi mulier̄ sed eas quas scriptura reprehendit ut qui p̄pter peccatores. s. supra nominatos venerat de peccatoribz nascens oim scilicet supra p̄ctoz deleret, Sed restat querendum quare euangelia supra peccatrices mulieres nomie expressit et berfabee vxore dauid et m̄re salomonis non expressit sed dixit. dauid aut̄ genuit salomonē ex ea que fuit vrie. R̄ndendum est quia in berfabee denotat̄ totū semen israhel iustorum sicut supra in mulieribz denotatis totū semē peccatorum et quia dei filius venturus erat aduocandū peccatores gentiū et non iustos israhelitar̄ ut mat̄. viij. et ideo m̄rem iustoz israhelitar̄ tanq̄m m̄rem otumaciū israhelitar̄ suo nomie non expressit dicente p̄beta, Nec memor ero nois eozū p̄ labia mea ut psal. x̄o. sed ponit eos saluandos sub noie mulieris marie de qua nascet̄ iesus qui saluū faciet pplm suum israheliticum a peccatis eoz ut mat̄ i. et sic ip̄e sp̄s sanctus totum mūdum sp̄ualiter ī semine abrahe sua benignitate illuminabit et ad ec̄ciam filij dei deducet in salutē et apud quē est fons vite et lumie eius omēs videbūt lumē ut psal. xxxv. et tūc in eum venit sp̄s sanctus quoz erit factis transmigratōne ec̄cie xp̄i in nouam babiloniam et ī ammonē p̄ lxx. annos et subsequita abhomiātōne antixp̄i id est antipontificis contra verū xp̄i vicariū in eius ec̄cia et regno p̄ tempus et tempa et dimidiū tempis. i. per annos mille ccc. xxxv. computandos a tempe abhomiātōnis desolatōnis templi iudaici s̄m danielē c. xij. Tota ec̄cia et regnum xp̄i renouabunt̄ vel incipiet renouari et tūc alligabit̄ sathan. i. stagnum ignis ut apoc. x̄. sicut alligatus fuit in regno salomois et pax ī aīa erit hierusalē ec̄cie et regno xp̄i nec nō et toti orbi p̄ mille et cccc. āno et tūc erit mors totius carnis et a morte resurrectō ī eternā vitam et post hoc iudiciū ut psal. c. iij. in fine.

A It hieremias. Dñe p̄saia et qñ bec erūt. ait p̄saia numerent̄ anni et sciem̄. Ait ip̄e a creatōne aze vsq̄ ad natiuitatem noe fluxerunt anni mille quinquaginta sex ut gen. v. c. computando de generatōne in generatōnem. A natiuitate noe vsq̄ ad archē p̄fectōnem sexingenti anni fluxerunt in quoz fine ip̄e noe in archaz intrauit p̄pter diluuium ut gen. xvij. diluuiū aut̄ fuit super faciem

terre vniuerse anno vno et mensibz duobz ut gen. viij. circa finem
A fine diluuij vsq; ad natiuitatem abzabe fluxerūt anni ducēti no
nagintaduobz ut gen. vj. circa finē. A natiuitate abzabe vsq; ad na
tuitatem p̄aac fluxerūt anni centū ut gen. xxj. A natiuitate p̄aac
vsq; ad natiuitatē iacob fluxerūt anni sexaginta ut gen. xv i fine.
A natiuitate iacob vsq; ad introitū suū in egiptū fluxerūt anni c. x
xx. ut gen. xlviij. Ab introitu iacob in egiptū in quo eius filij et filij
filiōz fuerunt in seruitute vsq; ad exitum predictōz filioz israhel de
egiptō fluxerūt anni. ccc. xxx. ut exo. xij. i fi. Ab exitu filioz d̄ egip
to vsq; ad edificatōnem templi factam p̄ salomonē quarto anno re
gni eius fluxerūt anni ccc. lxxx. ut iij. R. vj. Ab edificatōne templi
vsq; ad eius incendium et transmigratōnem ppli israhelici in ba
biloniam fluxerūt āni cccc. xxv. ut secundo palip. p̄ totū. Ab incen
dio templi vsq; ad xpm natum b̄m cronicas fluxerūt anni sexigēti
xxij. Et sit ab adam vsq; ad xpm natū fluxerūt anni quatuor milia
centū septuaginta sex et menses octo. A natiuitate cristi vsq; ad deso
latōnem templi iudaici vsq; ad potestatem infernalē cont̄ mundū
vniuersū exurgendū b̄m danielē duodecimo capitulo erūt anni mil
le ducenti nonaginta qui sunt in annis cristi mille ccc. lxxij. vsq; ad
annos a d̄solatōne tēpli iudaici c̄putandos mille ccc. trigintaquingz
qui sūt in annis d̄ni millesimo cccc nono. Infra quos videlicet mil
le ccc. lxxij. et mille cccc. nouē q̄ est p̄ annos quadragintaquingz. Ip
sa potestas infernalis ponet in cristi ec̄cia anti xpm. et antipontifices
qui p̄sequēt ec̄ciam cristi et eius verum vicariū p̄ tpales reges in
fra cristianos quibz completis regnaturus est in ec̄cia cristi et quā
possidere debet in magna p̄te cont̄ verū cristi vicariū in graui p̄secu
tōne ppli sancti et sacerdotū sanguis in pluribz ptibz effundet sicut
aqua et fames pestis gladii et captiuitas valide erunt et tanta erit
tribulatō qualis non fuit ex qua die visus est papa i ec̄cia cristi. Po
stea deficiet eius potentia et sine manu oteret. Quo anticristo id est
antipontifice iūgente ip̄e sathan et infernus turbabit om̄ia regna
cristianitatis et alioz infidelū p̄ annos viginti quingz in quibz plijs
ciuitatū desolatōibz et exustioibz et sanguinū effusioibz et sc̄iaz vio
latōibz etiā p̄tialitatibz et diuisionibz ciuitatū et ita et taliter q̄ q̄si
ponit mundū desertum.

Vibz annis opletis erit salus israhelitarz & tuc suu cristu co-
gnoscet & totam terram isrl possidebunt extra quos veniet gog
& magog in preliu septem annis, Et quibz gog & magog igne dei
osuptis ut ezech. xxxix. alligabit sathan solutus in terra i stagnum
ignis ardentis de quo ultra non resurget ut apc. xxj. Et tuc veniet
pax & requies in cubili suo ut psa. lvij. Et a dimplet illud, Et in
terra pax hoibz bone voluntatis ut luc. ij. & que pax ante no fuerat
nisi male volutatis. Et hec pax durabit in terra in hoibz annis mil
le & cccc. alligatone sathane computandis qm matheus premittes
duas etates & generatones. primā ab adam vsq; ad noe. Secūdaq;
a noe vsq; ad abraham, In abrahamq; ipe incipiet tanq; ab homie
in quo mudus & homies in benedictioibz erūt renouandi & diffinit
terciam etatem abraham ut math. i. vsq; ad dauid in xiiij. generatō-
nibz carnalibz. Quartamq; etatem a dauid vsq; ad iechoniā & trās
migratōnem babilonis in xiiij. generatōnibz. Quintāq; a transmig
tōne babilonis vsq; ad xpm in xiiij. generatōnibz. Sextā vero etatē
a xpo vsq; ad iussionem sathane in stagnū ignis in xiiij. spūalibz ge
neratōnibz & non carnalibz quia xpus nō generauit carnales fili
os sed spūales xiiij. adiunctis barnaba & paulo ut actū xiiij. Et cui
libet aploz dent centū anni p spūali sua generatōne ut impleat il
lud ppheticum. Demoz fuit i seculū testamenti sui scz noui verbi. i.
xpi & hoc verbū caro factum est ut io. i. quod mandauit in mille. i.
ultra mille generatōnes. i. xiiij. & pro qualibet generatōne centū āni
dant sicut in prima etate ut psal. c. iiij. In istis generatōnibz spūa
libz xpi quod est isra mille & cō. annos semper fuit turbatio & tribu
lacio inter xpm & sathan xpiq; aplos & sathane angelos. i. contē xpi
eciam. Quibzq; annis completis mittet sathan victus p xpm i sta
gnum ignis ut apoc. xx dicente paulo omibz apostolis. Dns autem
pacis conterat sathan sub pedibz nr̄is velociter ut ad Ro. vltimo &
post hoc incipiet vij. etas & in qua omibz homibus bo. vo. ut luc.
ij. Et durabit hec pax in homibz etiam mille cccc. annos quia die
sup dies regis adijcies annos eius vsq; in diem generatōnis & gene
ratōis ut psal. lx. ppter ea & spūs sanctus elegit etiam generationes
spūales scz xij. innoctos viros ut actū xv. & in his annis complet
nūs dec. & septem miliū annorum. De hac septima & anno vltimo.

by

millenario loquit daniel q̄ post quatuor regna bestiarū venient t̄pa vite ut daniel viij. Et d̄ hoc canit ec̄cia dicens orbis uolutus septies signat beata tempa et in quoz tempum sine erit mors carnis et eiusdem resurrectō et in his mūdus recipiet finem suum in igne, Subsequenter adueniet sp̄us ad iudicandum viuos et mortuos in valle iosaphat d̄ quibz habet iohelis iij. et ezech. xxxviij. et psal. xlix. Et in fernus et mors mittent̄ in stagnum ignis et mors ultra nō erit neq̄ luctus neq̄ clamor neq̄ dolor quoniam priora transierūt ut apoc. xx et xxj.

e T ait hieremias dñe psaias sup̄dictū ē q̄ rex egipti ponet ab hominationem et desolatōnem in regno xp̄i. Quis erit iste rex et ubi oriatur. Ait psaias illud q̄ scripsit daniel viij. c. d̄ regno dei patris. Illud idem intelligat̄ in regno xp̄i complendū. Et dicit ipse daniel. Et leuavi oculos meos et vidi arietem cornutum ventitantē carnis versus orientem occidentem aquilonem et meridiem et fecit s̄m voluntatem suā et magnificatus est. Et ipse daniel dicit in fine huius q̄ rex iudeoz atq̄ psay ē et fuit doni. Viditq̄ hircum caprarum venientem ab occidente super faciem terre vniuerse et hēbat cornum insigne sup̄ oculos eius et venit vsq̄ ad arietem illū et efferat̄ est in eum impetu fortitudis sue et percussit arietem et omniuit duo cornua eius et hircus caproz magnificatus est nimis. Dicit ipse daniel q̄ hircus iste est rex grecoz. i. alexander. Cūq̄ ipse creuissz factū est cornu magnum. i. ipse rex mortus est et orta sunt quatuor cornua super istud p̄ quatuor ventos celi. i. quatuor reges erūt de sua gente qui diuident regnum alexandri in quatuor regna. de vno autem ex eis quatuor regibz seu regnis egressum cornu vnum modicū. i. ad regnum puum et factum est grande cont̄ orientē et contra meridiē et contra fortitudinem et istud regnum fuit anthiochi ut i. mach. i. qui magnificatus est vsq̄ ad fortitudinem celi templi dei et deiecit de fortitudine et de stellis. i. prelat̄is et pontificibz et conculcauit eos in quaz stellaz seu prelatoz loco deiectis veris prelat̄is et pontificibus et alios pontifices posuit vsq̄ ad principem fortitudinis. i. ad verū sūmum pontificem templi magnificatus est et ab eo tulit iuge mane et vespe duoz agnoz in die ut exo. xxxix. et quod sacrificium defecit in templo quatuor annis quia centesimo quadragesimoquinto āno

grecoꝝ defecit quia abhominabile pꝛolum sup altare dei posuit ut i.
mach. i. et centesimo quadagesimooctauo anno sacerdotes sacrifi-
cium obtulerūt ut primo mach. iij. et post hoc antharco mortuo eiꝝ
successor regni demetriꝝ in templo posuit antipontificem alchimum
nomie et deiecit locum sanctificationis ut i. mach. vij. Robur aut da-
tum est ei scz regno anthiochi cont iuge sacrificium dei ppter pecca-
ta ppli et sacerdotū ut psterment veritas scz legis et sanctificationis
in terra et interficiet robustos et pplm sanctoꝝ presbiteroꝝ sm vo-
luntatem suam et diriget dolus. i. falsitas pꝛoli in manu eius et cor
suū magnificabit scz contra deū et in copiam eoz omniū occidet plu-
rimos sicut occidit ut i. mach. i. et vij. et ix. Et hec oīa exēcuta fuerūt
p predictum regnum anthiochi et quos regnum antipontificē po-
suit in templū dei ut i. et ij. mach. p totum.

Ta in regno xpi vnus rex orientis regni xpi constantinopolitanꝝ
erit qui habebit regnum grecoꝝ et regnum ytalie et totam xpianita-
tem ventila bit i his duobꝝ regnis et magnificabit. Cont istū veni-
et rex occide ntis regni xpi. Carolus magnus rex francoꝝ et effera-
bitur in eum et cōminuet eū in his duobꝝ regnis ipe Carolus monar-
cham impialem tenebit totius xpianitatis et ipe primus rex erit et
magnificabit post hoc ipe moriet et quatuor surgent pro eo reges et
regna et diuident totam xpianitatē in quatuor regna. Ex vno aut
predictoꝝ regnoꝝ orient vnum regnum scz sicilie et fiet grande cont
orientem et contra meridiem et cont fortitudinem et magnificabit
vsqꝫ ad fortitudinē celi ecclie et supradicta omia faciet que fecit anthi-
ochus in regno dei et istud regnum puum qd postea fiet grande erit
ppe eccliam xpi hiesu. i. regnum sicilie et fiet sicut regnum egipti qd
habuit anthiochus prope templum dei. Item arbitramur qd regnū
hiesu vim pati debeat ab homibꝝ et non homines ab eo quia nō ho-
mines coactos ad eius fidem accipiet sed voluntarios et spontaneos
bonoꝝ opoꝝ qui in dictis bonis operibꝝ violatoꝝ dicti regni erūt et
hoc est qd omēs homines qui receperūt baptismū in noīe ipius xpi et
totius sancte trinitatis spontanei et voluntarij crederūt in eum sic
et esse debeat regni ipius hiesu alij qui noluerūt in nomie sancte tri-
nitatis baptizari atqꝫ in eum credere. Condemnati ab ipso hiesu in-
fernus eos capiat qm scriptum est psal. ix. Conuertant peccatoꝝ

omnes gentes que obliuiscant deum ut psal. c. lxxvj. prope est dñs oī
bus inuocantibz eum in veritate voluntatem timentium se faciet et
depeccatōz eoz exaudiet et saluos faciet eos. Costodit dñs omēs dilige
tes eū et oēs peccatores disperdet.

Item q̄ sathan infernalis princeps et totius mali parrator et secu:
li destructor nūquid a vinculis absoluať quibz in foueam abissalez
ligatus fuit per p̄dictum hiesum dicto regno hiesu durante nisi ī su
p̄radictis regni hiesu scissuris et p̄cussionibz q̄a ip̄e sathan in scissu
ris et p̄secutōibz regni dei patris solutus fuit ita in regno hiesu sol
uatur, Et sicut soluta fuerūt in regno dei patris ad hoc tantū ut tēp
tent homīes et fideles dei ita soluant in regno hiesu ad temptandū
infideles hiesu ī fide ac etiam ut bona alia spūalia non pagant sed
mala et peccata mortalia et venialia omittant quibz p̄dictis in
uoluti iuste dicti fideles hiesu ab ip̄a flagellentur ut sapie xxij. qm̄ cre
ature dei in odium facte sunt et in temptatōne aīe hominū sed a ta
libz tēptatōnibz dyabolicis p̄dicti fideles hiesu poterūt liberari p̄ si
gnum crucis hiesu in eozum cordibz consignatum ut psal. lxxxv. fac
mecum signum in bonū ut videant qui oderunt me et confundant
Item p̄ ieiunia et oratōes ut psal. xxxij. humiliabam in ieiunio
aīam meam et oratio mea in sinu meo cōuerteret ut math. xvij. hoc
genus demonioz non eijciēt nisi in ieiunio et oratōne, Item p̄ in
uocatōnem diuinū noīs et postulātōnem diuinū auxiliij et adiutorij
et tūc tales fideles hiesu si talia pegerint stabunt in adiutorio altissi
mi et in p̄cedōne dei veritas eius circūdabit eos scuto et a timore no
durna non timebūt. A sagitta volante in die a negotio pambulā
te in tenebris ab incurso et demonio meridiano, Cadent a latere mil
le demonia et decem milia a dextris eoz et ad eos appropinquabunt
ut psal. xc. et psal. xvij. qm̄ in te eripiar a temptatōne et in deo meo
transgrediar mur. Item si p̄dictis temptatōnibz dyabolicis p̄di
cti fideles hiesu mortaliter vel venialiter contingat irritari per vi
gnam eozum confessionem et cordialem contritōnez dicta peccata eis
remittentur.

q̄ Via licet cor contritum et humiliatū deus non d̄spiciet tamē
confessio ē necessaria ut psal. xxxj. dixi confitebor aduersū me
iusticias meas dño et tu remisisti impietate peccati mei ut psal. l.

Tibi soli peccaui et malū coram te feci ut iustificeris in sermoib⁹
tuis et vincas cum iudicaris, Et his cōfessione et penitentia p̄ccōrū
īpi hiesu fideles poterūt euitare ac etiam euitabunt mortem inferni
et ignem eternum qui p̄paratus est dyabolo et angelis eius. vbi fle
tus et stridor dentiū. Vbi oculi eorū sunt lacrimae. Vbi mors optatur
et non datur. Vbi vermes eorum non moriunt et ignis eorū non ex
tinguit. Vbi aliud nō operat nisi pena. Vbi nec dñs supra seruum
nec senis reuerentia nec iuuenis admīsterium. Vbi nullū gaudiū
post tristitiam. vbi nullus honoꝝ nec requies post penam. Vbi tene
bre eternales et horroꝝ pene. vbi ardoꝝ sitis et terra obliuionis. Vbi
nichil videt nisi pena et nullus auditus nisi gemitus. vbi nulla cō
solatō nisi infernus et profunditas gebenne et puenies ad regnū pa
radisi quod p̄paratum est eis ab origine mundi. Vbi pater et filius
et spūs sanctus. vbi lumen indeficiens. vbi gaudiū sempiternum.
Vbi vita perbennis et immortalis et leticia sempiterna cum angel
et ap̄lis. vbi lux lucis et fons lumis. vbi ciuitas sanctorū hierusalem
celestis. Vbi ouentus patriarcharū cum abraham p̄saac et iacob est
sanctorū oīm. vbi doloꝝ nullus nec tristitia post gaudiū. vbi flores
rosay et lilium oualliū cum odore suauitatis. vbi nox effugiet et se
nectus nō apparebit. Vbi caritas inexplebilis. vbi pax indiuidua
Vbi assistunt angeli et vniuerse potestates. vbi māna angelic⁹ pa
nis et cibus celestis quem vobis prestare dignet qui dat iumentis
escā ip̄oy et pullis comoy inuocantib⁹ eum.

a It hieremias dñe p̄saia postq̄ supra diximus d̄ gloria paradisi
ac etiam de tenebris inferni. limite etiam si placet ī regno cri
sti locus peccatorū purgandoy in quo purgatis peccatis hominum
eorū anime aduolent ad p̄bennē gloriam uel peccatis non purgatis
ad infernalem gebennam viuentes descendūt. Et ait ip̄e hieremias
mibi videt q̄ argumentū sumere possumus de regno dei sicut obser
uatum fuit in regno dei ita obseruet ī regno xp̄i. Et sicut tu scis o
p̄saia omēs de regno dei seu de eius populo siue bene siue male fece
runt incognito alio loco purgatorij ingressi viam vniuerse carnis
descenderunt ad inferos et ibi fuerūt ac etiā et nos et ibi fuim⁹ vsq̄
ad aduentum filij dei hiesu qui per mortē suam deleuit peccatum et
portas inferni destruxit et portas iusticie ip̄e nobis aperiet et alijs q̄

Quid sit infernus

Quid sit coelus

credituri sunt in noīe eius et ingressus p̄ eos confitebūt q̄ ip̄i iusti ī
trabūt p̄ eas ut ps̄. c. xvij. Et tu p̄saia hoc scripsisti c. xxxvij. Ego
dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ vadam ad portas inferi. Et hec que dixi
melius p̄bant psal. c. vj. Si in regno dei nō repit̄ locus purgatorij
nec in regno xp̄i repiat̄.

a It̄ p̄saia dñe hieremia tu nō ignoras q̄ nisi purgent̄ hoīes
de peccatis eoz absq̄ dubio eozum anime in damnatōem ad
infernum descenderent ut psal. ix. Conuertent̄ peccatoꝝ in infernū
et ergo sequit̄ q̄ in regno dei fuit locus purgatorij sed ubi sit et q̄li
ter sit iste locus. videamus. Tu scis bene q̄ deus homīes et totū po
pulū suū ac etiam omnem carnē plenos peccatis in hoc mundo ī di
luuio aquaz purgauit ut gen. vij. Post hec qd̄ ait ip̄e deus nequaquā
maledicam terre p̄pter hoīes. Sensus enī et cogitatō cordis humaī
in malū praua sūt ab adolescentia sua. Non enī p̄cutiam omnem
animam uiuentem sicut feci. Ecce super omnes homīes prauos ad
malū frigid̄ et est̄ est̄ et p̄ems nox et dies n̄ req̄escant ut gen. vij.
Ecce primo vna generalis p̄gatio peccatoꝝ seu delictoz ut gen. vij.
Item nonne deus dedit legem populo suo per manum moȳsi fa
muli sui qui fuit legillatoꝝ et eiusdem executor. In qua lege p̄cipit̄
homicidia adulteria fornicatōnes abhomiātōnes et furta et pecca
ta publica corporaliter puniri ut exo. xij. leuitici xx. In cuius fine ait
deus. Custodite leges meas atq̄ iudicia et facite ea ne et vos euomet
terra vnde si predicta peccata fuerūt punita s̄m legem. Nōne hoīes
peccatoꝝ et puniti s̄m legem sint purgati s̄m legem. Certe sūt et si
puniti non fuerunt s̄m leges p̄ iudices tempales. Nōne p̄ ip̄m deū
puniti fuerūt in terris. Certe sic ut ip̄e deus p̄testatus fuit dicēs ne
et vos euomet terra. ergo si p̄ homīes peccata nō purgent̄ s̄m legem
tamen p̄ ip̄m deum in terris hominū p̄ peccata purgent̄ tam manife
sta q̄ occulta et maxie in maledictōib̄ dei pessimis quas ip̄e deus ī
stituit contra homīes peccatoꝝ vsq̄ ad eozum purgatōz ut deutro.
xxvij. Item nōne ip̄e deus cōtra ppl̄m suum peccantē indixit famē
gladium pestem captiuitatē et dentes bestiaz ut hieremie xv. et xvj.
et deutro. xxxij. et psal. lxxij. In quib̄ grauiter dei ppl̄s purgatus fuit
Item nōne deus parauit in terris thronū suum iudicans orbem t̄re
in equitate et ppl̄os in iudicio. Ip̄e fuit refugium paupi adiutor ī

oportunitatibus in tribulatione illorum qui cognouerunt nomen suum et inquirentes eum non relinquit fecit letari iustos in vindicta malorum et ipse fuit vindicans eos in terra loquentes contra fratres suos arguit et scandala posuit contra faciem facientibus eum quia ipse potestas est in terra et reddidit unicuique secundum opera sua. Item thob. iij. scribitur, Domine qui in tribulatione hominum dimittas peccata et optime facis secundo mach. vi. circa medium ergo sequitur ex his quod peccata in terris purgantur in tribulationibus hominum.

Item tanta fuit benignitas ipsius dei quod nullum peccatum alicuius de populo suo preter desperationes peccatum ac etiam peccatum fornicationis a deo reliquit ut in terris non purgetur et si non purgabat in agente purgabit in eius herede usque ad tertiam et quartam generationem. Nunc est quod si aliquis de populo dei fuit adulteratus uxore proximi sui etiam uxor adulterantis adulterabatur et si non uxor eius tamen uxor filij. Si fuit feneratus alicui alter sibi uel eius heredi fenerabat et sic de alijs et criminibus peccatis ut ipse deus ait exo. xx. Ego sum deus zelotes uisitans peccata patrum et filios usque ad tertiam et quartam generationem ut tren. iij. Patres nostri peccauerunt et non sunt et nos iniquitatem eorum portauimus. Item nonne dauid adulteratus fuit uxorem uirae atque eundem in mortem tradidit. Nonne propter hoc omnes uxores sue a suo filio assabone adulterate fuerunt et in recompensatione mortis uirae traditus fuit in morte amon primogenitus dauid per absolonem quia stuprauerat thamar filiam dauid utriusque sororem ut ij. R. xj. et xij. et xij. c. Numquid dicendum dauid post eius mortem pro illo peccato sic purgato aliam penitentiam passum fuisse. Certe non quia deus non iudicat bis in idipsum neemie i. c. et d. peni. di. iij. S. his auctoritatibus. Item numquid dicendum est salomonem damnatum esse quia irritauit deum ydola adorando. Certe non quia dictum peccatum punitum fuit in filio salomonis qui propter hoc perdidit sex tribus israhel ut ij. R. xj. Vbi deus apparuit salomoni dicensque ei quia habuisti hoc apud te et non custodisti pactum meum et precepta mea que mandauit tibi dirumpens secundam regnum tuum et dabo illud seruo tuo. Verutamen in diebus tuis non faciam propter dauid patrem tuum sed de manu filij tui secundam eum nec totum regnum auferam tunc et de multis alijs regibus peccatoribus punitionibus eorum. Posset poni exemplum de quibus habet i. et ij. et iij. et

iiij. R. p. totū. Sed vnum scio o hieremia q̄ licet hoīes purgati sint
prout dictum ē tamen aīa potest carē ad tempus visio ne dei turba:
ri ex peccatis eius quātumcūq; purgatis donec oratōnes & elimosi:
ne egrediant ad ip̄m deū pro ea quib; deus placatus eidem ne con:
ciliet ut ij. mach xij. in fine. Et de hoc habetur figura ij. R. xiiij. vbi
absolon p̄ morte fratris sui amon factus est profugus a facie dauid
patris sui annis trib; ūtra quos dauid p̄secutus est eum quib; ānis
n̄ p̄secutōib; opletis ad fictōnem mulieris vidue eidem absoloni di:
ctus dauid pepit n̄ eundem ad grām suā reduxit dum tamē manē
in sua domo faciem dauid regis non videret qui absolon aliquo tē
pore in domo morans & faciem regis non videns deprec̄ fuit ioab
dicens, Obsecro ut videam faciem regis q̄a si memor est iniquitatis
mee interficiet me. Ad cui; ioab preces placatus dauid concessit ut
absolon faciem eius videret & horūq; potest esse ratio q̄a deus dedit
legem delinquentib; in via ut psal. xxiiij. Et alia lex ab ista nō est
in celo nec vltra mare vel sub terra nisi lex mosaica p̄phetica & euā
gelica ut deutro. xxx. Dicente p̄pheta. Notas fecit moyse vias suas
filijs israhel voluntates suas ut psal. centesimo secundo. Et secūdu
quas homo castigatus dicitur q̄a in peccatis purgatus ut deutro.
xxv.

Item omnia sepe dicta vera sunt dū q̄ omis confessio delictorū exitū
anime a corpore p̄cedat ut psal. xxxij. dixi confitebor aduersū me ī iu
sticias meas dñe & tu remisisti iniquitatē cordis mei. Item in his
elemosina multū valet ut thobie iij. qm̄ elemosina ab omni pecca
to & a morte liberat & nō patit aīas ire ī tenebras ut dauid quarto
Quāobrem consiliū meū rex placeat tibi & peccata tua elemosinis
redime & iniquitates tuas misericordijs pauperū forsā ignoscat de; d̄
lictis tuis. Item orōnes psalmoz multum valent ad remissionē pec
catoz ut ij. R. xij. vbi deus audiuit post oratōnem n̄ abstulit pecca
tū eius ab eo. Item dicta oratio liberat a pena n̄ a consuetudine pecc̄i
ut iōne scdo. Postq̄ orauit iōnas euomit eum piscis. Item oratio li
berat a ouēlatōne dyaboli atq; eum ouertit in fugam ut ij. mach. v.
Exclamauerunt in oratōne n̄ fugauerūt castra. Item oratio liberat
a malignis temptatōnibus ut psal. c. xxxij. dedinate a me maligni
Item sacrificij oblatio tollit peccata ut leuitic. quasi per totum. Item

ieiuniū multū valet ad remissōz culpe ut iōne. iij. d. niniuitis peni-
tentiam agentibz in ieiunijs. Item valet ad minutōz pene ut iudith
iij. Scitote qm̄ dñs exaudiet si pmanseritis in ieiunijs. Item valet
ad prosperitatem gratie ut ezech viij. ieiunauimus et rogauim⁹ do-
minum. Et si taliter fuerit purgatus dei populus absq; dubio qui
vitam eternam meruit ut ait psalmista ut psal. lxxv. quoniam pba-
sti nos deus igne nos examinasti sicut examinatum argentū. Trā-
siuimus p ignem et aquam et deuoxisti nos i refrigeriū. Et hec ve-
ra sūt nisi peccata de populo dei cōtemptris flagellis dei peccatū suū
duxisset in consuetudine in qua spreta penitentia mortu⁹ fuisset qm̄
iste sine dubio ad tartareū regnum descendit ut habet figura i pha-
raone qui in liberatione ppli dei decem plagis fuit flagellatus q̄ qn̄
to plus flagellabatur tantū durior efficiebat tñ dictum dei populū
p eum dimissum itez ipse psecutus fuit ppter qd̄ mare ipm psecutorē
et impenitentem obsorbuit ut exo. xiiij. Item nūquid filij intrassent
terram pmissionis nisi primo de eorū irritatōibz et abhominatōibz
fuissent purgati ergo sequit̄ qd̄ peccatorū purgatō fiet in terris i cor-
poribz animatis quia sicut animatū corp⁹ peccauit ita aiatum cor-
pus purgari debet quia si homo peccauit homo purge⁹ et homo nō
dicit sine anima et corpe ut desū. tri. c. vnico in clemen. In cuiusq;
hominis sanguine legit̄ habitare ut leui. xvij. Et quod hec sūt vā
pba nē p calicem dñi qui est plenus vino mero mixto et fece ut ps
lxiiij. De cui⁹ fece bibent damnati peccatores ut psal. eodem et psal.
xxxix. Et eduxit me de lacu miserie et de luto fecis p quam fecem de-
signatur abissus infernalis de cui⁹ mixto. i. turbido bibent peccato-
res cum purgant̄ peccatis eorum in pcellis et tempestatibus huius
mūdi ut ps x. pluet super peccatores laqueus ignis sulphur et spūs
pcellarum pars calicis eorum et istud mixtū signat hūc mundū qā
stat supra fecem et hic passus fuit sanctus dauid viuēs i hoc mūdo
ut psal. xvij. Circūdederūt me dolores et torrentes iniquitatis contur-
bauerūt me dolores inferni circūdederūt me et preoccupauerūt me la-
quei mortis d̄ cui⁹ calicis mero claro bibent omnes beati in su prae-
lesti patria ut ps xxij. Impugnasti in oleo caput meū et calix meus
inebrians quā preclarus est. Et in predictoz testimoniū loquit̄ pro-
pheta ps c. lx. Si ascendero i celū tu illuc es ecce paradisus. Si descēdo

ad infernum ades ecce infernus. Si sumptero penas meas deluculo
et habitauero in extremis maris quod est terra que habitat,

Sed nunc videndum est qualiter seu quo ordine deus in terra
peccata purgat. Dicendum est quod licet homo dei fidelis de unoquoque
peccato de iure purgari debeat ac etiam de omni verbo ocioso redere
rationem tamen cum ipse deus sciat quod figmentum hominis sciat etiam quod
pulvis est ideo non secundum peccata eius iudicat et peccatorum purgationem
neque secundum iniquitates eius retribuit ei sed potius corroborat mise-
ricordiam suam super timentes eum et sicut est altitudo celi a terra
et distantia ortus ab occidente sic longe sint a suis fidelibus iniquitates
suas. Item sicut miseretur pater filiorum ita miseretur deus fidelium suorum ut
psalmus c. ij. Et que est ratio tante misericordie. Dicendum est quod homo
quantumcumque fidelis super animam peccatorum est ad malum potius quam ad bonum
ut genesim. vij. Ac etiam dyabolus inimicus hominis dei fidei fidelis di-
ctum hominem persequitur in omni malignitate peccatorum ideo nullus ho-
mo reperiet bonum nisi totius iniquitatis plenus. Ex quo sequeretur quod
nullus saluaretur propter hoc clamabat dauid psalmus c. liij. Non intres in iu-
dicium cum seruo tuo domine quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis
vivens quia persecutus est inimicus animam meam etc. Ideo necessario
oportet deum hominem peccatori misereri et in tantum quod si in homine qua-
rumcumque pleno peccatorum mortalium etiam in extremis positus fue-
runt decem bone operationes in dei misericordia ipse saluat et bone ope-
rationes ipsius non absorbentur a malis sed potius e contra quod potest ostende-
ri in civitatibus sodomie et gomorre quasi deus irascens volebat sub-
vertere. Cui deo ait abraham. Absit hoc a te domine qui iudicas terras
numquid perdas iustum cum impio si fuerint i. iusti. non sorditi illo gra-
ui delicto peribunt simul et non parces loco illi. Ait dominus si inuenero in
sodomis i. iustos dimittam omni loco propter ipsos. Respondens abraham ait
quia semel incepti loqui ad dominum meum cum sim cinis et pul-
uis quid si pro. Et peruenit abraham usque ad decem. Ait dominus
Non delebo civitates propter decem et quia imbi non fuerunt reperti
decem iusti. ideo deus pluit ignem et sulphur ut genesim. xix. c.

Et in diebus illis dixit dominus ad abraham. Quia cum inuenero in sodomis et gomorre i. iustos dimittam omni loco propter ipsos. Respondens abraham ait quia semel incepti loqui ad dominum meum cum sim cinis et puluis quid si pro. Et peruenit abraham usque ad decem. Ait dominus Non delebo civitates propter decem et quia imbi non fuerunt reperti decem iusti. ideo deus pluit ignem et sulphur ut genesim. xix. c.

e Juntas ista sodomie est homo peccator ppter cuius incorrigibi-
lia peccata deus vult eū subvertere cui dñi ait. sacerdos erat
p peccatore. Nunquid dñe pdes bona opa peccatoris istius cū malis
operibz ipius et non parces illi peccatori, Si in eo fuerint quinquaginta
bone operationes. Ait dñs sacerdoti. Si inuenero i peccatore
ipso l. bonas opatōnes in medio eius dimittam et omia alia mala
Et puenit sacerdos vsq; ad decem bonas opatōnes. Et dicit domi-
dimittam tibi ve tamen illi in quo non veniunt decem pfecte bone
operatōnes quoniam damnabit ut secundo palip. xvj. ideo nemo
despet se si habundat in peccatis querat etiam et bona opera exercere
Conterat cor suum et querat p orationes sacerdotis deo reconciliari
dicat iniquitates suas ut iustificetur quia deus neminem sibi fidelē
tamen circūcisum durante regno eius vel baptizatū durante regno
filij vult pire sed ut conuertatur et viuat ut ezechielis xvij. Et hec
confessio fit p cordis contritōnem oris confessionē et opis satisfactōz
quia sicut non puduit peccatorem facere peccatum ita non pudeat
idem confiteri vel ad minus conteri de eo quia dei sacrificiū est cor cō-
tritum ac etiam spūs contribulatus et quia omnia ista fuerunt ob-
seruata in regno dei patris in eius infideles circūcisos ita et i regno
xpi filij eius obseruetur in eius fideles baptizatos.

a It hieremias. Nunquid o psalms si aliquis xpianor fuerit in-
mortalibus peccatis constitutus et quia supbus auarus luxuriosus
inuidus gulosus iracundus vel accidiosus, Nunquid tales saluabūt
constituti in talibz peccatis cum spūs sanctus locutus fuerit p os da-
uid dicens. Non habitabit in medio domus mee qui facit supbiā
de secundo prouerbiorz i. seneca omnes auari animas possidentium
rapiunt. de tercio prouerbiorz vj. qui adulter est ppter cordis inopiam
perdet animam suam. de quarto eccl. vj. improprium et cōtumeliaz
malum hereditabit. Et omnis inuidus peccator et biliguus. de quā-
to psal. lxxvij. et adhuc esce erunt in ore eorum et ira dei descendit su-
per eos. de sexto eccl. xxvij. ira et liuor execrabilia sūt in conspectu dei
de septimo eccl. xxij. multa mala docuit ociositas.

a It p[ro]phetas d[omi]ne hieremia licet supradicte scripture loquant[ur] sic
rigorose t[ame]n intelligende sunt contra impenitentes quia peni-
tentia omnia ip[s]a vicia purgant[ur] ut supra dictum est ac etiam inferi[us]
ostendam[us] et dico q[uo]d sicut purgata fuerint in regno dei in p[ro]p[ri]o circu-
ciso ita puniunt[ur] in regno x[risti] filij eius i[n] p[ro]p[ri]o baptizato. Et n[on] credas
o hieremia q[uo]d cogitantes dicta peccata dicantur sup[er]bus auarus ac.
q[ui]a dicunt iura q[uo]d cogitatio pena n[on] meretur ut de pe. di. i. S. cogitatio
est de elec. p[er]petuo li. vj. Sed t[ame]n cogitantes et ea exequentes tales dicunt[ur]
ut psal. c. Ait sp[iritus] sanctus p[ro] os dauid. Non p[ro]ponebam ante oculos
meos accidiosum facientem rem iniustam luxuriosu[m] p[ro]uaricatoz agen-
tem odiui, Non adhesit mihi gulosus habens cor p[ro]auu[m] iracundu[m]
malignum et a me declinantem non agnoscebam. inuidu[m] secreto de-
trahentem proximo p[ro]sequebar cu[m] sup[er]bo atq[ue] insatiabili corde auari-
non edebam. Sed omnes tales peccatores et impenitentes interficie-
bam in matutino quia potissime in omib[us] his peccatis ciuitas sodo-
me p[ro]p[ri]e ut ezech. xvj. hoc est peccatum sodomie sororis tue superbia se-
curitas potestas et abundantia et oculum eius et manum egenis n[on]
porrigebat. Sed videndu[m] sigillatim de quibuscumq[ue] peccatis ip[s]o[rum] vi-
cioru[m] quomodo et qualiter punita fuerunt et purgata in regno dei
ita punent[ur] et purgant[ur] in regno x[risti]. Et primo in lucifero ut psalme
xiiij. quomodo cecidisti de celo, Secundo ut adam qui voluit esse ut
deus factus est ut pecus ut gen. iij. Tercio roboa ut iij. R. xij. qui di-
xit minimus digitus meus ac. Quarto i[n] senacharib ut psal. xxxvj.
Quinto i[n] nabuchadonosor ut danielis iij. Sexto in oleferne ut iudith
p[ro] totum, Septimo i[n] amon ut hester iij. Octauo in anthiocho
ut mach. ix. Et hi fecerunt sup[er]biam cum executione parata. ideo gra-
uib[us] penis et flagellis castigati et puniti fuerunt et hoc viciu[m] i[n] nullo
casu rep[ro]missum. Secundo est videndu[m] de auaricia qualiter i[n]
regno dei purget[ur] et primo in achor ut iosue vij. q[ui] i[n]tinctus auaricia
sup[er]sit de anatharre p[ro]pter quod fuit a p[ro]p[ri]o lapidatus. Item in filijs
samuelis qui p[ro]pter auariciam ip[s]o[rum] iudicatu[m] p[ro]derunt ut i. R. viij.
Item in saule qui cupidus de reb[us] amalech contra p[re]ceptum dei re-
gnum p[ro]didit ut i. R. xv. Item in giezi q[ui] recepit p[re]ciu[m] p[ro] liberatioe
lepre naama. Ipsa lepra versa est i[n] eum ut iij. R. v. Et hoc viciu[m] n[on]
rep[ro]missum in nullo casu nisi in spolijs que fecerunt filij israhel

egiptijs ut exo. xij. et iustis prelijs ut mach. p. totū. Tercio vidēdū ē
de luxuria qualiter diuersimode puniāt. Et primo in stupro virgīs
diue vi oppresse a sichen principe terre illius ppter qđ in vltionem
stupre ipse stuprator interfedus fuit cum omibz masculis terre illi
vibe depopulata ut gen. xxxiiij. Item in fornicatōne meretricis mere
triciis a qua sampson dceptus spūs domī ab eo recessit ex quo a suis
inimicis deoculatus fuit ut iudith. xv. Item ī adulterio bersabee vxo
ris vrie cum qua adulteratus fuit dauid ī cui? recompensatōne ab
solon fili? eius omnes vxores patris maculauit ut ij. R. xj. et quin
decimo. Item in incestu quō cōmisit amon cum thamar sore sua q
ppter hoc ab absolone fratre vtriusq; mala morte peremptus est ut
ij. R. xij. Item repio patrem fornicasse m̄ ignoranter cum filiabus
suis ipis tamen scientibz ut loth et hoc peccatū n̄ imputat ut gen.
xix. Item iacob maledixit ruben quia cum nouerca concubina pris
sui iacob concubuit ut gen. xxxiiij. et quadragelimonono. Item re
perio contra naturam fornicari et hoc pmaxime imputat et maxie
in onam filium iude qui ut non suscitaret semen p fratre suo fun
debat semen in terra ppter qđ a deo pcellus quia rem detestabilem
facebat ut gen. xxxviii. cum tale peccatū sic e xore dī p̄hibitum ut le
uitici. xv. Ibi qui dormierit cū masculo femineo coitu vtriq; opatus
est nephas morte morantē sicut sanguis eoz sup eos. Item ciuitas
sodomoz vel sodome cum alijs ciuitatibz circūadiacentibz tali pecca
to periit ut gen. xix. Item tribz beniamin p̄ tale nephas delicta fu
it ut iudith. xix. xx. et xxj. Item inter omnes luxuriosas cogitatōnes
fornicatōnes salomonis tam vxoz concubinaz q̄ aliaz puellarum
illa fornicatio ei potissime imputata fuit quā habuit cū vxozibz con
cubinīs et alijs puellis non legis sue que eūdem salomonem fecerūt
preuaricari in dominū deum suū ppter quos filius eius decem tribz
perdidit ut ij. R. xj. et xij. Item inter omnes fornicatōnes dauid tā
vxozū q̄ concubinaz legis sue nō imputatum fuit ei nisi adulteriū
bersabee ut supradictū est et hoc viciū luxurie non repio concessum
nisi in vxorem et viro iūctis matrimonialiter tamen in timore dñi
et amore filioz magis q̄ libidinis ut thob. vij. circa mediū. Quarto
est videndum de in vicia et qualiter puniāt. Et primo in rachele ī
fecunda prole inuidens lip. sorori sue fecunde et ipa facta fecunda in.

partu beniamin mortua est ut gen. xxx. et xxxiiij. Item in fratribz ioseph qui ppter inuidiam eum vendiderunt et quem ioseph venditum in seruum xpi pni in terra adorauerunt eum ut dnm ut gen. xxxviij. xliij. xliij. xliij. Item i iacob qui inuidia motus recepit benedictioez esau fratris sui ppter qd factus est exul a ppria domo annis plurimis et i timore esau semper constitutus ut gen. xxxviij. Item in filijs thore q i uidia moti contra aaron sanctum pontificem querentes eum mutare a pontifica terra apuit os suum et deglutiuit eos ut nui quidecimo Item abimelech ex iuidia suos fratres occidens ipse a muliere fuit occisus ut iudith nono. Item inuidia dyaboli adam preuaricatus est et mors introiuit i orbem terraru ut sapie ij. Item hoc viciu iuidie non repio concessum nisi ca ex inuidia nulli noceo et mihi pfico sic fuit manna ut i. R. i. Quinto est videndu de gula et qualiter puni at. Et primo adam i gula periit cum posteris eius ut gen. ij. Item esau in gula poidit primogenita sua ut gen. vicesimo quinto. Item i pfaac in gula poidit agnitonem primogeniti sui ut gen. vicesimo septimo. Item malachite pierunt a dauid i gula ut i. R. penlt. Item amon interemptus est i gula ut ij. R. xij. Item olofernes i gula interfectus est ut iudith tredecimo. Item i gula pierut filij iob ut iob i. Item hoc viciu gule non repio concessum nisi i necessitate sicut dauid qui comedit panes ppositomis ut i. R. vicesimo pmo. Et etia cu p sustentatione corpis epulatur sicut fecit populus israheliticus qui colligebat manna quantum sufficiebat ad descendu ut exo. sedecimo. Sexto videndu est de ira et qualiter puniat pmo caym occidit i ira fratre suu abel ex quo pfugus est factus omibz diebz vite sue ut gen. iij. Item maria soror moysi in ira despiciens ipm moysen a deo percussa est lepra ut nui duodecimo. Item saul i ira qua habuit contra dauid spiritu dñi poidit ut i. R. xvij. Item hielabel in ira mariti p vinea iterficiens naboch precipitata ex alto eius carnes comederunt canes ut iij. R. xxj. et iij. R. nono. Item achalia iterfecit omnem semem regni ex quo ipa iterfecta est i via equoz ut iij. R. xj. Item hoc viciu non repio concessum nisi cum in bono aliquis irascit pro malo sicut fecit moyses qui iratus fuit i populum peccantem i qua ira tabulas legis fregit ut exodi tricesimo secundo. Septio videndu est d ac cioia que est negligentia boni et vigilia mali et dormitio boni et qlic

puniat. Et pmo in heli qui neglexit coriipe filios suos de malo ppe
quos deus recessit a domo eius et cadens de solio ipe fractis ceruicibus
expiravit ut i. R. iij. et iij. Item in negligentia et somnis susara da
uo et malleo a muliere mortuus fuit ut iudith iij. Et huius accidie
possent colligi multa exempla ut iij. et iij. R. quasi p totu ubi mul
ti reges hierusalem neglexerunt deum in excelsis sacrificando et hoc
peccatum extirpatur p sollicitam curam regentium ut gen. xlij. Di
xit iacob filiis suis quare negligitis audiui q triticum venditur i
egipto descendite et emite.

h Itaq taliter discussis descendamus ad alia vicia et peccata ait
hieremias. Et primo de mendatio de quo loquitur ppheta ut
ps v. Et pdes omnes qui loquuntur mendatium ut psal. c. xv. scri
bitur omnis homo mendax. Ex quo loquitur q omnes homines p
dunt in damnatione. Ait psaias sub correctione loquor qm ipe scri
pture debent itelligi sub limitatione aliar scripturar. qm ego repio
licitum mendatium ut quis no teneatur pdere semetipm sicut cayn
qui interrogatus fuit a dno ubi est frater tu? abel. Respondens ait
nescio qd mendaciu non fuit punitum sed homicidium ut gen. iij.
Item mendaciu quod fit metu mortis non imputat ut in abraham
ut gen. duodecimo. et isaac ut gen. decimo septimo. et i hieremia tri
cesimo octavo. Item iocolum mendaciu et non preiudiciale no im
putatur ut in sara ridente ut gen. decimo octavo. Item iacob n fuit
mentitus cum dixit se esse esau primogenitu cu esau vendiderit Ja
cob sua primogenita ut gen. vicesimo quinto in fine. Ideo ratone pri
mo geniture vedite ei verum dicit ut gen. vicesimo septimo. Itē mē
daciū angustians audientem punit ut in fratribz ioseph qui dixe
runt iacob patri eorum eundem ioseph mortuum cum viueret exq
angustiatu fuit iacob et ipi mendaces per predictum ioseph men
dacio angustiatu fuerut ut gen. tricimo septimo et quadragesimo ter
cio. Item mendacium p quos excusatur malum patratum non im
putatur ut obstetricibus hebreorum ut exo. c. i. Item mendaciu fit pro
vita hominis insontis liberandi meritorium est ut i meretrice raab
que in mendacio liberauit exploratores populi israhelitici ut iosue
ij. et in michol uxore dauid ut i. R. decimo nono. Item mendacium
contra loquentes graviter punitur ut nuciante dauid morte saul.

aliter q̄ fuit i. R. vltimo et ij. R. i. Item pro liberatione patrie licite
mentitur ut iudith decimo et vndecimo. Item p̄ liberatione sue p̄so-
ne ut hiere. xxviij. Item p̄ pace habenda mendatiū non punit ut i
gaboanitis ut iosue xj. Abscondere sacramentum regis etiā in men-
dacio honorificū est ut in angelo associante tobiam et dicente se esse
hominem humanū ut thob. v. et xij. Testes vero mendaces contra
innocentem damnabiliter damnant ut in p̄biteris false testificantibus
contra susannam ut dauid xij. Item est mendacium falsi pon-
deris et hoc grauissimum ut ps lxj. Mendaces filij hominū i skateris
Itē est mendacium cū promittit aliquis iuramento et non adimple-
tur ut ps xiiij. qui iurat p̄ximo suo et non decepit eum. Item est mē-
daciū proditoriū et damnosum q̄ loquitur p̄ximo p̄ximo et hoc ē
grauissimum ut ps xxiiij. qm̄ michi quidem pacifice loquebantur et
iracundie dolus cogitabūt ut ps liij. Molliti sunt sermones super
oleum et ip̄i sunt iacula. Itē nō. q̄ inimicos n̄ros mentiendo elidē
possumus sicut fecit iudith oloferni et dauid abimelech sacerdotē ut
i. xxj. i. p̄in. in fi. Item homo in spū dei loquens mendaciū proferre
non potest sed extra sp̄m sic ut psal. l. Redde mihi letitiam salutaris
tui et spū principali confirma me docebo iniquos vias tuas. Et sic
intelligunt p̄dicte scripte.

Item ait hieremias aliam regio scripturam dicentem ut psal. lxxij.
quia ecce qui eligant se a te p̄ibunt p̄didisti omnes qui fornicantur
abste nūquid hec scriptura intelligitur totaliter de his qui totaliter
sunt extra legem dei vel constitutis in legem. Ait psaias dñe hiere.
scriptura hec intelligitur de constitutis in lege non de extra legem cō-
stitutis quoniam eos qui adorant simulacra damnat scripta cū eorū
simulacris dicens ps. c. xij. Similes illis fient qui facient ea et omēs
qui confidunt in eis ut ps. c. xvj. Confundantur omnes qui adorāt
sculptilia et qui gloriānt in simulacris suis sed supradicta scriptura
loquitur de iudeis tamen hereticis et scismaticis regni dei et de xp̄ia-
nis tamen hereticis et scismaticis regni xp̄i qui fuerūt prope deum et
fuerunt longe a deo sicut fuerunt dathan et abiron cū stola eorū quos
terra p̄pter heresim viuos absorbuīt ut nūi xvj. sicut fuerūt multi iu-
dei t̄pe machabeorū qui disposuerūt fidem cum gentibz recedentes a

testimonio sancto ut i. mach. i. et sicut erunt heretici scismatici regni
xpi contra quos locutus fuit ipse xps ut math. viij. Attendite a falsis
pphetis sacerdotibus cum scismaticis et hereticis etc. qui dicent mihi in die
illa. Domine domine nonne in nomine tuo pphetauimus et in nomine tuo
demonia eiecimus. et peccata mortalia et in nomine tuo virtutes mul-
tas fecimus et tunc confitebor illis dicens. Nunquam noui uos discedite
a me omnes qui operamini iniquitatem. Item dauid in persona ecclesie
ait contra tales quia si inimicus meus. et paganus maledixisset mi-
hi sustinuissem utique. Tu uero unanimis dux meus qui simul mecum
dulces capiebas cibos in domo domini ambulauimus cum consensu
ueniat mors super illos et descendant in infernum uiuentes ut ps. liij.

A Et hieremias qualiter intelligitur illa scriptura o ysaias que le-
git ezechiel xviij. quod filij israel uerterunt in puerbium dicen-
tes patres dixerunt uiam acerbam et dentes filiorum obstupescunt.
Ait ysaias domine hieremia filij israel graue ferebant portare peniten-
tiam pro peccatis patrum ipsi murmurabant contra deum et in pro-
uerbium uerterunt dei beneficium quibus deus sic ait hec in misericor-
diam agebam purgando filium pro patre seu pro peccatis patris sed
amodo hoc uobis non fiet sed tantum mera iusticia. Et ait filius non
portabit iniquitatem patris neque pater portabit iniquitatem filij anima
et anima corpus ut gen. xij. xiiij. xlvj. que peccauerit ipsa morietur.
Ideo si deus ostendit nobis misericordiam suam in purgandis pec-
catis parentum in filios contra eum nolite murmurare sed gratias agi-
te in tanta benignitate dei cum ipse neminem uelit perdere unde quantum
cumque iustus homo si flagelletur in tribulationibus in persecutionibus in amif-
sione rerum temporalium et alijs diuersis angustiis ne turbetur sed cum
gratiis actione recipiant ut ad heb. x. Cum pro peccatis suorum parentum
sustineat in quibus et ipse purgatur ut ait ppheta ps. lxxviij. que non
rapui tunc exolvebam deus tu scis insipientiam meam et delicta mea
a te non sunt abscondita ut psal. lxxij. laui inter innocentes manus
meas et fui flagellatus tota die et castigauerunt me fortes neque iniqui-
tas mea neque peccatum meum domine. Sed taliter castigatus flagel-
latus et purgatus non dubitet quoniam semper adest sibi deus ut ps.
xxxij. Iuxta est dominus his qui tribulato sunt corde et humiles spiritu saluabit

Multe tribulatioes iustorum sed de his omnibus liberabit eos dominus. Custodit dominus omnia ossa eorum unum ex his non conteretur. Et thobias orans dicit, Ne reminiscaris domine delicta mea etc.

n Unquid leges humane contrarium sapiunt vel id quod leges diuine videamus si crimen purgetur in foro iudiciali de quo constat probatone vel confessione rei euidentia uel condemnatone absolutone uel dispensatone ut de resti. spo. cu ad sezem. Si tale sit crimem super quo dispensari possit et dispense vel condemnet et tunc de predicto crimine dispensato uel condemnato non potest accusatio replicari etiam coram deo ut dicitur de his quia crimina semel dimissa diuina clementia iterum in ultione venire non patitur de pe. di. iij. diuina clementia et xxxij. q. iij. si illic. Si vero absolutus est quia accusator crimen non probauit tutus est accusatus apud humanum iudicem quia dicitur delicto unius sepius queri non debet ut iij. c. venia xxx. q. ix. si non erit tutus apud iudicem diuinum et occultum. Si occultum est peccatum et non obstat quod dicunt iura quod probatone cessante vindicte rei conquiescunt ut xxxij. q. v. xpiana tamen huius delicti occulti iudex occultus deus erit qui secretorum est cognitor ut xxxij. di. erubescat et solum deum habet ultorem ut. C. d. iur. l. iij. quia publice utilitatis et dei sententia est ne crimina tam manifesta quam occulta remaneant impunita et ff. l. acquil. l. ita vulneratus i. R. in fi. ut exo. xxxij. ibi maleficum ne patiaris viuere et taliter punita peccata dicunt purgata. Si vero in foro penitentiali dicendum quod omnia crimina penitentia purgantur et dimittantur quo ad deum sed non quo ad proximum qui lesus est ut in c. verbum dei de pe. di. i. est qui lesus potest dictum penitentem accusare in foro humano quicunque voluerit penitentia non obstante ut tricesimo scda. q. ij. c. ammouere. ac etiam si ante baptismum egisset tale peccatum ut in c. gaudemus de diuor. nisi illud a predicto lesio fuerit remissum ut de conse. di. iij. dicit deus et si taliter peccata in mundo fuerint purgata ipsa nunquam in agentes vel eorum heredes reuertuntur nisi pro magna impietate et crudelitate agentium vel heredum ut ps. c. viij. Et in memoriam redeat iniquitas patris eius et peccatum matris eius non deleatur et illud euangelij. Serue nequam nonne dimisi tibi omne debitum quoniam rogasti me et tu non es misertus

conferui tui sicut ego tui miseratus sum et sic intelligit de pe. di. iij. circa fi. Sed si non fuerunt pagentes peccata purgata etiam secundum iura per eorum filios heredes post mortem debent purgari quia si penses peccauerunt in aliquos in furto in adulterio et rapinis et alijs peccatis et blasphemijs publicis et occultis. Nonne ipsi sunt debitores eorum quibus peccauerunt. Certe sic quoniam ad satisfactorum tenent ergo ipsi proueni morte eorum heredes filij tenent satisfacere debito patris ut de solu. c. 1. Nec non de maleficijs patris conuenit et filius et heredes filij si ad eos bona patris deuenierunt ut ff. de ver. sig. l. heres et xvj. q. vj. Si episcopus et de usuris circa nos ar. i. q. iij. S. Item peccata israelitarum etc.

Sed sicut heres et filij tenentur secundum leges humanas debita temporalia patris satisfacere sic etiam et debita spiritualia paterna tenentur satisfacere ar. de sepul. c. fi. et de rap. in lris quod si non fecerit iuste flagellis dei punient prout supradictum est. Ideo heres peccatoris sit semper intentus deo deuotus emittere preces humiles et non superbos et melius per sacerdotem ut dimittat dicto peccatori sicut ipse alijs dimittat quoniam melior est ipsius dei misericordia quam iusticia quia licet in nouo testamento in iusticia fuit locutus tamen in sua misericordia aliter fuit executus cum ipse christus fuerit natus ex peccatoribus licet ipse peccatum non fecerit valde in peccatoribus operatur ac etiam et miseretur. De primo habetur iij. R. i. de olia rege samarie in deum grauiter peccante nec non et penitente qui in verbis non multum humilibus ad heliam qui quagenarios principes duos misit discipulos. homo dei rex precepit ut descendas ad eum quibus ait. Si homo dei sum descendat ignis de celo qui descendens deuorauit eos. Tercio venit tercius quinquagenarius princeps in humilitate dicens homo dei noli despicere animam meam et animam seruorum qui mecum sunt et in his verbis consecutus est misericordiam ad eos descendendo. Nonne inopportuna mulier a christo meruit audiri et clauso hostio cum seris media nocte ab amico amicos plures accepit deus ipse qui nullis viribus superari potest publicam precibus vincitur. Nonne ut diues pastor morbosam ouem non contempsit. Item ipse de cruce latronem in paradiso tulit. Item prodigum filium reuertentem letus amplectitur et nonagintanouem pecudibus in deserto relictis unam ouiculam que remanserat humeris boni pastoris

adducet. Idem non dubitet peccator quicumque tempore penitentiam agat
de quibuscumque peccatis quoniam in his misericordiam dei consequatur per filium dei
qui pro nobis est advocatus ad patrem ut ad Romanos. viij.

Caveat tamen ipse peccator quod de penitentia et dei misericordia
obstinatus ne diffidat ut de peccato. di. iij. Inter hos, Item ne pe-
nitentis in peccatis desperet ut capn qui dixit maior est iniquitas mea ut
de penit. di. i. ex his. Item ne ipse veritatem impugnet sicut iudei qui
dixerunt christum in belzebug eijcere demonia ut i. q. i. eos. Item ne habeat
propositum nunquam penitere ut de peccato. di. i. potest etiam. Item ne sentiat
male de persona spiritus sancti ut de conse. di. iij. hi vero quoniam his modis
in spiritum sanctum peccatum quod peccatum non remittitur neque
in hoc mundo neque in alio ut mathei xij.

Tem o psalms in sacra scriptura reperio magnam contrarietatem scriptu-
rarum ut psalmus lxxij. scribit zelavi super iniquos pacem peccatorum videns
ut psalmus xxxvij. scribit multa flagella peccatoris ergo si osibus prophete non
erat pax pro peccata sua quare zelavit pacem peccatorum. At psalmus
dñe hieremia tu debes distinguere inter peccatorem et peccatorem quia
est peccator qui est extra legem dei sicut est aliquis de populo aliarum natio-
num et quia tales extra predictas leges constituti non potuerunt pro-
mereri gloriam et pacem paradisi quantumcumque fecisset. Et ideo pro illo
bono quod ipsi peccatores fecerunt super terram et ipsi in eadem terra bo-
num debent sustinere postquam paradysum non poterant promereri secundum
veram dei iusticiam quoniam scriptum est psalmus lvij. Si utique est fructus
iusti utique est deus iudicans in terra. Itaque deus iustus dat super pravi-
dis peccatoribus pacem et omnium rerum abundantiam et delectationes et
diuitias pro bono operato pro ipsis. Sed post exitum vite in posterum dat eis
perpetuam gehennam in qua nulla pax potest reperiri sed perpetua tribu-
latio in qua viuent in eternum ut ipse ait idem propheta in eadem psalmus
lxxij. Ecce ipsi peccatores in seculo abundantes obtinuerunt diuitias.
Ego laui inter innocentes manus meas et fui flagellatus tota die.
Existimabam ut cognoscerem hoc labor est ante me donec intrem in san-
ctuarium dei. Sed ipse propheta dixit zelavi super iniquos pacem peccatorum
videns postea quid ait ipse malum finem considerans et perpetuam damnationem

eorum manifestans. Non est respectus mortis eorum et firmamentum in
plaga eorum in laboribus hominum non sunt et cum hominibus non flagella-
buntur. Et ad id quod dicit propheta quia non est pax ossibus meis
a facie peccatorum meorum debent intelligi hoc modo cum ipso propheta licet
peccator esset constitutus tamen sub lege dei eius peccatis in hoc mun-
do flagellabatur ut superna et celesti atque perpetua pace posset gaudere
ut ait aliter propheta ut psalmus xxxviij. Ecce in pace amaritudo mea ama-
rissima. Tu autem eripuisti animam meam ut non periret et quia
supradictus propheta constitutus in flagellis huius mundi videns pec-
catores extra legem constitutus habere pacem zelavit super iniquos.
Ideo fideles legis christi flagellentur in hoc mundo pro peccatis eorum patienter
sustineant quoniam sanctum et bonum est cum hominibus flagellari cum dicat
idem propheta de supradictis peccatoribus pacem habentibus et cum hominibus
non flagellabuntur. Et hieremia tu videns in hoc mundo hoc iudi-
cium quod dixisti c. xij. Iustus quidem tu es domine si disputem tecum
verum tamen iuste loquor ad te quare in via impiorum prospicere bene est
omnibus qui pervertunt et in ique agunt plantasti eos et radicem mis-
erunt proficiunt et faciunt fructum prope et tu ori eorum et longe a renibus.
Et tu domine nosti me et vidisti me et probasti cor meum tecum et tunc tu
orasti pro eis dicens. Congrega eos sicut gregem et victimam et san-
ctifica eos in die occisionis et plenius iob xxxi. c. Item aliqui fuerunt
et qui dixerunt vanus est et qui seruit deo et quod emolumentum quia
custodiimus precepta eius et quia ambulauimus tristes coram domino
exercituum. Ergo viuentes dicimus arrogantes si quidem edificati
sunt facientes impietatem et temptauerunt dominum et salui facti sunt
tunc locuti sunt timores dominum unusquisque cum proximo suo. Et
quia scriptus est liber monumenti coram eo timentibus deum etiam
non timentibus et tunc videbunt quod erit inter seruientem deo et non
seruientem ut malach. ij. in fine. Caueat tamen in baptismo constituto
si affluat diuitiis ne suum cor apponat eis qui non ut fidelis sed ut
infidelis et extra legem constitutus iudicabitur. Et in hoc valde re-
darguendi sunt domini temporales atque spirituales qui non contenti eorum
iustis diuitiis pauperum et egenorum rapiunt substantias abhor-
rentque iusticias et iniusticiis incrassantur. Contra quos loquitur
psalmista psalmus lxxj. Nolite sperare in iniquitate et rapinas nolite

concupiscere diuitie si affluant nolite cor apponere quia duo hec odi
ui. Item ppheta ait ps c. xviii. Inclina cor meum deus in testimonia
tua et non in auaricia. Caueat etiam qd nullum peccatum ducat in
consuetudine et dicat non videbit dñs nec intelliget deus iacob qm̄
satis mortale et damnabile quos arguit ppheta dicens, Intelligite in
sipientes in populo et stulti aliqui sapite qui plantauit aurem nō
audiet aut qui vixit oculum non considerat qui corripit gentes nō
arguet dominus scit cogitationes hominum ut ps c. xiiij.

Non credant fideles dei et diuites in eisdem diuitias repro
bari qm̄ fideles xpi alij peccatoribz ditiores sunt ut ps xxxviij
Spera in deo et fac bonitatem et inhabita terram et posteris in di
uitijs eius delectare in dño et dabit tibi petitionem cordis tui et spa
in eo et ipse faciet et longitudinem dierum dabit illi ut ps xx. Item
xpi fidelis non querit inuidere infideli et diuiti quoniam melius ē
modicum iusto super diuitias peccatoris multas. Et si ipse infideli
cor suum apponeret diuitijs deus exaudiret eum in diuitijs substan
tie et honore et nichil deerit anime sue tamen non tribuet ei deus po
testatem ut comedat ex eo sed ut in auaricia illud seruet vsq; ad vite
sue exitum et postea homo extraneus uocabit illud. Iste talis iuxta
sententiam salomonis sapientie vj. carere debet sepultura quia fm̄
sententiam ipius salomonis eccl. v. qui amat diuitias fructus nō ca
piet ex eis quia ubi sunt multe opes et multi qui comedunt eas et
quid prodest possessori nisi qd cernat diuitias oculis suis dulcis est
somnia opauci siue parum siue multum comedant. Saturitas au
tem diuitis non sinit dormire eum. Item aliquis congregabit diui
tias in malum et in afflictione pessima pereunt generabit filium et in
summa egestate erit. Ideo cōcludit ipse salomon qd omni homini cui
dedit deus diuitias atq; substantiam potestatem ei tribuit ut comedat
ex eis et fruatur p te sua et letetur de labore suo hoc est donum dei. Ideo
fidelis xpanus non aduertat ad falsas diuitias temporales nec in eis
cor suū ponat iactat cogitatum suum in domino et ipse in bonis diui
tijs eum nutriet ut ps liiij. Et consideret peccator diuitias in seculo
abundantes. Cum ipse deus pro tam modico bono qd ipsi peccato
res in mundo gesserunt in tot diuitijs temporalibz facit abundare

quot erunt bona supercelestium fidelium et bonorum christianorum que ipse
deus in recompensatione bonorum que ipsi in mundo gesserunt clar-
gitur mens humana premeditari non poterit quoniam scriptum est
Nullum malum impunitum et nullum bonum irremuneratum ut
ps xxx. qm magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti
timentibus te. Et hec vera si querant penitencias et dei flagella susti-
neant in persecutionibus uel infirmitatibus et in eis non durecant qm
si non acta penitentia et ea sprete in eisdem peccatis morietur absqz
dubio ad thartareum regnum descendet ut ait ps lxxvii. Eripe me de
luto et non infigar libera me ab his qui oderunt me et de profundis
aquarum non me demergat tempestas aque neqz absorbeat me p-
fundum neqz vigeat super me puteus os suum. prime tres liberaciones
pertinent ad purgationem. tres ultime pertinent ad damnationem pec-
catorum quibus quidem peccatis purgatis mereamur phennem glo-
riam adipisci.

Terum ait hieremias domine psalms valde et pulcre omnia supradic-
ta secundum scripturas sunt decisa sed tamen unum mihi restat du-
bium satis graue et cum supra sit conclusum qd hominum in lege
dei consistentium in terris purgatis peccatis ut ipsi sic purgati prie-
parati phenniter fiant possessores et illi qui extra legem dei sunt pec-
catores in lacum damnabiliter demersi puteus infernalis super eos
vigeat os suum. Moxo vero cum omnes populi et gentes uniuerse
in supradicto iudicio sic iudicantur et purgantur etiam debeant iudicari
quod erit iudicium ipsius xpi quo ipse debet iudicare viuos et mortu-
os. ergo si dicte gentes et populi iam iudicati sunt quare iterum iudi-
cabuntur nunquid dicendum iustos et sanctos paradisi non ingressu-
ros vsqz ad diem iudicii et malos et reprobos thartarum ingressuros
vsqz ad eundem diem quod est falsum cum ipse xpus dixerit latrones
in paradiso qui dixit memento mei. Item et illos qui resurrexerunt
cum eo et intrarunt sanctam ciuitatem in qua expectauerunt eum
quousqz ipse xpus ascendit in celum et secum in paradiso transiit.
Audiui quendam dicentem qd hi qui resurrexerunt cum xpo iterum
conuersi sunt in cineres quia de pane hiesu non comederunt et in quo
erat vita eterna. Sed de pane moysi. i. de manna ut exo. xvi. i. quo

non fuit vita eterna ut io. vj. Et hi qui resurrexerunt cum xpo fue-
runt filij israhel quibz deus promisit eos inducere in terram chana-
an abraham ysaac et iacob pmissa ut exo. vj. Et qui ppter eorum
irritatōes quas fecerunt in deum omnes filij israhel a xx. annis su-
pra in deserto mortui sunt preter duos caleph et iosue et qui dictam
terram intrauerunt ut nūi xxiiij. Istosqz dei filii et hominis post su-
am mortem et resurrectōnem d̄ dicto deserto resuscitauit et adimple-
tione pmissionis dei dictis israhelitis facte eodem in dictam terrā in-
duxit et non solum qd ipi dictam terram intrauerunt sed etiam intra-
runt in sanctam ciuitatem ut math. xxviiij. et qui in cineres iterum
conuersi sūt preter duodecim milia de qualibet tribu qui sūt c. xliij.
preterqz de tribu dan et effraim ut apoc. viij. et qui a deo preferuati
sūt. sūt septē milia q non curuarunt genua ydolo baal iij. R. xviiij.
Et sicut xpus preferuauit a cecitate infinitos ex iudeis ut ad Ro. xj.
Ita ista c. xliij. milia preferuati sūt a deo ut non peccarent indebito
in ydolo belphegor et in fornicatione cum filiabus moab sicut om-
nes filij israhel peccauerunt et fornicati sūt ut nūi xxv. Et ideo ob-
uantes legem et dei preceptum dicant̄ empti de terra. i. preferuati cū
mulieribz non coinquinati virgines enim sunt in custodia manda-
torum dei ut hie. iij. Hi sequunt̄ agnum in conculcatōne sathane
quocunqz ierit. Hi empti sūt ex omnibus scilicet filijs israhel p̄mitie
scilicet resurrectōnis deo et agno ut apoc. xviiij. et ppter hoc quia n̄
peccauerunt in ydolo belphegor et cum filiabus moab non sunt for-
nicati libere cantauerunt canticum moyli in quo hec omnia probi-
bentur ut deutro. xxxij. Nunc autem querendum est quare de tribu
dan et effraim non fuerunt electi duodecim milia sicut de alijs tribu-
bus ut apoc. viij. Estqz respondendum qd tribus dan primo fuit que
ydolum in israhel primo adinuenit et idem adorauit quousqz domus
dei fuit in solo ut iudith xviiij. in fi. Tribusqz effraim in duobz ydo-
lis domū israhel a domo dei sepauit et in duas ptes diuisit et eadem
ydola adorauit quousqz domus dei fuit in hierusalēim ut iij. R. xij
et xiiij. et p totum. Et propter hoc iohānes in sua apocalipsi tangit
dei inimicos a ceteris tribubus sepauit ut apoc. viij.

e Rgo de quo erit vel qualiter fiat hoc iudicium finale nūquid
p vno delicto erit duplex sententia cum ipse deus misericors n̄
iudicet bis ī idipm̄ ut neemie i. c. Nūquid forte erit iudicium suū i
celo in bonis & malis distribuendis sicut est nunc in terra cum ipse
deus in terra non equaliter distribuerit bona temporalia hominibz
ppter quod aliqui appellant eum iūstum quoniam vnus erit afflu
ens & abundans. Alius vero summe agens & laborans in summa
egetate. Ait ysaias domine hieremia iudicium dei in terris est sati
profundum & inspiens non cognoscit & stultus non intelligit q̄a
si deus in suo iudicio equaliter distribuisset subsidia diuitiarū inter
homines cessaret sententia sua quam ipse in homines protulit dicens
in sudore vultus tui vesceris pane tuo ut gen. iij. Ideo si homines
abundarent sub equali distributione dei non in sudore sed ī delitijs
pane vescerentur ppter quod ipse deus voluit non equaliter in ho
mines temporales diuitias distribui sed in sudoribz laboribz & dolo
ribz dedit hominibz panem ad vescendum & licet ipse deus paupē
faciat & diuitem erigat tamen in hoc est suum temporale iudicium
quia non fecit aliquem pauperem nisi ppter alium diuitem & non
fecit nisi ppter alium pauperem. Et q̄ hoc sit verum manifeste ostē
ditur quia cum homo nascitur ī mundo nihil secum defert nisi nu
ditatem ut iob i. c. Nudus egressus sum d̄ vtero matris mee nudus
reuertar illuc dominus dedit dominus abstulit tē. Ideo quicq̄ ipse
acquirat substantie diuitiarum a deo acquirat quia ipse deus dedit ī
crementum licet in eis acquirendis ipse homo laborem posuerit & si
cut ipse homo nudus dei diuitiarum diues factus quia secundū scri
pturam domini est terra & plenitudo eius tamen ipse homo in diui
tijs se pascit & eis fruitur. Vnde ipse deus vult q̄ d̄ exsuperantibz
diuitijs ultra vite necessaria ipse diues pauperi administret videlicz
panem pauperi esurienti frangendo. Egenum vagantem in domū
suam in ducendo & nudum vestibz operiendo ut math. xxv. ppter ea
quicq̄ homines ī hoc mundo habent sua non sunt sed cōmunia se
cundum legem dei licet dicti homines ea habeant in potestate distri
buendi tamen secundum eorum arbitrium & precepta dei non ne
glecto habeant distribuere nunquid tamen dicere poterunt q̄ iniu
stum facimus aliena nō inuadamus propria diligentius seruam?

et impudens et auarum dictum cum prope dicant quoniam quid ipsi
de rebus reconditis in hoc mundo detulerunt. Item quibus facultati-
bus quibus subsidijs sunt stipati cum egressi fuerunt in hunc lucem
ideo in hoc concluditur quia non minus est delictum furari diuiti-
um quam aliquis abundans et petens panem et vestimentum denegat egre-
ti qui esurientium panis est quod detinetur a diuitibus nudorum indume-
tum est quod recluditur miserorum est redemptio et absolutio pecu-
nia que in terris abscondit. hec possunt probari xlviij. di. iij. c. sic hi.

a **T**aliud quid dixisti o hieremia de finali iudicio quod homines
iam iudicati amplius non iudicabunt sed iudex qui iam iudicauit
occulte ostendet publice iudicando quod de iure reprobos in peccato dam-
nauit et bonos in iusticijs eorum saluauit. Sed tamen primo antequam veni-
at ad iudicandum viuos et mortuos ipse rex et iudex seculum iudicabit
per ignem in quo celi magno impetu transient. Elementa vero calore
soluentur terra autem et omnia que in ea sunt omnia opera esurient ut iij. petri
iij. et testatur sanctus dauid in spiritu dei psalmus xlix. dicens. Deus manifeste ve-
niet deus noster et non silebit ignis in conspectu eius exardescit et in circuitu
eius tempestas valida aduocauit celum desursum. id est angelos et terram. id est
homines in resurrectione ut discernat populum suum et ipsi angeli con-
gregabunt deos sanctos eius quod ordinauerunt testamentum eius super sacrificia
et ipsi angeli annuntiabunt iusticiam eius quam ipse deus iudex est. Et dicit ipse
deus peccatori quare tu enarras iusticias meas cum nullam obseruaueris
quare assumis testamentum meum per os tuum cum totum eum fedaueris. Tu
odisti disciplinam et pericisti sermones meos retrorsum. Si videbas furem
similem currebas cum eo et cum adulteris portionem tuam ponebas os tuum
abundauit malicia et lingua tua stramibat dolos sedes aduersus fratrem
tuum loquaris et aduersus filium matris tue ponebas scandalum et dicit iu-
dex hoc fecisti et tacui prope hoc existimasti iniquum quod ero tui filius arguam te
et ut psalmus xlviii. In his modicis verbis omnia grauia peccata continentur
et in his verbis adhuc grauioribus peccatores arguet vniuersos et libri apie-
tur de quibus ait scriptura psalmus c. lx. Et in libro tuo omnes scribentur et lxviij.
deleantur de libro viuentium et cum iustis non scriberentur et angeli in clamore
tubarum more cum sanctificat bellum et vocabunt bonos et malos ante con-
spectum iudicis sedentis in sede maiestatis sue.

e T pmo aduocabit demoniū cū oībꝫ angelis eius & ipse demō
compebit corā eo tremulentus aspiciēs dei terribilitatem & di
cet ipse deus & iudex ei. Tu signaculū similitudinē plenꝫ sapia pfe
ctus decore in delitijs paradisi fuisti. Oīs lapis preciosus opamentū
tuū sardꝫ topacius & iaspis crisolitus & omꝫ barillus saphirꝫ car
bunculus & smaragdus aux qꝫ opus decoris tui & foramiā tua in
die qua conditus es p̄ata sūt. Tu cherub extentus & p̄tegens & po
sui te in monte sancto dei in medio lapidū ignitorū ambulasti pfe
ctus in oībꝫ v̄ijs tuis a die conditōnis tue donec inuēta ē iniquitas
in te. In multitudine negociatōnis tue repleta sūt interiora tua ini
quitate & peccasti & eieci te de monte dei & p̄idi te o cherub & eleua
tū ē cor tuum in decore tuo & p̄didisti sapiam tuā in decore tuo & i
terra proieci te ante faciē regū dedi te ut cernerēt te i multitudine iniq̄
tatum tuarū quare cecidisti o lucifer de celo qui mane oriebaris ut
ezech. xxviij.

e T ipse lucifer idinās se in tris huilic erit locutus O iustissime
iudex si & me v̄ra clementia dignet̄ audire manifeste ostēdas
me contra vestram diuinitatē in nichilo peccasse qm̄ agnosco agno
ui & agnosca q̄ v̄ra diuinitas de nichilo me creauit plenū sapia & p
fectū sciētia & decore atqꝫ totiꝫ paradisi post v̄ram diuinitatē p̄ncipatū
totiꝫ angelice monarchie tenentem si ego fui dotatus pleitudie sapi
entie nō sequit̄ dñe q̄ extra v̄raz diuinitatē peccaueri que ē totiꝫ pfe
ctōnis. Si ego fui p̄fectus sciētia & i delitijs paradisi poterā cogno
scere & agnoscebā absolutā v̄raz potentiā q̄ si in aliquo peccassem
extra eā in nichilū poterat me dirigere cū ipsa me de nichilo creauit
in totali p̄fectōne. Item nō ignorabā q̄ sup̄ vestrā diuinitatē nullꝫ
erat potentior deus cui potuissem adheisse. Nā fuisset magna excecā
tio q̄ creata cont̄ creatorē ita ut asserit̄ sup̄bisset. Sed vestra diuini
tas reuerenter loquendo psuasā inimice lingue michaelis archangeli
d̄ me vestre diuinitati malū asserentis ad hoc ut p̄ncipatꝫ celestis mo
narchie sibi remaneret & in p̄ccō malo v̄ra diuinitas sibi credens in
nichilo me peccantē gratis p̄didisti. Audiāt oēs ppli conspiciāt oēs
gentes. Si ego tal' & tantꝫ creatus & i oī p̄fectōne sublimatꝫ & in oī
sciētia & virtute decoratꝫ a diuinitate hic p̄nte que in me semp̄ fuit
amabilis semp̄ humil' semp̄ benigna debuissē taliē ut asseritur

peccasse. In eadē p̄sumptō cessat lex abhorret et uniuersū audiēs ver-
titur incredibile. Ergo iudex iustissime placeat me vestram creaturā
ita crudeliter persequi cū non in vos peccauerim ut asserit.

e **T**i iudex respondebit ei dicens. Audite omnes gentes que in
circuitu meo estis lucifer hic p̄ns volens excusare superbiam
suam p̄t audistis quā ī celis ip̄e infelix temerarie pegit se ante di-
uinitatem excusauit pro ut melius potuit suū peccatum palliando
taciteq; iniusticiā d̄t diuinitatem retorquendo. Et ait ip̄e iudex o lu-
cifer si te diuinitas in tanto beneficio mancipauit qm̄ est p̄sūptio
q̄ te gratis p̄iderit sed ad tollendum omnem p̄sūptōz ambiguita-
tis merita tua veniant ī patrociniū et testimonium cause tue in hoc
iudicio.

e **T**illico assurgens michael archangelus et eidem lucifero dul-
cib; verbis ait. o lucifer quare si bonus es ut tu asseris cur in
me ifamas peccatum supbie tue. Nonne ī hoc agnoscit malicia tua
Nonne dixisti in decore tuo in conspectu totius monarchie celestis.
Ego sum deus et in cathedra dei sedi ut ezechiel xxviii. Post hoc su-
perbe dicens aisti ponā sedem meā in laterib; aquilonis et ero similis
altissimo ut p̄sa. xiiij. Et hec redacta fuerūt in scriptis ad memoriaz
futuroz p̄ fideles notarios ut ezech. xxviii. et p̄sa xiiij. Et es tante p̄-
sūptōis q̄ ī conspectu dei hoc negas cū sint etiā oī p̄p̄o manifesta. Nū-
quid ī sup̄dictā supbiā ip̄e deus proiecit te et alios angelos te sequē-
tes de celo in terra ut p̄sa. xiiij. et apocalypsi xij. Nūc v̄ dic mihi si tā-
te bonitatis ī celo fuisti p̄ ut asseris quare ip̄a boitate vsus nō fuisti
ī tra ī q̄ eiecit fuisti. Nūq̄ nouissima tua fuerūt peiora p̄orib; plenē
abhoiatōne ascendisti sup̄ altare sc̄alctoz t̄pe machabeoz et ibi etiā
pro eo supbiā addendo supbe fecisti te coli ut i. mach. i. Itē bina vi-
ce fecisti fieri vitulos aureos ī dei p̄p̄o dicente hi sūt dij tui israhel q̄
dixerūt te de tra ut exo. xxxij. Primo cū educēt d̄ tra egipti. Sc̄do t̄pe
hieroboā ut iij. R. xij. Itē q̄egeris ī r̄gno iudicis ihu sub silentō p̄-
termittat. Nōne ista trabūt ī manifesta supbiā quā etiā ī celo pegisti
Et si ī te deē p̄scit sapiāz et decorē tu autē ī malignitate tua illā sapi-
entiā p̄didisti. vñ mihi iniuste impropetas peccatū supbie tue. Ve-
niāt et cete natōes et reges natōnū q̄ ī tris buierūt tibi et d̄ boīs tuis

opibus in hoc iudicio publice testificent. Et cum aduenissent reges nationum ante dei spectum et aspicientes atque intuentes luciferum amirantes dixerunt. nunquid iste est vir qui turbauit terram quam concussit regna que posuit orbem desertam et urbes eius destruxit et uictis eius non apuit carcerem et tu vulneratus es sicut et nos filios nostri effectus es detracta est ad inferos superbia tua cecidit cadauer tuum subtus et sternebat tinea et opimenter tuum erunt vermes ad infernum detraberis in profundum lacus ut psalmus. xliij. Et tunc dicit iudex. ecce nunc audisti quod nationes de te et peccatis tuis testificantur.

T luciferum respondens dicens domine iudex ponatur sine preiudicio quod fecerim tale peccatum. nonne adama in fili superbia peccauit ut genese. iij. Etiam et nabuchodonosor ut daniel. iij. et eos non sicut me aggrauastis. Et dicit iudex quicquid ipsi egerunt te instigante fecerunt sed tu nullum habuisti istum gatorem nisi propriam maliciam ideo minus peccauerunt. Sed tamen qui penitentia acta ipse adama in valle ebrius constituit suam sepulturam ut iosue. xliij. cum posteris suis usque ad aduentum meum in carne non sunt consecuti misericordiam. Numquid tu ullo tempore de tuo delicto uoluisti agere penitentiam semper mala peioribus congregando de die in diem in peccato durior fuisti effectus. sicut phaino quem uinum mare absorbit ut exo. xliij. ita infernus se patet ad se oborbendam. et dicit iudex circa eum ad iudicium consistens. Quid uides quod luciferus et angeli cum sequentes iuste fecerunt fuerunt damnati uel iniuste et respondebat omnes et una uoce dicit. iuste damnatus fuit. et tunc dicit rex et iudex lucifero et angelis eius sequentibus. ite a sinistris. et michaeli et angelis eius dicit et uos ite a dextris.

Secundo faciet clamare humanas creaturas. et primo populum iudeorum et cum eis iudex et rex disceptabit dicens. audite me o uiri iudei et israelitici. nonne promissus fui uobis in lege que canitur per prophetas. suscitabit deus de medio fratrum suorum simile moysi. et si quis non audierit prophetas illum exterminabit de populo meo ut deuteronomio. xvij. nonne similis fui moysi in humanitate et legum et preceptorum datorem. nonne predicavi de regno dei. nonne uobis mortuos suscitavi et cecos illuminavi et omnes infirmos solo uerbo curavi. mortem sustinui et a mortuis resurrexi. nonne post meam resurrectionem per meos apostolos uobis predicare feci de regno dei que signa magna in uobis fecerunt quod eis fecistis. nonne expulistis eos a uobis atque persecuti fuistis eos de ciuitate in ciuitatem in mortem et carcerem et regno dei indignos uos fecistis quid ultra uolui facere.

e ¶ Tunc iudei israelite r̄spondebūt et dicent. Illustrissime iudex cū sitis ip̄a iusticia etiā vob̄ placeat in equitate nos audire cū scriptū sit ps̄ lxxxv. qm̄ iudicabis orbē terre in eq̄tate et p̄p̄os in iusticia. et dicunt ip̄i iudei. iustissime iudex v̄ez ē q̄ de? nob̄ p̄misit suscitare p̄phetam de medio n̄stroꝝ et qui nō audierit p̄phetam illū ait de? ego vltor existam. Sz tñ ip̄e deus deoit nob̄ signū dīcti p̄phe in cōgnitōne q̄ si p̄pha ille in nomine domini p̄dixerit et non euenit de hoc dñs nō locutus ē p̄pter qd̄ et ip̄e deus nob̄ in lege p̄cepit nō solū talem p̄pham nō audiri sed tanq̄ mendacem eū in morte turpissima tradi sic patet deuto. xvij. p̄pter qd̄ iudex benignissime placeat ad vos vestre m̄ie aures iclinare et licet nūc cognoscāz q̄ vos fueritis p̄pha ille in lege p̄missus cū nob̄ multa dixistis q̄ p̄ ut dixistis nō eueniunt p̄pter que nos cogitantes vos esse mendacem p̄pham iuxta sententiā legis tradidimus vos in mortē. Et primo dixistis palam in aspectu totius sinagoge. Destruam templū hoc et in triduo reedificabo illud ut io. v. hoc p̄dixistis et pro ut dixistis n̄ eueit quia templū integrū remansit postea p̄ tempora longiora p̄pter qd̄ affigi cruci iuxta legis templi sententiā iuste meruistis ut i. before vij qua lege cauet a me ergo positū ē hoc decretū ut omnis homo q̄ hāc mutauerit visūz tollat lignum de domo eius et erigat et cōfigatur in eo. Domus aut̄ eius publicetur de? autem qui habitare facit nomē suum ibi dissipet omnia regna et pplm̄ qui extenderit manū suam ut repugnet et dissipet domum dei illam que est in hierusalem. Ego darius statui decretū quod studiose implere volo. Secundo dixistis nisi manducaueritis carnem meam non habebitis vitam in vobis ut io. vj. et tamen non comedimus carnem vestram et per tempora longiora viximus. Tercio dixistis si quis credit in me flumina de v̄tre eius fluent ut io. vij. et multi in vobis crederunt et tamen nō vidimus de ventre eorum flumina emanasse. Quarto dixistis si q̄s sermonem meum seruauerit in ortem non videbit in eternum ut io. vij. et cum multi obseruauerunt sermonem vestrum qui et mortui sunt et alia similia que longum esset enarrare dixistis que non eueniunt. Item peius fecistis q̄ sabbatum contra legis p̄ceptum nō custodistis et in eo infirmos curastis nunquid tenebamur vobis credere atq̄ te p̄phetam in lege p̄missum r̄putare cum expresse feceritis

contra legem ut exo. xxxi. in fine. nūquid interrogauim⁹ vos dicēte⁹
Si tu es xp⁹us dic nob palam & vos respondiſtis nob opa que ego
facio testimonium p̄hibent de me. Certe multa magna & mirabilia
faciſtis que nullus alius fecit ratōne quorū non tenebamur nec de-
bebamus vobis credere qm̄ deus precepit nob dicens q̄ in nomine
domini p̄pheta ille p̄dixit & non euenerit & non dixit fecerit h̄ vos
multa p̄dixiſtis que non euenerunt pro ut supra dictum est licet fe-
ceritis magna que vel similia helyas & heliseus fecerunt ergo secū-
dum legem iuste & interfecimus & nos iniuste cum reuerentia lo-
quendo deprecamur,

T iudex respondit ei dicens semp̄ intellexiſtis scripturas & di-
cta scripturarum p̄ ut sonant. Nōne p̄missus in lege uestra
loqui debebat in p̄uerbijs & in p̄bolis figuris. Nōne vobis deus
p̄dixit hoc dicens psal. lxxxviii. Attendite p̄ple meus legem meam in-
clinate aurem uestram in verba oris mei q̄a ap̄iam os meum ī pa-
bolis loquar p̄positōnes ab inicio seculi respicite in quanta sollicitu-
dine hoc deus p̄dixit h̄ vos ad hoc conspexiſtis. Si loquens dixi de-
struam templum hoc n̄c. nō locutus fui de templo materiali q̄ vos
stabitis. S; de templo corporis mei in quo deus pater & filius & spi-
ritus sanct⁹ habitabat quod templū destructū p̄ mortē in trib⁹ dieb⁹
resurgēdo post mortē repaui. Sed dixi vobis nisi manducaueritis
carnam meam n̄c. nō debuiſtis intelligere p̄prie carnem meam mā-
ducare h̄ sp̄ūaliter credere in me diuinitatē in carnatam q̄ credere ē
sp̄ūaliter manducare & si taliter caro mea fuit manducata qui eam
manducauit mortē infernalem non videbit. Ad aliud q̄ dixiſtis si
quis ī me crediderit flumīa n̄c. que nō debent intelligi pro ut sonāt
p̄uerbium sed & flumib⁹ sacraz scripturarum vos agnouistiſ disci-
pulos meos rudos & illiteratos ex quib⁹ magna flumīa l̄raz p̄cesse-
runt. Ad aliud videlicet q̄ si quis sermonem meam seruauerit n̄c.
quod dictum non debuiſtis intelligere de morte temporali quā ego
etiam sustinui sed de morte carnis que trit post resurrectōnem in vi-
uitam p̄petuam & si quis sermonem meū seruauerit talem mortem
non gustabit h̄ uitam ut io. v. & vj. Si sabbatū non custodiui q̄
iur. nōne in lege uestra dicebat. Si quis non audierit p̄phetam ta-
lem extimabit n̄c. p̄pter quod oīa erant in manu mea ergo in oīb⁹

dictis et factis debuistis me audiri et sequi et etiam in sabbati custodia
cum sit scriptum quod erit sabbatum ex sabbato ut psalmus. vlt. Sed dicite mihi o
iudei nunquid cum proxi filio vidue in conspectu vestro, Adolecens tibi di
co surge. none illico a morte in vitam surrexit ut lucus. vij. Item in la
zaro quadriduano none similiter obseruavi ut iohannes. xj. quot leprosos
mundaui in solo verbo et cecos illuminaui. none demonia confessa fu
erunt quod ego eram christus. none discipuli mei in nomine meo maio
ra his fecerunt. nunquid in nomine alterius prophete hec facta fuerunt sic
in nomine meo niniuite surgat in iudicio nobiscum qui egerunt penitentiam
ad predicatorem iohanne ut lucus. xj. quare me non audistis, Dicent iudei in do
lore cordium obscura vestra locutio non decepit dicet iudex non sic quia non
consurgebatis ad verbum dei audiendum sed potius ad ebrietatem sectandam
et ad potandum usque ad vesperam et vino estuabatis cithera lyra et
tympanum et tibia et vinum in diuinis vestris opus meum non respiciebatis
nec opera manuum mearum considerabatis propterea captiui ducti estis quia
non habuistis scientiam. Ideo inferni dilatauit animas suas et aperuit os suum
sine ullo termino et descenderunt fortes vestri atque gloriosi ad eum ut psalmus. v
Et dicet iudex omnibus quod videt vobis populi gentes et lingue fuerunt ne iste
iudei iuste damnati et dicent omnes iustissime iudex ita. Et eis dicet iu
dex ite a sinistris.

E Angeli in clangore tubarum vocabunt ad iudicium gentes que pro
fuerunt quibus terribiliter iudex dicet. Vos autem cum sitis et fueritis
homines ad ymaginem et similitudinem dei formati sic et ceteri cum sen
sualitate romanis quare procola vana opera manuum vestrarum fabricata pro
deo adorastis que nec fieri nec loqui poterant cum spiritus non esset in
eis habebant oculos et non videbant manus et non palpabant pe
des non ambulant nec clamabant in guttore suo ut psalmus. c. xij. que ra
tione mouebamini ad hoc faciendum quare non recognouistis pro deo
illum qui fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt. Et ipse
dedit omnibus ac etiam et nobis principium essendi. Quare a iuuen
tute vestra usquequo quod fecit a vobis exalare spiritum et tunc omnes vestras co
gitationes fecit pire ut psalmus. c. xlv. Surgat ipsa procola et protegant vos
in hoc iudicio si possunt vos de manibus meis liberare,

e   Respondebunt gentes cum cordium tremore terribili iudici
et dicent. Iustissime iudex placeat v're iusticie i modicis verb
nos audire. Et dicet. Postq̄ nos formastis ad p̄maginē et silitudiez
v'raz quare gratiam v'raz quā iudeis et israhelitis tribuistis. Dicēs
in legib; v'ris eisde; dans. Audi isrl' ut leui. nūi. deui. per totū etiam
et nob; non dedistis dicens. Audite gentes et q̄s iudeos et isrl'iticos
vsq; ad aduentū in carnē in circūcisione saluastis. Itē post incarna
tiōez v'ram quare eandē grāz saluatōis p̄ baptismū magis dedistis
ill' q̄ fuerūt in europa q̄ illis qui fuerūt in asia et affrica vsquequo
spūs sanctus euenit qui inflāmauit diuino amore corda oīm pp̄t q̄
omnes gentes et populi oīm vnū deū p̄rez et filiū et spiritū s̄ctum.
et in baptismo est factū vnū ouile et vnus pastor quare illos dilex
istis et nos odio habuistis. Nōne melius fuisset q̄ nati nō fuisset
postq̄ in p̄petuam gehennam i inferno credim; sentire. Et iudex re
spondet eis dicens. Audite ea que dicturus sim vob;. Ad hoc hoīez
formauī i statu innocētie ut ruinā angeloz reparare possem. sed hō
ip̄e credēs effici ut sum ego sp̄ret; meo mandato reddidit se mibi cō
tumacem. Pro cui; contumacie purgatione sine exp̄sione tēporum
in tartareo carcere eundē mancipauī cū posteris suis et q̄ volens cō
pati homini perditō et posteris eius elegi mibi virū nomine abra
ham cui p̄misi in semine suo predictū hominē et posteris eius bene
dicere et eum de predicto carcere ad meam reducere gratiam. Cuius
abrabe semen creuit in populum velut arena maris et quē populū
vocaui israheliticū et eū mibi elegi in filiū et constitui eidem popu
lo cerimonias et circūcisionē et eidem posui in omnem gentiū lumē
lucem. Sz dicite mibi o gētes q̄n feci vobis signa magna in egipto
in v'ro conspectu pro liberatione predicti populi non credidistis in
virtute dictoz signoz sicut mibi populus meus credidit. Nōne exsic
caui mare et idem calcabile tradidi dicto populo meo vobis vidētū
bus quoz etiam notum factum fuit quasi mundo vniuerso ut expo
xiij. Nōne mare cooperuit pharaonem et exercitū eius p̄secutores
populi mei i oculis v'ris. Quare vos vidētes hec mirabilia et mibi
hec facienti non credidistis quis erat vobis contradictor. Itē q̄n era
tis in terra quam promiseram dare dicto populo meo in signis mi
rabilibus quot reges interfeci quot gentes percussi i oculis v'ris. ut

iosue per totū. Nunquid considerastis quā in manu gedeon et tricētorū
viroꝝ percussit castra gentium ultra centum milia viroꝝ ut iudi. viij.
Item nunquid considerastis samphonem virum de populo meo. quō cum
maxilla asine tria milia viroꝝ de gentibꝫ solus interfecit ut iudi. x.
Item cum teneritis archam federis captiuam nōne percussit vos in
secretiori parte nature in plagam in v̄rm et int̄ vos magna fuit cō-
fusio mortis quousqꝫ remitteretis eundem in hierusalem ac etiam te-
nor magnus p̄p̄t̄ hos vos inuasit ut i. R. v. Item quō feci vobis qui
eratis sub rege senecherub qui venit p̄ confusione populi mei ut iij.
R. xvij. et xix. Item quid feci vobis qui eratis sub neueda et qui ve-
nit in terram populi mei xxx. regibꝫ. ut dictum populū ambulare
posset ut iij. R. xx. Ergo si vidistis signa per me fieri contra vos p̄
populo meo in quibus p̄dola v̄ra vos non potuerunt auxiliari quō-
re dicto populo israhelitico non credidistis. p̄mo videntes fieri ista
signa vitupastis dicentes quō ego eram deus talium. Item me vobis
ostendere aliter non valui nisi in his mirabilibus signis quā me aliq̄
q̄ in signis nullus vnqꝫ vidit ut exo. xxxvij. ergo quid mihi impu-
tatis. Ad aliud quō dicitis quō magis dilexi europā q̄ asiam et affricā
Certe hoc non feci quā ante meam ascensionem in celum meis disci-
pulis exp̄sse precepi ut in omnē terrā euangeliū meum predicarent
et baptisimū in remissionem peccatoꝝ. Et quō mihi constat quō eoz son-
d̄ in omnem terram exiuit et si asia et affrica noluerūt recipere euan-
gelium et europa recepit. Idem est ip̄is imputandum. Et ait iudex
cum sit scriptum Effunde iram tuam in gentes que te non nouerūt
et in regna tua que nomē tuū non inuocauerūt ut ps. lxxvij. Ideo
ite a sinistris,

e. **T**angeli in clangore tubarū cunctum populum christianū
aduocabit quo coram iudice comparente ip̄e iudex in terribi-
litate dicet angelis eius Separe de dicto pios ab impijs sepatis dicet
ip̄e iudex primo iniquis ecclesie sue pastoribꝫ. Ego dñs sto ad iudicā-
dum cū senioribus populi mei. quare vos depastis estis eccliam meā
vineam et rapinā pauperis in domo vestra. Quare attriuiistis popu-
lum meum et facies pauperū demoliti estis extra vos prouocātes ocu-
los maiestatis mee ut ps. ij. Nōne sup̄ humerū v̄rm vnqꝫ dedi cla-
uem domꝫ dauid. et aperiebatis et nō claudēbat. et claudēbatis et

nemo apiebat ut p̄sa. xxij. Sed dicite mihi o pastores quare pasceba-
tis vosmetipsos. Nōne greges pasceantur a pastoribus. lac comedeba-
tis. et preciosis lanis operiebamini de substantia populi mei. et quod
crassum erat superbe expoliādo occidebatis et populū meū pane spi-
rituali non pascebatis quod infirmū fuit in operibus misericordie.
ammonendo non consolidaastis et quod egrotum in fide sancte trini-
tatis docendo non sanastis. et quod fractum erat in mortalibus pec-
catis corrigendis nō alligastis. et quod abiectū erat in viciōz et pec-
catorū correctione clamando ad penitentiam non reduxistis. et qđ p̄-
ierat in peccatorū consuetudine increpando non quesistis. h̄ cū auste-
ritate imperabatis populo meo et potētia ut ezech. xxxiiij. Sed ad ali-
ud studium non attendebatis nisi ad splendida fercula in ventre po-
nenda et eadem per secessum emittenda. et p̄pls meus dispersus eo qđ
ei non essent pastores. Et factus fuit populus meus in deuorationē
bestie. i. dyaboli Ergo o pastores reddite rationem officij v̄ri ecce nūc
exquirūt sanguis v̄roz subditorū qui in infernū degunt et tunc pasto-
res et prelati et presbiteri et alij curati intuētes terribilē iudicem cū
tremore et cordiū dolore humiliter per v̄nū ip̄oz respondebunt iudi-
ci dicentes. Dñe et p̄r sancte placeat v̄re maiestati non s̄m iusticiāz
v̄raz h̄ scđm magnā misericordiam v̄raz in hoc iudicio nos increpare
qm̄ in conspectu v̄ro null? potest nec poterit iniusticia vnq̄ salua.
re ut p̄s. cxliij. Ideo misericordissime iudex sicut cum patribus veteris
testamenti operati estis ita et nobiscum operemini si placet nōne iu-
stissime iudex vos preuistis paradiso in quo tantum duo erant ho-
mines et ambo sub v̄ra custodia perierunt ut gen. iij. Ergo sanguis
eoz exquiretur de manibus v̄ris. In archa noe octo tm̄ homines fu-
erunt quoz vnus perijt ut gen. ix. nunquid eius sanguis exquisitus
fuit de manibus noe. In domo abrahe quinqz homines fuerunt ex
quibus duo perierunt cum dictum fuit sibi Ecce ancillam et filium
eius ut gen. xxij. Item in domo p̄saac de duobus fratribus vnus pe-
rijt ut gen. xxvij. Itē de domo iacob tres de duodecim maledicti fue-
runt ut gen. xlix. Item sub principatu moyse et aaron erant milia
miliū et tm̄ p̄t peccata ip̄oz p̄ter duos nullus ip̄oz terram promissi-
onis intrare potuit ut numeri xiiij. Item de domo dauid quatuor pe-
rierunt. Item de domo et scola v̄ra o domine vnus apostolorū perijt

ut math. xxvij. et de lxxij. discipulis vris preter quinq; nullus iporu
meruit attingere regnu eternu ut iob. vj. Nunquid ipoz sanguis
de manibus predictoz ac etiam de manibus vris exquiret, O domi-
ne fiducia liter loquim cum supradicti fuerint sub custodia vra et co-
tentamur valde si sanguis predictoz fuit exquisitus de manib; suo-
rum pastoz q; etiam et sanguis nroz subditoz de manib; nris exq;-
ratur neq; meliores neq; peiores sumus antiquis patribus nostris
vnde iustissime iudex placeat in misericordia nos arguere.

T iudex respondit illis dicens. In lege tu quid loqueris quid
scriptum est ut ezech. iij. sic dicente ad me impium morte mo-
rieris. Non annunciaueris ei neq; locutus fueris ut auertatur a via
sua impia et viuat ipe impius in iniquitate sua morietur. San-
guinem autem eius de manu tua requiram. Si autem annunciaueris
impio et ille non fuerit conuersus ab impietate sua et a via sua im-
pia ipe quide in iniquitate sua morietur. tu autem animam tuam libera-
sti. Sed pastores veteris testamenti et ego redarguimus subditos no-
stros in peccatis eoz. Nonne ego predixi ad eum ne comederet de ligno ac
etiam ceteri pastores fecerunt sicut moyses et aaron qui semper
in ira et redargutione assidui erant ppli affati. Et si dictus pplis no-
luit eos audire fuit quide eide pplo imputandu. Nonne assidue am-
monui discipulos meos dicensq; eis vnus vrm me traditurus est.
Si ille qui cecidit de scola mea et preuaricatus est et noluit me audi-
re sanguis ipius et alioz subditoz fuit nociuus eis et non pastorib;
sed ipi pastores secure dicere possunt. Lauabimus manus nostras
in sanguine peccatoz iuxta qd scriptu e psa. lvij. Clamare ne cesses
quasi tuba exalta vocem tuam annuntia populo meo scelera eoz. et
domui iacob peccata eoz. Et contra negligentes hanc doctrinam ait
ppha Canes muti non valentes latrare. Sed dicite mihi si vos re-
darguistis pplm meu de peccatis. quare et vos pistis in peccatis. Sed si
annunciastis scelera eoz. quare in vris sceleribus damnamini.

Iacent pastores. Domine si in sceleribus nris damnamur. Non
sequitur q; negligentes fuimus circa subditos nros qui spre-
tis nostris monitionibus in tartareu carcerem iuste damnant sem-
per verbu euangelicu in dicto pplo fecimus seminare ac etiam et nos
seminauimus nostrasq; latas dioceses distraimus et parrochias et

ibi spūales posuim⁹ rectores qui nobiscū etiam assistebāt. ad crimi-
na h⁹ populi corrigenda. q̄ manifestauerūt euāgelii tuū hinc inde
predicando si ip̄i noluerūt euāgelij preceptū seruare. nobis eorum
peccatū imputatis veniant ip̄i de pp̄lo et contestent⁹ de hoc nobiscū
Quibus aduocatis et comparētib⁹ aiūt eis pastores dicite nobis o
de populo nunquid fecimus vobis euangelium dei per predicatiōz
manifestū ī sanctis munitiōibus. et assiduis reargutionib⁹ dicēt
illi fecistis s̄ aliud docebamur a vobis verbo. Aliud factō et exemplo
instruebamur Nōne vos pastores post predicatū euāgelii assurge-
batis ad p̄c̄ta manifesta operanda ī omni genere peccatorū nosq̄ at-
tendebamus magis ad executionem v̄ram q̄ ad verbū sequētes v̄ra
peccata ī eisdem peccauimus credentes ea nobis licere postq̄m ea ex
vos faciebatis p̄t̄ que in gehennam periclitamur vos nobis m̄ḡi
fulistis. et nos hanc doctrinam docuistis. et cum eratis infecti s̄ilibus
criminibus s̄c̄ et nos eramus puduit vos in predictis peccatis nos
rearguere cum culpa nos ī n̄ris p̄c̄is rearguebar. Dicunt pasto-
res aut publice peccastis aut occulte. Si publice q̄a constitit de v̄ris
peccatis ī n̄ro auditorio p̄ denunciationem et testimoniū p̄bationē
vel quia ī tantum erunt manifesta. q̄ tergiuersatione celerari non
potuerunt et si in reargutione predictōz peccatorū fuimus negligē-
tes est quid imputandum. Si occulta fuerūt v̄ra p̄c̄ta de his non te-
nebamur diuinare qm̄ deum h̄nt vltorem. Nōne vobis fecimus a-
nunciare verbū dei p̄t̄ quod ducebamini quid ad vitam et quid ad
mortem competebar. Item nōne instituimus parrochianos sacerdo-
tes quibus debuistis confiteri peccata et qui sacerdotes ministraue-
runt ec̄c̄iastica sacramenta in quibus et p̄c̄ta dimittant̄ non debui-
stis ea negligere. Si nos peccauimus publice nobis imputatis
cū nemo viuat sine crimine. Non debuistis recipere p̄c̄torū n̄rorum
exempla. sed potius opera eoz que nos docebamur semper habuistis
nos exosos et quasi inimicos t̄n̄ si aliud fuerit peccatum ī nobis al̄s
vobis q̄ nobis possit competere dicite mihi. illi vero siluerunt.
q̄ Vobis quidem pastoribus terribilis iudex sic ait In his excu-
sables non estis. Sed vltra hoc dicite mihi. quare simoniace
donum spiritus sancti vēdidistis constituētes ec̄c̄ias venales. et alia
spūalia precio vēdidistis. et vos nihil aliud eratis intus et extra nisi

stagnum et plumbum et ferrum et in medio fornacis cordium nostrorum scoria argenti et auri facti fuistis pro eo quod versi fuistis in scoriam super dictam, Ecce ego congregavi in congregatione eris et argenti et ferri et stagni et plumbi et succendi ibi ignem ad conflandum in furore meo in ira mea et adhuc conflabo vos in ignem furoris mei et conflabimini in medio eius.

T dicent pastores a a a. domine ne irascatur furor tuus qui super omnes es misericors. Nonne in nomine tuo demonia et peccata mortalia eiecimus et in nomine tuo prophetauimus et dicit iudex. nescio vos. Quomodo prophetastis in nomine meo et demonia eiecistis cum totum mundum vestris falsis prophetiis et peccatis et demonibus repleuistis. Nonne vicibus pluribus studuistis etiam meam mendaciter asserendo meum vicarium summum pontificem predictae ecclesiae non esse. sibi quod in alium antipontificem eligendo quot reges in his errare fecistis etiam et populos innumeros ex quo homicidia et adulteria exustiones civitatum et adulteria et etiam desolationes et etiam omnia scandala grauiora et innumera mala prouenerunt nec non et sathan et demoniorum congregationem ad ipsa mala peragenda de inferno soluistis. Nunquid in his sceleribus vocare potestis samariam et sodomam sorores vestras. viuo ego dicit dominus. quia non fecit sodoma sorores vestras sicut vos fecistis et samaria dimidiu peccatorum vestrorum non peccauit et eas uicistis sorores vestras peccatis vestris sceleratius agentes ab eis.

Tem reddite mihi rotes fructuum labiorum vestrorum et officij diuini benedixistis ne domino in omni tempore septies in die laudes dicendo pauistis pauperes de substantia ecclesiae vel ditastis consanguineos melius fuisset o deuoratores ecclesiae mee si ad ista attendissetis potius quam ad prostibula uisitanda et meretrices alendas et ab his alias nouas in domos uestras introducendas tanquam equus et mulus lasciuantes computruistis in luxurijs vestris. sicut iumenta in stercore suo. et mane sacrificastis mihi carnem et sanguinem meum eos sumentes tanquam si immundi ab omni crimine fuissetis. iudicium uobis manducastis et bibistis. Et quia si inimici hec mihi fecissent. et ecclesiae mee sustinuissem iram. Et si hi qui oderunt me et etiam meam super me magna locuti fuissent abscondissem me ab eis. sed vos unanimes et noti mei quare hec egistis.

propter quod merito veniat mors ad vos et descendatis ad infernum uiuere,
Ite a sinistris. Ite iudex grauius et asperius in eis obis redarguet
eos mendaces et cucullatos qui renunciauerunt scilicet et in eo latius et glo-
riosius superdicis vixerunt peccatores. reddentesque rationem de vnoquoque capite
Ite Scudo faciet aduocare principes reges et imperatores regule eorum,
reges duces et alios qui preuerunt populo christianitatis et eis operam
tibi dicit ipse rex et iudex reddite et vos etiam rationem regimur vni
Nonne et vos de pulvere pauperis suscitavi ut sedetis in solijs glorie ad
populo meo iusticiam reddenda. qualem in populo meo iusticiam fecistis. Dicent re-
ges in eo secuti fuimus leges sacratissimas. Dicit iudex. quod leges sacrati-
mas secuti fuistis. Nonne in conspectu vno filij patris et matris et matris af-
fecerunt aduene calumniabantur et pupilli et vidue constabantur scruaria
mea spnabantur et sabbata polluebantur viri detractores fuerunt ad ef-
fundendum sanguinem scelus operati sunt in medio vno veraciora patris
discoopuerunt et inuidiam inestruate humiliauerunt et vno quisque in uxorem
proximi sui operatus est abhominatioem et socinurum sua polluit nepha-
rie super sororem suam filiam patris sui oppressit in conspectu vno munera accepi-
stis ad fundendum sanguinem usuram et superbia danti accepistis et auare sibi
ditos vnos calumniabimini et mei et iusticie mee fuistis obliui. Ite in
vos super perditiones et diuersiones fuerunt animas sibi vno deo orastis pre-
cium accepistis viduas multiplicastis propter quod sacerdotes mei me contemp-
serunt et legem meam polluerunt quod scruaria mea in conspectum et prophetam non ha-
buerunt distantiam in pollutum et modum non intellexerunt et a sabbatis meis
auerunt oculos suos et ego rex regum coinquinabar in medio vno. Et hec
omnia euenerunt in regnis vno propter iniusticias vras quoniam eratis velut lupi
capietes preda ad effundendum sanguinem et perditiones animas et qui auare
sedabimini lucrum. propter que effundam indignationem meam super vos et in
igne ire mee consumam vos. Et dicit reges iustissime iudex placeat
dementi maiestati vno in humilima voce nos audire manifesta est nostra
offensio quia vna benigna preces fecit nos super populum vno dominari
Sed reminiscatur vna preces cum primo regem instituerit super populum vno in
rabeliticum per os samuel prophete dare vos accepistis hoc erit ius regis qui
imperaturus est vobis filios vros tollit et ponet in turribus suis facietque
sibi equites et precursores quadrigarum suarum constituet sibi tribunos
et centuriones et aratores agrorum suorum et messorum segetum suorum filiosque

vras faciet sibi vnguetarias et focarias et pãificas agros q̃ vros et
et vineas vras oliueta optia tollet nec dabit seruis suis h̃ et segetes
vras et vinearũ redditus decimabit sibi ut det vernaculis famulis
suis seruos quoz vros et viue aues optios et azinos auferet et po-
nit i ope suo greges quoz vras addecimabit vosq; ei eritis serui et di-
xistis dñe dco pplo Clamabitis i die illa a facie regis vri et nõ exau-
diã vos ut j. R. viij. nũquid alio mō debuit censerì a nobis ille rex
ergo si sũt ista iura regũ put sup̃ apparet qđ nob̃ imputat p̃ vram
maiestatem. Inẽ ipos nob̃ subditos fecimus iusticiã de eorundẽ pu-
blicis crimib; exercuim; pũitões h̃ de eoz occultis nrm nõ fuit iudi-
cium. ergo quid imputat. Dicit iudex Nõ sic non sic impij quoz
si ptuli sup̃dcta verba pplo predicto per os samuelis serui mei poti;?
ptuli ad t̃rore ppli p̃cti ne regẽ t̃palem a me qui eram inẽ ipos t̃pal
et spũalis rex petẽt quẽ iniusticijs sepe dicitis predicto regi iuris facti-
tatem preberet. Itẽ nõne cũ imperiũ totius terre dederã ab rabe i sem-
pitnũ ab aquilone et meridie ab oriente et occidẽte nunqđ silia vba
ptuli vel contraria ut gen. xij. et xvij. Itẽ qñ posui dauid sup̃ pplz
meũ regẽ qualẽ dedi et p̃ceptũ audiat. Inueni dauid seruũ meum
oleo sãcto meo vnxi cũ et ponã cũ excelsum p̃ regib; t̃re. Si aut̃ ip̃e
vel filij eius deliquerũt legẽ meã et i delicijs meis nõ ambulauerũt.
si iustificatiões meas p̃phãuerint et mãdata mea nõ custodierũt visi-
tabo i ṽga iniquitatis eoz et i verberib; p̃cta eoz ut ps. lxxviii. Item
et alibi p̃oxi. Et nũc reges intelligite erudimĩ q̃ iudicatis terrã. Ser-
uite dño i timore et exultate ei cũ tremore ut ps. ij. Creditis forte qđ
adhuc dederim reges i pplo meo ut calũniare p̃pls ab eis vl̃ ut iste
regeret. Si creditis alio iure uti mecũ qđ alij reges vñ fuerũt. Si vñ
nõ potitis vñ cũ mãdata mea non custodieritis. et legem meam nõ
obseruaueritis nõ sine causa ptuli iusticia loquẽdo qđ facilius po-
tuerit camelus p̃ acumẽ acẽ itrare qđ diues paradisũ. licz i mĩa aliud
fuit obseruatũ. Ideo vos reges ite a sinistris.
p̃ Ost̃ hec sub tube clangore suũ pplz xpianũ faciet cuocari. Quo
corã iudice cõparẽte i tribilitate furoris sui dicet ei, Corã me sũt
m̃ltiplicate iniquitates ṽre et p̃cta ṽra m̃derũt vobis. man; ṽre pol-
lute sũt sãguie et digiti iniquitate labia ṽra locuta sũt m̃dactũ et sce-
lera ṽra vobiscũ sũt et cognouistis blasphemare et m̃turi cõtra dñm

Ecce agnitio vultus vris mdebit vob qm pccm vrm qua pccm sodome
predicatis et eu no abscondistis ve aiab vris qm reddet vob mala

Et vtet se ad iudices q iudicauerunt i ppo suo Et dicet ve vob iu
dices q iustificastis impiu p munib et iusticia iusti abstulistis qre
leges meas fidelissimas i vris iniusticijs metrices fecistis que fuerut
plene iudicij et iusticia abudavit i eis vos aut ut homicide habita
stis i eis qre iustu argetu vtistis i scoriā ut lo:ij furu sp ifideles in
eis fuisstis dilexistis munera secuti fuistis retributioes pupill no iudi
castis viduaru iudiciu no ingoiebat ad vos O vtina q dilexissetis
iusticiam et iniquitate odisset. Post hec vtet se ad aduotos et ad
alios iurispitos q i via legis no abulauerut et dicet, ve vob iurpiti
q i vris consilijs condidistis leges iniqs et scribetes iniusticia ut paupe
oppmerent i iudicio et ius fiet tñ humiliu ppli mei et dabatis i poa
viduas et pupillaz diripiebatis sbaz. O vtina q i consilio vro legis
consiliu cogitassetis. Post hoc vtet se ad testes fallaces et alios i fal
so verbo loquetes et opere exequentes. et dicet ve vobis qui dixistis
bonu malu et malu bonu ponetes tenebras luce et luce tenebras ol
ce in amarū et amarū i olce trahedo dixistis i iquitate i fusticlis va
nitatis et i vuculis plaustru peccatu O vtina q no tanqm testes ini
qui insurrexistis qz nunc mentietur iniqtas vobis. Post hoc vtet
se ad lenonas et lenas et diez misistis sup pplz forte et posuistis pue
ru i pstitulo et puella p vino vendidistis. Itē dicet oib gulob et for
nicatorib q potius gule q deo huerut, Ve vob q potetes fuistis ad
bibedu vinu et viri fortes ad bibedu ebrietatem. Ecce gaudiu vrm
et leticia vra sempitna occide vitulos et arietes iugulate comederut
carnes et vinu biberut dicetes. Comedam? et bibam? cras eni mo
riemur qz no e refrigeriu i fine hois et non est qui agnitus sit reul?
ab inferis qz ex nihilo nati sumus et post erim? tanq si no fuerimu?
flat? e i aurib nris et fimo scitille ad mouedu cor nrm et spūs effude
taqm mollis aer et traseat vita nra tanq vestigiū nubis et sicut ne
bula dissoluet q fugata est a radijs solis et nomē nrm obliuioz acci
pit et p tep? et neo habebit memoriā oparū nroz Venite ergo et fru
amur bonis que sūt et vram creatura tanq i iuuetute celerit vino p
ciosa et vngētis nos impleam? et non ptereat nos flos temporis co
ronemus nos rohis añq marcescāt nllz pratū sit qd traseat luxuria

nra nemo nrm sit exsors luxurie nre. vbiq; reliquamus signa leticie
qm hec e sors nra. Opprimam iustu paupem et no parcam? vidue
ut sapie ij.c. O impij hec dicetes vtru signa dicte leticie teporal i to-
tu reliquistis ut ea nuc i patria vite ppetue habuissetis Itē dicit ad
illos q sp supbe i paupū viroz supbijs vixerūt. ve vob q depdati fu-
istis huiles ppli mei none et vos nuc danabimini et q spreuistis no-
ne et vos spernimini supbia vra plusq; fortitudo vra. nuc i narib?
vris ponā circulu et i labijs vris frenū. et vos ad locū deducam ad
quē ire non vultis. Itē i iracūdia dicit sacratu monialib; q pu-
diciciā vrginitatis nō seruauerūt. et dicit Nōne fuistis filie vniūmfr-
ecēie mee quare et fornicate fuistis i sanctuarijs meis i adoleſcentia
vra fornicate estis ibi subacta fuerūt vbera vra. et fregistis māmas
pubertatis vre et qd peius est filios et filias pepistis et fecistis vobis
mundū mliebre et fornicate fuistis cū filijs ecēie frīb; vris viris ma-
gnay carniū et nō fuistis facte quali meretrices fastidiose augētes p-
ciū h; quali mlieres adultere q sup viros suos iducūt alienos oibus
meretricib; danē mercedes. Vos aut dedistis mercedes amatoribus
vris et donabatis eis ut intrarēt ad vos vndiq; ad fornicādū vobi
scū factū fuit dē vsuetudinē mētricū i fornicatiōib; vris Ecce nuc cō-
gregabo ait iudex oēs amatores vros magnay carniū viros qb; cō-
mixti estis et oēs qs dilexistis cū vniuers; quos aderatis et cōgrega-
bo eos sup vos et mūdabo ignemiā vray corā eis. et videbūt omem
spitūdie; vray et dabo vos ignē formidis et zeli ut ezech. xvj. et xxij
Post hoc vertet se ad muliēs mrimoniafr vris copulatis q fidē v-
iugij violauerūt Et dicit ipse iudex annūcio vob scelera vra q gra-
uiter adulterate fuistis et nuc sanguis adulterij i manib; vris. Nū-
qd vos misistis ad viros de lēge veniētes ad qs nūcios lenones mi-
seratis et cū ipi venissent circūlaustis oculos vros. et ornate eratis
modo muliebrī sedistis i lecto pulcherrīo et an vos mēsa ornata cy-
mamoma et vngentū posuistis sup vos et vox mltitudis exultātis
erat i vob puluistis armillas i māib; vris et coronas speciosas in
capitib; et eis adulterate fuistis Ve vob attrite i adulterijs Edifica-
bo vob lupanar fecistis vob pstitulū i cūctis plateis ad omē caput
vie edificastis signū pstitutiōis vre. et abhomiabilem fecistis decorē
et dimisistis pedes vros omi trāseūti. ecce ego ait iudex extēdā manū

mea sup vos i aia odienu vos filioy ppli mei. ppt q earu pudicias
erubescut i via vra scelerata alijs q mlteribz q se i vestibz auri et argē
ti et alijs p̄ciobz ornauerūt Dicit ipe iudex o filie ppli mei satis fuisti
ecluate i ornamētis vris q abulabatis extēto collo. et irritibz oclorū
ibatis et plaudebatis et pedibz vris opolito ḡou icedebatis. Nūc v̄
decaluabo v̄ricē capilloz v̄roz et crines capitū v̄roz nudabo et aufe
ram ōrmetū calciamētoz et laminas torques et monilia armillas et
mitras et discimialia et olfatoria et anulos et gēmas i frōte pēdētē
et mutatoria palliolas et specula et erit vobz p̄ suavi odore fetoz p̄ zo
na funicul⁹ et p̄ crispāti crine caluiciū et p̄ fascia pectorali ciliciū ut
p̄sa. iij. Ipe enī iudex i tribilitate et ira arguēdo loq̄t amātibz semet
ip̄os tantū et alijs cupidis et elatis supbis blasphemis et ill' qui nō
obediuerūt parētibz et gratis celestibz sine affectiōe sine pace crimia
toribus i orinētibz iuicē sine benignitate p̄itoribz p̄teruis timidis
cecis amatoribz voluptatū magis q̄ dei. h̄ntibz aut sp̄ pietatis v̄tu
tū aut eis abnegātibz et penetrātibz domos et captiuos ducētibz mu
lieris honeratas p̄ctis, Et om̄ibz his dicit. Ite a sinistris.

v̄ Nūc p̄ctores oēs ppli dicēt. Iustissime iudex placeat ne in fu
rore tuo arguas nos neq̄ i ira corripas qm̄ v̄ba v̄ra sūt no
bis sagitte infixē et licz fuerim⁹ et sum⁹ p̄ctores etiā v̄l q̄ vos dixē
ritis d̄ne et iuste n̄ris demeritis v̄ra sentēcia nos damnauerit cū fui
mus et sum⁹ sub baptismo constituti p̄ris et filij et sp̄s sc̄ti vobzq̄ in
trinitate credim⁹ v̄n memēto d̄ne q̄ ex ore v̄ro sc̄to ptulistis q̄ ni
si renati fūitis ex aqua et sp̄u sc̄to nō intrabitis i regnū celorū ac eti
am dixistis. q̄ ediderit i me etiā si mortuus fuerit viuet. Nōne fuim⁹
renati ex aqua et sp̄u sc̄to. Itē petiuimus a te d̄ne dicētes quid facie
mus ut opem̄ opa dei et dixistis hoc est opus dei. ut creditis i eū quē
ipe misit ut iob. xij. Itē clarius dixistis beati q̄ me nō viderunt
et crediderūt Acerto nūq̄ vos vidim⁹ i corporea carne nisi nūc et vo
bis credi⁹ et i tali credulitate permāsim⁹ vsq̄ ad vite n̄re exitū ḡ si
mortui fuim⁹ i p̄ctis p̄ctis p̄ fidē quā i iris habuim⁹ nūc ad gl̄iam
i v̄ra m̄ia resurgē debem⁹ et ad vitā p̄petuā cū fide n̄ra p̄cta q̄ntūcū
q̄ mortalia dimittāt. Cū vos d̄ne sciebatis figmētū n̄m q̄ poti⁹ p̄
ni eramus ad peccādū q̄ ad aliq̄ bonū faciēdū et inimic⁹ p̄se nos
sit i malo p̄secut⁹ Nūq̄ d̄ne irritū facietis v̄bū v̄rū cū als dixerit⁹

q̄ p̄cedūt de labijs meis nō faciā irrita p̄p̄t q̄ ī patiētia dicim⁹ q̄ licz
p̄ctores sūim⁹ et sim⁹ et p̄p̄t p̄ctā p̄ctā sūim⁹ et sim⁹ ī inferno dam
nati tñ mīaz v̄raz possim⁹ p̄mereri ut a tenebris abissalibus libere
mur. qm̄ oīm dñs estis testāte p̄p̄ta. Oīa q̄cūq̄ voluit fecit ī celo et ī
terra et ī oībz abissis infernalibz. Nōne ieiunauim⁹ elemosinā dedi
m⁹ et fecim⁹ ecclīaz v̄raz visitaum⁹ et alia opa bona fecim⁹ q̄ meli⁹ sūt
mēti v̄re māifesta q̄ ore n̄ro ea p̄dē possim⁹ cū renū et cordiū scru
tiniū habeatis. Et iudex respōdebit eis dicēs licz baptismū vos ha
bueritis tñ cū mltis irritatiōibz maculastis cū ī eo renūciāuistis satha
ne et oībz eius opibz ac etiā p̄mibitis ī dicto baptismō mea mādata
obuare et sc̄az legē meā custodire tñ vos retro respiciētes magis sa
thane fuistis q̄ meis lege ac mādatis mibi volueritis obedire. Nōne
vos ī v̄ris maleficijs et icātationibz dictū sathan tanq̄ deū iuocastis
fantastica n̄sa ab eo querētes tāq̄ p̄ctis demonijs ardētissimo amo
re copulati potuistis ne mibi et p̄dicto māmoē huire q̄ totalit̄ mibi
contrarius fuit q̄ si ego colligebā. ip̄eḡ v̄ disp̄gebat et alia ī eo feci
stis q̄ longū m̄ essz narrare Vos ip̄i scitis si baptismū meū seruastis
illelū v̄l totalit̄ maculastis eūdē nūq̄ mādata mea seruastis s̄ poti⁹
me ī eis offendistis. Possū ne vos laudare q̄ quotiēs vob̄ aliq̄d simi
strū accidebat ī eo mibi sp̄ b̄ndixistis est ne v̄ez p̄mo v̄ro polluto ore
v̄rm creatorē pessimis maledictōibz coronastis ī his legē et mādata
obseruastis. Nōne sciulistis q̄ nō ille q̄ dixit mibi dñe dñe intrabit ī
regnū celoz s̄ q̄ fecit volūtātē meā et p̄ris mei. Si ieiunastis vob̄ ie
iunastis et nō mibi q̄ ad lites et d̄ctiōes ieiunastis et p̄cussistis pu
gno impie Nūq̄d est tale ieiuniū q̄d elegi p̄ diē affligē aiāz suā Nū
quid contorquere quasi circulū caput suū et saccū cinerē sternere sed
hoc fuit ieiuniū q̄d elegi dissoluere colligatiōes impietatis soluere fa
sciculos dep̄mētes eos dimittē qui confracti sūt liberos et oīne onus
disrūpe frāgere esurienti panē tuū egenos vagos inducē ī domū su
am nudum operire carnē suā non despiciē et eos qui talit̄ ieiunauerūt
glia dñi colligit tūc ip̄i iuosauerūt et ego eos exaudiui. Clamauerūt
et dixi eis fecistis ne v̄l obseruastis viuētes ī tris hec oīa si fecistis ele
mosinas potius eas ad humanā glīaz fecistis q̄ ad dei obediētā qm̄
ip̄e p̄cepit dicēs. Abscōdite elemosinā ī sinu paupis et ip̄a orabit p̄
vobis ad dñm. S̄z qm̄ fecistis talē elemosinā. Nōne fecistis añ domū

tuba canē pp̄t qđ viuētes ī mōdo mercedē ex ea recepistis,
Tem cū sint tria genera elemosinarū vna corporalis egētī quicquid
dare poteris. Alia spūal' dimitte a quo lesus fueris, Tercia deliquē-
tes corrigē et errātes ī viā reducē vitatis. Nūqđ hec fecistis visitastis
paupes infirmos iustis ad carceris mācipatos opulstis nudos po-
tastis sitiētes pauistis esuriētes et alia tollerātia essz ī vob. Si paup-
tas vos excusasset, Si ī mltis et alijs fuistis locupletātes et q̄ potius
dabatis et dedistis amcionatoribz histriōibz et ioclatoribz citbaristis
et meretricibz ꝓccibz q̄ paupibz meis dederatis querētes potius ex
his vanā et tꝓalē gl'iaz acq̄rere q̄ celestē et phēnē hereditare et ī tali
luxuria sp̄ ardent' vixistis vsqz ad vite exitū seruastis poti' mādata
dyaboli q̄ cū iuramēto abnegastis q̄ mea q̄ ī fide spōtanea obserua-
re ꝓmisistis vtinā qđ ī mōdo viuētes de ꝓdictis ꝓctis fecissetis penitē-
tiā cū cordis dolore et spūs afflictioē qm̄ licite possem ī vob ꝓie misē-
ri. Sz tanq̄ obstinū ī malo de mea mīa diffidētes et ꝓccātes ī spū
sc̄to hoz penitētiā neglexistis. Nōne ī mīa latronē de cruce tuli et eū
posui ī paradiso qđ dixit moriēs, Dñe misē mei. Nōne petrū me ne-
gātes postea ī lacrima penitēte respexi, Etia ī eadē lacrima oīa ꝓc̄ta
marie magdalene parcēdo dimisi. q̄re vos his filia nō fecistis ī sc̄to
viuētes. Acerto nō min' vos dilexissē si ꝓdicta fecissetis q̄ seꝓedi-
ctos dilexeri. Dicēt ꝓctores mirabile vidēt qđ ī tuo sc̄to baptismo
constitue' quātūcūqz ꝓmā' ꝓctis dānari possit, Et dicet iudex Noli-
te ī his mirari qm̄ ex xij. aplis meis vn' perijt. ac etiam ī nuptijs
filij regis ī quibz forte erāt centū milia hominū et vnus nō hñs ve-
stē nuptialem missus fuit ī tenebras extiores. Ideo ī vos nō sit vltra
os loquēdi qm̄ manifeste iniquitas calnei v̄ri vos circūdabit nec sepa-
ramini. Quibz qđē sic ꝓactis parabit se iudex ad sentētiā ī ꝓcto-
res ferēdā de qua dōlēs dicit. Heu consolabar de hostibz meis et v̄i
dicabar de inimicis meis. Vñ mīa vidēs iudicis irā et eius magnā
indignatiōez ostra vtriusqz testamēti ꝓctores et eūdē iudicē ad sentē-
tiā ī ꝓdictos ꝓctores fulminādā patū illico terribil' iudicis ꝓntiaz
audacē adiuuit et flebili clamore ip̄a insonuit dicēs heu heu heu dñe
deus Ecce tu fecisti celū et terrā ī fortitudine tua magna et in brachio
tuo extēto nō erit difficile omē v̄bū qđ facis mīaz in millibz et reddis
iniquitatē patrū ī sinu filioꝝ eoz. Post fortissime magne potētie de?

deus exercituum nomē tibi magnū consilio et incomprehensibilē cogitatu
cuius oculi apri sūt sup oēs vias filiorū adā. ut reddas unicuique sūm
opera sua et sūm fructū adiuuētionū eorū tu dñe fecisti eos tibi pplz im-
posuisti eis circūcisionē p abrahā famulū tuū et leges p scrūū tuum
moyse. Nōne tu dñe dixisti abrahe. Erit q̄ pactū meū in carne ve-
stra ī feus eternū masculū et p̄pucij caro circūcisa nō sūt delectibī aīa
illa de pplo meo ut gen. xvij. Dñe si feus circūcisiōis eternū ē sine
p̄finitione t̄pis et̄nalr p̄manē debet. Item o dñe pplo meo prece-
pisti per os famuli tui dicēs Custodite leges meas atq̄ iudicia et fa-
cite ea ne et vos euomat̄ t̄ra quā it̄raturi estis et habitaturi ut leuit.
xx. Nunq̄ dñe ppl̄s iste sub v̄ra lege constitut̄ extra legē peccās sūm
eā v̄l v̄ltra legem penā debuit puniri et nō v̄ltra que lex ē multū ḡ-
uis in suis penis et maledictiōibz de qbz habet̄ deutro. xxvij. Nū-
quid dñe maledictiōes legis ppl̄m v̄rm leges et mādata v̄ra in lege
scripta non obseruantem apprehēderūt. Nōne dñe terra israhelitica
m̄ltis vicibz p̄buit se calcabilē inimicis incircūcis̄is dicti populi du-
re dictū populū in ea affligētibz. Itē nōne terra israhelitica euomit
ppl̄m suū spacio annorū septuaginta ī babilone. q̄ legē tuā dñe non
custodiuit. Nōne dñe p̄ hoc abhominatus fuisti ppl̄m tuū heredi-
tatem tuam et postea vidisti cū tribularet̄ dictus ppl̄s. et eius ōroez
exaudisti et memo: fuisti testamenti tui et penituit et sūm m̄ltitudinē
m̄ie tue hoc fecisse in dicto pplo et deuisti eos ī m̄ias et̄. Et post hoc
dñe hūc ppl̄m peccantē et sūm legem flagellatū in sanguine tuo mo-
r̄ies eduxisti de lacu infernali ad celestē et gl̄iam p̄petuā ut zach. ix. c.
Hec dñe fuerūt vsq̄ ad temp̄ quo carne humana sūpto p̄ toto hu-
mano genere mortē sumere voluisti. In qua carne viuēs et cū homi-
bus ouersās legēq̄ et cerimonias atq̄ generalē baptis̄mū instituisti
ut p̄ph̄a missus ī lege s̄n dñe si iudei et israhelite te ut p̄ph̄az nolue-
rūt audire ī p̄dicto baptis̄mo. s̄ potius ī circūcisiōe legis p̄manē
nunq̄ ip̄i p̄ hoc ī t̄m dicant̄ reprobi q̄ nūc ī regeneratiōe et iudi-
cio v̄ris p̄mereri eternā nō possint de certo ait m̄ia. Iuste iudex mibi
videt̄ q̄ possint q̄ sic cū reuētia p̄bo. Si dicti iudei noluerūt te p̄-
phetam promissū ī lege ī baptis̄mo audire fecerūt contra legem qua
precipitur dicto populo ī hec verba p̄ph̄az suscitabo vobis de medio
fratrū suorū. Et si quis non audierit p̄ph̄az illū dicit dñs. Ego vltor

existam deus. xviii. et quod lex ista certam vltiorem non exprimit quod intelligendum est de vltiore quam lex imponit legem et mandata dei non fuerunt quod lex in his verbis non vltiorem extra legem et mandata non seruatis. Seruate leges meas et mandata mea ne et vos euomat terra in quam intraturi estis ad habitandum ut leuit. xx. Ergo domine si iudei et israhelite prophetarum et promissum in lege et in baptismo noluerunt audire, Nonne secundum sententiam legis post mortem et ascensionem vestram terra israhelica secundum legis sententiam euomit a se peccatores iudeos et israhelitas in pessimis legis maledictionibus. et ad se non recipiet diues inflammati spiritu sancto penitentia ducti dixerunt benedictus qui venit in nomine domini et vestrum sanctum baptisma receperunt. nunquid domine si circuncisio fuit dicto iudaico populo in fide eternum data et ipse populus circuncisus debebunt ut ante ipsoz ita ut de iure legis perpetuam vitam promereri non possint quod sacrum vestrum baptisma non receperunt ergo domine credes quod non debeant deleri etiam non obstante quod tu domine huius causa perfidie ipsoz. quod deus in aduentu tuo in carne precepit tibi dicere. Aggraua cor populi eius oculos excecata aures claude ne forte videant et intelligant et sanent eum ut psalmus. vij. et iob. xij. Ergo de iure legis in sanguine tuo qui est federis testamenti teneris dictos iudeos educere de lacu infernali sicut eduxissetis eorum predecessores iudeos tempore mortis. et resurrectionis vestre de eodem lacu infernali. Nonne tu domine voluisti circuncidi nec non et baptizari non quod propter baptismum reprobatus circuncisioz sed ad ostendendum quod circuncisio non erat tante efficacie portas paradisi aperire potuisset cum sancti preses et circuncisus et non baptizati in inferno macerati a peccatis inferis non in baptismo aque sed in sanguine tuo qui est federis. educti fuerunt ad vitam perbenentem de quo sanguine federis habetur exo. xxiiij. Item nonne deus despolsauit sibi dictum populum in sanguine tuo domine spiritus sanguinis tu mihi es ut exo. iij. Ergo domine cum reuerentia loquedo credo predictum populum circuncisum et non baptizatum de iure legis licite saluari posse et licet ipsi querentes mortem tuam dixerunt in iracundia sanguis eius super nos et super filios nostros. tamen in spiritu leuitatis aliter domine intelligi videlicet moriatur quod sanguis eius super nos et super filios nostros in saluatione perpetua sic illud caphphe. Expediit unum hominem mori pro populo. Item deus statuit pactum federis sempiterni cum abraham et semine eius ut gen. xvij. Sed dictum semine abrahe ipse deus suum appellauit filium ut exo. iij. ut ibi filius primogenitus dixi dimitte filium meum ut seruiat mihi. ergo si semine abrahe est federis sempiterni et ipsum factum est filium

dei ut dictū ē ergo fili? ipse semē abrahe est fedenis sempiterni. Nūc vō si
 ipse fili? semē abrahe deo peccauit qz pmissū ī lege contra legē recipere
 noluit tñ pp̄ hoc desinit esse fili? licet peccauerit. Nunq̄d si postea fe-
 cerit qd̄ iustū ē pmissū ī lege recipiēdo. dicit̄ ne p̄bo fili? dei v̄l rep-
 bus. Certe probus dicit̄ et mīaz consecut? q̄ ī amplexu et osculo dei
 erit et induit eū stolā p̄mā baptismalē quia p̄ eo interfecit vitulū sagi-
 natū .i. xp̄m vitulū nouellū cornua et p̄ates vtriusqz lre p̄ducentē
 et vngulas fixas qd̄ ē discernē verū a falso in eisde. Nūquid totus fi-
 lius erit mīaz consecut? vel pars filij. Certe tot? fili? dicit̄ dū ē qz idēz
 est p̄pls qui fuit in egipto ī deserto et ī ira p̄missōis q̄ fuit ī xp̄i cru-
 cifixōe et q̄ erit ī eiusdē xp̄i obediētia qd̄ p̄bo p̄pls israheliticus iureiu-
 rando promisit gabaonitis malū non inferre postea p̄ quadringētos
 annos per regē saul factō iuramēto mlti ex eis interfec̄ti sūt. Nōne to-
 tus populus pp̄ hoc fame percussus est a deo. ergo videt̄ qz idē p̄pls
 ē nūc qui fuit tūc ut ij. R. xvj. Itē dicit̄ hiesus israhelitis qui eū cru-
 cifixerūt a sanguīe abelōsqz ad sanḡnē zach. quē occidistis et tñ illi q̄
 bus loq̄rebat̄ eū nō occiderūt h̄ p̄res eoz retro p̄ spaciū annoz de. ut
 ij. palip. xxiiij. et mat. xiiij. Et tñ dicit̄ illi p̄ntibus occidistis. Et q̄ non
 occiderūt. et itēz loquar p̄ntibus tanq̄m futuris. et futuro t̄p̄e nasci-
 turis p̄ spaciū annoz mille et vltra sic. ut Amen dico vob̄ ammodo
 nō videbitis me qz ascensur? erat ī celū donec dicat̄ s. in sc̄do aduētū
 de celo benedictus qui venit ut mat. xxiiij. et luc. xiiij. Itē nō moyses de-
 dit vob̄ panem de celo verum ut iob̄. vij. Et tñ moyses fuerat añ per
 mille annos hoc etiam testant̄ leges humane. xij. q. i. deniqz xvj. di-
 habeo. ff. de iudi. p̄ponebat̄ et de sen. ex. si sentēcia li. vij. Vbi dicit̄ qz
 p̄pls q̄ est hodie est idē qui fuit ante centū annos licz aliq̄ dicit̄ qz in
 iuramēto nō sit idem populus qd̄ reprobat̄ ut p̄x̄ie sup̄. Ergo si idē
 q̄ fuit et erit p̄. l. dubio p̄ctōis p̄dicti p̄pls saluari dnt̄ p̄ penitētiā suc-
 cessor̄ de eodē populo qui populus semen abrahe est dei filius. Non-
 ne scriptum est qz apud deum copiosa est redemptio. Et ipse redimet
 israhel ex om̄ibus iniquitatibus eius. quis israhel nisi semen abrahe
 et non tñ ipi sed lapides eozum et terre miserebūt̄ in reedificatio-
 nibus. Item quicquid dicit̄ Paulus ad Ro. xj. hanc disputans que-
 stionem dixit. qz deus omnia conclusit ī crudelitate ut oim̄ mibeat̄.

Nōne scriptum est qz apud deum copiosa est redemptio. Et ipse redimet israhel ex om̄ibus iniquitatibus eius. quis israhel nisi semen abrahe et non tñ ipi sed lapides eozum et terre miserebūt̄ in reedificatio-
 nibus. Item quicquid dicit̄ Paulus ad Ro. xj. hanc disputans que-
 stionem dixit. qz deus omnia conclusit ī crudelitate ut oim̄ mibeat̄.

q Vibus quideꝝ dictis illico assurgens iusticia et ante iudicem
genuflexa ait. omnium reru sume opifex licet verba misericor-
die videantur audientium aures demulce tñ de iur legis hec pñtialr
audiētibꝝ alit ostēdam cū ipa lex dicat. Siquis nō audierit ppham
illum. ego deus vltor existam. et non dixit. qꝫ lex vlciscetur. Cuidē dei
vltio est alia a legis vltione cū ipse sit sup legē et lex per se patet. Sed
vltio dei est ut talit delinquētes thartarus eos capiat ut p̄l. ix. Con-
uertantē p̄ctores in infernum omēs gētes que obliuiscantē deum. Sz
cū deꝫ dixerit i lege. ego vltor existam qō est intelligendū i dānatōe
Sed predicti iudei noluerūt predictum pphaz audire ergo ipi iudei
per legem damnati saluari non pñt. Nōne ipse ppha et nri iudex in
signis et miraculis mirabilibus se dicto p̄lo ostēdit. ac etiā demōia
publice de eo testificata fuere dicentia qꝫ hic est x̄ps. A certo ipoz iu-
deoz nulla ē excusatio cū ipse ppha dixerit predictis iudeis. nisi rena-
ti fueritis ex aqua et spiritu sc̄o non intrabitis regnū dei fuerunt ne
ipi iudei renati ut proxie dictū ē. ergo quō pñt de iure legēs saluari
tñ legem non obseruauerūt si predecessores eoz in sanguine iudicis
nri saluati fuerūt qm̄ ipi non viderūt viuētes in carne dictū pphē-
tam baptismū p̄dicantē. sz isti audierūt et viderūt. Item aduertat ad
me quid dicit scriptura sup tribꝝ sceleribus isrl et sup qrtam non cō-
uertā eū p̄ eo qꝫ vendiderat argēto iustū ut amos ij. Sz isti israhelitis
te vendiderunt dñm nrm hiesum iustum pro argento de q̄ sentit scri-
ptura ipa. ergo conuerti non possunt ex dei sententia p̄mo p̄ os dicti
pphete supradictus iudex iustus improperādo dictis israhelitis dicit
Ego autem exterminavi amorreū a facie eoz et ipi me vendiderunt.
Ego sum qui feci eos ascendere de terra egipti et duxi eos in deserto xl.
annis ad possidendum terram amorrei. Ego suscitavi de filiis eoz i
pphetas. Nunqō non ita est o israhelite et ipi me vendiderūt ergo
nō vūtam eos dicit dominus ut sup̄dicto caplo hētur. ergo quō pñt
ipi iam iudicati ex ore dei saluari.

a It misericordia. soror iusticia sicut iam supradixi deus est i ipa
lege et lex i deo cū verbū prolatū a deo fuerit ideo cum dixerit
ipse legē promulgando. Ego vltor existam. i. lex dixit et deus dixit.
Sed penam seu vltionem legis ipi iudei passi sūt. qꝫ dictū pphetam
noluerūt audire ergo si tu iusticia velis esse magis rigorosa qꝫ lex in

hoc non eris iusticia sed crudelitas, Ad aliud q̄ dicitis q̄ iudex non protulit in dictis iudeis dices, Nisi renati fueritis ex aqua et spiritu sancto non intrabitis in regnū celoz. q̄ non est intelligendum de supra celesti celoz regno cum regnū sacerdotale etiam dicat regnum celoz q̄ regnū nunq̄ iudei intrare potuerūt h̄ sp̄ fuerūt ex̄t quousq̄ renati fuerūt ex aqua et spū sancto. et planius cōcedo q̄ qui erat ex̄t istud regnū celoz et extra regnū celoz sup̄celeste erat et sic iudei extra istud regnū sacerdotale d̄sistētes d̄nati fuerūt. et quia fuerūt etiam ex̄t sup̄celeste regnū celoz h̄ tñ dicti iudei expectauerunt et crediderunt v̄turū sic atiq̄ p̄res eoz crediderūt et tñ ī inferno fuerūt Et q̄ si vixisset vsq̄ ad temp̄ aduentus p̄phete xp̄i tantum credidissent ip̄i xp̄m q̄ntum et isti crediderūt cū xp̄s p̄pheta aggrauare debebat corda iudeoz et eoz oculos excecāre et aures claudere, Nonne antiqui patres eoz interfecerūt etiam sanctos p̄phas a deo missos sicut p̄saiam et hieremiam et alios q̄m p̄les. h̄ tñ dicti antiqui et sancti patres ī inferno d̄nati fuerūt in sanguine testamēti saluati de inferno ergo et isti. Dicitis mihi o iusticia quid habuit significare de latere xp̄i iudicis n̄ri sanguinem et clarā aquam emanasse. Ait iusticia. nescio. Ait m̄ia postq̄ nescis te docebo, Et ait ip̄a sanguis ille fuit sanguis federis de quo sup̄radictū est ī quo sanguine om̄es circūcisos nō preuaricatores legis a deo et lege non fornicatores educere debebat de inferno. Aqua illa fuit federis gentiū ppli in qua aqua ip̄e dicitas gentes in pplm et regnū debebat hereditare ut p̄sa. liij. Sic ingloriosus erat inter viros aspectus et forma eius inter filios hominum. Ille asperget gentes multas sup̄ ip̄m continebūt reges os suū quia quibz nō est narratum de eo videbunt et qui audierūt d̄templati sunt et etiaz ip̄e xp̄us qui debuit exprimi cū sp̄ in̄t ip̄os duos ppl̄os fuerit distinctio. De quibz sanguine et aqua habetur figura leuit. xiiij. vbi sacerdos legis in sanguine et aquis viuentibus aspergebat leprosum et mūdabat. Ita christus legis sacerdos aspergens de suo latere sanguinem et aquā viuam mundum leprosum in peccatis mundauit et mundabit. Ad illud q̄ dicitis de tribus sceleribus et de quarto sc̄. Tu iusticia debes scire te informādo de ip̄is sceleribz. q̄ primū scel̄ post habitam terram promissionis fuit in tabernaclo solo vbi deus habitauit cui preerat hely. cuius filij sacerdotis retraxerunt populū

a sacrificijs. Ex quo i scelere populi archa dñi a philisteis capta est
 in spacio mensũ sex postea reducta fuit in mĩa dicti populi ad locũ
 ppum ut i. R. vj. Secundũ scelus fuit in syon ubi eius sacerdotes
 et reges eo neglecta sacrificauerũt i excelis ex quo transmigrati sũt
 i babiloniã syon et templo combusto et p annos lxx. postea conuer-
 si misericordiam consecuti sũt ut iij. R. vltio. et belo. p totũ. Terciũ
 scelus fuit in hierusalem i nouo reedificato templo a quo recesserunt
 sacerdotes et alij a lege dei et vñe erũt se nationibus apostatantes a
 circumcissione exquo ab infidelibz regibus mortui venditi et captiua
 ti fuerũt ultra ducenta milia. et antipontifex in dyabolum malum
 sevit in templo infra annos xxvij. postea misericordiã consecuti sunt
 ut mach. p totũ. Quartum vero scelus fuit. quia venderũt eis in
 lege promissum xpm iustũ et quem morti tradiderunt. Verũ e qd per
 mille et ecc annos non potuerũt hñe misericordiã h credis qd xpi hº deº
 nõ debbat eis misereri. Nõne hec quatuor scelera israhelitarũ daviº
 prospiciendo vidit. et in eis misericordiam dei vidēs dixit ut ps. cvj.
 Dicant nunc qui redempti sũt a dño quos redemit de manu inimi-
 ci et de regionibus congregauit eos. Et narrãs de pmo scelere filiorũ
 belli sacdotũ dixit esuriētes et sudātes aĩa eoz i mādati dei defecit et
 exclamauerunt ad dñm cũ tribularentur et. et deduxit eos i viã rectã
 De scdo scelere dicit idēz in eodē ps. quia reges et sacerdotes exacer-
 bauerũt eloquia dñi et consiliũ altissimi irritauerũt infirmati sunt.
 nec fuit qui adiuuaret. et clamauerunt ad dñm et deduxit eos de te-
 nebris babilonicis et vincula eoz dirupit. De tercio scelere dicit oēz
 escam cõcessaz a lege abhominata est aĩa eoz et escam a lege pphibi-
 tam comedere et reliquentes circumcissioēz appropiquauerũt vsqz ad
 portas mortis et clamauerũt et. et liberauit et. et eripuit eos de inte-
 ritu rubus. De quarto vero scelere dicit contra israhelitas turbati
 sũt et moti sũt sicut ebrius et omnis sapiētia eoz deuorata est. qd iustũ
 biesum non recognoscentes argēto venderunt tñ clamauerunt ad
 dñm et de necessitatibz eduxit eos et fluxus eorum siluerũt et deduxit
 eos in portum voluntatis et exaltabunt dictum biesum i cõcia pleb
 et in cathedra senioz laudabũt eum ecce quõ videntes iustũ biesum
 debet alleq mĩaz. Nõne pro eis pendēs i cruce orauit nunq̃ illa oño
 erit inanis et non sequēs debitũ effectũ. absit.

a It iusticia . Domine cū sis iudex iustus fortis et patiens hoz
veritates discernite , Ait iudex iudiciū tribuū israhel iā dele-
gatū est xij meis aplis ipi sedeāt sup sedes et iudicēt et hoc iudicium
cum omibz sup allegatis ad suos aplos remansit qui apli decreuerūt
ante sententiā iudicis in gentes nullam iudeos dare sententiā .

f Vbsequēter loquēs misericordia ait . quia semel cepi loqui ad
dñm meū iterum loquar cum fiducia quid facies dñe de istis
miserabilibz pctōibus ppli tui xpiani et maxie de prelatiis presbitis
pastoribus diaconis et subdiaconis tam secularibus q̄ reglaribus
et alijs beneficiatis qui iuste eoz de meritis damnati fuerūt ad infer-
num . Nonne dñe miserator et misericors et verax qui dixisti . in eternū
misericordia edificabit in celis in eos continebis iram indignatio-
nis tue dñe nome isti serui tui fuerūt . et quos in dilectione vocasti
xpos tuos qui orauerunt nocte et die p̄ populo tuo sancto xpiano sp̄
fessi fuerūt p̄ pctis populi tui christiani i quibz peccauit tibi domine
Nōne sub baptismo v̄ro fuerunt et sunt . Misere etiā dñe filijs popli
tui xpiani . Sicut eoz de meritis in infernū dānatis et qui sp̄ te dñe
inuocauerunt et deprecabant̄ et venerabant̄ et qui etiā p̄ pctis eoz et
similit̄ sacerdotū de quibz penitentiā non egerūt ipi vel p̄decessores
eoz graue p̄ hoc viuētes in mundo fuerūt flagellati in guerris fa-
me peste et i iudicijs legis pessimis . et eiusdē legis maledictionibus
Nōne dñe tiranni et alij reges crudeles p̄dicti dñati fuerūt quasi in
nulla valuerūt libertate gaudere s̄ semp in seruitute degentes . Vñ
dñe hi fiēt filies descendentijs in lacum quibz promisti tu miserator
et misericors longanimis et multum misericors eis non in perpetuū irasci
nec in eternū dminari neq̄ hm eoz pctā facere neq̄ hm iniquitates
eoz retribuere . Nunq̄d eis dñe pmisisti corroborare mīaz tuam que
sūt ego sup te timētes te hm altitudinē celi a terra et longius eorum
iniquitates facere sicut distat ortus ab occidente . Item promisti eis
misereri sicut p̄ miseret filijs sciuisi dñe figmentum eorum quia fue-
runt puluis . Item dixisti mīa mea ab eterno vsq̄ in eternum super
populum te timentem . Nonne dñe hi te timuerūt cū baptisimū et fidē
v̄ram habuerūt et tenuerunt q̄d et quomodo iudei et israhelites fr̄es
v̄ri de semine abrahe sicut et tui spreuerunt et tenere noluerūt . Et si
isti non peccassent domine misericordiam vestram que sum ego nō

esset eis necesse assequi. Sed quia grauius ipsi peccauerunt et grauius
 ibi puniti in inferno fuerunt et sunt quam aliqui eorum fuerunt in inferno
 in damnatione per duo milia annorum aliqui per mille et sic successi-
 ue usque ad centum annos et minus. Ideo ipsi in hoc sacro iudicio ex-
 pectant misereri sic miseretur patrem filiorum peccatorum. Nunquid continebit te
 domine qui iurasti dauid seruo tuo me misericordiam peccatoribus non disperdere.
 nec in veritate eis nocere. Aperi manum tuam et imple omne animal
 benedictione et regenera ipsos in hoc sacro regenerationis iudicio in
 tuo sanguine et in misericordia que sum ego.

Illico assurgens iusticia et brachijs plicatis ad terram genuflexa omni-
 ueris domini dicit. Tu domine iustus es et rectum iudicium tuum et mihi
 iurasti custodire omnia iudicia iusticie quam iniquitatem odisti. et me
 iusticiam dilexisti et propter hoc te domine unxit deus et dedit tibi filio et re-
 gi iudicium et iusticiam. Et dixit. iusticia tua sit in eternum et lex tua
 veritas. Nonne domine petiisti a te legem meam veritatis. Et dixisti. qui
 ingreditur sine macula et operatur iusticiam qui loquitur veritatem in
 corde suo qui non egit dolum in lingua sua nec fecit proximo suo ma-
 lum et obprobrium non accepit aduersus proximos suos. qui iurat pro-
 ximo suo et non decipit eum. qui pecuniam suam non dedit ad usuram
 et munera super innocentem non accepit. Item promissisti ad nihilum de-
 ducere malignum in conspectu tuo in his peccantibus. sed cum predicati omnes
 in his deliquerunt quo iure possunt saluari. Scio domine que mihi iusticie iu-
 rasti placeat ea mihi obseruare. Item nonne dixisti petro et successoribus
 suis quocumque ligaueris super terram erit ligatum et in celo. quod credis
 domine quod inter ipsos sint excommunicati qui censuram vestram contem-
 pserunt facietis ne irritam vestram legem quam clare per os sacrorum
 principum protulistis et cum dicat soror mea misericordia peccatos pec-
 catores in quatuor pessimis iudicijs vestris et maledictionibus supradictis.
 viuentes in terris purgatos fore cuius super reuerentia salua quam episcopi se-
 derici tam seculares quam regulares. quam fuerunt ipsa pessima iudicia in terris
 ipsi sprete veritate posuerunt mendaciam spem ipsorum et mendacio pro-
 tecti sunt percusserunt fœdus cum morte. et cum inferno fecerunt pactum
 et dixerunt flagellum in misericordia cum transierit non nocebit nobis. nec veniet
 super nos quod posuimus mendaciam nostram. Nonne tunc domine dixisti eis ponam
 in pondere iudicium et iusticiam mensuram. et subuertet grandis spem

mēdaciꝝ. aque inundabūt et delebitur fœdus v̄rm cū morte et pactū
v̄rm cum inferno non stabit ut p̄sa. xxxviij. Laici vero supradicti et
peccatores viuētes ī mūdo ī supradictis quatuor iudicijs fuerūt in
tranquillitate pacis atq; habūdantes in diuitijs et gloria t̄pali cum
hominib; bonis et iustis flagellati non fuerūt quasi vsq; ad exitum
v̄ite ip̄oz pace et diuitijs gauđētes et cū supradicti fuerint ad infer-
nū dānati eorundē iustis de meritis quō potuerūt de inferno salua-
ri cū sit scriptū. in inferno nulla est redemptio ut iob viij. et p̄s. vj. ī
inferno autē quis confitebitur tibi q̄i dicat nullus et p̄s. cxiiij. Non
mortui in peccatis laudabūt te domine neq; omnes qui descendunt
ī infernum. Et p̄sa. xxxviij. quia non infernus confitebitur neq;
mors laudabit te neq; expectabūt qui descendūt in lacū veritatē tuā
et saluationem tuam. Ergo iustissime iudex cū supradicti descende-
rēt ad inferos quia non obseruauerūt legem tuam quā iurasti irritam
nō facere. et ī inferno nulla ē redemptio. quō de iure saluari p̄nt.

a **S**urgens misericordia et dixit. quasi aliquantulū in verbis
iusticie turbata. Defecerūt oculi mei et sensus mei in eloquiū
iusticie Cui quasi turbata dixit. deus prius fuit misericors q̄ iustus
dicente scriptura Misator et misericors et iustus. et in t̄m fuit mihi-
cors q̄ ī latere suo portā fecit ut peccatores ad eū reuertentes et asp-
si sanguine et aqua per predictā portā īgrediant̄ ad eū in corde suo
quod est sinus seruoz suoz et gentium multarū ad eū in penitētia ve-
nientium dicente scriptura. Aperite portas cordis v̄ri in iusticia q̄a
ingressus in eas confitebor et vos talr iustificati intrabitis portā la-
teris mei in sinu cordis mei Sed t̄m tu iusticia angelos perdidisti tu
sp̄ rigorosa et crudelis in hoīes fuisti Tu adam peccantem de para-
diso eiecisti tu mōm vniuersum peccatis plenū crudeliter ī aquis ab-
sorbuisti Tu sodomā et gomorraz cremasti Tu populū murmurā-
tem contra deum occidisti. et cetera alia q̄ causa breuitatis obmitto.
Ideo sanct⁹ et mitissim⁹ dauid anteqm̄ v̄ndictōez et regnū sacerdotij
sumeret considerās tuam rigorositatem et crudelitatem non te h̄ me in
persona x̄pi sub puplico cirographo iureiurando firmato ab eodem
deo despōsavit et cum ip̄o deo tale pactum habuit dicens. Si filij tui
deliquerint legem meam. et c. Visitabo virga iniquitates eoz et c. Sed
misericordiam meam nō dispergam ab eo neq; nocebo ī veritate mea

749
que est iusticia ergo postqm ego fui desponsata ipsi dauid sub pacto
supradicto iureiurando firmato cessauit. et nunc cessat supradictus
rigor tuus questra supradictos exercuisti et quo rigore etiã et nunc
uti non poteris neq; in ipso a deo stante supradicto pacto exaudiri
ualebis cum ipse hiesus in mudo uiues dixerit. discite quid e miam
uolo et non sacrificium. i. iusticia. Et post hoc vertit se ad ipam iu:
sticiam dicens soror mea iusticia scripture quas pro tuo iure inducis
non loquunt de circucisus vel baptizatis. h. de alijs paganis qui per
circucisione; i libro vite scripti non snt i inferno no laudabnt dnm
qm caractere vite i eis non hnt h. aliqui caractere hnt ex eo uiuet et
domino benedicet sicut hieremias qui fuit i inferno orans et exaudi
ebat a deo pro victoria populi dei ut ij. mach. ultio. qm si i his ca:
racterē hntibus iudex nr meram uellet de eoz demeritis facere iusticia;
Sic o iusticia qd omnes sancti et iustificati i eia iusticia iustificaretur
et paradisi porte eis clauderent et damnabili apiet porta inferni p
pter qd clamauit dauid ps. cxiij Non intres i iudiciu cum seruo tuo
dne quia nullus iustificabitur i conspectu tuo uiues qz persecutus e
inimicus aiaz mea. Item o iusticia quid profuit mdo xpm carnem
humanã sumpnisse et eam i morte p pctorib; posuisse Item quid p
fuerunt baptism? et alia sacrameta ecclastica i quib; et pctã remittat
et infundunt gratie et vtutes ergo refrena i tua seueritate ligua tua
qm alia est lex hntiu caractem baptismi vel circucisiois et alia pre
dictu caractere non hntiu qm caractem hntes ois mortificat et uiui
ficat deducit ad inferos et reuocit. Et sanct? dauid sciens se iustum
tm descensuru ad inferos quid dixit ps. xvi. qm non delinques aiaz
meã i inferno et ps. xxxix. Domie eduxisti ab inferno aiaz meam sal:
uasti me a descendētib; i lacu ergo caracter baptismi vel circucisionis
signator; licet damnator; i inferno ab eodē est redemptio his exceptis
qui alienauerunt se a deo et eius lege vl fornicati snt ab eo. i. qui renū
ciauerunt circucisionē vl baptismū et fidem polorū sūperunt. cū sit
scriptum. Perdes omnes qui fornicant; abs te et ps. ix. Conuertantur
omnes gentes i infernū qui obliuiscant; deum Itē apoc. xx. scribitur
Qd omnes etiã xpiani qui adorauerunt bestiam et ceperunt caracterem
eius tanqm damnati et mortui in dicto peccato ad infernū non de:
bent uiuificari i dei misericordia donec consumuntur mille anni qb?

consumatis resurgere debet de inferno a predicto peccato. et hec est prima resurrectio et in ista resurrectione prima mors. et stagnum ignis non habet potestatem et quare post resurrectionem animarum de inferno non iacet secunda mors. Respondens ait Maria. quia prima mors et infernus datus primo mortuis et damnatis in eis secundum opera eorum mittentur in stagnum ignis et tunc infernus non erit ultra captivus animarum cum ipse captivabitur a secunda morte et de hoc mirari nolite. cum primus homo adam in deum ultra modum peccaverit querens superbe effici ut deus et qui non penitendo se excusando peccatum suum eidem deo confessus fuit. et tamen de predicto peccato Mariae consecutus fuit in sanguine filii dei ipse homo resurgens de predicto inferno. quid miri de constitutis in baptismo licet in inferno damnatis. Si eandem Mariae pro eorum liberatione de inferno resurgendo ipsi assequi debet.

¶ **q** Ve audies lucifer. Incepit diffidere de Maria dei cum nemo esset qui pro eo ad dominum intercederet. Illico quando suorum angelorum misit ad Mariam virginem et iudicis matrem ut ipsa intercederet pro eo ad iudicem filium suum quo nuncio apud virginem accessit iudicium filii sui eidez nunciavit et inter cetera omnia eam rogavit ut dignaretur apud iudicem pro lucifero et tota ruina angelorum preces effundere. At virgo multum libenter pro eo et tota ruina nec non et peccatoribus alijs exoravit et petitis virginis vestibus mox in comitium multorum angelorum cantantium Ave regina celorum ave domina angelorum. ad eius filium iter arripuit et antequam ipsa ibi venisset virtutes adhuc altricabant. Et dicebat iusticia. tam circumcisi quam baptisati peccaverunt contra legem meam et iureiuramento firmatum mihi a deo ego non habitabunt in tabernaculo dei. Dicebat Maria. Si peccaverunt puniti fuerunt prout super dictum est. Et his dictis nunciatum est iudicem quod mater sua ad eum veniebat.

Illico assurgens rex et iudex iuit in occursum eius adoravitque eam et sedit super thronum suum positusque est thronus matris eius qui sedit ad dexteram eius. Dixitque ei mater eius. Petitionem unam parvulam ego deprecor a te. Ne confundas faciem tuam. Dixitque ei rex. pete mihi mihi. Neque enim phas est ut avertas faciem meam. Que ait. Fili mi te deum et hominum ego servula paupi lacte meo ubere de celo pleno et crescens in modo nunquid filii a peccatoribus faciem tuam avertisti comedere et bibere cum eis dixistis tibi impropertibus. Non veni vocare

iustos spectatores Confiteor tibi dñe celi et terre q̄ hi xp̄iāi peccatores
 pessimi fuerūt et longe ī te peccauerūt q̄ tñ dñe lōgic̄ iudei fratres tui
 peccauerūt qui crucifixerūt te et blasphemauerūt te et deriserūt et pē-
 dens in cruce eis pepercisti dicens . pat̄ ignosce eis quia nesciunt q̄
 faciunt . q̄ntomagis parcere debes xp̄ianis tuis q̄ sp̄ de tua passione
 doluerūt . et me matrem tuam semper honorauerunt ī ieiunijs et ele-
 mosinis atq; et orōnibus grandes fuerūt mie tue ī terra sint si plac̄
 et nunc de celo . Ideo dñe si placet restituatur gratia p̄ris tui dei viui
 lucifero et ruine angeloz . qm̄ predictam gratiam dudus penitentia
 multum ip̄e affectat . Respondet rex et dicit matri sue . quare mat̄
 postulas gratiam patris mei . lucifero postulas et regnū meum . Ip̄e
 quesivit patrem meum de regno in sua supbia exspoliare . querit es
 nunc ip̄e fili et me de meo expellere regno . Iuravit q; rex et iudex per
 semetip̄m . quia hodie interficietur lucifer in puteo abissali et clau-
 det puteus os suū sup eum . De alijs vero peccatoribus ait rex et iu-
 dex . dum fui viuens in mōdo . fui ut mgr̄ docens et operabar magis
 in misericordia q̄ iusticia . nunc autem hic sedeo ut iudex . ad iustum
 reddendum iudiciū extra illos q̄ meam doctrinā nō obseruauerūt .
 Sed tñ mater reducant̄ ad concordiam virtutes q; pro parte mea
 illud fiet qd̄ erit tibi placitum mater .

De beata virgo trabens se ad angulum misericordiam et iusti-
 ciam aduocauit . et dicit his que est vestra controuersia . Dicit
 iusticia domina nostra discordia hec est . homines hic p̄ntes de p̄lo
 cristiano iuste per iudicem filium tuum eorum iustis de meritis tra-
 diti fuerūt in manu inferni . et ibi per tempora fuerunt longiora in
 supplicijs eternis . Nunc q; vero querit ip̄a misericordia ab ip̄o infer-
 no dictos damnatos liberari in graue meum preiudiciū et iactu-
 ram scitis dñā . Nulla ī inferno est redemptio dicit misericordia . So-
 roz mea iusticia magis mihi fieret p̄iudiciū . si predicti peccatores
 non liberarentur de carcere infernali . qm̄ vanū esset nomen meum
 si predictis peccatoribus deus nō miserebitur et salua tua reuerentia
 quia de inferno est redemptio testante scriptura ps̄ . xlviij Verūtamenē
 deus redimet aīaz suam de manu inferi cum acceperit me et i . R . ij .
 Dominus deducit ad inferos et reducit . Dicit virgo et mater noli-
 te turbari quia vtrag; v̄m ius suū habebit . Et si placet hec vestra

disceptatio ponatur in manibus meis. Aut virtutes contentam
et promiserunt a virginis non discrepare iudicio. quo solemnizato dicit
virgo. tu iusticia ius tu non habuisti cum filius meus deduxit eos
ad inferos. misericordia autem nunc suum ius habeat cum reduxerit
eos de inferno. dicit iusticia ergo non sum perpetua. Dicit misericordia
tu in mundo habuisti principium et finem. et ego adhuc licet habu-
erim principium sed tamen finem meum executivum habere non valui et tu es me-
lior me et ego te,

Et dicit virgo silete. et protulit inter ipsas sententiam in his
verbis. Omnes peccatores populi christiani qui tamen baptismum
non irritauerunt et fuerunt in inferno mille annis vel ultra in iusti-
cia damnati. In misericordia de inferno redimantur. Alij vero qui
mille annis in inferno non fuerunt completis his annis misericordiam conse-
quuntur. Sed tamen in omnibus beneplacito filij mei reseruato et in hac
sententia virginis. predictae virtutes conferunt. et cum aduenisset in
presentia iudicis assurgente misericordia quousque ipsa sedisset in throno suo. et
per virginem recitata virtutum concordia ad predictam concordiam
ipsa virgo et mater postulavit filio suo benigne se admitti et in pre-
dicta sententia audiri,

Occidet filius. non sic mater. Non sic fiet omnibus peccatoribus. quoniam
inter ipsos sunt non nulli qui diffiderunt de dei misericordia et negle-
cta penitentia sepe ad malum obstinati fuerunt. Item qui se despauerunt
in eorum peccatis. Item qui veritatem impugnaverunt et mendacium
sepe defenderunt. Item qui nunquam habuerunt propositum penitendi. Item
qui male senserunt de persona trinitatis et maxime de spiritu sancto. Item
sunt aliqui qui posuerunt scisma in ecclesia mea dedi eis tempus pe-
nitendi et noluerunt. quibus statim post tempus afflictionis mille an-
norum. Istis exceptis omnes alij misericordiam consequantur prout de-
creuistis mater,

Quia vobis quidem dictis et prolatis a iudice. iterum dicit miseri-
cordia. domine sentio gratiam extra infernum paruulos carere
gloria beatitudinis vestre qui non habito baptismo aliqui in lacte ali-
qui in uteris matris mortui fuerunt. Sed tamen christianorum filij fuerunt
qui si vixissent sacri baptismatis lauacrum sumpsissent. Unde donec
cum predicti paruuli fuerunt sub custodia vestra scriptura testante.

13

Custodiēs paruulos dñs. ne forte videātur atq; dicant̄ sub custodia
vestra ip̄os perisse ut per vos ad gratiam beatitudinis ip̄i reducant̄
quia per eos nō stetit. quin facti maiores baptismū recepissent cum
mors in hoc valde deliquerit ita aspere agere contra eos. Dicit dñs
aduocatur mors et vita. quibus vocatis et comparantib; dicit dñs
Audi o mors cū te fecerim ut esses preciosa hominū sanctorū qui per
hennia gaudia p̄mereri potuissent. quare ī peccatis peccatores occi-
disti. quare eos nō expectabas quousq; de eorūde peccatis ip̄i agē po-
tuissent penitentiā Nonne constitui tempus omnib; hominib; vite eorū
centum viginti annorū ut gen. .v. et etiā constitui homini peccatori
tempus penitendi centum annorū testante scriptura Maledict; puer
centum annorū ut p̄sa. lxxv. Si vsq; ad illum terminum expectasses
excusabilis esses quare ante tempus anticipasti finem illoꝝ p̄pter qđ
vocata fuisti mors peccatorum pessima. vere p̄pter tuam iniquitatem
grauiter punieris. et adhuc peius egisti. hos lactantes puerulos in
vlnis maternis interfecisti. et vtinā qđ p̄misisses ad sacru baptismū
attingere. Vnde mors inclinans se coram iudice sic ait. iustissime
iudex placeat patienter me in iure meo audire. Ego pro me nō cre-
di aliquid iniustum fecisse. Si interfeci peccatores pessimos iniusti-
cia pessime eos interfeci. et ministra tua fui testante scriptura. Qui
malos interfecit minister dei est. Ait iudex. Non sic. s; p̄pter hoc vo-
cata pessima quia non permisisti eos peccatores penitere. Ait mors
si predicti p̄ctores memores fuissent noīs tui et eos interfecisses fuil-
sem iniusta cū sit scriptum Non est in morte qui memor sit tui. Ait
iudex illud debet itelligi qđ si predicti p̄ctores memores fuissent noīs
mei non fuissent in morte pessima sed preciosa. Ait mors. Nonne
scriptum est. viri sanguinū et dolosi nō dimidiabunt dies suas quō
pessima fui Item cum bestie hoīes et viri etiā homines peccatores
interfecerūt debet hoc mihi imputari. Ait dominus. certe sic. Nōne
oīm hominū clauēs mortis in manu tua erāt. quare homicidia per-
misisti cū dei lege sit scriptum ut gen. .ix. sanguinem enī aīarū v̄rā
de manu cunctarū bestiarū. de manu hominis de manu viri et de
manu fratris eius requiram postqđ sciebas qđ deus requirebat san-
guinem occisi de manu occisoris quare permisisti homicidia ut etiā
homicide in peccatis interficerentur bestia siue te morte te morte ali;

inferre non poterat et sic de alijs. Item quare sociabaris cum dyabolo et inferno elegisti refrigerium tuum in inferno ad omnia mala mundi peragenda ut testatur scriptura ante faciem eius ibit mors. Egre diabolus ante pedes eius stetit et mensus est terram aspexit et dissoluit gentes ut abacuc iij. Item impij peccatores dixerunt percussimus fedus cum morte quare non sociata fuisti cum angelis et vita ut in eternum preciose in celis vixisses. Sed magis elegisti repleti tartarum quam totius gaudij et iocunditatis repleuisses paradisum propterea ad infernum descendis. Et sicut omnium peccatorum in eo descendendum in modo fuisti prima in inferno ipsorum mors erit secunda. Et ipse iudex illico preceps et claves tam a morte quam ab inferno recipiet et preceptum peccatorum sua sententia ad putrum deducet. Et subsequenter dicit vite. Dic mihi o vita quare te permisisti vinci a morte quare non fuisti auxiliata peccatoribus ne ita damnabiliter morerentur a certo multum fuisti culpabilis ex quibus verbis vita tremefacta quasi compuncta lacrimis summo iudici dicit. Ne irascatur domine furor tuus in me et patienti si placet me audi. Verum est domine quod me vitam in terris in perpetuum creasti et cum in spiraculum vite in homine me formasti in aere vivere postea vero invidia dyaboli me vita exclusa mors intrauit in orbem terrarum. Nonne domine me annihilasti in modo quando homines a paradiso expulisti propter eius inobedientiam. Et dixisti ne forte homo mittat manum suam et sumat etiam de ligno vite et comedat et viuat in eternum. Et emisisti eum de paradiso ubi et ego vita eram et dedisti eum in manu mortis de cuius ligno ipse homo prius comederat. Unde domine quod fuit mea potentia ut liberare possem homines de manu mortis quod in terris me potentior erat feci tamen quod potui homines a grauibus periculis liberando. potui ne et vos liberare a morte crucis in hoc te in testem et iudicem inuoco. Sed tu domine nosti quando inferno mortem dedisti. Nonne omnes mortuos in eo potenter viuificauisti. Dicit deus vita viuet et non morietur. Et etiam misericordie dicit placet ipsos puerulos misericordiaz consequi et tali modo omnia vicia mortalia redarguet et pariter quod damnabit et virtutes supra choros angelorum exaltabit. Et tunc sentencie adueniente et eo sedente pro tribunali insonuit tuba in clangore horribili et iudice iubente iusti ab iniustis sepabuntur. et silentio facto quasi medie hore iudice legente sententiam ipse rex et iudex in cordis

20
dolore dicet supradictis sepatis iniustis. ite maledicti in igne eternu
Iustis autē dicet. venite benedicti percipite regnū. Et tunc dyabolus
et mors et infernus et omnes qui scripti non sunt inuenti in libro vite
missi sunt in stagnū ignis. vbi bestie et pseudo pphete cruciabuntur
in secula seculorū. Amen.

q Vibus quidez explicitate recitatis ait aristoteles. magna et mi-
rabilia sunt recitata. que penitus ab oculis et auribus et alijs
sensibus corporis mei fuerūt aliena. Ita fiet sicut dictū est. Sed me-
mentote tamē mei o ysaias et hieremia cū bñ fuerit vobis ut suadea-
tis hiesu ut me educat de isto tenebroso carcere. et sicut cōs alij arbitri
dixerūt. Quibus ysaias et hieremias dixerunt. Audacter erim⁹ lo-
cuti pro vobis dño nro hiesu xpo et aduocato Ioseph de benignitate
quodam qui etiam in defectu discordie arbiter datus fuit retenta de-
legata pte quid sibi de arbitrio predicto videret. Ammiratus ait
bene per omnia ppter qd arbitri omnes concordēs de predicto arbitrio
citauerūt seu citari fecerūt ambas partes ad sententiā arbitrij promul-
gandam quibus partibus citatis et coram arbitris pntibus et petentibus
sententiā promulgari predicti arbitri mandauerūt hieremie ut vite
omnium supradictam sententiā ferre debeat de quo mandato am-
be partes confici fecerunt publicū instrumētum. ut in c. cū ab vno
de sen. et re iudi. li. vj. quā sententiā idēz hieremias in hāc forz ptulit et
dictavit.

IN NOMINE DOMINI AMEN. Nos octavianus
ysaias. aristoteles. et hieremias. arbitri arbitratores etc. ppter infor-
ma compromissi continetur Ideo visis auditis intellectis examiatas
atqz discussis partium predictorū iuribus et rōibus atqz probationibus. et
deliberatione habita diligenti pro bono pacis et concordie ex vigore
compromissi predicti dei noie inuocato ordinam⁹ laudam⁹ arbitra-
mur diffinim⁹ dicim⁹ ac precipimus prout supra arbitratum est qd
hic interseratur totum. Et hec omnia laudam⁹ arbitramur diffinim⁹
atqz inuolabiliter precipim⁹ obseruari sub pena in compromisso ap-
posita. Si in singulis capitulis laudi seu sentencie arbitrij per aliquā
partium fuit contrauentum saluo et reseruato nobis arbitrio et po-
testate declarandi sup predictis vbi cūqz et quicūqz visum fuerit ex-
pedire. Tabellio vero taliter se subscripsit.

Edum latum et recitatum fuit predictū arbitriū die iij. mēb
may per hieremiam de mandato aliorū arbitrorū partibz ad
hoc citatis et presentibus et dictū laudū seu arbitriū statim et expres
se approbātibz. Et ego diuina auctoritate notarius platiōi dicti ar
bitrij seu laudi interfui et de mandato predictoz arbitrorū. ac etiam
partiū volūtate ī hoc me subscripsi.

¶ Vo arbitrio plato. mox utraqz pars petijt et rogauit dictum
notarium et testes inibi astātes et pntes qz de toto arbitrio et
eius tenore debeat conficere ad cautelam futuroz vnum vel plā pu
blica instrumēta quibus quidez confectis instrumētis et moyfi et be
li il assignatis. illico astutus belial. arrepta hilari fuga descendit ad
inferos et salutatis socijs instrumētū arbitrij ostendit eisdem de quo
gaudentia demonia iubilū de ea fecerunt Beelzebub vero aliquātū
lū ascendēs alte iussit silentium fieri et ait Fratres mei non est tēpu
ridendi scitis bene qz erectus est inimicus n̄r volūpi scatis quid iā mo
dicis diebus elapsis fecerit inferno. Ideo in n̄ris agendis ī oculū co
gimus conciliū. Videtis bene qz totus mundus et eius dominiū sūt
sub p̄ate n̄ra. actu t̄n nō ofidam? in v̄tute n̄ra neqz ī diuitijs n̄ris
ip̄e hiesus habet dominiam mundi vigore sentencie. et etiā arbitrij
habitu. Et ad hoc ut ip̄e habeat habitu et actu a certo mittet gentes
suam et bellatores suos contra regna n̄ra. et potissime contra regnū
romanoz quod principatum totius orbis tenet. quid faciendum in
hoc sapienter cogitemus. Ait ascaroth Ego euaginato gladiū meū
et interficiet eos manus mea persequar et comprehendam diuidam
spolia eius implebitur voluntas mea. Cui ait beelzebub supbe lo
queris. Scis quid loquit scriptura de ip̄o hiesu audi eam. Angelis
suis mandauit deus de te ut custodiāt eū in om̄ibz v̄ijs eius. in ma
nibus portabunt eum ne vnqz offendat ad lapidem pedem suum.
Super aspidem et basiliscū ambulabit et conculcabit leonem et dra
conem. Et quid loquitur ip̄e hiesus contra nos audi vt ps. xvij. per
sequar inimicos meos et comprehendam illos. et non conuertar do
nec deficient. Confringam illos nec poterunt stare cadent subtus
pedes meos. Ait ascaroth ergo sagittem? eū subito et non timeam?
abscondamus laqueos contra eū quis videbit nos. Ait beelzebub
hoc scrutiniū est iniquitatis deficiem? scrutātes scrutinio vis audire

27
illū qui videt nos ut ps̄. lxxxij. Ne taceas neq; compescaris deus qz
inimici tui sonuerunt et qui oderunt te extulerunt caput sup popu-
lum tuum malignauerunt concilium. Scio qz tu ascaroth supbus
et valde supbia tua et arrogantia tua et indignatio tua plusq; for-
titudō tua ait belial dimitte rixari ī otumelijs forte queritis scindere
regnū nostrū acerto male stabimus sine capite. quia rex n̄r captiu⁹
est ut scitis. vnde si placet iniciemur beelfegor et sumus ei in p̄ceptū
quia p̄pter captiuitatem regis nostri et regnum dicitur vacare cui⁹
iurisdictio ī vos transfertur ut de sup. ne prela. si ep̄s li. vj. Nunt
omnes iniciemur beelfegor. et constituerūt eū vicariū totius orbis et
infernī et astantib; demonijs coram eo ait beelfegor. Fratres mei ia-
cula que p̄uidēt nimis feriūt. ne fiam⁹ sicut gentes sine consilio et
absq; prudētia que nouissima p̄uidere nō valēt ut videtis. hiesus
inimicus n̄r erigitur ut nos peccat et bona n̄ra capiat et volens ca-
uere in futurum in factis eius. Aduocauit boalim et ait Scio qz tua
sapientia et tua astucia fecisti quasi totum populū dei eūdem deum
derelinquē et tibi seruire ut iudith ij. baal et ascaroth tecū socij fuerūt
Cui baal p̄t suam astuciam hiesabel cū populo israhelitico tibi ser-
uuit. vbi est spūs pessimus qui operatus fuit scelus interfectionis
lxx filioꝝ hierobaal ut iudith ix. nec nō persequi fecit dauid p̄ saulē
in se eundem spūm b̄ntem ut j. R. xij. Vbi est elmadeus qui in desi-
derio coitus vij. viros interfecit ut thob. iij. Vbi est dagon qui sua
potētia interfecit xxx. milibus viris de pp̄lo dei archam dei captiua
uit. et eam obtinuit ī suo templo ut j. R. iij. et v. Vbi est belial qui
peruertit cor dauid ut numeraret populum ex quo perierūt lx milia
ut ij. R. xxj. Vbi est ascartos chamos. Vbi est miloth qui simul sapi-
entissimū salomonem retraxerūt a cultura veri dei et fecerunt eundē
eisdem seruire in p̄phanis ut iij. R. xj. Vbi est beelzebub qui preua-
ricari fecit asiam regem samarie qui misit ad consulendum eum cū
ut iij. R. j. Vnde ait beelfegor creditis qz alij sunt homines nūc qd̄ tūc
fuerunt. Ideo nō diffidendum et talī p̄ncipibus inferni suis socijs
confortatis et aiatis p̄ republica infernali sic ait. Adhuc vos nesci-
tis quoniam nos habemus ex arbitrio. qz nos possum⁹ tenere om̄ia
regna terre sicut prius atq; eū defendere a dicto hiesu. Nunc videtis
qz iudei et tota terra israhelitica sunt sub dominio n̄rōꝝ romanōꝝ

q̄ al̄s non erant, Ideo distribuamur per vniuersum orbem singula
demonia singula terre regna habeāt et ea terre regna defendant a di-
cto hiesu et eius bellatoribus inouando corda hominum ad non cre-
dendum dicto hiesu ac etiā ad seip̄a defendendum prout melius po-
terunt et contra predictos bellatores om̄ez malignitatem operando.

Et maxie q̄ ip̄a demonia subintrent corda principū et regū totius
terre ea inouando nec nō et faciant illos insurgere cō hiesum et ei⁹
bellatores in persecutionem vsq̄ ad mortē. et ita fiat quoniam om̄s
dij gentiū demonia que ī tāta fuerūt felicitate et sunt in totius mōdi
principatu sicut posset narrari magn⁹ esset dolor nos reminisci felici-
tatis pristine. Ideo melius est in isto bello mori q̄ mala n̄ra videre
Acingimini filij potētes et estote parati. et cū placuisset iste sermo ī
conspectu omnium ī continenti distributis regnis inter eandem to-
tam terram repleuerunt ad omnia mala agenda ut solita sūt et hoc
modo profecta sunt dicta demonia ad omnem malam operationem
h̄ndam contra ip̄m et eius principes pro eius fide bellatores. Et ad-
huc ip̄is loquentibus. ecce sathan solutus a carcere iux̄ sententiā
arbitrij comparuit coram eis et adhuc se et sua defendere possit. Et
qui in gaudio a toto inferno susceptus fuit habensq̄ ratum et firmū
quicquid per sepe dicta demonia factum erat. et ad preparandum se
fortius q̄ ante fuerat.

m Opl̄es vero habito instrumēto arbitrij ip̄m p̄ntauit dño hiesu
q̄ vidēs dictus hiesus et ip̄m perlegens satis gauisus ē et in-
trauit ad discipulos qui erant in quadam domo clausis ianuis p̄p̄t
metum iudeoz. Et ait eis, Pax vobis ego sum nolite timere, Nō tur-
betur cor v̄m neq̄ formidet. Creditis in deū et in me credite, In do-
mo patris mei mansiōes multe sunt. I. quo min⁹ dixissem vobis va-
do parare vobis locum Iterum veniam et recipiam vos ad meip̄m
et vbi sum ego et vos sitis h̄ nunc in prouerbis nō loquor nunc iu-
dicium mūdi huius nunc princeps mundi huius eijcitur foras. q̄a-
iam iudicatus est et si exaltatus fuero a terra quia sum exaltatus et
in cruce eleuatus et mortuus ē et a morte resurgēs p̄pterea om̄ia trahā
ad meip̄m. i. omnia regna mundi. quia data ē mibi om̄is potestas
in celo et in terra discipuli vero gauisi sūt gaudio viso dñs vnde cō-
uocatis xij apl̄is et alijs lxxij. misit illos bonos ante faciē suam. 62

12

dicebat illis. Messis quidem multa. operarij vero pauci id ē numero
lxxxiiij. discipuli. Rogate dñm messis. i. omniū gentiū ut mittat op
arios. i. aplos et discipulos in messem suam. i. gentium. Et precepit
eis dicens In via gentium primo ne abieritis et in ciuitates sama
ritanorū ne intraueritis. s; potius ite ad oues domē isrl̄. i. israhelitas
et iudeos qui perierūt. i. qui non audierūt. Euntēs autē predicatē di
centes israhelitis primo quia appropinquauit regnū celoz. Alibi
dicit regnū dei ut luc. xvij. Alibi dicit dauid ut math. xj. Alibi dicit
regnū israhel ut job. xij. Infirmos curate mortuos suscite leproso
mundate demones eijcite gratis date et in his consistūt armatura et
fortitudo discipulorū xp̄i contra arma carnalia et fortitudinem disci
pulorū dyaboli ut ad ephē. vj. Nolite possidere aurum neq; argentū
neq; pecuniā i zonis vris nō peram in via neq; duas tunicas neq;
duos calciamenta neq; virgam sicut stipendiarij sathanam et infer
ni dignus enim cibo suo operarius. i. armatus in euo supra virtuti
bus non indiget nisi cibo In quacūq; autem ciuitate intraueritis
aut castellū interrogate quis in ea dignus sit. i. ad fidem meam ibi
manete donec exeatis. In quacūq; domum intraueritis dicite pax
huic domui quia bellatores xp̄i sunt annūciatores pacis. et comedi
te de his que apponunt vobis nihil discernendo q; in his non oportet
legem moysi obseruare ut leuit. xj. et quicūq; non recepit vos
neq; audierit sermone vestros exeuntes de domo vel de ciuitate exi
tite puluere de pedib; vris et hoc mandauit hiesus in predicatione
israhelitarū p̄mo amē amē dico vobis tollerabilius. i. remissius erit
terre sodomorū et gomorreorū in die iudicij. s. sui qñ perierūt ut gen.
xviij. et xix. q; illi ciuitati sc; hierl̄ et alijs eorū ciuitatib; israhelitarū
Ecce ego mitto vos sicut oues sc; ad occisionem in medio luporū. i. sa
tellitum sathan. Estote ergo prudentes sicut serpentes quia sicut ser
pens sapientior cunctis animantibus deiecit adam de paradiso sua
astutia. Ita et v̄ra prudentia que est spiritus sancti didum hominē
deiectum ad didum paradysum reducetis ut gen. iij. Et simplices sic
colombe. quia sicut columba emissa de archa nunciauit in simplici
tate sua deferens ramū virentis oliue ad vesperam deficcationē aq̄ū
que fuerūt in morte totius carnis humane ut gen. viij. Ita et vos i
simplicitate in baptisate aquarū que est in xp̄o hiesu nunciate q;

in vespam .i. vltima etate carnis totius resurrectionem in victoria
mortis ut i. chor. xv. Cauete autem ab hominibus .i. israhelitis tra
dent enim vos credentes obsequium prestare deo in concilijs et synago
gis suis flagellabunt vos et ad presides et ad reges scz gentium du
cemini pp̄t me in testimoniū illis et gentibus quia gentes obedient fi
dei. Cum autem tradet vos surgentibus . nolite cogitare quomodo
aut quid loquamini dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini.
Non enim vos estis qui loquimini. h̄ sp̄s patris v̄ri qui indu
it vos virtute exalt. ut luc. vltio. q̄ loquit̄ in vobis tradet frater fr̄ez
in morte scz pp̄t fidem. et pater filiū. et insurgent filij in parentes et
morte eos afficient. q̄ est iudei iudeos qui dicant̄ ex lege patres fra
tres et filij ut exo. ij. et p̄ totū. Et hi filij et fratres sunt apostoli hiesu
ut luc. xj. Et eritis odio omnibz hominibus scz israhelitis qui mente
obcecati fuerūt a xp̄o ut iob. xij. et Ro. xj. pp̄t nomen meum. Qui
autem perseverauerit scz in sustinendo persecutionem iudaicam vsqz
in finem saluus erit finis persecutionis iudaice erit vsqz q̄ ip̄i dicant
benedictus qui venit et tunc omnis saluus erit ut math. xxij. et xv. v
Cum autem persecuti fueritis in vna ciuitate scz iudaica fugite in ali
am scz gentium. Amen dico vobis scz discipulis et apl̄is meis. Nā
consumabitis ciuitates israhel. .i. ad fidem meam veritatis p̄ p̄dicati
onem v̄ram deducatis donec veniat filius hominis .i. sc̄do venit ad
regnum dauid ip̄o dicente. Sunt de hic stantibus qui non gustabūt
mortē donec filius hominis veniat in regno suo ut math. xvj. et tūc
israhelite reuertentur ad ip̄m ut ait petrus act. ij. Non est discipul²
supra mgr̄m suum neqz seruus supra dñm suū quia si magister nō
valuit eos ad se reducere nec discipulus potit sufficere discipulo ut sit sic
mgr̄ eius. Si patrem familias scz hiesum beelzebub vocauerūt ut luc
x. quantomagis domesticos eius. Nec ergo eos scz iudeos timueritis
si opera non fecissem in eis .i. iudeis que nemo alius fecit p̄c̄m nō ha
berēt scz ip̄i iudei. Nunc autem et viderunt et audierunt me et patrē
meū ut iob. vij. Si vero venissem scz ex eis carnem sumendā iuxta
pp̄bas et locutus eis non fuisset iuxta legis preceptum ut deuteron.
xvij. peccatum non haberet. Nunc autē excusationem non habent
de peccato suo q̄ est perfidie et incredulitatis ut iob. xij. Sed ut im
pleatur sermo qui in lege eoz scriptus est qui odio habuerunt me gra

23
tis ut p̄l. cxix. nihil enim opertum est qđ non reuelatur et occultum
quod non sciatur. quod dico vobis in tenebris. i. in iudeis qui dicū-
tur tenebre et filij dyaboli ut ioh̄. viij. Dicite in lumine. i. i gentibz
qui dicuntur per fidem filij lucis ut luc. x. Et qđ in aure auditis pre-
dicare sup̄ tecto. i. publice in omnibus gentibus ut math. vltio. Et
nolite timere eos tam iudeos qđ reges gentiū fugientes nec sathan qđ
occidunt corpus. i. carnem et aīaz. i. spūm. quia aīa ponitur in scri-
pturis pro aīato corpore ut gen̄. ix. et xlvi. Animam autē non p̄nt
occidere s̄ potius eū scz deū et eius filium. timete qui potest aīaz. i. spi-
ritum et corpus scz simul perdere in gehennā ira est dei et pena. Ois
ergo qui confitebitur me coram hominibz quibuscungz. confitebor et
ego eū coram patre meo qui i celis est. qui autem negauerit me co-
ram hominibz negabo et ego eum coram patre meo qui est in celis.
Nolite arbitrari qđ venerim pacem mittere scz quā mūdo dat in ter-
ra. Non enī veni mittere pacem in terra sed gladium. i. spūm sanctū
ut ad ephe. vj. Veni enim separe scz in gladio spūs per fidem hoīem
fidelem aduersus patrem scz sathan suū. et filiū scz fidelem aduersus
matrem suam infidelem babiloniam et virū et nurum aduersus so-
crum suam et inimici hominis. i. filij hominis xp̄i domestici scz iudei
quorū pat̄ est dyabolus ut ioh̄. xvij. Qui amat patrem et matrem
in perfidia sathane plus qđ me. i. in fide mea nō est me dignus. Et
qui amat filium aut filiam super me non est me dignus. et qui nō
acceperit crucem suaz. i. mortem temporalem et sequit̄ me qui debeo
mori in cruce non est me dignus. Hoc locutus sum vobis ut me pa-
cem habeatis i me. i. p̄t̄ me pressurā habebit. Sed confidite quia vi-
ci mundum scz per mortē et resurrectionem meam. Amen amen di-
co vobis qui credit in me opera que ego facio scz in deo et ip̄e faciet
et maiora horz faciet scz in nomine dei et mei. Si diligitis me man-
data mea seruare. et ego rogabo patrem et alium paraclitū. i. spiritū
sanctum dabit vobis ut maneat vobiscum in eternum id ē quousqz
perficiat̄ bellū inq̄ me et sathanā spūs veritatis quē mundus scz iu-
daicus populus non potest accipere quia non vidit eum nec scit eū
tanqđ corde indurati ut ioh̄. xij. Vos autē apli et discipuli mei cogno-
scitis eum quia apud vos manebit et in vobis erit ut actū. ij. Cū
autem venerit paraclitus scz spūs quem ego mittam vobis a patre

spiritum veritatis qui a patre procedit ille testimoniū perhibebit de
me et vos testimoniū perhibebitis quia ab initio mundi mecū estis
de operibus meis morte et resurrectione ut act. iij. et v. Expediit tñ
vobis ut ego vadam .i. in celū ascendā, Si enim non abiero paraclī-
tus .i. spūs sanctus non veniet, Si autē abiero mittā .i. ego et pat̄ eū
ad vos, Et cum venerit ille scz spūs et tunc mundus .i. iudei cogno-
scet illum et quō cognoscat eū mundus iudaicus quia arguet mōm
de pctō de iusticia et de iudicio, De peccato quid quia nō crediderūt
ī me et ideo fm legē iuste mundus iudaicus eiciens eum erat de terra
sua quia fm legē non crediderunt in eum ut deutro. xvij. et leuit. x.
et xpi hoc quia non crediderūt ī filiū dei terra eoz transmigravit di-
ctos iudeos a se et disperfit inter gentes ut luc. xxj. De iusticia vero
quia ad patrem vado quia a sūmo celo egressio eius et occursum, Et
ideo non videbitis me scz iudei non videbunt donec dicant benedi-
ctus qui venit ut luc. xij. De iudicio autē quia princeps mūdi huius
id ē sathan eoz ut iob. viij. iam iudicatus est scz per mortē meam
et resurrectiōem ut math. ultimo, Et subleuatis oculis in celum di-
xit pat̄ sancte serua eos scz ap̄los ī noīe tuo quos dedisti mihi ut sint
vnum .i. in vnitāte fidei sicut et nos cū essem cū eis Ego seruabo eos
in nomine tuo quos dedisti mihi et ego custodiui et nemo ex eis pe-
riit nisi filius perditionis scz iudas ut scripture implentur ut act. j.
uertens ad petrum ait petre. Ecce sathanas scz princeps mundi ut
luc. iij. Qui expectant vos scz bello carnali ut cribret et tribulet
sicut triticum .i. iam iudicatus scz per mortē meam, Ego rogavi scz p-
te ad patrē meū ut non deficiat fides tua et quam in me habes tu o-
uersus aliqñ firma scz in fide fratres tuos quia ego dispono vobis
regnum scz celozū dei dauid et israhel sicut disposuit pat̄ meus mihi
ut daniel primo ut edatis et bibatis panē et vinū quod est corpus et
sanguinem meum ut math. xxj. super mensam in regno meo qd ē
regnū dauid et qd dei celi ut dani. ij. dicat dei ut dan. vij. dicat dauid
ut math. xj. dicat israhel ut iob. xxj. Et sedeatis sup thronos cū abra-
ham p̄saac et iacob ut luc. ij. in regno dei iudicantes xij. tribus isrl
et quis in fide hiesu congregabunt ut iob. xxj. Diligis me petre. ait
petrus bene scis dñe quia amo te. pasce oues meas. et q̄p remiseritis
peccata erūt remissa et quoz retinueritis erunt retenta, Sentes ergo

docere omnes gentes. relinquentes duos israhelitas in sua duritate
baptizantes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti. dicentes
eos seruare omnia derogatoria legis moysi quecuq; mandauit vob.
Et conuersus ad hierusalem dixit. hieruzalem hieruzalem que occidis prophetas.
occidisti et lapidas eos qui ad te missi sunt quoniam volui congrega-
re filios tuos dicas sublege moysi per prophetas quemadmodum gallia
congregat pullos suos sub alis et noluisti quia adhelesti poolis et
me reliquisti ut hieruzalem per totum. et relinquet domum vestram deserta dicas
iuxta sententiam legis ut deutero. xviiij. et iij. R. ix. Dico enim vobis quod
non me videbitis quia ascendo ad patrem ut sedeam ad eius dexte-
ram ut psalmus. cix. donec dicatis in meo et secundo aduentu. benedictus qui
venit in nomine domini. quia tunc cognoscent filium dei. Et ait disci-
pulis suis. videte hec omnia. Amen amen dico vobis Non relinquet
lapis super lapidem quin destruat et hoc quare quia iudei dereliquerunt
me ut seruiant sathane ut iij. R. ix. Et sedente eo super montem oli-
ueti interrogabant eum seperatim Petrus Iacobus Iohannes et An-
dreas dicentes dic mihi quando hec erunt et quod signum erit aduentus tui et con-
sumationis seculi. Et respondens hieruzalem in persona totius ecclesie sue
dixit. Cum videritis tum predicato euangelio abhominacione deso-
lationis que dicta est a danielle propheta c. ix. in fine. stante in loco sancto
in templo dei ut iij. R. ix. et secundum lucam Cum videritis circumdari
ab exercitu scilicet romano hieruzalem tunc scitote quia tunc appropinquat
desolatio eius. tunc qui in iudea sunt fugiant ad montes. et qui in
medio eius sunt discedant de iudea. et qui in regionibus scilicet iudee
non intrent in eam scilicet hierusalem quia dies ultionis sunt dicas secundum le-
gem ut iij. R. ix. et impleantur omnia que scripta sunt ut ij. R. ix. et
iij. R. xxij. Ve autem pregnantibus et nutriendibus scilicet mulieribus iude-
orum his diebus et hoc propter angustias temporis. erit enim pressura magna
super terram scilicet iuda et ira populo huic iudaico et cadent in ore gla-
dij et captiui ducentur in omnes gentes secundum legem ut deutero. xviiij.
et per R. ut iob. xj. et hierusalem calcabitur a gentibus dicas expulsis
iudeis. quia sicut israhelites et iudei possederunt hierusalem gentibus
expulsis sic nunc gentes possident iudeis expulsis ut leuit. xviiij. in fine
donec impleantur tempora nationum. et secundum danielé c. xij. mille cccxxv.
annorum tempora a die deiectionis. quoniam infra illa tempora consurget

gens contra gentem et regnū in regnū et erunt pestilentie et fames
et terremota per loca. Et hec omnia initia sunt doloris quoniam hi
dies et tempora dicuntur tribulationes ut math. xxiiij. Statim enim
post tribulationem dierum illoꝝ vicꝝ dan. xij. mille ccc xxxv. Et di-
cant dies .i. anni tribulationum et sic noīati a filio dei quoniam in
his diebus omnes tribulatiōes humane carnis debēt finire et hec eue-
nient per libellū quod erit infra xpm et sathanam. Sol spūalitatē ob-
scurabit et lumen tēpālitatis non dabit lumē suū et stelle p̄lationū ca-
dent de celo ecclie et virtutes spirituales celoꝝ .i. p̄latoꝝ commouebun-
tur. Videte ne quis seducat vos. multi enī venient in nomine meo
dicentes ego sum xps .i. papa et multos seducēt surget enim pseudo
xpi .i. papa et pseudo p̄phete et dabūt signa magna spiritualia ad se-
ducendum. ita ut in errorem ducant si fieri potest etiam electi. i. isra-
helite qui dicuntur electi ut p̄s. ciiij. et ad Ro. xj. et nisi breuiati fuis-
sent dies illi scz daniel sup non fiēt salua omnis caro ergo in fine il-
loꝝ dierum omnis caro in baptismate saluabitur. Et quoniam
habūdauit iniquitas .i. in his diebꝝ refrigescet caritas mltōꝝ dicas et fi-
des quia veniens filius hominis putas inueniet fidem in terra qua-
si diceret vix ut luc. xvij. qui aut̄ perseverauerit vsqꝫ in finē saluus
erit dicas in fine hoꝝ dierū hisqꝫ fieri incipientibꝝ sup mal. Scitote
loquit̄ israhelitis qz appropinquat redemptio iudaica ab arbore fi-
ci discite parabolam. Celum et terra transibūt verba autē mea non
transient. De die autē et hora. i. aduentus filij dei nemo scit neqꝫ an-
geli celoꝝ neqꝫ filius sup terram nisi p̄ solus. Sed sicut fuit in diebꝝ
noe quia subito venit diluuium ita erit aduentus filij hominis id ē
sic subito. Nonne vobis prebui meipm̄ viuum post passionem et
resurrectionem meā in multis argumētis appares et loquens vob̄
de regno dei scz ad quos erat venturus ut mat. xxv. et luc. xvij. Nūc
vero conuescens et manducans precipio vobis abiero solus ne di-
scedatis s̄ expectabatis p̄missiones patris mei quem audistis per os
meum qz iohes quidē baptizauit aqua vos aut̄ baptizabimini spiri-
tu sancto. quia veniet sup vos spūs sanctus nō post mltos hos dies
vnde apli interrogauerūt eum dicētes domine si in tempore hoc re-
stitues regnū israhel .i. regnū dei .i. regnū celi dauid ut supradictum
est. dixit autē eis non est v̄m scire tempora vel momenta que pater

posuit in sua potestate quia diem et horam nemo scit etiam et filius
nisi solus pater ut mat. xxiiij. Et propter hoc dicit quia pater posuit in
sua potestate hoc est non est vestrum scire a me tempora restitutionis re-
gni iudaici quia cum pater meus esset in sua potestate regni predi-
cti iam ipse predixit per famulos suos prophetas quo tempore debet resti-
tui regnum iudaicum nec non est vestrum hoc ultra a me scire sed ultra ac-
cipietis virtutem superuenientis spiritus sancti. et vos qui docebit vos omnia
et ventura annuntiabit et eritis mihi testes in hierusalem in omni iudea
et samaria usque ad ultimum terre. scilicet mortis et resurrectionis.

e | **T** cum hoc dixisset videntibus illis die quinta maij eleuatus est
propria virtute et nubes suscepit eum in celo ab oculis eorum. et tunc
reuerſi sunt a monte qui dicitur oliueti videlicet petrus et iohannes
et andreas philippus et thomas bartholomeus et matheus. iacobus
alphi et symon zelotes et iudas iacobi intuerent in cenculum. hi omnes erant
vnanimiter in oratione perseverantes cum mulieribus et maria ma-
tre iesu et fratribus eius et in loco iude qui prevaricatus est per apo-
stolos electus est matthias et ipse erat orans cum apostolis. Cui iesu ascen-
denti in celum obuiavit pater et spiritus sanctus scilicet cum tota celesti curia
ibi patriarche et seniores laudantes et glorificantes. Ibi angeli et arch-
angeli throni et donationes virtutes principatus et potestates hym-
num dicentes. Ibi prophete collaudantes. Ibi dauid cum cantonibus
suis cytharas et organa psalteria et tymbali bene sonantibus simul
cantantibus dulcibus organis. Exultate deo adiutori nostro iu-
bilate deo iacob. Sumite psalmum et date tympanum psalterium iocun-
dum cum cythara. buccinate in eumenia tuba in die solemnitatis
vestre. Ibi aaron cum suis sacerdotibus et leuitis cantantibus. Canta-
te domino canticum novum quod mirabilia fecit Saluavit sibi dexteram
eius et brachium sanctum eius. Ibi moyses cum omnibus mendicantibus
in lege domini. Ibi iusticia. misericordia. pax. et veritas in gaudijs
simul obuiantes domino in gloria sine fine. Et ibi tota captivitas
omnium qui fuerunt ab inferno liberati. et in tali iubilo associaverunt
filium dei usque ad paradysum de quo eiecit fuerat adam et traditum
ad custodiam cherubim ad arcendum spiritus malos et ut homines ad
eum aditum non haberent septus fuit flamma rumphea et igneo muro.
et cum esset ipse iesus ad eius ianuam suam eius voce intonuit dicens

Aperite mihi portas iusticie. quia ingressus in eas ostendebor domino
Et cum cherubim hanc vocem audiuisset suscepta flamma rumpbea
per rimulam prospiciens. atque hominem humanum videns admirans ait
Hec porta domini. iusti intrabunt in eam, Et quis es tu qui mihi dicitis
aperite portas. Ait hieronymus sum deus vester deus saluos facienti et domi
tu domini exitus mortis, Ait cherubin. Ascendisti in altum cepisti ca
ptiuitatem dedisti dona hominibus. Ait hieronymus Hec omnia feci. Vnde
cherubin illico ei aperuit paradisi portas et dixit. Benedictus dominus de
die quotidie prosperum nobis faciet iter salutarium nostrorum. Et intra
uit dominus hieronymus paradisum cum tota dei potestate. aut currus
dei decem milibus multiplex mellia lactantium et liberatorum ab in
fernali captiuitate et eosdem in dicto loco reliquit. et honorifice cum abraham
isaac et iacob collocauit et in eodemque loco eundemque expectantes scilicet
uenturum ad suumque regnum capiendum ut math. xxij. et luc. xviij.
et ad hebre. ix. in fine et actu ij. Et a predictisque associandum in
exterminium sathane et inferni de terra vniuersa in adimplatione ver
bi prophetici et dicentis. Ecce dominus veniet omnesque sancti eius cum
eo ut zach. xiiij. tunc ipse hisque in paradiso relictis cum patre et spiritu san
cto super omnes celos ascendit.

¶ **Q**uo quidem celum intrante ipseque filius petijt humiliter a suo
patre in modicis verbis se benigne audiri. Vnde facta silentio
ait pater loquere fili quia audio. Tunc filius ait. Deus meus deus
meus feci voluntatem tuam. exiui ut homo ad opus suum omnia opa
tua magnificata sunt. Omnia que in sapientia fecisti. Impleta est
terra possessione tua. hoc mundi mare magnum et spaciosum nauibus
Ibi reptilia quorum non est numerus. animalia pusilla cum magnis id est
diuersa genera hominum. Ibi draco infernalis quem formasti qui
valde illudit mihi. omnia a te expectant ut des eis escam spirituales
dante te illis colligentibus aperiente te manum tuam omnia imple
buntur obertate. Auentente autem te faciem tuam turbabuntur. Ideo
deprecor ut emittas spiritum tuum et creabuntur et renouabis faciem terre.
¶ **A**it pater eamque sessum eo sedente ait filio. Sede a dextris meis
donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. id est sathanam
et infernum et omnes qui sequuntur eos quorum caput ita ponam sub
scabello pedum tuorum et spiritum sanctum vocauit a sinistris. quod dicitis

de hoc spiritus meus, Et spiritus sanctus filio que sunt plage iste in
medio manuum tuarum. Ait filius plagatus sum in domo eorum qui di-
ligebant me. Ait spiritus pro eo ut te diligere detrahebant tibi et
tu quis eis faciebas. Ait filius Ego autem orabam et ipsi loquebantur
aduersum me lingua dolosa et sermonibus odij circumdederunt me et
posuerunt aduersum me mala pro hominibus et omnium pro dilectione. Ait
spiritus Dominus fortis et patiens et misericors fuisti hac de causa petis a deo
ut me mittat ad ipsos primo dyabolus vadit ad ipsos et stetit a dextris
eorum cum iudicantur exeant condemnati et oratio eorum fiat in peccatum
Fiant dies eorum pauci et spatium eorum accipiat alter. Fiant filij eorum orpha-
ni et uxores eorum vidue micantes. transferantur filij eorum et mendicent
et eijciantur de habitacionibus eorum. Fiant contra dominum spiritus et dispoat de
terra eorum memoria quia persecuti sunt hominem inopem et mendici-
cum et compunctum corde mortificare. Attamen cum in nobis non sit
nisi una voluntas illud de me fiet quod vobis deus meus placet. hoc
dixit spiritus sanctus non ex malignitate sed potius ut ostenderet se com-
pati filio cum ipse spiritus sit valde benignus. Ait filius spiritui sancto.
Noli ex hoc turbari quod sic me oportuit pati. Nonne scriptum est ut pla-
ceat filios enutrire et exaltare. ipsi autem spreuerunt me. Cognouit bos
possessorem suum et asinus presepe domini israel autem me non cognouit
sed cum mea voluntas non sit mea sed patris mei cum ipse me misit ut
sumerem carnem et mortem pro saluatione humani generis et ut pecca-
tum acciperet finem ipse pro me promissit non proicere me a facie sua et
te spiritum sanctum a me non auferre etiam reddere mihi leticiam salu-
tatis tui et spiritu principali confirmare. Et ego promisi sibi te teste
docere iniquos vias suas et impios ad se conuertere. Et cum nunc
habeo scolam nouam meorum simplicium discipulorum et apostolorum rudem
et sine aliqua doctrina sapientie et eos debeo mittere ad predicandum
per totum orbem de regno celorum sicut scriptum est In omnem terram exi-
uit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. et promisi eis quod spi-
ritus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia
nunquid ero cis mendax. Ait spiritus sanctus Pater regnauit in iu-
deos tu regnabis in gentes. cum tempus meum regnandi aduenerit in
omnes gentes ibo et regnabo. Hoc ipse spiritus sanctus dixit ut filius
aiaret ad amorem gentium. Ait filius tempore quo regnauit pater non

fuit tempus cui regni licet tu et ego cum eo fuerimus et tñ eo tpe per
te spūm sanctum scz ppe pphauerūt et futura annunciauerunt ita
nunc fiat si placet ī regno meo in quo nō regnabo sine patre et spi
ritu sancto **N**it spūs sanctus **F**iat volūtas patris ppe qđ loquit pat
nicēs. **S**pūs sancte ita opare in regno filij mei sicut fuisti operatus
ī regno meo **V**ade in benignitate tua ad discipulos filij mei et ī tua
virtute sapientie **C**onstitue eos pñcipes sup omnem terram. et ab
eis non recedas donec ponam inimicos filij mei scabellū pedū eius
eo a dextris meis sedente qm̄ filius meus positus est in signū cui cō
tradicitur. **I**deo oportet te spūaliter bellare contra sathan et eius fide
libus quousqz scđo veniat in terram filius meus et ipi contravicto
res occurrantur et ut scias spūs sancte et diffinitione trinitatis regnū
imperium et monarchia que erant a trinitate concessa in domo da
uid ex peccato regum israhel et iuda translata fuerūt de regno isra
bel in regnū babilonie sathan qđ ē sub quatuor monarchijs caldea
persarū grecoꝝ et romanoꝝ sub tempore limitata ut hiere. xxvij. et
dan. ij. et vij. et quia tres iparū monarchiarū precesserūt scz caldea
persa et greca et nunc est in flore Romana que duratura est a tem
pore ablati sacrificij de templo iudaico p ipos romanos annos mil
le ccc et triginta quinqz ī annis filij mei xpi **M**cccix. qm̄ natiuitas fi
lij mei precessit ablationem sacrificij de templo iudeoꝝ per annos se
ptuaginta quatuor. **E**t ppter ea postqz hec omnia sathane concessim
nō esset honestum nec congruum legi qđ ante dictū tempus pōicta
ei concessa auferentur ppter ea quicquid bello spūali ante tempus p
dictum poterit ei auferre et per fidem filio meo acquirere liceat tibi et
contra te in bello perfidie contra fidem possit se defendere ipse sathan
vsqz ad tempus prefinitum qđ post hoc tempus tpa vite nuncianda
sunt ut dan vij. et duodecimo. **E**tenim spūs sancte plene nosti qđ
filius meus pro salute totius carnis humane carnem humanam
sumpsit et se morti tradidit cum aspersione sui sanguinis ut satha
nam et infernū genus humanū captiuantes de potestate totius ter
re eiecerit et cū nunc bellū sumpsit contra sathanā tu ergo vade in
ebria filij mei bellatores de teipso et taliter confirma eos in amore filij
mei qđ sicut filius meus in dilectione et amore totius carnis huma
ne mortē sustinuit et sanguis sui aspersio. ita ipi ī carne humana

in dilectione et amore. etiā pro liberatione et salute totius carnis de manu sathane sequens filiū meū mortē suscipiāt et suorū sanguinū effusionē sustineant. Hoc scias spūs sancte cum descenderis in iudeā ibi inuenies iudeorū contra filium meum magnam contradictionē in zelo legis et quam placare non poteris vsq; ad tempus et hec dēdictio durabit annis xl. Subsequenter inuenies aliam contradictionē nem contra filiū meū imperij romani in stulticia p̄olorū a nerone vsq; ad dyoclecianū inclusiue et quam vinctes in morte et sanguis asperione sanctorū militum filij mei. et durabit annis cxxij. ī destructione omnium p̄olorū et in conuersione omnium gentium ad fidē filij mei. Item tunc captiuabis sathanā in abissum per mille annos ne vltra se ducat gentes ad p̄oola adorāda vt apoc. xx. Sz post mille annos soluetur de domo sathan ad modicum tempus. Item tu spūs sancte inuenies aliam et his duriorē contradictionem quia tunc tota t̄ra debeat obedire filio meo sub constantino p̄rio ī fide tunc surget vnus falsus et dolosus presbiter arrius nomine et coadiuuante inferno sathan maculabit filium in diuinitate. dicēs ip̄m non deū sed hominem purum licet p̄p̄az magnū ī cuius doctrina tota caro vel pars maior sequens eum maculabitur. Et hoc bellū licet multus sāguis fuerit effusus pro huius victoria tū non vincens p̄ tūc et durauit hoc bellū p̄tinacie hereticorū a constantino p̄mo vsq; ad constantinū septimū per annos cccclxxxviij. qm̄ post constantinū p̄mū t̄p̄e erauij. impatoris. Anno a natiuitate filij mei dccc. inolebit alius heresiarcha magnus machomet nomine qui ī sua falsa doctrina humanitatem et diuinitatem filij mei nuncupabit dās legem suā mixtim de mosaica et mixtim de euāgelica ī destructionem legis filij mei et ita ordinabit de successoribus et defensoribus legis sue. sicut filius meus ordinauit successores et defensores legis sue. et sicut filius meus posuit nomē suū nomē rome. ita ille posuit nomen suū in hierl̄z. et iste occupabit ī sua falsitate duas partes terre videlicet asiam affricā sola europa remanente filio meo. Et hec q; falsitas durabit in terra contra spiritum sanctum per amicos octingentos. Item tu spūs sancte inuenies aliam contradictionem in europa ī arrogantia scismaticorū vnū cōcie filij mei caput diuidētes in duo capita vicibus diuersis computando a primo carolo magno vsq; ad quartum carolum

bohemiam et cum scisma eius inciatum tpe inciatum finem habuit
omnes contradictiones contra filium meum cessabunt. Et hec com-
plebuntur sub annis dxx. hosq; patietur filius meus contraditores eo
ad dexteram meam sedente. et tunc spiritus sancte te effundam super
omnem carnem et pphetabunt filij et filie et senes somnia somnia :
bunt et iuvenes visiones videbunt. tunc spūs sancte pacificabis po-
pulum meū iudaicum cū predicto filio meo et tunc ipi iudei aspici-
ent in filiū meū quem crucifixerūt. et ipi haurient aquam de fontib?
saluatoris ac etiam alie barbare nationes in eundem aspicient et fi-
et vnum ouile et vnus pastor qm scriptum est. Spiritus domini re-
pleuit orbem terrarum. **A**it spiritus sanctus fiat voluntas v̄ra ego
ibo et replebo ipos aplos de meip̄o. et omnes contraditores filij tui
spiritualiter debellabo et videbo si predictus populus iudaicu^s sit ita
dure ceruicis meū sicut fuit cū v̄ro filio q̄ dei salutaris non velint
audire. et in ista deliberatione tota trinitas fuit per dies x. qui cavit
xv die maij computatis diebus exaltationis. **q̄**
q̄ **V**ibus opletis diebus factus est repente de celo sonus tanqm
aduenientis spūs vehementis. et repleuit totam domum ubi
erant apli sedentes et apparuerūt illis dispartite lingue tāquam ig-
nis. Sedit q; supra singulos eoz et omnes repleti sunt spiritu sancto
et ceperunt loqui varijs linguis p̄ ut spūs sanctus dabat eloqui il-
lis et proficiscentes ad p̄dicandū. de regno dei baptismū. et peccatorū
remissionem per penitentiam predicauerūt et p̄mo iudeis dei filio cō-
tradicientibus. et erant cum fiducia loquentes verbū et facientes sig-
et prodigia multa in hierusalem p̄p̄ que motus magnus erat vni-
uersis multitudo autē credentiū cor erat vnū et aīa vna et omnia ha-
bebāt cōmunia nec quisq; erat egens inter illos et magna v̄tute red-
debāt testimoniū resurrectionis dñi nostri iesu christi. Magis autē
augebat multitudo in domino credentium viroz ac muliez. ita ut i
plateis eijcerēt infirmos. et veniente petro saltem v̄mbra petri obū-
braret et liberaret p̄p̄ q̄ princeps sacerdotum resistens spiritui san-
cto. ait illis precipiendo precipim? vobis ne doceretis i nomine isto
et ecce iam repleuistis hierusalem doctrina v̄ra et vultis inducere su-
per nos sanguinem hominis istius. Responderūt petrus et alij apo-
stoli et dixerūt Oportet obedire deo magis q̄ hominibus deus patrū

caput totius orbis habuit predicationis sorte ioh. aliam Simō egi-
ptum et hierusalē. Andreas achiaz Thomas habuit medos partos
perfas precanos indos superiores. Mathias iudeam. Bartholomeus
lichoniam indiam minorē et armeniam. Matheus ethiopiam ma-
cedoniam qui omnes prefeci sunt a spiritu sancto. et predicauerūt
vbiq; dño cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis
tanq; duri p fide bellatores p gētib; acquirendis. regno xpi et celo-
rū. regnoq; dimisso romanor et inferni. contra infernū et eius pñci-
pes infernales dure bellauerūt ī miraculis et prodigijs mirabilib;.
de quib; bellis et prodigijs tu lector lege historias ap'or dictor et sã-
ctor alior eorundem successorū. Et scias q̄ gliose victis x. prelijs in
stulticia ydolor contra sathanam et infernū a nerone vsq; ad diode-
cianum et maximianū in eor sanguine peruenierunt ad victoriam
et palmā temporalis romanor et gentiū aliaz que sub imperio ro-
mano erāt. et quoniam constantin⁹ qui successerat diocleciano. di-
missa roma sanctis militibus xpi tanq; victorib; translulit se et im-
perium in constantinopolim sumptor xpi baptisinate. Et hoc bellū
in stulticia ydolor durauit a nerone vsq; ad constantinū cccxl. In
cuiusq; belli fine captiuatus est sathan in abisso per annos mille ut
apoc. xx. Cui⁹q; captiuatio fuit anno dñi cccxij. in constantinopoli
imperio existente. Idem imperium surrexit otra christum et ecclesiaz
in decem pertinacibus persecutionibus heresum et arrianus a pmo
constantino vsq; ad septimū constantinū computando. Et quoniã
tempore eradij imperatoris inoleuit ille heresiarcha machomet. Año
dñi dcxx. Et qui in suo mendacio decem de duodecim partibus chri-
stianitatis videlicet asiam et affricam a vera fide xpi subuertit dua-
busq; partibus christianitatis xpo et ecclie remanentibus videlicet eu-
ropa et non tota. et hoc bellū heresum inter eccliaz et imperium dura-
uit annis cccclxxxvij. translatog imperio de constantinopoli in frã-
cos videlicet in personā caroli magni. a quo carolo pmo computã-
do vsq; ad carolum quartum bohenum. imperium insurrexit con-
christum et eccliaz in decem scismatibus. et durauit imperium in frã-
cis alamanis et italicis annis dc. et aliqui voltra. Sz quia tempore
alberti imperatoris de austria dyabolus seu sathan compleuit annū
millesimū sue captiuitatis. Anno dñi M cccvij. In cuiusq; exitu

de abisso transmigrationem ecclesiam christi in amone annis lxx. subsequenter
eandem ecclesiam scandit et tot mala in tota terra tam fidei quam infide-
li fecit facit et faciet quousque complet suum centenarium annorum quod postquam
visus erit papa in christi ecclesia tanta mala non fuerunt. Quo quidem
centenario completo mittetur per filium dei in stagnum ignis ardentis
de quo ultra non resurget. et hoc ordine finem habet hoc bellum. quoniam
principes christi assequentur totius terre regnum in secula seculorum. quorum
tunc veniet pax et requiescet in cubili suo. Et hec bella peregit spiritus
sanctus a primo bello iudaico usque ad huius finem filio dei sedente ad dex-
teram patris. Et hoc modo sancti armati virtute spiritus sancti regnum
romanum et alia regna per fidem vicerunt sathan et inferno expulsi
ab eisdem et assecuti sunt regnum spirituale celorum in quo perbeniter et ha-
bitabunt spiritualiter. quod nos etiam spiritualiter possidere digni-
mur per palmam victoriae. per quam ille cuius est regnum omnium secu-
lorum mereamur assequi sempiternum et in quo vivit et regnat per in-
finita secula. **A M E N.**

Et tunc cor querentium dominum quia ipse tanquam sponsus a summo
celo egrediens. Exultavit ut gigas ad currendam nostre sal-
vationis viam. Et qui indutus fortitudine et virtute precinctus to-
tius maledictionis percussit caput de domo impij qui dicebat in cor-
de suo non movebor a generatione et generatione sine malo. Vbi est
eius exaltatio Vbi est super cedros elevatio quomodo cessavit exactor que-
ruit tributum. Contrivit dominus baculum impiorum virga dominantium cedentes
populos indignatione plaga insatiabili subjicientem gentes in fu-
rore et persequentem crudeliter finitas. est enim pulvis consumatus
est miser defecit qui conculcabat terram propter quod ipse deus preparavit in
misericordia solum ut sedeat in veritate super eum in tabernaculo david
iudicans et querens iudicium et velociter reddens quod iustum est. quia
anima ipse benedictus in secula. Hinc est quod dei doctrina semen pru-
dentie. cuius misericordia opus iusticie. cuius vita speculum temperantie
cuius mors in signo est fortitudinis. qui ergo sequitur eum errare non
potest nec falli. ad cuius virtutes imitandas et adipiscendas ex pre-
senti meditatione cor attenditur et etiam animatur deinde divina il-
luminatur virtute. itaque et virtutem induit. et a veris falsa discernit
a deo ut plures fuerunt illiterati et simplices qui magna et profunda

nostroy suscitauit hiesū quem vos interfecistis suspendētes in ligno
Hoc cum dixissent cogitabant interficere illos. vnde surgens gama-
bel legis doctor dixit. viri israhelite. Attendite vobis super hominibz
istis quid acturi sitis. Ante hos enim dies extitit theodas dicēs se eē
aliquo. cui consensit viroy numerus circiter quingentos. qui occisus
est et omnes qui credebant eis dissipati sunt et reuacti ad nihilum.
Post hec extitit iudas galileus in diebus confessionis. et auertit po-
pulum suū post se et ipse perijt et omnes quorq̄ consenserūt ei disper-
si sūt. et nunc autem dico vobis discite ab hominibus istis et finite
illos qui h̄ ex hominibus consiliū hoc autem dissoluetur. Si vero
ex deo non poteritis dissoluere ne forte videamini deo repugnare et
senserunt sacerdotes et multi ex eis obediuerunt fidei.

Stephanus vero plenus spiritu sancto faciebat signa magna in
populo. et disputans cum quibusdam de sinagoga. Et qui
non volentes resistere sapientie et spiritui sancto qui loquebat̄ sub-
miserunt viros qui dicerent se audiuisse stephanū dicentē v̄ba blas-
phemie in moisen et deum et adduxerūt eū in consiliū et statuerunt
testes falsos dicentes. Homo iste nō cessat loqui verba aduersū locū
sanctū et legem audiuim⁹ eū dicentem. quoniam hiesus nazaren⁹
hunc destruet locū et mutabit traditiones quas nobis tradidit moi-
ses. Et audientes hec disserabant in cordibz suis. et dentibus in eum
stridebant et eijcientes eum extra ciuitatem lapidabāt. et saulus erat
consentiens voci eius. in die illa magna est facta persecutio in ec̄cia q̄
erat hierosolimis et omnes in xp̄o credentes preter ap̄los dispersi sūt
per regiones iudee et samarie. Saulus autem deuastabat ec-
clesiam per domos intrans. et tradebat viros et mulieres in custodia
et cōmuniter petijt a sūmo sacerdote literas in damascū ad sinago-
gas. vt si quos inuenisset hui⁹ vie viros aut mulieres iūctos pou-
ceret in hierusalem et cū iter faceret ad vocem dñi de persecutiōe fidei
eiusdem factus est magnus predicator confundēs iudeos et affirmā⁹
quia hic est xp̄s. Et nota q̄ post ascensionem dñi in celum et missi-
onem spiritus sancti non legim⁹ dei filiū descendisse de celis. nisi in
uocatione pauli. Sed sp̄ spiritus sanctus nomine dei filij fuit opera-
tus tā in ap̄lis q̄ alijs qui missi sunt ad predicandum euangelium
filij dei ut actū per totū. dicēte dei filio. Cum autē venerit ille sp̄s.

veritatis docebit vos omnem veritatem Ille me clarificabit qz de me accipiet ut iob. xvj. Et quo spiritu inebriati apli et alij predicator es euangeliū predicauerūt vbiqz domino cooperante et sermonem confirmante eodem dei filio sedente ad dexteram patris ut marci vltio.

¶ Vm audirent apli et fratres qui erant in iudea. quoniam et gentes receperunt verbum dei et cum de eisdem gentibus ascēdisset. petrus hierosolimam disseptabat aduersum illum qui erat ex circumcissione dicentes. quare accessisti ad viros ꝑꝑucium habentes et manducaisti cum illis. Ait petrus. ego eram in ciuitate ioppē orās et vidi in excessu mentis mee in visione descendens quoddam velut lintbeū magnū quatuor inijtis de celo et venit vsqz ad me quod intuens considerabam. et vidi quadrupedia terre et bestias reptilia et volatilia celi. Audiui autē vocem de celo dicentem mihi Surge pē occide et manduca. dixi autē nequaqm domine quia cōmune aut ī mundum nunq̄ introiuit os meū. Respondit autem vox de celo secundo qz deus mandauit tu ne cōmune dixeris hac de causa non comedi cum gentibus eodem qz tpe videns herodes qz ꝑꝑi predicatiōz apostolorū sicbat non modica regni sui turbatio misit ipe ut affligeret quosdam de ecclia occidit autē iacobū fratrem iō. gladio. Videns autem quia placeret iudeis apposuit ut apprehēderet et petrū quē cū apprehendisset posuit in custodiam a quo angelo comite liberatꝑ petrus discessit a hierosolimis cū tota ecclia et ꝑꝑosito verbo dei per paulum in conspectu totius ciuitatis vbi erant iudei et turbe gentium īfinite. Et videntes iudei turbas gentium aggregatas ad audiendū paulum predicantem repleti zelo contradicebant paulo bla sphemātes. Tūc paulus ait vobis iudeis. oportebat ꝑꝑmum loqui verbum dei. Sed quoniam repellitis et in dignos vos iudicatis eterne vite et hoc bellū iudeoz in zelo contra dei filium. durauit annis xl. vsqz ad titum qui in spiritu sancto dispersit eos et ex hoc dicit. Ecce conuertimini ad gentes. Sicut enim ꝑꝑcepit vobis dñs. Vnde paulus in cōspectu omnium excusso puluere de pedibus ī iudeos et etiam alij discipuli inde recesserunt et replebantꝑ gaudio et spiritu sancto. et sorte diuisa inter eos tōta terra extra imperiū dyaboli et rōmani misit eos ad predicandum verbum dei et qz regnū celoz appropinquabat. Primo petrus habuit in sorte romanos ꝑꝑalicos tanq̄ caput aplor

dei propterea cognouerunt unde cogitans melius fore aliquantulum aliquid
dixisse quam penitus tacuisse experiendo imperitiam meam. et licet fami-
liariter sum locutus rudi et impolito sermone quia non sum de po-
pulo ignote lingue nec alti sermonis. tamen mentem meam ex his reficio
non est enim in ornatis sermonibus. sed in domini nostri ihesu christi medi-
tationibus insistendum. Ad quod etiam hieronimi doctrina inducor
dicentis. Sermo rudis usque ad cor penetrat. politus autem pascit aures.
Etenim non valens lippientibus oculis solem in rota conspiceretanti
ministerii maiestatem quasi per speculum in enigmate mihi nifus
intueri cum humanis inuentionibus nihil sit in omni parte. defectum
nempe propter innumeras atque inuitabiles negotiorum mei officij vi-
cariatus inuictas necessitudines cotidie mare fluentium emergentes
que studeatis et ad superna tendentis obtundunt. quasi perplexis atque
varijs et inuitabilibus irreticis nexibus vacare ad plenum nequiu-
ut vellem quiprimo vix valui meditare dicere necum conspiceret me-
ditanda nam cuiusque animo ad plura opus sit profecto ad singula
Quo circa in suprascriptis ex diuersis sacre scripture libris more mel-
lificatis apis prout mihi diuina gratia propinavit fructuose collectis
non solum benigno sedulo implere lectorem. verum librum desidero
correctorem. Etenim negare nequeo quin plura in hoc inserta sunt
opusculo que possunt iusto iudicio nulla temeritate culpari. Verum
liquid forte laudesignum reperietur in eo. gratie diuine penitus ascri-
batur. Nam omne datum optimum et omne donum perfectum de
sursum est. Siquid vero indignum in sufficientie deputetur humane
et que sublima correctiois primo sancte matris ecclesie et sanctissimi pa-
tris et domini nostri domini Urbani diuina providentia papae vj. eiusdem
sancte romane ecclesie veri sponsi que omnium fidelium mater est. et er-
rantium magistra. nec non aliorum melius me scientium. et maxime
venerabilis et domini mei domini angeli de castellione aretini. archi-
presbiteri paduani vtriusque iuris doctoris. metuendi magistri mei
submitto. quia nihil aliud sentio in predictis nisi quod sentit docet et pre-
dicat et sequitur ipsa mater. hanc solum apud legentes exigendi pro-
labore mercedem expectans. ut apud misericordissimum iudicem pro
peccatis meis deuotas orationes effundant. **AMEN.**

d. **A**tum auerse prope neapolim die penultima mens octobris
 sexta inditione, Anno dñi M^occc lxxxij. pontificatus sanctissi
 mi in xpo pr̄is et dñi nri dñi Urbani pape vj. pōtificat^o ei⁹ año v.
 Etatis mee año xxxij. que etas in hoie sp̄ peccatrix habetur et p̄cōz
 plena licet deus peccanti in eor̄em etate et penitenti libentius parcat
 dicēte p̄pheta Delicta iuuetutis mee et ignorantias meas ne memi
 neris domine. Peccata vero senectutis sunt pessima quoniam in his
 gaudent demonia et peccatozem in his persequuntur crudeliter dicē
 te eodē p̄pha Ne p̄ijcias me i t̄p̄e senectutis quoniā inimici mei id ē
 dyaboli qui custodiūt aīam meam oculū fecerūt in vnū dicentes.
 de⁹ delinqt eū et non est qui eripiat eum, Tñ orās dicat in penitētia
 De⁹ ne elōgeris a me. et vsq; in senectum et senium ne derelinquas
 me. Propterea tam iuuenes qm̄ senes medicentur in hoc opusculo
 qm̄ plene discant misericordiam dei i peccatoribus. Et ideo opusculū
 istud inter eosdem nominetur peccatorū consolatio qz cū legeritis di
 catis deo. Multiplicasti magnificentiam tuam et conuersus consola
 tus ad vitā p̄hēnez ad quā p̄ducatur ip̄e de⁹ i sc̄la sc̄loz. **A M E N.**

Explicir lib̄ belial nūcupat^o a l̄s p̄cōz solatio Per Ioh̄. Schūblē
 ciuē Auḡ. imp̄ssus. Año dñi M^occcclxxxij. Julij vero Nonas vj.

